

RIČARDAS GAVELIS

SUN-TZU gyvenimas šventame
VILNIAUS MIESTE

RIČARDAS GAVELIS

SUN-TZU
GYVENIMAS ŠVENTAME
VILNIAUS MIESTE

• RIČARDAS GAVELIS •

SUN-TZU gyvenimas šventame
VILNIAUS MIESTE

R O M A N A S

VILNIUS

UDK 888.2-31
Gav581

Viršelyje panaudota
Daumanto Každailio ir Vyganto Žolio
fotoprojekto „Vilniaus dienos“ nuotrauka

ISBN 9986-16-264-5

© Ričardas Gavelis, 2002
© Daumantas Každailis,
viršelio dizainas, 2002
© „Tyto alba“, 2002

Taigi kaip surenkamos ir sudeginamos raugės, taip bus ir pasaulio pabaigoje. Žmogaus Sūnus išsiųs savo angelus, tie išranksios iš jo karalystės visus papiktintuosius bei nedorelius ir įmes juos į žioruojančią krosnį. Ten bus verksmas ir dantų griežimas.

Mato, 13, 37-43

1. Kiemas

Ten bus verksmas ir dantų griežimas – tai tikrai. Čia jau dabar yra vien grynas verksmas ir pavojingas krūminių dantų griežimas per miegus. Kai žvelgi į nušiurusią plokščių stogų liniją iš apačios, beakiai Koralų namai nebeatrodo tokie šiurpinamai klaikūs. Tiesa, jie griūte griūva ant šiukšlino kermo ir apšepusių praeivių, kiekvieną akimirksnį gali užvirsti ant viso pasaulio ir priploti jį tarsi sušvinkusią medūzą. Grąžinti būtį į pirmovišką pasaulio medūzos būseną, praatominį Kosmoso priešaušrį: į birias tarpžvaigždines dulkes, o gal net pirmykštį varlių kurkimą. Tai kraują tirštinanti ir smegenis stingdanti perspektyva. Koks nors menkesnės dvasios žmogus galėtų mirtinai išsigąsti, kad tuoj bus yrančio pasaulio sutraiškytas. Bet aš visiškai nebijau: įstengiu nulaikyti tuos griūvančius namus vertikaloje padėtyje vien savo valios jėga. Įsakau jiems stovėti nykia beake greta, o jie klusniai stovi. Slogiai blizgantys jų langų stiklai niekur neveda ir nieko neslepia. Koralai seniausiais nebeturi jokių kerinčių paslapčių, vienintelė niekam neišduodama jų paslaptis esu aš pats.

Aš tikrai esu paslaptis, nes netgi pats savęs nepajėgiu perprasti. Juolab neįstengiu perprasti plokščių Karoliniškių sto-
gų linijos hieroglifo. Šio pražūtingo rajono esmė nenusako-
ma jokiais hieroglifais, kuriuos būtų įmanoma užrašyti ir per-
skaityti. Šio pasaulio esmė yra neužrašoma – beveidė ir bežo-
dė. Begarsė, bespalvė ir bekvapė tarsi pačios nuodingiausios
dujos. Nuodingasis Karoliniškių žarinas įsiskverbia ne į plau-
čius, o į pačią žmogaus sielą, idant išdegintų iš jos bet kokią
gyvybę. Čia rytais nepateka saulė, o vakarais nenusileidžia.
Net šunys čia ilgesingai liūdni ir tyliai pamišę.

Koralais Karoliniškes pirmasis praminė Obuolių Petriu-
kas, juodasis Voodoo žynys, nykūsis Vilniaus filosofas. Tik
paskui tą pavadinimą nusičiupo plačioji publika. Petriukas
visa kam pirmasis sumano pavadinimus, jis sugalvojo bene
pusę paplitusių naujadarų. Jis atkeliavo į šį nelemtą miestą
iš Alisos atrastos Stebuklų šalies. Pats jis toje šalyje ir tebe-
gyvena – bent jau didžiumą savojo laikrodžiais neišmatuo-
jamo laiko. Todėl Obuolių Petriukas retai apsirinka – ta-
čiau šįsyk smarkiai prašovė pro šalį. Šitame rajone nėra jo-
kių koralų, atolų, rifų nei lagūnų – čia apskritai niekad ne-
buvo jūros, net priešistorinių asiūklių laikais.

Gal derėtų šį pelėsių rajoną vadinti Karoliais? Galbūt tie
blyškių langų stačiakampiai tikrai yra karoliukai, suverti ant
tūkstančio nematomų siūlelių, todėl pavieniui neturi jo-
kios prasmės. Tačiau už tų stiklų tūnantys žmonės naiviai
įsivaizduoja, kad jų gyvenimas prasmingas, o jų blyškūs vei-
dai iš priekambario veidrodžių vogčia tvarko ir judina visą
pasaulio vyksmą. Vargšai naivuoliai Koralų žmonės. Koralų
arba Karolių – jei šį atodūsių rajoną vis dėlto pervadintum
kiek kitaip.

Tačiau tuomet, bemiegę Karoliniškių naktį bugščiai užsi-
merkęs, sielos akimis tegalėtum išvysti vien milžiniškus gin-
taro karolius. Gintaro ir tik gintaro, nes kitokių karolių gel-
tonkasių lietuvačių krašte net norėdamas neišsivaizduosi.
Mano nukvakusi motina pasenusi negintarinių karolių ap-
skritai nepripažįsta, pamėkliški gintaro rutuliai kvailai klakso
ant perkarusio jos kaklo. Mano kvilai kvanksanti motina
ir pati kitados kadaravo kvailose sūpynėse dainų šventės
reklaminiame plakate, apsivilkusi tautiniais rūbais ir išsi-
šiepusi tarsi pradedanti naujokė giltinė. Neprilygstamas gil-
tinės vypsnys – mano motinos prekinis ženklas. Kiekvienas
žmogus, pabandęs ją prisiminti, pirmiausiai prisimena tą iš-
krypėlišką šypsnį, o tik paskui ima dusdamas vapėti apie ją
visokius saldžius melus. Visi mano motinos bijo tarsi kokio
visažinio šnipo. Niekas apie ją nepajėgia ištarti nė žodžio
tikros teisybės. Netgi aš pats.

Kartais pamanau: gal ji tikrai yra giltinė ir tolydžio įman-
triai pagraso visiems iš ano pasaulio, versdama skleisti apie
save salsvus melus. Kad ir kaip ten būtų, mano motinos
dabar čia nėra, ji gyvena prabangiuose senelių namuose ir
beviltiškai stengiasi suvilioti kurią nors savo slaugę. Koralai
puikiausiai be jos apsieina, išgyvenu be jos ir aš pats. Tačiau
neapsieinu be Karoliniškių, kurios iš esmės ir sukūrė mane.
Žvelgiant iš apačios, nykių blokinių devynaukščių peizažas
pragysta atvirkštine rusiškų ikonų perspektyva. Arčiau esan-
tys daiktai atrodo mažesni ir mažiau svarbūs, o tolimesnieji –
didesni ir kur kas reikšmingesni. Suvokiu pasaulį šiek tiek
išvirkščiai, turbūt todėl, kad mano sieloj šiandien šventė.

Mudviem su Laima šiandien didelė šventė. Ne kiekvieną
dieną darni šeima mini vedybų dvidešimtpenketmetį, šven-

čia tikras sidabrinės vestuovės. Tokią dieną dera valgyti vien sidabriniais įrankiais. O gerti galima tik iš krištolo taurių. Tačiau svarbiausia – kas į tas taures įpilta ir kas įdėta į lėkštes. Svarbiausia yra skaniai pavalgyti ir gerai išgerti. Tai vienas esmingiausių žmogaus būties dėsnių. Pilvas reguliuoja žmogaus dvasią ir sielos virpesius.

Žmogaus pilve slypi antrosios smegenys. Visą laiką tą žinojau, nors mokslas šitai patvirtino visai neseniai. Racionalus europinis mokslas visuomet buvo ir liks pusaklis. Jis daugiau nei šimtą metų vargo, kol pagaliau aptiko magiškas antrąsias smegenis žmogaus pilve. O aš be jokių šiuolaikiškai įrengtų laboratorijų senų seniausiai nustačiau, kad žmogaus norai, nuotaikos ir netgi dalis minčių užgimsta antrosiose smegenyse, kurios slypi pilve. Tikras žmogus pirmiausia išmąsto pilvu, o tik paskui įjungia ir galvos smegenis. Tai viena didžiųjų žmonijos esmių. Tai šifro raktas žmonijos raidai perprasti. Aptikau jį dėka daugybės tyrimų, begalės nemigo naktų ir mirtinų pavojų. Tai anaipatol nebuvo lengva, tačiau galutinis rezultatas vertas patirtos baimės bei skausmo. Aš atradau vieną esmingiausių žmogaus konstrukcijos savybių. Ji filosofiškai dėsninga, tačiau beveik tobulai paslėpta nuo smalsių prašalaičio akių.

Neverta pilvo ertmėje naiviai ieškoti pilkosios masės ar įprastų smegenų vingių. Net labai rimtai nusiteikę ten terastumėt nebent žarnų vingius. Bet jeigu dar rimčiau nusiteiktumėt... dar ir dar rimčiau nusiteiktumėt, įtemptumėt visas savo pilvo smegenis... jeigu nusiteiktumėt taip rimtai, kaip buvau ir tebesu nusiteikęs aš – galbūt kada nors aptiktumėt tas iš pradžių sunkiai apčiuopiamas nervų skaidulas ir tvinksinčius mazgus. Jie primena veiklius

vabaliukus – rausvas geraširdes boružes, lakstančias po diafragmą, po žarnas žarneles ir net po trūkčiojančius nuo pernelyg riebaus maisto pusiau užsikimšusius tulžies kanalus. Galbūt suvoktumėt, kad tokio dydžio ir neregėto įtaigumo nervų kamuoliukai tiesiog privalo susimazgyti į tikrai įtakingą audinį.

Tas slaptas nervų audinys lemtingai įtakoja žmogaus nuotaikas, mintis bei seksualinį pajėgumą. Jis nustato žmogaus poelgius kur kas anksčiau už smegenis. Žmogaus smegenys dažniausiai miega, o pilvas budi visada. Pirmiausiai žmogus pasielgia, kaip jam liepia pilvo ertmė, jo antrosios smegenys, o tik paskui sąmoningai ir mažumą suktai sugalvoja savo poelgiams protingą pagrindimą – jau *post factum*. Labai svarbu tvirtai įsisąmoninti šią gilią tiesą, antraip niekad nesuvoksi didžiumos žmogaus poelgių. Apskritai niekad neperprasi jokio žmogaus.

2. Sidabrinės vestuvės

Žmogaus skrydžius ir nuopuolius, jo biografijos vingius bei mįslingus, jam pačiam nesuprantamus pasiekimus lemia jo pilvas. Dėl tokios niekingos kosminės žmogaus lemties neverta krimstis nei išgyventi. Tačiau tikrai verta visuomet kuo skaniau valgyti – jeigu tik išgali. Ypač skaniai dera pavalkyti prieš naikinant raugę, prieš pamylint moterį ir prieš balotiruojantis į prezidentus. Tačiau skaniausiai pavalkyti reikia per savo sidabrines vestuves.

– Ar tavo *carpaccio* pakankamai subtilus? – paklausiau Laimos niekur neskubėdamas, todėl mažumą tęsdamas žodžius. – Šiandien turi teisę šveisti į šiukšlių dėžę brangiausią patiekalą, net jeigu jis tobulas. Vien todėl, kad neatitinka tavųjų akimirksnio nuotaikų ar tiesiog iliuzijų.

Ji ir pati šitai žinojo, bet aš galėjau kalbėti ką tinkamas. Prie stalo sėdėjom vienudu, tad nereikėjo apsimetinėti nei maivytis. Tą vakarą mudviem pavyko pasprukti nuo visų seklių. Tai buvo neįmanomai sunku, mudu su Petriuku rengėme planą geras dvi savaites, bet galiausiai laimėjome. Tą vakarą mes su Laima tarsi iškritom iš žmonių pasaulio, nes

visas normalus žmonių gyvenimas tėra apsimetinėjimas ir pamaivystė. Galbūt anksčiau mes irgi dažnai taip elgėmės – bet tik ne tą šventą dieną. Tą vakar buvome natūralūs tarsi augalai. Tik gėrėm ne saulės šviesą, o balzganą mėnesieną ir tylios muzikos aromatus. Gaminom ne žaliąjį chlorofilą, o žmogiškąsias mintis bei aistras.

– Kadų kadai nebeturiu iliuzijų, – pagaliau atsiliepė Laima, tarytum be galo kruopščiai sukramtyti valgių jai būtų visų svarbiausia. – Iliuzijos seniai nuvyto ir nublanko. Tė turiu tikrovę aplinkui save, skaudulius savyje ir teisėtą vyrą priešais akis.

– Ar badau tas akis?

– Jau seniai nebe, – ramiai atsišaukė ji ir vėl nugrimzdo į lėkštės turinio kontempliacijas. – Aš juk tavęs niekad nematau.

Ji mėgsta tik subtilius valgius. Aš pats labiau kryptu prie pikantiškų: užsisakiau burgundiškai paruoštų sraigių ir šalto rūkymo lašišos, įmantriai marinuotos sojos padaže. Nuo karštų *escargotes* kilo svaigus dūmelis, o lašiša jau buvo šiek tiek paskanauta, bet vėl atidėta į šalį. Tiesiog nežinojau, ko pirma griebtis, norėjau visko iškart, todėl visa ką plakiau į vieningą šventinį kvaitulį. Tokių pasakų rinkinį tobulai papildė baltasis Mozelio vynas.

Paskui mes tikriausiai būtume keitę vyną: Laimos dar laukė *tagliatelle* su juodųjų triufelių padažu, o aš užsisakiau tiesiog bifšteką. Aukštoji klasika, *saignant* pagal prancūzišką apkepinimo nomenklatūrą. Bet aš vis nerimau: gal reikia jį skubiai pakeisti į *à point*? Tai tikrai svarbus klausimas: niekaip neapsisprendžiau, kuris prieskonio atspalvis labiau derės prie *Chateau Margot*. Mano atmintis meiliai burkavo

apie *saignant*, bet aš nepasitikiu savo atmintimi: ji pernelyg dažnai mane apvilia.

Kartais nebepamenu savo vardo nei savo lyties. Pradedu visai rimtai svarstyti, ar aš nekalta mergelė, ar sušunėjusi varlė, ar vis dėlto šitos nusususios šalies prezidentas. Kartais nebesuvokiu, kur tą akimirksnį atsidūriau, kaip ta vieta vadinasi. Tik ne tąsyk, tąvakar viską žinojau: šita vieta vadinasi „Astorija“, o ta priešais mane sėdinti moteris vadinasi Laima ir yra mano sidabrinė žmona. Ji išties buvo pasidabruota – tačiau tik pačią mažumėlę. Ant jos juodos suknelės mačiau sidabro dulkių bei sidabrasiūlių siuvinių. Laimos plaukai gundomai šviesūs – atrodo net gražesni, nei buvo jaunystėje. Žinau, jog tai tiesiog kokybiški dažai, bet juk ne aš kaltas, kad dažyti plaukai atrodo gražiau nei natūralūs. Kad silikoninės krūtys atrodo seksualiau už tikras. Kad mėgintuvėlyje užmaišyti vaikai gimsta sveikesni už pradėtus natūraliu būdu. Ne aš įvedžiau šitame pasaulyje protezų madą. Aš tos mados neapkenčiu, kaip ir pačių protezų. Protezus nuoširdžiai mėgsta vien manieji numylėtiniai augintiniai amputantai. O manoji Laima anaip tol nėra žmonos protezas – ji tikroji nepamainoma mano žmona. Jau dvidešimt septynerius metus negaliu ja atsigėrėti.

Žvakė nuo stalo skleidė salsvą aromatą, šis norom nenorom gramzdino į svajas. Pasitempęs kelneris stovėjo kiek atokiau, sekdamas kiekvieną mano judesį, pasiryžęs išskaičiuoti menkiausią mano norą iš akių. Salė tūnojo apytuštė, tąvakar aš ten buvau vyriausiasis valdovas – tokia būseną man maloni ir įprasta. Visi mane net pernelyg gerai pažįsta, tik aš pats savęs nepažįstu ir neperprantu. Tą vakarą jie

negalėjo manęs atpažinti: buvau meistriškai nusigrimavęs. Seniausiai galėjau pasidaryti plastinę operaciją, bet aš beveikiu grimuotis. Taip apsispręsti mane privertė filosofinės priežastys.

Tiesiog nedrįsau netekti savo veido. Veidas yra žmogaus skiriamasis ženklas, jo esminis hieroglifas: gamta prilipdė mums veidus, kad mes tarpusavyje nesusipainiotume. O kartu ir nepasislėptume nuo demonų, angelų ir savojo atpildo. Man pasirodė, jog amžiams keisti veidą būtų gėdinga – jau vien tuo pripažinčiau esąs nusikaltėlis. Jeigu man vis dėlto pasisektų – triumfo akimirksnį jau nebegalėčiau pasirodyti su savo tikruoju veidu. Amžiams palikčiau netikras ir pats sau svetimas. Todėl nepakeičiau savo veido bruožų, aš tik tolydžio jį kaitalioju grimuodamasis. Grimas tėra kaukė, kurią paskui gali nusiplauti. Kaukė nėra veido keitimas – tai tik žmonėms įgimto slaptybės troškimo išraiška. Beje, tą metinių vakarą man nederėjo metafiziškai postringauti, man derėjo mėgautis visa kuo iš eilės.

Galėjau mėgautis kiniškai išprievartauta lašiša, retu itin brangiu Mozelio vynu, bet labiausiai mėgavausi Laima. Tai moteriai visos spalvos tinka, ji atrodo tarsi šitos dvasinių pigmėjų šalies valdovė, bet kartu dar ir pribloškianti deivė varlė, kuriai reikia nuolankiai atnašauti. Kiekvienas vyras, vertas tikro vyro vardo, privalo suklupti prieš ją ant kelių ir išbučiuoti pačias slapčiausias jos kerteles. Tokių kertelių joje yra galybė, o kiekviena kvepia vis kitaip.

Joje visa kas tinkama išbučiuoti. Laimai jau keturiasdešimt ketveri, tačiau ji liekna tarsi aštuoniolikinė grožio princesė. Jos krūtys it du balandžiu – tik kvepia ne Vilniaus šaligatvio balandžių mėšlu, o salsvais rojaus vais-

medžiais. Jos krūtys net iš tolo mane vilioja, Laima kaip tik atvėrė tarpkrūčio griovelį apžiūrai: ta vyšniomis kvepianti kūno įranta mane varo iš proto. Gera šitai suprasdama, Laima tyčia parodė man dar ir perlamutrinius dantis – juos aš irgi dievinu. Aš dievinu kiekvieną jos kūno kertelę, kiekvieną jos žodį ir net neišsakytą mintį. Šitos dvasinių pigmėjų šalies vyrai ir moterys niekad nepajėgė suprasti, kodėl taip atsidaviau tai moteriai. Ji panaši į varlę, įkaušę sakydavo man piktaširdžiai kolegos, nė neįtardami, kad tik dar labiau kaitina mano aistrą. Na žinoma, ji panaši į varlę. Na žinoma, jos nosis milžiniška ir kumpa. Tačiau tokia ji su niekuo nesupainiojama, unikali – ką visi tie šūdvyriai gali išmanyti apie mano vienatinę žmoną? Ilgus metus ji buvo vienintelis mano džiaugsmas, tik kur kas vėliau atradau didžiąją būties svarbą savo lemtingojoje kovoje.

– Labai norėčiau tau įtikti, – pasakiau Laimai. – Visą gyvenimą norėjau tau įtikti, bet taip ir nesukūriau tau tokio pasaulio, kokio esi verta. Man tikrai gaila. Aš netgi netapau šitos sumautos šalies prezidentu.

– Dar turi marias laiko. Gal pabandysi iš savo urvų?

– Kad jau nebeturiu noro. Jau daug kam nebeturiu noro.

– Net ir man?

Ji vis tokia pat valiūkiška ir viliojanti: pažvelgė į mane tokiomis akimis, kad man išsyk apsalė papilvė. Jos akys žydros žydros ir didelės tarsi ištisas mano asmeninis dangus. Dėl jos bet ką galėčiau padaryti. Dėl jos padariau daugybę keistų ir nelemtų dalykų. Tačiau tą sukaktuvių vakarą kažkodėl panorau ją išpreparuoti. Išdraskyti jai vidurius lenktu sodo peiliu. Vietoj savęs įgrūsti į ją milžinišką spygliuotą

kankorėžį. Tiesiog išpjaustinėti ją mažutėlyčiausiais gabalėliais tarsi kokią laboratorinę varlę. Taip, būtent tarsi kokią milžinišką varlę jaunatviškai šviesiais plaukais. Sidabrinių vestuvių proga padovanoti jai susiliejimą su gamta ir tikrąją pasaulio esmę. Juk galutinis pasaulio tikslas – entropijos augimas ir baigiamoji mirtina pusiausvyra. Todėl ir visus žmones būtina dekonstruoti, bet pirmiausiai išmontuoti į sudedamąsias dalis. Tik nereikia vertinti to kaip banalios žmogžudystės – tai tiesiog tobulybės siekimas.

– Ar norėtum pasiekti tobulybę? – atsargiai pasiteiravau Laimos.

– Čia ta prasme – ar norėčiau būti išskaidyta į molekules? Arba supjaustyta griežinėliais ir tolygiai paskleista kuo didesniame plote?

Šiek tiek nustebau, kad ji jau žino šią mano teoriją, bet nustebau tik pačią mažumą. Jau sakiau, kad su mano atmintimi dedasi tikri stebuklai. Atsimenu skausmingai per daug, tikrai norėčiau prisiminti kur kas mažiau. Tačiau net ta perteklinga atmintis neišsemia viso mano gyvenimo, visų mano minčių, visų mano šventų meilių bei nesuskaičiuojamų fiziškai nemylėtų, bet mintyse vis vien pamylėtų moterų. Tolydžio paaiškėja, jog mano gyvenime būta man visiškai nežinomų dalykų.

– Aš tave myliu, – tariau Laimai. – Visa kita nesvarbu.

„Astrijos“ salė švytėjo gelsva susitaikymo šviesa, paslaugus kelneris tetroško suteikti man kuo daugiau malonumų už prieinamą RadisonSAsišką „Astrijos“ kainą, aš skendėjau lengvoje sraigiškoje palaimoje, pajvairindamas ją Mozelio vynu. Buvau beveik pamiršęs, kas esu ir ką veikiu šiame pasaulyje.

Pirmų pirmiausia esu estetas, vardan dieviškojo grožio nesyk esu aukojęs turtus, šlovę ir net sveikatą. Aukoti sveikatą yra ypač rizikinga, mat ji pati yra itin estetiškas dalykas. Ligoniai atrodo negražiai. Tačiau niekas nepajėgtų man įteigti, kad negraži yra mano mylimoji vienatinė kortomis pralošta žmona.

3. Sraigių maištas

Tas pavojingas vakaras privalėjo baigtis tragiškai, gal net kruvinu susisukusių žarnų kamuoliu. Galbūt netgi tobulu chirurgo skalpeliu. Pernelyg pasikloviau savuoju grimu, pernellyg pasikėliau į puikybę ir leidau atsipalaiduoti dvasiai. O svarbiausia – visai nepaisiau sraigių keliamo pavojaus. Sraigės pavojingos jau vien todėl, kad yra mažos, gličios, su judančiais rageliais, tačiau vis vien valgomos. Negana to – gerai paruoštos jos dar ir skanios. Toks yra pats kraupiausias sraigių keliamas pavojus. Šitaip jos bando įsigauti į tavo vidų, ištirpti tavo esmėje ir užkrėsti tave savuoju sraigiškumu. Kartais joms šitai pavyksta. Dargi dažniausiai pavyksta.

Pavyko ir mudviejų su Laima sidabrinių vestuvių vakarą. Tik tąsyk sraigės pasielgė dar šlykščiau. Jos užsipulė mudu netgi nesuvalgytos. Jos surengė šamokslą, kuris prilygo bjauriausiems valgomųjų gyvūnėlių šamoksams pasaulio istorijoje. Tą vakarą jos susimokė su visa restorano administracija, kelneriais ir net kai kuriais paveikslais ant sienų.

Labiausiai mane įžeidė paveikslai – su jais aš visad gerai sutardavau. Visad laikiau paveikslus gyvais padarais, netgi

savos rasės gyviais. Kada tave išduoda savoji rasė, esti ypač skaudu. Baltojo išdavystę tikras negras laikytų kone savai-
me suprantamu dalyku. Tačiau savo juodojo brolio išda-
vystę jį gali visai sugniuždyti. Manęs visai nežeidė, kad ma-
ne išdavė ir paniekino sraigės. Tačiau paveikslų išdavystė
pervėrė mano sielą juodomis *Voodoo* adatomis.

Kaip tik prakeiktieji paveikslai pirmi ir pajudėjo. Tie
apgailėtini sąmokslininkai nukabinėjo sienas Frensio Be-
kono kopijomis, o gal imitacijomis. Senasis Frensis vis var-
taliojasi karste, vos jas prisiminęs – jam apskritai begal
skaudu: milijonai idiotų nukabinėjo milijonus sienų be-
viltiškomis jo figūrų imitacijomis. Ir dėl kiekvienos anap-
usiniame pasaulyje jam vis tenka nerimti. Nėra ramybės
anapus Letos.

Taigi tie senąjį Frensį karste vartaliojantys antsieniniai
išsigimėliai pamaži pajudėjo. Jie nebandė išlipti iš rėmų, ne-
sivaipė ir net negąsdino. Jie tiesiog ėmė judėti, nors jų prie-
dermė buvo kaipsyk amžinai rymoti. Savos priedermės pa-
žeidimas šiame pasaulyje visad yra pavojingas ir atgrasus.
Ypač atkarus jis atrodė tąvakar „Astorijoje“. Artimesniojo
paveikslo figūra pamaži pakraipė savo į gabalus supjaustytą
galvą ir palinko pirmiausiai į kairę, o paskui į dešinę. Tą
akimirsnį dar nieko rimto neįtariau. Dar nepajutau atka-
raus visuotinio sąmokslo pavojaus. Tiesiog mažumą nuste-
bau ir gurkštelėjau vyno. Paveikslo figūros galva neskubiai
susidėjo į daiktą, nelaukta pasirodė antroji akis, kurios ligi
tol nebuvo. Tas sėdintis ant aukštos kėdutės vyras nukėlė
užtirpusią koją nuo kitos kojos ir vangiai pamankštino. Ta-
čiau taip ir neištrūko iš dvigubų spąstų: paveikslo rėmų ir
tamsiai mėlyno kubo, į kurį paveiksle buvo įsodintas. Jis nė

nebandė ištrūkti. Visos jo metamorfozės tebuvo mano dėmesį nukreipiantis manevras.

Apgaulingas manevras tebuvo ir tolėliau kabančio paveikslo judesiai. Dramblota to paveikslo figūra irgi niekuo neapstulbino. Tasai celiulitinis padaras tik pabandė prisilipinti dryžiais nuo šlaunų atsilupusią odą. Judėjo taip lėtai ir taip debiliškai, kad iškart matei – jam nė už ką nepasiseks. Oda karojo nuo masyvių šlaunų tikrai nesimpatiskai, dėl tokio vaizdelio iškart galėjai imti žiaukčioti.

Vos ižengęs į restoraną, privalėjau atkreipti dėmesį į tą paveikslą. Ant gerų restoranų sienų niekas nekabina vimdančių vaizdelių. Vien dėl to akivaizdaus įspėjimo privalėjau mirksniu viską perprasti. Tačiau buvau visiškai aklas, nes žiūrėjau tik į Laimą. Praregėjau pernelyg vėlai, o praregėjęs ne iškart susigaudžiau, kas čia dedasi. Kol nors kiek susivokiau – pajudėjo ir sraigės. Visos šešios išdidžiai ir išdavikiškai iššliaužė iš kiautų ir įbedė į mane savo metafiziškas akis. Jos tebegaravo, nes buvo ką tik išvirtos burgundiškame vyne. Jų ragučiai, kurių galuose ir slėpėjo metafizinės akys, rangėsi nelyg kokie povandeniniai dumbliai. Iškart pasijutau esąs po vandeniu, ėmiau bejėgiškai žiopčioti, nes man bemat pristigo oro. Tos sraigės mane sąmoningai skandino.

Išduosiu jums gūdžią paslaptį: sraigės yra Viešpaties Dievo povandeniniai skrepliai. Tie skrepliai be jokio gailesčio užplūdo mano sielą tą keliagubai šventišką man vakarą. Laima su siaubu žvelgė į atgijusias sraiges ir besipurtančias traukuliuose paveikslų figūras. Ji negalėjo visko ligi galo suprasti. Viską daugmaž supratau tik aš.

Galėjau pabėgti bent keliais būdais. Išgriūti tiesiai pro res-

torano verandos langus su visais stiklais būtų pernelyg dramatiška, be to, pernelyg pavojinga. Jie parengė planą beveik taisyklingai, tačiau praleido esminį dalyką: kaip tik šituose kvartaluose aš gimiau ir augau. Kaip tik čia amžinoji Sara mokė mane metafizinės meilės meno. Kaip tik šitų kvartalų rūsius aš pažinojau geriau nei bet kokią kitą dalyką šiame pasaulyje. Jie galėjo tūkstantį kartų perstatyti namus ir pervardinti gatves, bet aš vis vien žinojau tikruosius šitų namų vardus.

Kaip galėčiau jų nežinoti: aš pats tuos vardus jiems ir suteikiau.

Šitame miesto kampelyje niekas negalėjo manęs nei sugauti, nei užspeisti – čia jie smarkiai apsišovė. Visiškai nepaisė šventos Sun-Tzu taisyklės: susikovė su manimi teritorijoje, kurią pažinojau šimtąsyk geriau už juos pačius. Jie neturėjo jokių šansų.

Man tik buvo gaila mylimiausios pasaulyje varlės: Laima išgąstingai vartė akis, visai nieko nesuprasdama. Ji liko nuskriausta, jos šventė buvo beviltiškai sugadinta, bet šiaip jau dėl jos nė kiek nebijočiau: sraigės spigino savo metafiziškas spanges ne į ją, o tik į mane. Paslaugiais apsimetinęjė kelneriai naiviai tikėjosi, kad gali mane fiziškai užspeisti ir sugauti. Gal tie skustagalviai vaikinai buvo kokių specialiųjų tarnybų agentai – tas man nebuvo svarbu. Išjuokiau juos kiekvienu savo judesiu. Aš išbyrėjau pro juos visus kaip paplūdimio smėlis išbyra pro virpančius iš susijaudinimo pirštus. Aš ištekėjau per juos kaip vanduo per rėtį. Jie nė nesuprato, kurioje vietoje aš tebesu, o kurioje manęs jau seniausiai nebėra. Jų paiki kūnai tegalėjo užimti vienui vienintelę vietą erdvėje. Jų paikos smege-

nys buvo prikimštos klaidinančių žinių apie nekintamus fizikos dėsnius, mechaniką bei neišvengiamą įvykių priežastingumą.

Jie taip nieko ir nesuprato. Aš tiesiog virtau vėju ir praskriejau pro juos tarsi pro numetusių lapus medžių šakas. Perkošiau save per juos, tesukėlęs lengvą šiugždesį – taip šiugžda tikras tūkstantmetis kinų šilkas. Vargšeliai nusivijo mane tada, kai jau buvau bene dvidešimt žingsnių jiems už nugarų. Gręžėsi neįmanomai lėtai – tarsi tas celiulitinis storusis iš atgijusio paveikslo. Dar lėčiau pajudėjo man pavymui, vartydami apytuščio restorano kėdes, baugindami tuos keliolika žmonių, kurie šventė mano sidabrines vestuves, patys to nežinodami.

Ar kada nors matėt, kad dešimt riebių nerangių katinų gaudytų vienintelę vikrią pelytę? Aš daug syk mačiau šitai sapne. Tik savo sidabrinių vestuvių vakarą pagaliau supratau, ką reiškė tasai sapnas. Jis tiesiog iš anksto pranešė man apie tas groteskiškas gaudynes. Ne, tie vaikinai anaip tol nebuvo nerangūs nei riebus. Jie buvo gerai ir taisyklingai treniruoti, vikrūs ir fiziškai stiprūs. Tiesiog niekad nebuvo susidūrę su vėju, kuris bemat virsta smėliu, kuris virsta vandeniui, o paskui vėl vėju. Jų niekas neišmokė, kad nėra jokių atskirų judesių – tėra vienas vienintelis nenutrūkstamas gyvenimo judesys, kurio dėsnių jie niekad nė nesisten-gė perprasti. Jie negalėjo manęs pagauti, jie tegalėjo sugadinti mano sidabrinių vestuvių vakarą.

Jau vėliau, lietaus kanalizacijos šulinių ramybėje, su gailėsčiu pamaniau, kad mane vėl atpažino. Tai mano kančia ir prakeiksmas. Kitados mano veido atvaizdų buvo pilni visi laikraščiai ir visos televizijos. Mano veidas įsispaudė žmo-

nių smegenyse, o gal net jų akių tinklainėse. Prieš eidamas švęsti sukaktuvių, šukavausi ir grimavausi beveik valandą, tačiau visos pastangos buvo bergždžios. Mane vis vien atpažino. Mano iškankintas veidas jau seniai nebeatrodo minkštutis it pripučiamo žaisliuko, jis netgi nebėra apvalus. Tačiau mane vis vien atpažino. Aš jau niekur nebega-liu pasislėpti – nebent savo laikinajame karste.

4. Laikinasis karstas

Kada einu naikinti šio pasaulio raugių – kyla iš savo laikinojo karsto. Kai surenku arba sudeginu nors porą nelemtųjų raugių – vėl gulu į laikinąjį karstą. Ten apmąstau ir perrenku visus dievų papiktintojus bei šiaip nedorėlius, surikiuoju juos mintyse, perskaičiuoju ir dar kitaip perrikiuoju. Tokių dekonstrukcinių manipuliacijų dar vaikystėje mane išmokė pirmasis tėvas. Tų žmogiškųjų raugių menamas per rinkinėjimas bei tikrų tikriausias naikinimas atstoja man erotines svajas. Tikrųjų erotinių svajų seniausiai nebepatiriu. Tai yra gerai, šitai padeda man diogeniškai susikaupti, tik vietoj statinės turiu karstą. Tikrai gerai, kad nebepatiriu erotinių svajų: lavonas su permanente erekcija atrodytų labai jau nemaloniai.

Visi žmonės yra numirėliai ir gyvena savo laikinuosiuose karstuose, tik ne visi tą suvokia. Dar kiti sielos gilumoje šitai tikrų tikriausiai žino, bet nė už ką nenori to pripažinti net patys sau. Aš su savimi atviras iki galo, ligi pat savo žmogiškosios esmės dugno, kuriame knibžda juosvos kirmėlės, minčiasiurbės dėlės. Gal ir nesu dieviškas drąsuolis,

bet nesu ir patologiškas bailys, kaip dauguma žmonių. Aš kylu iš laikinojo karsto atlikti savo nemariųjų darbų. Tik patys darbai yra nemarūs, o žmonės pagal dieviškąją apibrėžimą laikini. Toks jau yra žmogaus apibrėžimas: laikina mąstančioji nendrė. Todėl parankiausia iš anksto laikyti save numirėliu – tuomet giltinė niekaip neužklups iš pasalių. Ji tavęs neišgąsdins, netgi nenustebins. Juk visą laiką gyvenai karste, buvai iš anksto pasirengęs niekingiems giltinės išpuoliams. Tikrai nedera viltis, jog kaip tik tave paniurusi kaulėtoji su dalgiu pražiūrės. Nereikia manyti, kad gali tapti nemirtingas. Nereikia kautis su dievais, kur kas geriau tiesiog rinkti ir deginti rauges. Net jeigu pats kitados buvai – o gal ir tebesi – niekinga ir kenksminga pasiutusi raugė. O gal atvirkščiai – esi vienas iš trisdešimt šešių pasaulio būti palaikančių teisuolių. Vienintelis iš jų, nusikalstamai iššifravęs savo kosminę lemtį ir už bausmę jau seniai numarintas.

Tokių minčių stumiamas parsivilkau namo koja už kojos, pakeliui vangiai valydamasis grimą. Taip įgudau grimuotis ir persigrimuoti, kad padaryčiau šitai be jokių veidrodžių, užsimerkęs ar aklinoje tamsoje. Aš kaitalioju savo nekenčiamą veidą veik savaime – nesusimąstydamas ir net nesi- rinkdamas konkretašios tos dienos įvaizdžio. Seniausiai įpratau, kad privalau kaskart atrodyti vis kitaip – nors mane vis vien neretai atpažįsta bet kokį. Tiesiog atpažinimo laikas gerokai pailgėja. Juk grimuodamasis to ir sieki: kad tavęs kuo ilgiau neatpažintų, o galiausiai atpažinę palaikytų visai kitu žmogumi.

Mano laikinasis karstas skiriasi nuo daugelio kitų žmonių buveinių: jame nėra langų. Bet aš įpratau prie tokio pavidalo karsto dar Seime. Seimo posėdžių salė juk irgi be

langų, ten jausdavausi net slogiau, ten anaip tol nesusirinkdavo tokia smagi draugija, kokia susiburia čia. Smagioji draugija pasitiko mane jau iš tolo: dainomis ir šiaip kimiais stūgavimais. O taip pat neprilygstamu salsvu Afrikos doku: mano jautruolės šnervės užuodžia jo kvapą šimto metrų atstu. Įėjau vidun iš pirmojo tunelio ir iškart supratau, kad visi jau namie. Jie nežinojo, kad šiandien esu sukaktuvininkas, jie šventė savus džiaugsmus ir skausmus.

Pačiame laikinojo karsto centre stovėjo išpūstašonis penkių litrų vyno butelis su ąsa. Mano vaikinai girtavo rituališkai: droviai sėdėjo pakampėmis, tik retsykiais sudainuodami kokį paklaikusį dainos posmelį. Vienas vienintelis atsargiai pakildavo ir prisėlindavo prie pūstašonio butelio tarsi prie galinčio pasprukti gyvo grobio. Užsivertęs godžiai nusiaubdavo savą gurkšnį ir išdidžiai grįždavo į vietą. Kitas girtuoklis eidavo prie butelio anaip tol ne iškart: jie paisė man nesuvokiamo ritmo, todėl kiekvienas prieš pakildamas ilgokai lūkuriuodavo. Ilgų pauzių taisyklės nepažeidė net Braniukas su Serioga. Labiausiai mane apstulbino, kad vynas buvo visai neprastas: užpraeitų metų Kalifornijos *Chablis*. Toks butelaitis turėjo kainuoti kokius pusantro šimto litų, jį galėjo atgabenti nebent Obuolių Petriukas.

Man ir pačiam reikėjo sriūbteletėti gerą gurkšnį, bet gailiai sustingau, neįstengdamas perprasti gėrovų ritualo. Aš neli kau nepastebėtas. Albinas Afrika grėsmingai iškėlė aukšty n dešinę ranką atkištu smiliumi, o kaire skubiai pasičiupo mažąjį būgnelių komplektą.

– *Attenzione!* – subliuvo savo asilišku balsu. – Pargrįžo šeimininkas. Visi klausom: aš pergroju pagrindinę temą naujai susiklosčiusiai situacijai.

Jis subūgnavo susvingavo kaip pašėlęs, jo rankos ėmė laskyti aukštyn žemyn ir į šalis tarsi isteriškos plaštakės, aidai nuo sienų ir apšildymo vamzdžių dvigubino ir trigubino ritmą, o sugėrovai smagiai pralinksėjo. Obuolių Petriukas net prisimerkęs trūkčiojo į ritmą. Pats Afrika visai pamišo, sklaidė ir virpino plaštakas tokiu greičiu, kad jos net ėmė susiliesti su būgnais, o aš pagaliau pajutau ritmą. Pajutau jį stuburu, pirštų galais ir abiem smegenų pusrutuliais. Dabar jau supratau, kokių spartumu man pridera gerti vyną, kokias daryti pauzes ir kokios laikytis Kosmoso tvarkos. Atsargiai pritykinau prie butelio, čiupau jį ir godžiai užsiverčiau. Vynas buvo gaivus, bent kelių vaisių ir gal dar moliūgo prieskonio. Nusišluosčiau lūpas, o Afrika ūmai baigė tranškytis. Tačiau jo įkaltas ritmas tebetvyrojo visiškoje tyloje, grėžė erdvę ir mano smegenis. Dabar aš ir pats gimdžiau ritmą kiekviena savo ląstele.

– Tai „Marabu salsa“, – paskelbė Albinas Afrika. – Todėl, kad aš pats esu Senegalo marabu, o salsos haliucinacijas mums įkvepia Dženifer Lopez subinaitė.

Jaučiausi tarsi grįžęs namo tėvas paklydėlis. Serioga tiksliai pagal mano smegenyse tebebulsuojantį ritmą pricipeno prie butelio ir susivertė savo dozę. Mirksniui pasijutau tobulai suprantas visą persipinančių pasaulio ritmų struktūrą ir didžiumą Kosmoso paslapčių. Albinas Afrika jau rymojo, nuleidęs bejėges rankas, blyksėdamas visais savo žėručiais ir karoliukais. Jo sudanietiška ar senegališka kepuraitė kaitaliojo spalvas, o idiotiška pseudoafrikietiška tunika iš tolo skleidė vien Afrikai būdingą salsvą dvoką. Tai nebuvo žmogaus prakaito dvokas – taip tegalėjo dvokti pūvantis Afrikos dirvožemis, patręštas raganosių išmatomis. Albinas įta-

kojo pasaulį ne tik ritmais, bet ir kvapais. Serioga su Braniuku jau seniai niekaip nebeįtakojo pasaulio. Obuolių Petriukas rankiojo iš pasaulio išminties krislus bei dėliojo ypatingus šiukšlynų perlus.

Jis eidavo į sąvartynus kaip archeologas eina į atkastą senovės miestą: perprasti žmonių ir net visos civilizacijos. Norėjo perprasti lietuviškąją civilizaciją: skirtingai nei aš, tikėjo, jog tokia egzistuoja. Šios civilizacijos esmę Obuolių Petriukas manėsi surasiąs nebent sąvartynuose bei šiukšlių konteineriuose. Ten pat atrasdavo savo knygų pavadinimus.

Jis parašė septynias knygas, kiekviena naujoji buvo trumpesnė už ankstesniąją. Septintojoje tebuvo trys puslapiai teksto, o paskui Obuolių Petriukas apskritai neberašė knygoms tekstų – jis tik sukurdavo joms pavadinimus.

– Knygai visiškai pakanka pavadinimo, jeigu tai tinkamas pavadinimas, – romiai aiškindavo Petriukas, traukdamas lengvos žolytės dūmą. – Būsiu tobulas tik tada, kai išmoksiu parašyti knygą, kurios tebus vienas pavadinimas, tame pavadinime tebus vienintelis žodis, o tame žodyje – vienintelė raidė. Tačiau toji raidė turės būti tokios gelmės, kad jai perskaityti nepakaktų viso gyvenimo.

Obuolių Petriukas veikiausiai buvo tikras, o ne apsimetėlis filosofas. Nors ką aš apie jį žinau. Težinau tik, kodėl slapstosi požemiuose bei sąvartynuose, o jis žino, kodėl nuo žmonių slapstausi aš. Mudu per daug vienas apie kitą žinom, nes esam pažįstami nuo pasaulio prapradžių. Kartais man atrodo, kad pažinojau Petriuką net anksčiau, nei savo pirmąjį tėvą, kartais – kad mano pirmasis tėvas sykiu buvo ir mano pirmoji pažintis su Petriuku. O kartais apskritai

pamanau, kad Obuolių Petriukas ir yra mano pirmučiausias tėvas.

– Tai tu gersi ar ne? – pasipiktino Albinas Afrika. – Tavo eilė: aš juk aiškiai sugrojau.

Tą vakarą jaučiausi nykiai pervargęs: niaurūs šunsnykiai iš Frensis Bekono paveikslų sugadino man vestuvių metines, o Albinas nesugrojo man nei laidotuvių maršo, nei šokio su kardais – jis tesugrojo „Marabu salsa“. Aš tiesiog nebežinojau, nei ką man daryti, nei kaip man jaustis savo laikinajame karste. Kai nežinau, kaip man jaustis, vis bandau prisiminti savo pirmąjį tėvą.

5. Pirmasis tėvas

Mano pirmasis tėvas buvo laikinųjų karstų dizaineris. Tik konstravo ne fizinius laikinuosius karstus, o dvasinius – tuos, kuriuose sava valia įsikalina patys žmonės: paikus žmogiškosios kančios labirintus. Jis bandė klijuoti į vieną daiktą žmonių prisiminimus, naudotus daiktus bei senus beprasmius sapnus. Iš viso to bandė sulipdyti žmogaus įvaizdį ar jo dvasinį portretą.

O dar jis buvo didysis pasaulio struktūros naikintojas. Nors gal veikiau perdarytojas: jam anaip tol nerūpėjo ką nors sunaikinti – jis tik troško viską savaip permontuoti. Jis tiesiog vis perdėdinėjo mūsų pasaulį šiaip ir anaip – tarsi vaikų žaislines kaladėles. Žaidė nepaliaujamą „Lego“ be pradžios ir be pabaigos. Mano pirmasis tėvas buvo dekonstruktyvistas – tik konstravo ne kažį kieno parašytus niekingus tekstus, o visą Viešpaties sutvertą pasaulį. Rungėsi su Viešpačiu grynai konstruktyvine, o ne estetinė prasme. Jo kolekcijos grožis mano pirmajam tėvui visiškai nerūpėjo.

Tam tikra prasme jiedu su Obuolių Petriuku panašūs – kaip kad esmingoje gelmėje esti panašūs broliai, kurie iš-

oriškai vienas kito nė kiek neprimena. Kaip tik todėl aš juodu tarpais painioju. Gal vis dėlto pirma susipažinau su savo tėvu, o tik paskui su Petriuku ir jo amžinuoju *Voodoo*.

Gera prisimenu, kaip pirmąsyk pakliuvau į tėvo slaptąjį dekonstravimo kambarį. Man rodosi, kad tuomet gyvenome milžiniškuose namuose, kuriuose galėjai pasiklysti. Bet gal man tik taip atrodo. Tačiau tąsyk aš juose tikrai pasiklydau ir netyčia atradau savo pirmąjį tėvą. Norėjau pasakyti – jo specialųjį dekonstravimo kambarį. Į jį tegalėjai pakilti apdulkėjusiais girgždančiais laiptais, jie net ne girgždėjo – jie krenkštė, šnypštė ir dusliai juokėsi. Jie su tavim jusliai pabendraudavo, kol mindavai jų dulkėtą stuburą.

Paskui reikėjo prasibrauti pro duris. Jos praleisdavo tave pagal savo užgaidas, labai gudriai ir apgaulingai. Lyg ir visada įsileisdavo vidun, niekad nebūdavo visiškai užsklęstos, tačiau įmantriai paslėpdavo tikrąjį tėvo kambarį. Peržengęs slenkstį, galėjai atsidurti kaskart vis kitokioje patalpoje. Kai kurie tų kambarių neturėjo nieko bendro su mano pirmuoju tėvu, kiti neabejotinai buvo jo kambariai – valgomieji, miegamieji ar kabinetai. Tačiau tik vienas vientelis buvo jo specialusis dekonstravimo kambarys. Tą patį pirmąjį sykį pakliuvau į jį visiškai atsitiktinai.

– Šiandien durys vis dėlto tave įleido, – kiek naivokai nusistebėjo tėvas. – Užsik, jauskis kaip namie. Tiesą sakant, juk ir esi namie.

Aš pats anaipol nebuvau tuo įsitikinęs, anuomet apskritai niekuo nebuvau įsitikinęs. Buvau keistai ištišęs septynmetis, bugščiai bandantis pažinti pasaulį, aiškiau įvardinti bent keletą svarbiausių jo savybių. Deja, mūsų namuose tikrai nevertėjo gvieštis aiškumo. Ta apmusijusių veidro-

džių, šešėlių ir voratinklių karalija visai netiko šviesos ir skaidrumo paieškoms. Mano pirmasis tėvas visai negebėjo ko nors aiškinti, jis tiesiog visu ūgiu stovėjo savajame dekonstravimo kambaryje ir varganai šypsojosi. Įsiminiau jo kambarinį švarką: šilkinis, sudygsniuotas mažyčiais rombais, kiekvieno rombuko viduryje – vos žiūrimas ornamento pinigėlis. Tik neklauskite manęs, kokios spalvos buvo tas švarkas: tėvo kambaryje visi daiktai buvo tarsi bespalviai, tarsi įgaunantys vis kitokią spalvą, tarsi apskritai paneigiantys bet kokių spalvų egzistavimą.

Tuo švarku tėvą aprenge mano motina – tais laikais ji dar nebuvo pradėjusi auklėti ir kankinti manęs, taigi kamavo ir reguliavo mano pirmąjį tėvą. Gražioji Rožė troško pagaminti iš jo aristokratą. Tas švarkas jam tiko kaip šuniui penkta koja: mano tėvas augo mažame miesčiuke, naivokas miestelio berniokas iš esmės paliko ligi pat pražūdamas. Tądien tarsi Hamletas kaukolę laikė rankoje seną sidabro arbatinį.

– Matau visus žmones, kurie iš jo yra gėrę, – pasakė man droviai. – Jų buvo šešiolika. Jie gyveno vienuose namuose per ištisas tris kartas. Jie mėgo arbatą. Visi, išskyrus vieną vienintelį. Tasai arbatos nekeitė, bet vis vien buvo priverstas ją gerti kartu su visais. Jis buvo rudaplaukis ir mirė džiova.

Tėvas švelniai pastatė arbatinį į ketvirtąją lentyną po kaire ranka, o paskui atsargiai pakėlė yrantį sutrūnijusį medgalį, gulėjusį viena lentyna žemiau ir trimis pozicijomis dešiniau. Vėliau aš veik atmintinai išmokau visas tas lentynas ir tas pozicijas. Aš jas sapnuodavau ir net sapne dekonstruodavau bei tobulindavau pasaulį. Tą pirmąjį kartą tik žiopčiojau iš nuostabos. Man, septynmečiui, nė negalėjo būti nie-

ko stebuklingesnio už visas tas lentynėles, stalčiukus ir kolbas, kimšte prikimštus, pripiltus bei prigrūstus įvairiausių mįslingų dalykų. Po visas tas lentynėles tyliai ir vikriai bėgiojo maži žmogeliai, mat turėjo ilgokas lanksčias uodegas. Man raibo akyse, net ėmė stigti oro nuo visų tų keistenybių gausos. Norėjau jų visų iškart, bijojau tų vikrių uodeguotų žmonių ir beviltiškai pavydėjau tėvui, kad turi tiek daug visokiausių stebuklingų daiktų. Pavydėjau ir jaučiau jam gilią pagarbą.

– Kam tau visko tiek daug? – nejučia paklausiau.

– Argi čia daug? – nuoširdžiai nustebo tėvas. – Tai tik milijoninė... milijonmilijoninė dalis to, ką privalėčiau sukaupti.

Jis mažumą nuliūdo, bet vis vien liko labai išdidus. Tąsyk jis netyčia išdavė man savo didžiąją paslaptį, kurios vėliau jau niekad nepanoro darsyk pripažinti.

– Pasaulis be galo netobulas, sūneli, – pasakė kone skiemenuodamas. – Jį derėtų perdaryti iš naujo, tačiau tai pernelyg sudėtinga. Tačiau galima jį šiek tiek patvarkyti... Išrinkti kai kurias jo vietas ir truputį permontuoti, labai atsargiai... Galima išmontuoti kai kuriuos žmones, kai kuriuos atodūsius, kai kurias jūras... Kai kuriuos vabzdžius, kai kurias nuojautas, kai kuriuos debesis... Mokslininkai juk gali permontuoti atomų branduolius... Dievas tuos branduolius sutvėrė vienaip, o mokslas perdaro savaip... Bet Dievas juk dar sutvėrė varles bei kosminius ūkus. Daugybę netobulų dalykų.

Veikiausiai jis kalbėjo sau, o gal tiesiog garsiai mąstė, šiaip ar taip – aš viską girdėjau. Vėliau jis niekada nebeprisipaži-

no, ką darąs. Vadino savąjį dekonstravimo kambarį tiesiog kolekcija. Vienu metu netgi naiviai bandė apsimesti dailininku ir aiškino, jog tai – konceptualus išdėstomojo lentyninio meno pavyzdys. Tačiau tą pirmąjį ir vienintelį sykį jis išsidavė. Tada aš nieko nesupratau, tačiau įsidėmėjau kiekvieną jo žodį.

Pasaulis tikrai yra be galo netobulas. Kai kuriuos žmones tikrai verta išmontuoti, taip pat ir kai kuriuos atodūsius. Jokių būdų ne visus: didžiuma atodūsių būtinai reikalingi pasaulio struktūrai palaikyti. Ištrynus ar demontavus kai kuriuos atodūsius, gali subyrėti ne tik kalnų keteros, ne tik debesy bei vabzdžiai, bet ir visa atomų branduolių slaptoji mechanika. Kur kas paprasčiau yra išmontuoti kai kuriuos žmones: tokia dekonstrukcija dažniausiai niekam nedaro žalos. Mano pirmojo tėvo tariamojoje kolekcijoje verčiau jau galėjo stovėti galybė išdžiūvusių žmogučių mumijų – kuo įvairiausių atmainų. Nuo pačių didžiausių ligi pačių mažiausių, nuo visiškų raugių ligi tepasiekusių tik pačią pirmąją suraugėjimo stadiją. Taip būtų buvę logiškiau, o ir naudingiau pasauliui. Bet juk kiekvienas daro tai, ką įstengia. Mano pirmasis tėvas teįstengė surinkti savo dekonstrukcinę kolekciją. Anuomet, prieš keturiasdešimt metų, visas aplinkui man rodėsi stebuklinga. Pritemdytame kambaryje sklandė nežinomų gėlių ir senų rūbų kvapai. Lentynų lentynėlių kiekis čia buvo begalinis, negalėjai nė užmatyti, kur jos baigiasi, kiek toli nusidriekia.

– Čia tikrai yra ir debesy, ir vabalai?

– Tikrai, – patvirtino tėvas.

– Ir saulėlydžiai prie Palangos tilto?

– Ir saulėlydžiai.

– Ir tas sapnas, kur mane vaikėsi vilkai?

– Ir tasai tavo sapnas taip pat – mažyčiame stiklainėlyje.

Man tiesiog pristigo fantazijos bandant įsivaizduoti, ko čia dar galėtų būti. Vėliau, vogčia tyrinėjant tėvo kambarį, man vis pritrūkdavo vaizduotės, bandant suvokti, kaip mano pirmasis tėvas dekonstruoja Viešpaties pasaulį. Ką išmontuoja, kur išsidėlioja detales ir kaip paskui sudeda viską iš naujo. O svarbiausia – kaip sugalvoja ar bent susapnuoja to naujo sudėliojimo didįjį planą.

Kai mano pirmąjį tėvą patį demontavo, lyg ir pradėjau šį tą suvokti, nė pats nežinau ką. Galbūt tai, kad dekonstruktorius gali ir pats būti dekonstruotas. Galbūt tai, kad pasaulis išties yra perdėm netobulas ir neteisingas. Fundamentaliai neteisingas – reikalaute reikalaujantis, kad jį esmingai perdarytum.

Pasaulis nukando mano pirmajam tėvui galvą, o tai buvo labai neteisinga mano atžvilgiu. Buvau priverstas įsi-gyti antrąjį tėvą, idant nors šiek tiek atsverčiau savo skriaudą. Antrasis mano tėvas turėjo nebe prasimanytą, o tikrą kolekciją – kolekciją dėlei kolekcijos. Ta antroji irgi slėpėsi atskiruose kambariuose, irgi kvėpėjo primirštais sapnais. Bet nė iš tolo negalėjo lygintis su pirmąja. Kaip kad antrasis mano tėvas nė iš tolo negalėjo lygintis su pirmuoju. Aš susipažinau su tėvo dekonstrukcijos kambariu tą rudenį, kai man sukako septyneri. Atsisveikinau su jo likučiais kur kas liūdniau, kimiai be ašarų raudodamas. Tuomet man buvo keturiolika metų. Mano pirmasis tėvas mirė, o aš žūtbūt norėjau išgelbėti bent dalį jo palikimo. Tasai palikimas buvo ne šiaip daiktų ar idėjų krūva: dekonstrukcinis kambarys buvo tiesioginė mano pirmojo tėvo dalis. Kol tasai kam-

barys egzistavo, nemenka dalimi gyvas išliko ir tėvas. Skubėjau į savo senuosius namus net klupdamas. Dusdamas ristele prabėgau pro Saros kiemą, pro buvusias strategines ledų pardavėjų vietas, užsikabarojau į kalnelį pro trigubus senojo vienuolyno vartus ir pagaliau priartėjau prie tėvo dvasių buveinės.

Mane apėmė klaikios nuojaautos, bet tai, ką pamačiau, pranoko juodžiausius įsivaizdavimus. Durys įsileido mane nė negirgžtelėjusios – jos irgi buvo numarintos. Įsprūdau į kambarį ir nustėrau: jis buvo ne šiaip nužudytas, o dar ir piktybiškai suniokotas. Taip elgiasi tik žudikai maniakai: jiems negana tiesiog užmušti, jiems būtina dar ir išsityčioti iš aukos – prieš nužudant ir po nužudymo. Visu kūnu jatau, kas yra klaikysis žudikas maniakas.

Ji nužudė ne tik patį kambarį, nugalabijo ir paskutinę dar buvusią gyvą tėvo dalį. Ji sugriovė ištisą pasaulį, kuris buvo atkakliai ir atidžiai dėliojamas pakrypusiose mano pirmojo tėvo lentynose. Mano motina visuomet buvo ne tik žudikė, ji buvo pati giltinė, mirties nešėja ir pristatytoja į namus. Jai nepakako to, kad niekingas pasaulis nukando mano tėvui galvą, jai dar reikėjo sunaikinti visus jo dvasios likučius, visas jo idėjų nuojautas, net pačią galimybę jį prisiminti. Aš mirtinai nekenčiu savo motinos, o ji mirtinai nekenčia manęs. Šia prasme mes lygūs ir tobulai panašūs. Aš tikrai esu savo motinos vaikas – tuo nė kiek neabejoju.

6. Gražioji Rožė

Aš nežinau, kodėl Gražioji Rožė taip niršiai pasigriebė mano pirmąjį tėvą. Gal todėl, kad jis buvo mažus ir mistiškai paslaptingas, o ji pati dar nebuvo virtusi giltine nei vampyre. O gal todėl, kad apie ją netgi tais gūdžiais laikais rašė laikraščiai ir žurnalai: jie šlovino neprilygstamą lietuvių tarybinio mokslo žvaigždę. Mat laisvu nuo dekonstrukcinių pasaulio perdarymų laiku mano pirmasis tėvas dar užsiėmė matematika. Atliekamu nuo tyrimų slaptajame kambaryje metu subūrė universitete smagią topologų komandą ir net gavo porą tarptautinių premijų. O mano motina visad šėlo dėl turinčių garsų vardą žmonių. Vien tokio vyro kvapas sukeldavo jai lengvą orgazmą. Tik dėl tokių žmonių ji ir nusileisdavo ant žemės, mat šiaip jau gyveno niekam nežinomose beorėse planetose.

Ji nusileisdavo iš kurios nors savo planetos pripuolamai ir būtinai pakedendavo man plaukus – to jos įpročio aš labiausiai nekenčiau. Visai nežinodavau, apie ką man su ja kalbėti – buvau pratęs bendrauti su tarnaitėmis, o motinos manieros bei žodynas man atrodė svetimi ir šleikštūs. Ji nu-

sileisdavo iš savo beorės planetos, pakedendavo man plaukus ir pasakydavo kokią nors stulbinančią nesąmonę, būdingą paklaikusiems ateiviams.

– Tu išėjai, mažuli, – sakydavo atsainiai, – esi jau visai berniokas. Gal jau turi merginų? Gal supažindinsi?

Šitaip šnekėjo, kai aš net artimiau nepažinojau Saros, tik savo kiemą ir sporto aikštiną, kuriame zujo stambios suprakaitavusios merginos su rankinio kamuoliais. Tuo metu dar neturėjau jokių seksualinių problemų – vien metafizines. Man labai rūpėjo, kodėl Vilniaus balandžiai skraido sparnų nešami, o debesis sklendo savaime. Kodėl naktimis žmonės miega, o dienomis vaikšto. Kodėl žiemą šalta, o vasarą šilta. Aš jau pažinojau savo pirmąją tėvą ir jo dekonstrukcinį kambarį, bet visiškai neperpratau savo motinos.

– Tavo pirštai ilgi kaip pianisto, – sakydavo ji, pačiupusi mano plaštaką. – Tau būtinai reikia tapti muzikantu. Aš padarysiu iš tavęs pasaulinio garso atlikėją. Tu maudysies piniguose ir šlovėje. Tu nė neįsivaizduoji, ką reiškia šlovė ir pinigai.

Šitaip beprasmiškai kalbėjo jau vėliau, kai aš kaipsyk mirtinai susidomėjau mergaitėmis. Veikiau ne vien mergaitėmis, o pačiu kosminiu moteriškumo pradų. Visi aplinkos daiktai, visos pasaulio formos man priminė moteris. Neįsivaizdavau, ką su tomis moterimis turėčiau ar galėčiau veikti, tačiau visų jų troškau dusinančiu gosliu geismu. Troškau jas lytėti, uosti ir ragauti, norėjau tiesiog jose ištirpti ir nebegrįžti atgal į atkarų savo kūną. Visa kas pasaulyje buvo vien moterys. Net kėdės mūsų valgomajame buvo moterys, kurių aš troškau. Medžiai kieme buvo stulbinamai moteriškų formų, kurios varė mane iš proto. Jie buvo panašūs į

nuogą mano motiną. Sara buvo visų moterų moteris, nors jai tebuvo devyneri. O motina man paistė apie fortepijoną, kurio garsai taip pat tebuvo akustiniuose virpesiuose slypinčios moterys.

Motina paskelbdavo eilinę savo nesąmonę ir nucaksėdavo laiptais aukšty. Su ja magiški laiptai nesišnekėdavo, apskritai nebendraudavo. O ji pati visada sakė ne tai, ko iš jos tikėjausi, ko iš jos laukiau. Ji niekuomet nebuvo man motina, ji taip ir liko ateivė iš beorių pasaulių, demonstratyviai viliojanti mane erotiškai. Ji visuomet vertė mane daryti ne tai, ko norėjau, o svarbiausia – ne tai, ko iš manęs reikėjo šiam pasauliui. Gražioji Rožė nucaksėdavo laiptais aukšty, o aš vogčia nudūlindavau iš paskos. Paslapčia žiūrėdavau, kaip ji persirenginėja. Ji nusivilkdavo rūbus lėtai ir gracingai, iš jos tobulo kūno aš mokiausi, kaip turi atrodyti tikra moteris. Visos kosminės moters formos mano galvoje susidėstė vien iš motinos kūno.

Mano motina anuomet buvo pribloškiamai graži. Tai ne vaikystės prisiminimų ir iliuzijų šydas, tai liūdnas objektyvus faktas. Mano motina buvo Gražioji Rožė, viena pirmųjų visame Vilniuje grožį pavertusi gyvenimo būdu. Ji nesi-drovėdama pardavinėjo savo grožį į kairę ir į dešinę, profesionaliai žibėjo tuometinės aukštuomenės draugijose ir iš to atvirai pelnėsi: pažintimis, ryšiais ar tiesiog brangiomis dovanomis. Nesislėpdama parsinešdavo tas dovanas namo ir išvyniodavo, tėvui matant. Už tą tėvo pažeminimą aš jos nekenčiau. Mano pirmasis tėvas buvo abstrakčiagalvis topologas bei pakvaišęs pasaulio dekonstruktorius, tačiau nebuvo vėpla nei žioplis. Jo protingas veidas ištyšdavo, apatinė lūpa imdavo tankiai virpčioti, tačiau jis visada nutylė-

davo, o paskui dar eidavo su motina mylėtis. Gražioji Rožė apdovanodavo jį savo neprilygstamos vaginos vingrybėmis lygiai dosniai, kaip ir visus likusius. Aš nekenčiau jų girgždančios lovos, ta lova buvo išdavikė, sudariusi slaptą sąmokslą su mano apspangėle motina. Ta lova parodė, koks silpnas ir kūniškai paperkamas yra mano tėvas. Norėjau suvokti jį kaip pasaulius pertvarkantį pusdievį, o jis pasirodė tesąs bejėgis raguotas vyras, įstengiantis tylomis susitaikyti su savo kerotais ragais. Perdarydamas ištikus pasaulius, savo žmonos perdaryti nė nepabandė.

Manoji neapykanta motinai anuomet tebuvo gležnas gelsvas daigelis, perregimas ir lengvai nulaužiamas. Tik jo niekas nesiėmė laužti, jis pamažu stiebėsi ir tvirtėjo. Dar labiau nekenčiau motinos vogčia stebėdamas, kaip ji persirenginėja. Ji degino mane savo nuogo kūno grožiu ir mano paties beviltiška gėda. Vėpsodavau, prisispaudęs prie pravirų durų plyšio, visiškai nutirpusiu kūnu ir veik nekvėpuodamas. Ji atsainiai nusivilkdavo apatinius, o paskui išsismaukdavo iš kelnaičių. Mano kūnas taip nutirpdavo, kad tapdavo visai vatinis: pajudėjęs galėjau susmegti ant grindų ar sudriksti į gabalus. Žinojau, jog darau pasibaisėtiną nusikaltimą. Mėšlungiškai rydavau seiles ir degdavau iš gėdos, tačiau tik dar atidžiau žiūrėjau, nenorėdamas praleisti nė menkiausios smulkmenos. Nuoga mano motina buvo stulbinamai graži: visos jos tobulo kūno dalys buvo kaip tik ten, kur joms ir derėjo būti. Aš sugalvodavau visoms jos kūno smulkmenoms savus pavadinimus, kerinčius slaptinčius žodžius. Labiausiai bijojau netgi ne to, kad būsiu užkluptas ir siaubingai nubaustas. Labiausiai bijojau, kad nuo tol motina persirengdama kaskart kruopščiai ir sandariai

užsidarys duris. Jeigu taip būtų nutikę, būčiau uodęs jos kvapą pro durų plyšius, būčiau svaigęs vien nuo tylaus nusimetamų rūbų čezėjimo.

Tąsyk motina staigiai atsisuko į mane, nuogutėlė ir graži kaip deivė. Sustingau prie durų plyšio visiškai nutirpusiu kūnu nepajėgdamas net pabėgti. Nė neįsivaizdavau, ką ji dabar man padarys. Nusipelniau pačios klaikiausios bausmės. Motina paėjo dar porą žingsnių artyn, nė kiek neprisidengusi įsispendė rankomis į klubus ir dainingu balsu paklausė:

– Ar aš tikrai graži? Ar tokios moters norėtum, kai užaugsi? O gal tu jau suaugęs? Ar tau jau želia plaukučiai apie gaiduką?

Ji žvelgė į mane apsiblaususiomis, kiek padėrusiomis akimis. O aš negalėjau atplėšti žvilgsnio nuo jos šakumos rožės, kurią pirmąsyk mačiau taip iš arti. Ta šakumos rožė buvo it veidrodis, kuriame išvydau pats save – gal todėl, kad aš kaip tik iš ten išėjau į šį pasaulį. Tik šitaip išvydęs save, pagaliau atitirpau ir pajėgiau pasprukti. Aš jos nenkenčiau ir bijojau. Gražioji Rožė atsainiai paniekino manąją šlykštaus stebėjimo paslaptį, jai buvo absoliučiai vis viena, kad aš vogčia stebeiliju į ją nuogą. Jai tas neatrodė nepadoru nei gėdinga, ji gal apskritai nelaikė manęs savo sūnumi, tik šiaip smalsiu paaugliu. Man buvo gėda, bet kartu baisu. Tuo metu tiesiog šėlau dėl didžiosios kosminės moters idėjos, o visos moterys man buvo panašios tik į motiną. Tokios pat gražios ir begėdiškos kaip pati gamta. Su neprilygstamu vaginos veidrodžiu, kuris atspindi kiekvieną į jį pažvelgusį, tačiau gali ir pakerėti, gali net perkelti į užveidrodinę karalystę.

Tačiau pats begėdiškiausias mano motinos anuometinis poelgis buvo klaikiosios reklaminės sūpynės. Ji kada-ravo tose kvailose sūpynėse aprenpta tautiniais rūbais, su gintariniais karoliais, supintais į kasas plaukais. Tai buvo galbūt pirmoji oficiali lietuviška reklama. Mano motina išsišiepusi reklamavo dainų šventę. Jai buvo nesvarbu, ką reklamuoti, ji tik norėjo atsidurti žurnalų viršeliuose ir plakatuose, šitaip ne tik prisivyti, bet ir perspjauti populiariumu tėvą. Mano prabangioji motina, juodoji „Neringos“ pantera, pirmąsyk gyvenime apsivilko tautinius rūbus ir išsišiepė kaip visiška kvaiša, o gal kaip giltinė. Po daugelio metų už tai buvo žiauriai nubausta: išties virto giltine ir išvien kabinosi ant kaklo gintarinius karolius, kartais net dvejus ar trejus.

Tą vasarą Gražiosios Rožės buvo pilna visur. Veik negalėjau išeiti iš namų, nes nuo visų sienų į mane kvailai spoksojo mano giltinė motina. Ji kadaravo kvaišose sūpynėse ir kėlė man nenumaldomą gėdą. Niekas nesupras, kaip man buvo gėda. Ji apsinuogino netgi šlykščiau ir atviriau, negu darydavo tai savo kambaryje, gerai žinodama, kad ją vogčia stebiu. Ji begėdiškai apsinuogino prieš visą miestą – jau verčiau būtų perėjusi visomis Senamiesčio gatvėmis visai nuoga. Vilniui tikrai vertėjo pamatyti Gražiąją Rožę nuogą. Tą vasarą aš nebeturėjau motinos – vien reklaminio plakato būtybę ant kiekvienos sienos. Aš jos nekenčiau. Manoji neapykanta jau nebebuvo gležnas daigelis, ji išaugo į liauną, bet atkaklų medelį – sulig manim pačiu ūgio.

Aš sekdavau ją vakarais. Mano pirmasis tėvas tūnodavo dekonstrukciniame kambaryje ir neskubriai perdėliodavo

pasaulį dar ir dar kitaip. Galėjau skaityti knygas, zulinti gatves su bloga draugija arba numirti. Idant nenumirčiau, sekdavau savo apspangusią ateivę motiną. Nė nežinau, kokias paslaptis norėjau aptikti, tačiau vidinis balsas kuždėjo man, jog anksčiau ar vėliau atrasiu dar daugiau pagrindo savo neapykantai. Sekti ją buvo visai nesunku, nes Gražioji Rožė mėgo vaikščioti pėsčiomis. Ta nepakenčianti jokio darbo gražuolė galėjo nužirglioti kilometrų kilometrus. Gal manėsi šitaip prasimankštinanti ir neleidžianti augti svoriui. Fitneso nei aerobikos centrų anuomet nebuvo nė kvapo, o Vilniaus gatvės buvo nuobodžiai saugios.

Jei nelindėdavo „Neringoje“, eidavo pas Ireną, abidvi valandų valandas siurbdavo likerį arba vyną ir be paliovos plepėdavo, pertraukdamos viena kitą. Negalėjau girdėti, ką jos kalba, sekdavau jodvi iš kitos uždaro senamiesčio kiemo pusės, užsiglaudęs už laiptų galerijos kolonos. Jų be garso kalbančios galvos smaksodavo lango stačiakampyje tarsi milžiniško televizoriaus ekrane. Tas vaizdelis buvo kur kas įdomesnis už tarybinės televizijos programas. Bent jau galėdavau fantazuoti, ką jodvi ten šneka. Mano fantazijose jos aptarinėdavo Petrarką ir Šekspyrą. O paskui įtikinėdavo viena kitą, kaip svarbu yra visa širdim mylėti savo vienturčius sūnus, suvokti jų troškimus bei slaptas baimes. Žinoti ir priartinti, kad jie vogčia stebi nuogas savo motinas. Suvokti ir mylėti, žinoti ir priartinti.

O vieną svaigų vakarą pamačiau kreivo senamiesčio lango televizoriuje tai, ko man nederėjo ir nevertėjo matyti. Tiesa, tas reginys iš esmės nieko nepakeitė mano gyvenime – gal tik apmaldė liguistą neapykantą motinai. Jodvi su Irena kaip visad buvo padoriai nukaušusios, begarsis

telespektaklis vyko lyg ir įprastai, bet ūmai pajutau, kad mano kūnas nenumaldomai užtirpsta, tampa vatinis. Kitaip ir negalėjo būti: mano motina nelauktai pradėjo lėtai ir gracingai nusirenginėti. Toks vaizdas buvo daug syk matytas, bet kartu neregėtai ypatingas. Mat tą vakar privalėjau įgyti du kūnus, antrasis taip pat turėjo užtirpti ir pasidaryti vatinis: Irena taip pat ėmė lėtai gundančiai nusirenginėti. Jos nuogos nėsyk nebuvo matęs, nors šimtą kart įsivaizdavau. Ji neatrodė tokia graži kaip mano motina, tačiau jos krūtys buvo tokios didelės ir svarios, kokių nemačiau jokiam nešvankiam paveikslėlyje. Su dviem kūnais, dvigubai vatinis, ne iki galo suvokdama, kas čia dedasi, stebėjau tą pasibaisėtiną, bet ir pasigėrėtiną erotinį šokį nuo pradžios ligi galo. Tą vakarą patyriau pirmąją savo gyvenime tikrą erekciją. Man buvo dešimt metų, aš atidžiai žiūrėjau, kaip mano motina šoka meilės šokį su savo drauge. Manau, jog tai pirmų pirmiausiai buvo šokis. Ne kažį ką iš tos fantasmagorijos teprisimenu: tame balete buvo daugybė nuogo kūno ir kažį kas beviltiškai skausminga. Todvi moterys mylėjosi tarsi iš nevilties, tarsi neradusios sau tinkamų vyrų, tarsi jau nieko šiame pasaulyje neberasdamos: vien gausybės likerio ir viena kitą. Jodvi be galo atidžiai ir ilgai stebėjimo viena į kitos šakumų veidrodžius. Jodvi labai norėjo tuose stebuklinguose veidrodžiuose išvysti svarbiausias moteriškos būties paslaptis. Tolydžio nulaižydavo viena kitos veidrodžius, kad šie neapsiblaustų, kad jos ginkdie nieko reikšmingo nepažiūrėtų. Tai turbūt ir viskas, ką iš to vakaro tikrai gerai prisimenu. Nuogus kūnus, erotinį šokį, stebuklingųjų šakumų veidrodžių goslų laižymą.

Po to lesbietiško baleto motina jau niekuo nebegalėjo manęs nustebinti. Kažkodėl nebejutau jai anksčiau kerojusios neapykantos, aš tiesiog jai paklusau. Gražioji Rožė buvo apspangusi ateivė iš nežinomų beorių planetų, tad man te-liko paklusti. Kitokios išeities tiesiog neturėjau. Ir aš jai nuolankiai paklusau: leidausi, kad iš manęs būtų lipdomas jaunas genijus, pirmasis ir paskutinis Vilniaus davinčis.

7. Jaunojo davinčio kančios

Gražioji Rožė pamėkliškai nusivylė mano pirmuoju tėvu. Tėvas visai nenorėjo būti tuo, kuo motina jį verste vertė tapti. Jis nenorėjo namuose dėvėti šilkinio švarko su mažyčiais ornamentų pinigėliais dygsnių rombuose. Nuo tikrų tikriausio, per aukščiausias komunistines pažintis gaunamo prancūziško konjako jo stemplę nepakenčiamai graužė rėmuo: patsai tėvo kūnas priešinosi snobiškomis motinos užmačioms. Jis tenorėjo kaupti savo dekonstrukcinę kolekciją ir atsargiai perdarinėti pasaulį. Tai buvo jo egzistencijos esmė, o pinigų duonai su sviestu ir netgi ikrais jis užsidirbdavo universitete. Visai netroško pakliūti į piniguočių aukštuomenę ir užmegzti milijoną naudingų ryšių. Verčiau jau milijoną absoliučiai nenaudingų ryšių užmezgė su savo menamos kolekcijos daiktais, o dar likusius laisvus ryšius – su manimi. Padėjau jam tvarkyti kai kuriuos slaptojo kambario daiktus. Man regis, kartais padėdavau jam susitvarkyti su savimi pačiu, veik prievarta grąžindavau jį į konkretų Vilniaus pasaulį. Mano pirmasis tėvas tarpais pamiršdavo, kas jis yra ir kur gyvena. Dėliodamas savo kosminį pasjan-

są, pamiršdavo pavalgyti ar nusišlapinti. Be abejo, jausdavo, kad kažkas yra negerai, jusdavo šiokį tokį diskomfortą, bet gal tiesiog susipainiodavo kruopščiai permontuojamuose pasauliuose, nebeatsirinkdavo, kuriame Kosmose ir kokių pavidalų egzistuoja jis pats. Tuomet aš jam padėdavausi susivokti: man jis visuomet pakludavo, manęs jis niekad nepanoro demontuoti. Savo pirmajam tėvui aš tikau toks, koks iš tikrųjų buvau.

Pakeisti mane stengėsi tik tai motina. Ji pagaliau aptiko mane savo beorėse planetose, kai man suėjo vienuolika, o visos mano mintys sukosi apie metafizinę moteriškojo prado idėją. Aš vis dar prisiminiau pirmąją ir anuomet vienintelę tikrą vyrišką erekciją, patirtą uždaro senamiesčio kiemo laiptų galerijoje, vogčia stebint savo visagalę ir daugialytę motiną su krūtininga drauge. Tačiau Gražioji Rožė nepasiūlė man jokių atsakymų dėl moterų reikšmės Visatoje, nepasiūlė netgi jokių konkrečių moterų. Sarą turėjau susirasti ir perprasti vienas pats. Užtat motina ėmėsi lipdyti iš manęs visapusį genijų, pirmąjį ir paskutinį Vilniaus davinį. Leisti vaikus į meno ar muzikos mokyklą tuomet jau buvo madinga. Tačiau tik manoji beorių planetų ateivė motina galėjo savaip siekti absoliuto: ji leido mane į visas mokyklas susyk ir vertė užsiimti viskuo iškart. Nelauktai tapau labiausiai renesansišku Vilniaus paaugliu, paliegusiu davinčiais ašarojančiomis nuo nepalaujamos įstangos akimis.

Visiškai nesupratau, kam to reikia. Jutau savyje niekuo neužpildytą tuštumą, jaučiausi tarsi nėščias mažutėliuku gemalu – ir fiziškai, ir dvasiškai. Tas keistas gemalas teuzėmė tūkstantąją dalį manęs, o visa kita buvo kosmiškai tuščia. Troškau pagimdyti visai visai kitokį kūdikį, nei tas, kurį iš

manęs replėmis traukė Gražioji Rožė. Nesupratau, kurių galų mane varo į meno mokyklą ir verčia piešti bei lipdyti puodus. Mane tie dalykai slogino. Pradėjau nekęsti apskritai bet kokių puodų – netgi virtuvės arbatinio. Baisiausia buvo tai, kad iš prigimties mokėjau piešti ir net lipdyti tuos nelemtus puodus. Tuos gabumus man įkvėpė bevardžiai pašaipūs dievai. Meno mokyklos mokytojas apako, kai per pačią pirmąją pamoką nupiešiau graikiškos vazos eskizą geriau už jį patį. Tačiau nežinomų dievų pašaipa buvo fundamentali: visos mano pergalės bei gabumai nekėlė man nė menkiausio džiaugsmo, netgi paprasčiausio pasitenkinimo. Juo daugiau ir gražesnių vazų pripaišydavau, juo gilesnė ir juodesnė darėsi nelemta tuštuma mano viduje. Aš buvau esmingai nepilnas, manyje beviltiškai stigo manęs paties. Sulig kiekvienu nutapytu Vilniaus peizažu juodos tuštumos manyje iškerodavo vis daugiau, o manęs paties manyje palikdavo vis mažiau. Verčiau jau būčiau nemokėjęs nupaišyti nė standartinių kūgių, cilindrų bei tų sušiktų pseudograikiškų vazų.

Deja, aš visada viską ar beveik viską mokėjau ir moku iš prigimties – tai mano gyvenimo prakeiksmas. Kai motina mane per trigubas pažintis igrūdo dar ir į muzikos mokyklą, pradėjau pakenčiamai skambinti pianinu jau antrą savaitę. Mano pirštai ištis ilgi ir velniškai tinkami pianistui. Visi pianinai ir fortepijonai man atrodė kaip moterys, kurias gosliai maigiau savo laibais vikriais pirštais. Skambindamas patirdavau ilgą ir skausmingą erekciją, užsimerkdavau ir galvodavau apie Sarą, daugiausiai apie Sarą. Kartais dar apie nuogą savo motiną, svarias nuogos Irenos krūtis ir lesbietiško baleto siautulingumą. Tačiau šitai irgi nepripildė ma-

nosios tuštumos, jčiau besiveržiančią iš vidaus energiją, tačiau ji buvo be jokios krypties, bergždžia kaip negalinti nieko apvaisinti naktinių poliucijų sėkla.

– Sara, aš paimsiu tave kaip viesulas, – sakydavau pianinui, skambindamas „Apasionatą“. – Įskriesiu į tavo slapčiausią skylutę kaip taifūnas.

Bethovenas man visad sutapdavo su raudonais putniais Saros Mejerovič skruostais. Liudvigas van tikrai žinojo kai kurias kosminės moters įmantrybes – ne atsitiktinai jis buvo kurčias. Moteris apskritai geriau perprasti apkurtus ar tiesiog negirdint jų begalinio vapėjimo.

– Irena, aš toks mažas, kad paskėsiu tarp tavo papų, – aiškindavau pianinui, tūkstantąjį kartą zulindamas Oginskio „Polonezą“ ar kurį nors Šopeno opusą. – O ten paskendęs, aš gyvensiu tavyje, aš būsiu tavo dalis, mudu kartu pamylėsime Gražiąją Rožę.

Nežinau kodėl, bet visi lenkų kompozitoriai ligi pat Liutoslavskio su Pendereckiu man iškart skausmingai primindavo Irenos krūtis. Pastarieji du bemat iššaukdavo vaizduotėje liekną ir stangrią šviesios mulatės subinaitę. Visa muzika man tebuvo vieninga erotinė kančia, pamažu perauganti į pirštų sąnarių maudulį.

Po dvejų metų tokios erotinės kankynės laimėjau respublikinį jaunųjų pianistų konkursą ir parnešiau namo pirmąjį savo prizą. Greitai visokie prizai nebetilpo į mano kambario lentynas. Jie veisėsi kaip tarakonai, pats nelabai supratau, iš kur jie atsiranda ir ką turėtų reikšti. Vienus man skirdavo už skambinimą, kitus už matematikų olimpiadas, dar kitus už grafikos parodas – visi jie susipynė ir niršiai stengėsi gožti vieni kitus. Aš nesupratau, kuo mo-

tina nori mane paversti. Tesupratau tik tiek, kad tikrai nenoriu virsti paliegusiu ir paklaikusiu davinčiu su beribe tuštuma viduje.

Aš nenorėjau skaptuoti grafikos nei tapyti paveikslų. Nenorėjau skambinti tų niekad nesibaigiančių beprasmiškų natų virtinėlių. Matematikos uždaviniai man atrodė juokingi, nes vos dirstelėjęs jau žinodavau jų sprendimus, o kartais net ir atsakymus. Aš beveik viską moku iš prigimties – tai mano gyvenimo prakeiksmas, sadistiškų bevardžių dievų pašaipa. Kuo daugiau išoriškai pasiekdavau, tuo mažiau manye likdavo manęs paties. Veik neabejojau, kad pasiekęs absoliučiai viską, palikčiau tobulai tuščias: visas aš tebūčiau juosva tuštuma.

O mano motinai ir nerūpėjo jokia pilnatvė, jai terūpėjo mano prizai ir taurės. Ji visad svaigo nuo garsių žmonių, o čia vis garsesnis ėmiau darytis aš pats. Aš jai visiškai nerūpėjau, tačiau manoji tuščia šlovė kėlė jai ekstazę. Jos pasiūtusios draugės alpo iš pavydo, kai laimėdavau dar vieną konkursą, dar vieną fizikų olimpiadą, dar vienas beprasmiškas krepšinio rungtynes. Daugiau manęs jai niekam nereikėjo. Ji netgi liovėsi persirenginėti mano akivaizdoje. Niekad nesupratau, kodėl ji mane pasigimdė. Tikriausiai tai buvo neapsižiūrėjimo klaida, ji gal nė nesuvokė, kas jai darosi, ir baisiausiai apstulbo, kai iš jos išlindau aš.

Tarpais aš vis dar ją pasekdavau. Irena su visais savo papais pabėgo kažkur į užsienius, kitų draugių Gražioji Rožė neįsitaisė. Ji tiesiog klajodavo po miestą, o kartais prisigerdavo kokioje knaipelėje vienui viena. Nebejutau jai neapykantos, bet negalėjau jos ir palaikyti. Argi kas galėjo palaikyti juodąją „Neringos“ panterą, viso miesto akivaizdoje be-

siglaustančią prie svetimų turtingų ir įtakingų vyrų? Kada ji prasmegdavo „Neringoje“, stebėti ją tapdavo nebeįmanoma. Užulaidos buvo pernelyg tankios, o ir smaksoti prilipus prie madingos kavinės lango niekas nebūtų leidęs. Vangiai grįždavau namo, kartais skaitydavau tėvo knygas, o kartais eidavau į jo slaptąjį kambarį. Jis praleisdavo ten vis daugiau ir daugiau laiko. Kai man buvo septyneri ar devyneri, užsukdavo ten tik retsykais, tarsi į apeigas, atsiduodavo kone religiniam ritualui. Bet pamažu ėmė užeidinėti ten vis dažniau ir dažniau, užtrukdavo vis ilgiau ir ilgiau. Jo pramanytas dekonstrukcinis pasaulis ištraukė jį iš tikrojo pasaulio ir jau nebepaleido atgal. Dekonstrukcinis kambarys jį iščiulpė ir sudrumstė jo pragmatišką protą.

Bet aš nepykau ant to kambario, nejaučiau jam neapykantos ar pavydo. Jis mane kerėjo ir šiek tiek baugino. Jutau jam prierašumą ir šiokią tokią pagarbą. Tas kambarys buvo įdomesnis, negu išorinis pasaulis. Išoriniame pasaulyje tebuvo mokykla, pianistų konkursai ir matematikų olimpiados, taip pat nuzulinti motinos vakariniai maršrutai. Slaptajame tėvo kambaryje daiktai ir kvapai susidėliodavo kaskart vis į naujas kombinacijas, ten dukart du anaip tol nereiskė keturių, o paleistas iš rankų akmuo nebūtinai krisdavo žemyn. Tame kambaryje slėpėsi gili prasmė – skirtin-
gai nuo išorinio pasaulio, kuris buvo kategoriškai bepras-
mis. Tėvo dekonstrukciniame kambaryje kartais pasijusdavau bent jau puspilnis, tegu ir nežinia ko pripildytas.

Labai stengiausi atrasti ir išoriniame pasaulyje kokią nors prasmę. Stengiausi kur kas labiau, nei tas linguistas pasaulis nusipelnė. Tačiau visiškai bergždžiai: niekas negalėjo man paaiškinti, kokia prasmė glūdi kad ir tokia ritualė. Pir-

miausiai dešimtis kartų perskambini tą patį koncertą namuose, beje, gerai žinodamas, kad kiti priversti jį perskambinti šimtų šimtus kartų, kol apskritai ką nors išskambina. Paskui apsivelki ilgaskvernį, fraką imituojantį švarkelį, tau pariša peteliškę ir išstumia ant scenos. Čia keturiasdešimt septintąjį sykį paskambini mirtinai įgriusų koncertą susirinkusiai vaškinių žmonių miniai. Jie sėdi vangiomis eilėmis, jų akys tuščios, bet jie įnirtingai apsimeta, jog, sulaikę kvapą, klausosi tavo skambinimo. Paskui pakyli nusilenkti, o jie ūmai atgyja ir ploja kaip pašėlę. Tik tu visiškai negirdi plojimų garso: taip stengeisi neklausyti savo skambinamo koncerto, jog dabar negirdi apskritai nieko. Argi visame tame gali būti kokia nors prasmė?

Visai kas kita – bandyti suploti vienu delnu. Visai kas kita – tūnoti su tėvu jo dekonstrukciniame kambaryje ir atsargiai dėlioti daiktus iš lentynos į lentyną, tobulai prisimenant visų perdėliojimų tvarką. Labai svarbu tobulai prisiminti tą tvarką: piršto dydžio žalias molinis šuniukas šiukštu negali atsidurti toliau kaip per tris eiles nuo užpernykščių sudžiovintų gėlių puokštelės. Kaimo kapinaitėse atrastas vaiko dilbio kaulas visad privalo gulėti greta auksinės caro Nikolajaus dešimtrublinės. Tokių taisyklių buvo begalės, ir visos jos buvo lygiai svarbios. Nors vieną kurią netyčia sulaužius, galėjo nelauktai suirti ištisas savaitės dekonstruotas pasaulis. Tarsi Sizifo akmuo galėjo nudardėti šlaitu žemyn, pakeliui dar viską laužydamas ir griaudamas. Pagelbėdamas tėvui, privalėjau būti subtilus tarsi kruopščiausias mikrochirurgas. Nesupratau, kam mano pirmajam tėvui reikalinga tokia kankynė, vienąsyk atvirai jo šito paklausiau.

– Tai bausmė, – atsidusęs atsisaukė tėvas. – Kiekvienam žmogui pasaulis skiria bausmę – vienam labai baisią, kitam gal visai juokingą. Dar kokiam žmogui skiria net kelias bausmes. Man skyrė vienintelę, bet labai aiškia: šitą prakeiktą kolekciją, šitą Babilono biblioteką be knygų, šitą meno kūrinį be jokios metaforos. Tai tiesiog natūrali dieviška bausmė. Kiti tai dar vadina kryžium, kurį tau lemta vilkti visą gyvenimą.

– Ir visi visi būna nubausti?

– Visi visi.

– Net tie, kurie turtingi ir laimingi?

– Šie yra skaudžiai nubausti turtais.

– Net ir tie, kurie tiesiog laimingi?

– Šitie yra ypatingai nubausti. Jie nubausti beribe kvailybe, mat mano, jog yra laimingi. Žmogus negali būti laimingas. To neleidžia žmogaus likimo topologija. Dievai sutvėrė žmones nelaimingus, tas nelaimingumas ir suka pasaulio ratą.

Tai buvo vienas retųjų pašnekesių su tėvu, jis atvėrė man trečiąją akį. Ūmai praregėjau ir mirksniu perpratau visą savo tuometinį gyvenimą. Tai tiesiog buvo manoji bausmė. Jaunųjų pianistų konkursai, vaikų piešinių parodos bei ligistas nuogos motinos prisiminimas – tai vis mano bausmė. Man buvo jau dvylika ar trylika metų, buvau pakankamai suaugęs, kad turėčiau savą bausmę.

Vėliau dar sužinojau, kad tos Viešpaties bausmės gali kaitaliotis. Nesi grandinėmis prirakintas prie vienos vienintelės bausmės. Gali nuo vienos pasprukti, idant pakliūtum į dar baisesnės gniaužtus. Gali nuo vienos kurios bausmės atgailaudamas išsipirkti, bet jau už pirmo kampo tavęs neišvengiamai patyks kita. Žmogus yra tikrai baustina būtybė, o Viešpats niekad nepraleidžia progos pasimėgauti svetima kančia.

8. Dekonstruktoriaus dekonstrukcija

Mano pirmasis tėvas įrodė man, jog netgi tokia skausmingai baustina būtybė kaip žmogus gali gyventi darnoje su pasauliu. Žmogus unikalus kaip tik tuo, kad yra neprognozuojamas ir nepaaiškinamas. Tai nėra žmonijos trūkumas, o tik slaptingas jos privalumas. Antrosios smegenys žmogaus pilve reaguoja į pasaulį nenuspėjamai. Galima neklystamai pasakyti, kad sočiai prisidėjęs liūtas bus patenkintas ir palaimingai snūduriuos. Galima iš anksto tvirtai tarti, kad gorilos patinas, išvydęs netoliese konkurentą, net pasius iš pykčio. Tik žmogus, pirmąsyk gyvenime prisiragavęs rinktinio delikateso, gali palikti nelaimingų nelaimingiausias. Vien žmogus gali iškrypėliškai mėgautis, vogčia stebėdamas, kaip jo vienintelė ištvirtkauja su kitu.

Paskutiniai mano pirmojo tėvo gyvenimo metai buvo galbūt laimingiausias mano gyvenimo tarpsnis. Pamažu ėmiau justi, kad mano vidus po truputį prisipildo esybinių syvų. Tėvo dekonstrukcinė laboratorija teikė tiek išpūdžių, kad mano viduje ėmė rasti vis daugiau tikrojo manęs. Viduje pamažu augo žmogus, užpildantis visą mane ir be paliovos

ieškantis atsakymų į visus įmanomus klausimus. Bandžiau prisijaukinti uodeguotus driežiažmogius ar žiurkiažmogius, tačiau šie nelabai norėjo su manimi dėtis. Jie manęs nebijojo – tiesiog buvau jiems neįdomus. Nežinojau, kuo juos galėčiau papirkti ar prisivilioti. Tėvas juos vadino kvarkais ir aiškino, kad jie susieja jo kolekcijos daiktus tarpusavyje. Juo greičiau laksto – juo stipriau sieja. Mano tėvo galva visuomet buvo pramušta topologijai, kvantuotų laukų fizikai bei panašioms nesąmonėms. Jeigu vargšelis tebūtų užsiėmęs tiktai tuo! Pasirodė, laisvu nuo esminių dalykų laiku jis dar pridarė neprilygstamų kvailysčių, bet šitai paaiškėjo kur kas vėliau. Aš nieko nežinojau apie jo slaptuosius užsiėmimus, todėl negalėjau jo atkalbėti ar suturėti. Aš jo nuo nieko ir neatkalbinėjau, savo pirmuoju tėvu aš tiesiog mėgavausi.

Jis pavedžiojo mane ne tik po savo dekonstrukcinę kolekciją, bet ir po slaptąjį žmonių pasaulį. Tai lėmė visiškas atsitiktinumas – kaip ir viską žmogaus gyvenime. Tėvas niekad nežiūrinėdavo mano piešinių ir nesiklausydavo mano koncertų. Bet kai motina suorganizavo man pirmąją personalinę parodą, nelauktai į ją atslinko. Atrodė panašus į bibliotekos žiurkę, pasiklydusią gūdžiame miške. Nors buvo dar visai šilta, kaklą apsvyniojo storiausia šerpe. Peržiūrėjo mano senamiesčio vaizdelius bei haliucinacijas laisva tema be galo atidžiai, kai kuriuos paveikslus net apuostė. Truputį prisibijojau, kad nuo kurio nors nenusiluptų gabalėlio dažų savo kolekcijai. Kita vertus, kai išėjo, taip nieko ir nepagrobęs, pajutau apysmarkę nuoskaudą. Vadinas, visoje parodoje nerado nieko, kas galėtų nors per nago juodymą pakeisti pasaulį.

Nė nemaniau, jog ką nors man komentuos ar aiškins. Bet nelauktai prabilo tą patį vakarą, liguistai bandydamas kolekciškai suporuoti sudžiūvusią aptrupėjusiais sparnais peteliškę ir dvylikos colių vinį.

– Tu nesuspaudei spyruoklės ligi galo, – ramiai paaiškino, – todėl ji ir neišsitiesė su tikra jėga. Tu ir skambini taip pat impotentiškai?

– Daugybė mano darbų yra premijuoti, o pianistų konkurse...

– Dėl premijų ir konkursų aš visiškai neabejoju. Šit dėl jų aš tikrai neabejoju, kaip ir dėl tavo matematinių gabumų. Bet matai... Kaip čia tau pasakius... Prezentuoti pasauliui galima arba tobulą pilnatvę, arba tobulą tuštumą. O tu esi nei šioks, nei toks – nei šaltas, nei šiltas, o tik drungnas. O tokius Viešpats spjaudo iš savo burnos... Nors tai vis vien geriau, negu būti raugė. Mat raugės yra įmetamos į žioruojančią krosnį, o būti Viešpaties spjaudalu visai nepavojinga. Veikiau atvirkščiai – tave netgi apipila premijomis ir diplomais.

– O kaip pasidaryti karštam ar net ugniniam?

– Galima semtis ugnies iš tolimų dievų... – tėvas trumpam susimąstė. – Bet geriau iš žmonių. Žmonių ugnis tikresnė ir ilgiau smilksta. Gera, eime.

– Kur?

– Kur kur... Į Vilnių, žinoma.

Jeigu ne tas beveik atsitiktinis pasikalbėjimas, tėvas niekad nebūtų tapęs mano vedliu. Vos po keleto mėnesių jam nupjovė galvą, o jo kolekciją ištaškė į šipulius. Galėjau nė nesužinoti, kokių aukštumų jis buvo įstengęs pasiekti. Galėjau nė nepatirti, kaip jam yra pažįstama kitų žmonių slap-

toji ugnis. Nė neįtariau, kad tėvas taip gerai perprato Vilnių. Maniau, kad per vaikystės žaidimus bei paauglystės klajones su Sara aplandžiojau visus senamiesčio pakius ir užkaborius. Tačiau tėvas nuvedė mane suvis pinkliu maršrutu: mudu nusileisdavom laiptais į rūsį Gorkio gatvėje, o išliisdavom iš jo jau Pasaže. Arklių gatvėje jis sumazgė tokius požeminio baleto pa, kad aš jau apskritai nebesusivokiau, kur mudu galiausiai atsidūrėme. Kiemelis buvo trikampis, tolyn nuo mūsų ankštai siaurėjantis, o namai aplinkui penkiaaukščiai ar šešiaaukščiai. Mudu buvom suspausti tarpeklyje, kur stigo gryo oro.

– Mums teks pakilti į orą, sūnau. Kitos išeities tiesiog nėra.

Jeigu būtų pasakęs, jog tuoj nuskriesime tarsi raganiai – visai nebūčiau nustebęs. Tačiau jis turėjo galvoje viso labo gaisrines kopėčias. Jos buvo pakankamai plačios mums abiem. Kopėme į viršų kiek pasistumdydami, kol pagaliau pakibome ties antruoju aukštu tarsi dvi pakvaišusios vyruogės ar pernelyg protingos beždžionės.

– Ji visada geria arbatą viena, tai unikalus reginys. Jos viduje smilksta tokio stiprumo neviltis, kad ta arbata niekad neatvėsta. Privalai atidžiai išsižiūrėti į raukšles po jos krūtimis ir į jos paakius. Taip pat išiklausyti, ką ji sako, kai šneka pati su savimi. Jos vardas Eleonora. Ji dirba buhalterė.

Taip antrąsyk gyvenime išvydau slaptąjį senamiesčio televizorių. Šįsyk jis rodė ne likeriu persunktą lesbietišką serialą, o klaikią vienišumo studiją, avangardinę italų neorealizmo tęsinį. Eleonora nuogutėlė sėdėjo prie kreivo pajuodusio milžiniškos virtuvės stalo. Stalas riogsojo virtuvės vi-

duryje, prispaudęs grindis, kad šios nepabėgtų, neišsilakstytų po vieną lentelę. Toje virtuvėje veik neįmanoma buvo egzistuoti, taip smarkiai ten buvo sutirštėjęs oras. Tačiau Eleonora egzistavo, ji nuogutėlė siurbčiojo arbatą iš briaunuotos rusiškos stiklinės ir kantriai šnekučiavosi pati su savimi. Iš pradžių pamaniau, jog postringauja kokiam katinui ar šuneliui, tačiau ji kalbėjo pati su savimi, ūmai pasilenkė, ištraukė iš pastalės butelį „Maskvos ypatingosios“ ir šliūkštelėjo tiesiai į arbatą: neregėtos pasaulyje darnos kokteilis. Pasilenkus riebalų įrantos po jos krūtimis trumpam iš trigubų virto dvigubomis. Kairė jos krūtis buvo gerokai didesnė, beveik kaip futbolo kamuolys.

– Nenusipjauk papo, Eleonora, – gailiai paporino pati sau, – kol kas nenusipjauk to papo, lai dar pagyvena. Jis juk taip nenori mirti. Dabar prisimena savo jaunystę, kai buvo standus ir stamantrus. Prisimena visus vyrus, kurie jį glostė. Juk prisimeni, papuli?

Ji nusriaubė degtinės arbatos taip griausmingai, kad, rodės, nupurtys mudu nuo stebėjimo kopėčių. Per jos pravarį langą tarsi neryški žalsva šviesa spinduliavo vienatvė ir neviltis, jos buvo regimos, gal net apčiuopiamos.

– Ar jauti? – dalykiškai pasiteiravo tėvas. – Matai tuos žalsvus smilkalus? Tai dvasia, ji skaudžiai emanuoja, bet vis dar smilksta jos viduje. Tau reiktų tapyti kybant štai čia, o dar geriau – lempos vietoje jos palubėje.

Eleonoros paakiai tolydžio mainė spalvą: jie darėsi čia žalsvi, čia melsvi, čia pilkšvi tarsi drėgni pelenai. Galbūt tuose paakiuose gaužėsi išsikerojusios jos vėžio metastazės. O gal ten chemiškai reagavo stipri juoda arbata su karšta degtine.

– Tik neprisimink, ko nereikia, papuli, – piktai pasakė ji. – Neprisimink, ko nereikia.

Tai buvo veik tobulas paveikslas: nuoga keturiasdešimtmetė moteris niūkioje virtuvėje su degtininės arbatos stikline ir tiesiog akyse augančiu krūties vėžiu. Tačiau tas paveikslas kalbėjo, tai buvo jo esminis trūkumas.

– Žinoma, šitai galima nufilmuoti, – tarsi atspėjo mano mintis tėvas, – tačiau išeis banalybė: tiesiog dokumentinis filmas. Ne, šitai dera tapyti, tikras talentas turi ištapyti ir jos šnekas, ir jos kvapus, ir net tos arbatos su degtine skonį. Tai bent būtų paveikslas!

Man pasirodė, jog tikrai kybau prie virtuvės lubų tarsi visą pasaulį nušviečianti lempa. Be briaunotos stiklinės, ant Eleonoros stalo buvo liguistai tvarkingai išdėliotas išsisas mėsų natiurmortas: greta prapjauto kumpio glaudėsi bent dvi apetitingos saliami, dar kažkoks įdarytas vyniotinis, žalia kiaulės nugarinė, lėkštė kažki kokios troškintos mėsos rusvame padaže, o ant paties stalo kraštelio – milžiniškas rūkytos bekono šoninės luistas. Visa tai rodėsi mirtinai nevalgoma, bet labiausiai nevalgoma atrodė pati Eleonora: mainantys spalvą paakiai ir skirtingo dydžio krūtys. Aš taip ir nepajėgiau suvokti jos kaip visumos: ji tebuvo nederančių dalių rinkinys – kaip ir ta mėsos kolekcija ant didžiulio stalo. Anuomet nė žinoti negalėjau, kad pačios Eleonoros dalis paklius į mano kolekciją.

Susimąstęs vos nenuardėjau nuo gaisrinių kopėčių, mane apdairiai prilaikė tėvas. Mįslingai šypsojosi, padėdamas man nultipti žemyn.

– Šiandien daugiau nieko nerodysiu, tau reikia apsiprastti ir pamąstyti. Tačiau įsidėmėk: visi žmonės yra pasaulio

dalį, o pasaulis susideda vien iš žmonių. Tik jų dvasios smilkalai gali nuvesti tave tikruoju keliu į pačią tikrąją vietą.

Mes dar daug kartų klajojome po slapčiausius Vilniaus kiemus, dar daug sykių matėme ir uodėme smilkstančią žmonių dvasią. Nemanau, jog šitaip tėvas mane mokė tapyti ar skambinti – mokė šio to reikšmingesnio, apgobiančio visą pasaulį. Man ypač įsiminė gūdi tėvo magija, vogčia lankant mistiškas senamiesčio šeimas. Mudu įsklėsdavom į tokią šeimą be menkiausio garso, o svarbiausia – be menkiausio veiksmo. Tiesiog tyliai ir nuolankiai stovėdavome prieškambarėje ar kurio kambario kampe ir stebėdavome, kaip šeimyna gyvena savo gyvenimą. Jie barėsi, virė valgyti ir net mylėjosi mūsų akivaizdoje, mudviejų nė nematydami. Jie buvo mano pirmojo tėvo didžiosios kolekcijos dalis, kurią jis man leido slapčia pačiupinėti. Jis pastūmėjo mane prapulties keliu, o paskui paliko vieną vienutėlį.

Tėvas artimiau supažindino mane su Sara. Vieną šaltą pavasario rytą palydėjo mane į kiemą kitapus filharmonijos aikštės, užvedė senais laiptais ir tyliai įvedė į milžinišką butą, kuriame gyveno didžiulė žydų šeima. Mudu įprastai užsiglaudėme tamsesnėje aukštalubio koridoriaus kertėje ir tyliai stebėjome darnų žydiško gyvenimo ritualą. Mane labiausiai stulbino to nebylaus teatro judesiai: patyrio grynumui tėvas išjungdavo pasaulio garsą, mudu tvyrojom svetimose erdvėse tarsi sapne. Mejerovičius dūlinėjo po kambarius sulėtintais judesiais, vis papurtydamas apvalią pliką galvą. Jo laibutė žmona skraidžiojo apie virtuvės puodus netgi vikriau nei mano senelė. Smagi vaikų virtinėlė zujo po visus kampus, aš vis bijojau, kad tie smalsuoliai aptiks ir mudu. Bet labiausiai mane sudomino Sara. Ji mokėsi mano

klasėje, bet ligi tol nekreipiau į ją didesnio dėmesio – ji tebuvo tiesiog dar viena papūtzandė Senamiesčio žydukė. Vogčia ją stebėdama, sužinojau ne vieną naivią jos paslaptį, todėl ji nelauktai tapo man artima. Mačiau, kaip ji perrašinėja eilėraščius į specialų albumą ir deda tarp jo lapų sudžiūvusias gėles. Mačiau, kaip niršiai treniruojasi spręsti aritmetikos ir net algebros uždavinius – savo noru, niekieno neverčiama ir neliepiama. Mačiau, kaip ji kalbasi su keletu paveikslų ant sienų tarsi su gyvais padarais, deja, negirdėjau jos žodžių. Ji buvo tikrai keista mergaitė, tuo dar nesyk gavau įsitikinti. Tėvas suskubo nuvesti mane dar į penkias šeimas, tačiau paskui iš giedro dangaus trenkė mirtinas perkūnas. Mūsų neregimieji vizitai ūmai ir tragiškai nutrūko.

Aš ligi šiol negaliu patikėti tuo, kas įvyko. Nerandu tam nei racionalaus, nei metafizinio paaiškinimo. Tai buvo taip neįmanomai kvaila, kad ligi šiol neįtelpa į manąją pasaulio koncepciją. Tai buvo nelyg begarsis varlės šuolis į tuštumą. Viskas griuvo akimirksniu: mano tėvas be galo narsiai ir neprilygstamai kvilaukė šoko į tuštumą, o po mūsų namus ėmė raustis subinveidžiai saugumo agentai. Visas mano pasaulis susvyravo, nes po tėvo dekonstrukcinį kambarį slampinėjo svetimi žmonės, kilnojo kolekcijos daiktus ir nė vieno nepadėdavo atgal į savo vietą. Jau po pusvalandžio tėvo kambarys buvo taip sujauktas, kad veik neteko prasmės. Dešimtmečių darbas ir tyrimai buvo suniokoti akimirksniu. Tie subinveidžiai ieškojo daiktinių įrodymų, o gal dokumentų ar šifrų.

Pirmąją jie tardė Gražiąją Rožę, tačiau ši taip išsidabino ir įmantriai apsinuogino, taip užmetė koją ant kojos, kad apakę saugumiečiai vien mėšlungiškai rijo seiles ir net ne-

sugebėjo nieko dorai paklausti. Paskui jie niršiai atsigriebė su manimi. Man buvo jau keturiolika, todėl mano galvoje viskas buvo absoliučiai susijaukę. Aš lyg ir žinojau, kad priešais sėdi saugumiečiai, taigi atsakinėti jiems reikia itin gudriai, pirmiausiai juos apmonyti, o paskui galutinai sumautyti. Kita vertus, iš manęs veržte veržėsi noras išaiškinti jiems visą teisybę, visą pasaulio sąrangą. O viską gožė nesulaikomas troškimas iš jų išsityčioti. Ką jūs darytumėt, jeigu prieš jus atsisėstų vaikinai su subine vietoj veido, o toje subinėje lyg niekur nieko žiojėtų akutės ir vinguriuotų siaurutės lūpos? Be to, tas subinveidis labai stengėsi būti valiūkiškai draugiškas.

– O ar nepastebėjai, kad tėvas būtų čia kvietęsis kolegų ar šiaip pažįstamų? Na, išgerti arbatos ar konjakėlio...

– Tėvas negėrė arbatos. Iš principo. Jis manė, jog arbata sutrikdo žmogaus pažinimo ribas. O dar jis manė...

– Pala pala, jis nedėliodavo šitoje... hm... laboratorijoje kokių nors popierių, nevedė užrašų?

– Būtų kvaila čia dar rašyti kažį kokius užrašus. Čia ir taip viskas aišku. Čia kiekvienas daiktas yra Dievo rašmuo. Buvo, kol jūs visko nesudarkėt.

– Sakai, Dievo?.. Tai gal čia lankydavosi kokie kunigai?

– Čia niekas nesilankydavo. Tėvas čia įsileisdavo tik mane. Didžiąją kolekciją reikėjo atidžiai prižiūrėti, o svarbiausia – nekeisti eksponatų vietų. Toks pakeitimas gali iššaukti globalinę katastrofą. Gal dar ir iššauks.

Subininis saugumiečio veidas nereiškė jokių emocijų, tačiau jame vis dėlto kažį kokiu neįmanomu būdu atsispindėjo nuostaba. Vargšelis nelabai pajėgė ką nors suprasti, tačiau jam buvo nepaprastai smalsu. Savaimė suprantama,

dar niekad nebuvo susidūręs su dekonstrukciniais kamba-
riais. Jo subininės smegenėlės vis bandė įtalpinti toki kam-
barį į savąjį subininį pasaulį – be konkrečių rezultatų.

– O tie dalykai, kuriuos jis čia rinko ir dėlėjo, turėjo jam
kokią nors prasmę?

– Tai buvo pats jo gyvenimas.

– Nieko nesuprantu... Ar jis buvo psichiškai normalus?
Tik nenormalus žmogelis gali organizuoti nacionalistinę or-
ganizaciją su programiniu tikslu išstoti iš Tarybų Sąjungos.

Pamenu, tuomet nykiai tylėjau. Subingalvis saugumietis
netyčia palietė skaudžiausiąją esmę. Vogčia pagalvojau, kad
tėvas gal tikrai išprotėjo: regis, jis išties organizavo pogrin-
dinį tautinį judėjimą. Tai buvo taip neprilygstamai kvaila,
kad nieku gyvu negalėjau tuo įtikėti. Galėjau suprasti, kad
vakarais dekonstruoja šį varganą pasaulį, bandydamas pa-
daryti jį bent kiek priimtinesnį mąstančiam žmogui. Galė-
jau suprasti, kad vartalioja užsąmonėje topologines erdves
ir raišoja penkiamačius mazgus. Labai gerai supratau, ko-
dėl vedžioja mane po Vilniaus kiemus ir butus, mokydamas
pažinti tikrąjį, įmantriai slapstomą žmonių turinį. Tačiau
niekaip negalėjau įtikėti, kad nusiristų ligi tautinio pogrind-
žio organizavimo. Negalėjau patikėti, jog nori pabėgti iš
Tarybų Sąjungos su visa Lietuva. Iš anos stebuklų šalies de-
rėjo bėgti vienui vienam, pasiėmus savo topologiją ar savo
pianiną – šitai puikiai supratau net būdamas keturiolikos.
Mano protinguolis pirmasis tėvas apsijuokė, gal net visai
pablūdo, o galiausiai jam dar nupjovė galvą. Tai jau atrodė
ne kaip gyvenimas, o tarsi koks absurdo filmas.

Kruvino absurdo tame filme buvo net per daug. Toliau
viskas klostėsi tiesiog pašėlusiu tempu. Mano tėvą rado

krūmuose prie pat Neries, jau mažumą pradėjusį pūti. Jo kaklas buvo perrėžtas nuo ausies ligi ausies, galva veik nesilaikė prie kūno. Saugumiečiai ramiais subiniškais veidais pareiškė jį tiesiog apklausę ir paleidę, o kas nutikę toliau – esąs jau tarybinės milicijos reikalas. Tarybinė milicija ką nors tirti nesistengė, mat tai milicijai viskas buvo pernelyg aišku.

Man pačiam viskas daugmaž paaiškėjo kur kas vėliau, rausiantis po KGB archyvus ir kamantinėjant senus saugumiečius. Anuomet tesuvokiau, kad mano pirmajam tėvui nupjovė galvą. Tai buvo perteklinga bausmė, tokios nenusipelnė joks žmogus – netgi gyvenantis Vilniuje. Savosios bausmės nenusipelniau ir aš pats: už kokias kaltes dievai man skyrė kaip tik tokį tėvą ir kaip tik tokią motiną? Tai retorinis klausimas, į kurį dievai man ligi šiol neatsako net sapnuose. Jie neatsako apskritai į jokių klausimus. Visus juos užduoti ir į juos atsakyti privalai pats.

Mane nuvarė atpažinti begalvio tėvo – tokia buvo mano tikrojo praregėjimo pradžia. Subinveidžiai saugumiečiai norėjo išmušti man žemę iš po kojų, kad toji nuskrietų į Kosmoso tuštybę be manęs, bet iš tiesų atvėrė man trečiąją akį. Jie nuvežė mane į morgą Subačiaus gatvėje ir norėjo amžiams pribaugti begalvio tėvo vaizdu. Jie norėjo, kad būčiau palaužtas, kad visą likusį gyvenimą galėtu mane kementi kaip šiltą vilną ir minkyti kaip plastiliną. Tokia man buvo sumanyta bausmė, nenatūrali bausmė: ją skyrė anaip tol ne pats pasaulis, o tik piktavaliai žmonės. Jie jautėsi tokie visagaliai, kad nė nepagalvojo, jog aš galiu nepaklusti. Norėjo apakinti mane visam likusiam gyvenimui, bet aš pasi-
priešinau ir praregėjau trečiąja akimi.

Negalėjau žiūrėti į savo tėvą nupjauta galva, man pakako, kad jį užuodžiau. Morgo šaldytuvai veikė ne per geriausiai, o tėvas jau buvo kiek pašvinkęs, kada ji rado paupyje. Gerai įsidėmėjau jo tikrąjį kvapą, įsiminiau, kaip kvepėdavo dekonstrukciniame kambaryje, o kaip – kybodamas ant gaisrinių kopėčių ankštame trikampiam Vilniaus kiemelyje. Pats paskutinytis mano pirmojo tėvo kvapas buvo šleikštus ir įžeidžiamas, tačiau tai buvo tikrai jo kvapas. Užspausti šnerves ir nekvėpuoti negalėjau, tačiau galėjau užsimerkti. Tik vieną skausmingą akimirksnį išvydau savo pirmąjį tėvą nupjauta galva, nusviestą ant purvino morgo vežimėlio. Paskui ramiai užsimerkiau, bet viską regėjau trečiaja akimi, pačiu tikriausiuoju regėjimu.

Iš tiesų mano tėvas gulėjo nelyg ant kokio vaisių stalo, tankiai prismaigstytas mažų žvakučių. Buvo neatpažįstamas, keistai pasklidęs po tą stalą tarsi milžiniškas purus blynas. Žvakučių liepsnelės mirguliavo ir mainėsi, nušviesdamos tėvą blyškia gera šviesa. Jo kūno kontūrai buvo apvalaini ir malonūs. Jis anaip tol neišnyko iš Kosmoso nei mano minčių, jis tik pasitraukė iš laikinojo žmogiško gyvenimo, palikdamas man beveik viską, ką galėjo palikti. Turbūt aš jį mylėjau ne tik sūnaus, bet ir mokytinio meile. Gal tos tylios žvakutės buvo manosios meilės atšvaitai, o gal jis pats norėjo kaip tik šitaip su manimi atsisveikinti. Prismaigstytas kvapnių žvakučių nuplūduriavo į beribę šviesumą arba tamsumą, nes tuose erdvės matavimuose nei šviesotamsa, nei spalvos neturėjo reikšmės. Ten viskas skendėjo tolygioje dieviškoje šviesoje, ten buvo jo tikroji vieta. Tyliai ir liūdnai jį ten išleidau, sau pasilikau tik nupjautą tėvo galvą, pasiėmiau ją su savim, niekam nė

neįtariant. Ji dar turėjo lydėti mane didelę dalį mano gyvenimo kaip nykios begalvių tautos totemas.

– Taip, tai mano tėvas, – ramiai pasakiau subinveidžiams. – Kokiuose popieriuose turiu pasirašyti?

Man regis, jie gerokai nustebo. Buvo pratę, kad visi jų kėslai suveiktų, visi jų planai išsipildytų. Aš netirtėjau iš siaubo, kaip kad jie tikėjosi, aš nealpau ir netgi nesusijaudinau, todėl pasirodžiau jiems nenormalus. Jie nė akimirksniui negalėjo pamanyti, kad nenormalūs yra jie patys, o tikras žmogus įstengia nuo jų apsiginti ir apsisaugoti.

– Nu ir šeimynėlė, – sušniaukrojo vienas. – Žmona atėjo su skrybėlaite ir dekolte ligi bambos, šitas išpera šaltas kaip ledas... Čia, čia pasirašyk. Įskaitomai. Vis vien tikro parašo dar neturi.

Man tebuvo keturiolika, tikrai dar nebuvo pasirašinęs jokių rimtų dokumentų. Taip ir liko visą gyvenimą: niekad nepasirašinėčiau jokių rimtų dokumentų – net būdamas dešiniaja Patrio ranka. Man ir nereikėjo dokumentų: visad pakako įdėmaus žvilgsnio, įtaigaus žodžio ar telefono skambučio.

Iš morgo išėjau visiškai ramus, siaubas mane apėmė tik besileidžiant gatve žemyn. Ūmai suvokiau, kad pasaulinio dekonstruktoriaus dekonstrukcija turi būti įvykdyta ligi galo. Naikinimas dar nebuvo visiškai užbaigtas: juk dekonstrukcinis kambarys buvo tiesioginė mano pirmojo tėvo dalis. Lėčiau į savo senuosius namus net klupdamas, pakeliui vos nepamečiau savo tėvo galvos. Dusdamas ristele prabėgau pro Saros kiemą, pro buvusias strategines ledų pardavėjų vietas, užsikabarojau į kalnelį po trigubais senojo vienuolyno vartais ir pagaliau priartėjau prie tėvo dvasios buveinės.

Mane pribloškė nykus laiptų tylėjimas. Jie nė nebandė su manimi šnekėtis ar man ką pranešti. Laiptai buvo paprasčiausiai nebegyvi. Mano motina juos nužudė. Mane apėmė klaikios nuojautos, bet tai, ką pamačiau, pranoko juodžiausius įsivaizdavimus. Durys įsileido mane nė negirgžtelėjusios – jos irgi buvo numarintos. Įsprūdau į kambarį ir nustėrau: jis buvo piktybiškai suniokotas. Tėvo dekonstrukcinės lentynos buvo išlaužytos ir išsvaidytos po visus kampus. Beveik visi kolekcijos eksponatai išnyko: žalvario papuošalai ir sugedę kalkuliatoriai, šunų piešiniai kinišku tušu ir išpjautas tėvo apendiksas stiklainyje su formalino tirpalu. Šen bei ten voliojosi nugaišę uodeguotieji žiurkiažmogiai ar driežiažmogiai. Labiausiai man pagailo stiklainių ir kolbų, kuriose tėvas laikydavo senus sapnus ir saulėtekių nuojautas. Civilizaciją naikinanti vandalų gauja išdaužė net mėgintuvėlius su kvapais. Tie kvapai nenorėjo trauktis iš įprastų vietų, jie nesusimaišė tarpusavyje, tvyrojo kiekvienas viršum jam skirtos lentynų sekcijos. Uodžiau juos pro ašaras, beprasmiškai slampinėdamas nuo vienos sienos prie kitos. Visu kūnu jčiau, kas yra klaikioji dekonstrukcinio kambario žudytoja. Ji turėjo vardą: Gražioji Rožė. Ji negebėjo atimti tik mano pirmojo tėvo galvos: neatplėšiamai laikiau ją prispaudęs prie savęs. Ji tebekvepėjo mano tėvo kvapu, užsimerkęs net galėjau pamanyti, kad jis išties dar gyvas.

9. Pasaulio pabaiga

Žūtbūt privalėjau tuoj pat įsitikinti, ar jie nesugriovė viso mano pirmojo tėvo pasaulio. Jo pėdsakai, paskiros tėvo dalys buvo išsimėčiusios po Senamiestį, netgi po visą miestą. Nebepamenu, koku būdu pats, niekieno nevedamas, aptikau ankštą trikampį Arklių gatvės kiemelį. Nebepamenu, kaip užsikabarojau gaisrinėmis kopėčiomis ligi antrojo aukšto ir kodėl buvau įsitikinęs, kad Eleonora būtinai manęs lauks. Ji negalėjo manęs nelaukti, negalėjo man nepagelbėti. Ji išties laukė manęs, tik manęs, retkarčiais nusriaubdama savo degtininės arbatos. Mudu niekad anksčiau nebuvom kalbėjęsi, ji apskritai apsimesdavo, jog nepastebi mudviejų su tėvu, karančių ant gaisrinių kopėčių tarsi dvi pamišusios vynuogės. Tačiau tąsyk ji iškart prakalbo, o jos balsas mirtinai žeidė:

– Dabar jau ir tu vienas, – šaižiai pasakė, – tik tavo papukai kol kas dar vienodi. Ar niekad nenorėjai įlipti pas mane, į manąjį paveikslą? Aš juk tik vargas paveikslas, argi nežinojai? Paveikslas su kvapais, prakaitu ir ašarom. Ir dar mėsom.

Iškart paklusau, vos nenudardėjau nuo tų nelemtų gaisrinių kopėčių, tačiau per stebuklą vis dėlto užsikoriau į jos virtuvę. Eleonora buvo didesnio ūgio, negu aš maniau. Ji buvo augesnė už mane, nors aš pats buvau tikrai gerokai išstypęs. Stovėjo nuogutėlė, su dviem skirtingo dydžio krūtim ir atidžiai tyrinėjo mane žvilgsniu. Joje glūdėjo beribė skausminga paslaptis, kaip tik tos paslapties man ir reikėjo.

– Kuo tu vardu, berniuk? Kas tave nuskriaudė? Ką dabar trokštum nužudyti? Ar bijai sliekų? Ar mėgsti degtinę su arbata? Ar myli nuogas moteris? O gal tik berniukus?

Tik tuomet supratau, ko ten užsikabarojau: pamylėti Eleonoros. Išspjauti iš savęs spermą ir susikaupusį įniršį. Apdergti daugysyk stebėtą šventą paveikslą balkšva gličia mase bei įsiūčiu. Visą tą šventvagystės aktą užgeriant degtinine arbata. Gal tai ir buvo buhalterės Eleonoros paslaptis – kad su ja priderėjo kaip tik taip pasielgti?

Išsilukštenau iš drabužių ir puoliau prie Eleonoros su visa keturiolikmečio vaikinuko poliucinių naktų jėga. Buvau tvirtas kaip eržilas ir galėjau savo meilės įnagiu perdurti bet kurią moterį kiaurai. Bet ūmai beviltiškai sustingau ir nugeibau. Eleonora šypsojosi Džokondos šypsena, nuo jos sklidu toks melsvas ilgesys, kad joks pasaulio keturiolikmetis nebūtų galėjęs jos nė paliesti.

– Aš mirštu, mažuli, – meiliai pratarė. – Ar nori pamylėti lavoną? Gal tu nekrofilas? Ateik, ateik, aš pamylėsiu tave kaip niekas kitas pasauly, tačiau tuomet tu jau būsi mano. Aš nebeatiduosiu tavęs nei žydaitei Sarai, nei lietuvaitei Laimai. Tu būsi mano vienatinis karalaitis, aš tave pasiimsiu į kapą.

Ant Eleonoros virtuvės stalo tebesivoliojo papuvusios mėsos, o ji pati buvo milžiniška, skirtingo dydžio krūtimis ir

nuožmiai plėšri. Ji buvo atgijęs paveikslas, o kartu mirties nuojauta. Kaip tik todėl be galo troškau ją pamylėti. Mano tėvui nupjovė galvą, o aš troškau pamylėti gaištančią mėsą. O kartu dar ir atgijusį paveikslą. Pamylėti netgi anksčiau, nei savąją žydaite Sarą. Ir tai nebūtų buvus išdavystė – man tiesiog reikėjo perprasti paslaptį. Aš jau tuomet liguistai ieškojau paslapčių. Ir jūs ieškotumėt, jeigu jūsų tėvui nupjautų galvą. Skirtingapapė Eleonora taip ir paliko viena labiausiai mano gyvenimą įtakojusių personų. Tokia pat kaip Mozė Melounas iš Čikagos pietrytinių priemiesčių. Tokia pat kaip Gražioji Rožė.

Aš jai nieko doro taip ir nepadariau. Man paprasčiausiai nestovėjo, o bergždi pabaksnojimai ir apsigleizojimas skysta sperma tereiškė didžią gėdą. Pirmasis mano gyvenime makabriškas seksualinis patyrimas baigėsi visišku pralaimėjimu. Tas prakeiktas pralaimėjimas lydėjo mane visą gyvenimą, visad pralaimėdavau moterims – kiekvienai vis kitaip. Ir gražuolei numirėlei Sarai. Ir savo vienintelei meilei Laimai. Ypač savo vienintelei gyvenimo varlei Laimai.

10. Karoliniškių varlės

Karoliniškių atsiradimo istorija yra stebėtinai dulkėta ir niūki. Tas rajonas tarsi liguistas augalas užsimezgė iš dulkių ir saulės kaitros. O dar viena jo dvasinė šaknis buvo varlių kurkimas. Pilkšvai rudų Karoliniškių namų pilkuma gimė iš dulkių, o rudumas radosi iš varlių kurkimo.

Šią Koralų paslaptį žino tik išrinktieji. Vien patys pirmieji kolonistai, neregėtos narsos Karoliniškių pionieriai dar prisimena gūdžius varlynų laikmečius. Anuomet visą šią kalvotą vietovę slogino ekskavatorių surausti smėlynai. Sykiu su kitais rajono pirmeiviais kabarojasi stačiais smėlio šlaitais, mirtinai bijodamas nuodingo dykumų giurzos įkandimo. Kaskart šurpiai rizikuodavau gyvybe, parkiūtinamas iš tarnybos namo. O paskui mane dar negyvai užkamuodavo varlių kurkimas.

Anuomet Karoliniškėse visą laiką būdavo vasara, visą laiką tvyrojo metafizinė kaitra. O tyliais dulkėtais vakarais visą pasaulį užgoždavo stulbinamai garsus varlių kurkimas. Tos varlės baubė ir maurojo kaip jaučiai, jos kaukė nelyg ugniagesių sirenos arba griausmingai gaudė it didieji Arkikated-

ros vargonų vamzdžiai. Jos užpildė ne tik žmogiškąjį pasaulį, bet ir žvaigždynų erdves, prislopino savo kurkimu patį Paukščių Taką. Tai buvo viena didžiųjų kosminių karolinių paslapčių. Mane jau nuo vienuolikos domino kosminės paslaptys, todėl Koralus tyriau kruopščiai ir apdairiai.

Kaip ir kiti Karoliniškių pionieriai gerai žinojau, kad tų varlių nevalia trikdyti. Vogčia numaniau, kad jos čia tikrosios šeimininkės, o mes visi – vien nekviesti įsibrovėliai. Ypač pavojingas ir nereikalingas įsibrovėlis buvau aš pats. Aš degradavau nuo vunderkindo ligi eilinio tarybinio mokslininkėlio. Varlės mane atvirai niekino: jos nedalomai valdė sujauktą erdvę ir spengiančią tylą. O aš nevaldžiau nieko – net savo sapnų. Todėl privalėjau kentėti jų kakofonišką klyksmą. Aš ir kentėjau, be galo ilgai kentėjau, tačiau vieną vakarą išgirdau įsakmius angelų balsus. Kartais angelai man šį tą paskelbia ar prisako.

Iš tikrųjų nebuvo jokių angelų nei slaptų balsų, man tiesiog trūko kantrybė. Kantrybė – tai toks maišelis, kuriame tyliai kaupiasi žmogaus nuoskaudos, pažeminimai ir pyktis. Anksčiau ar vėliau tas maišelis persipildo ir triukšmingai plyšta. O kartais jį dar apytuštį iš vidaus sudrasko aštrūs nevaldomo įsiūčio spygliai. Kada kantrybės maišelis šlykščiai sutrūksta, iš jo pasipila klaikios nelaimės ir net kosminės katastrofos.

Tą vakarą, kai trūko varlių iškankinta mano kantrybė, taip pat galėjo nutikti kosminė katastrofa. Buvau ką tik grįžęs iš kontoros. Nuogutėlis drybsojau ant savo varliškai žalios sofos, po ilgų girgždinimų bei stumdymų paverčiamos lova. Dykumų karštis buvo nepakeliamas, bejėgiškai tysojau ir prakaitavau, laukdamas, kol nusileis saulė. Ji jau pa-

sislėpė už vienintelio devynaukščio namo kitapus būsimo prospekto, tačiau dar neatvėso, panirusi į tolimą mišką. Ji kiaurą naktį vėsindavosi tame miške, idant paskui vėl užpultų Koralus tarsi išprotėjęs rausvas dangaus šuo.

Tą vakarą supratau, jog ilgiau to varlių pasityčiojimo neištversiu. Trūkęs kantrybės maišelis apdrabstė mane neapykanta, nevaldomu irzuliu ir dvasios vėmalais. Išlėkiau į laiptinę nuogas, tą mirksnį visiškai pamiršęs, kokiame pasaulyje gyvenu. Težengiau vos du žingsnius ir akis į akį susidūriau su mergina. Ji nė kiek nenustebo, nužvelgė mane smalsiai ir gan atidžiai, jos žvilgsnis paklaidžiojo mano papilve ir vėl grįžo prie veido.

– Bėgi skolintis muilo ar gal ieškoti rankšluosčio? – kandžiai pasiteiravo. – O gal esi conceptualus strykeris? Ar tiesiog beprotis?

– Bėgu žudyti varlių, – pratariau sukepusiomis lūpomis, tarsi patvirtindamas paskutiniąją jos prielaidą.

Jos juokas pasirodė netikėtai irzlus ir plėšrus. Ji pati buvo tarsi kurkianti varlė ilgais šviesiais plaukais. Tik tuomet atidžiai ją nužiūrėjau: atrodė gan aukšta, gan laiba, pernelyg svariomis tokiais povyzai krūtimis. Tamsiai mėlyna baltais žirniukais suknelė džiovyklos lango fone kiaurai persišvietė, tačiau didoka iškirptė kaipsyk liko gundančiame šešėlyje. Ne mačiau, o veikiau slogiai nujaučiau pribloškiančią tarpkrūčio įrantą, uodžiau kvaišinantį jos prakaito kvapą ir net drebėjau nuo nepaliaujamo varlių kurkimo. Tos veik neįžiūrimos krūtys irgi tebuvo dvi milžiniškos šiltos varlės, kurkiančios savas meilės dainas.

– Užsuk kada į svečius, – ramiai pasakė ji. – Du šimtai šešiasdešimt šeštas butas. Tik ateik nenuogas, nuogo neįsileisiu.

Laima visad buvo ir liko niekuo nenustebinama. Visuomet gebėjo pasiekti, ko norėjo, o siekdama dar apskaičiuoti, kokios iš to turės naudos. Nužiūrėjusi mane nuoga, valiūkiškai manęs panoro, o lipdama laiptais aukšty, jau galvojo, kaip iš manęs ateityje pasipelnys. O aš nieko negalvoju, norėjau taip ir išlėkti į lauką nuogas, bet pabijojau, kad kas nors manęs nesustabdytų. Karoliniškės anuomet buvo nyki ir puslaukinė vietovė, bet čia pamažu jau užgimė civilizacija su visais savo sąlygiškumais. Man veikiausiai nebūtų leidę nuogam nukakti ligi pat varlyno.

Užsitempiau sudvisusius šortus ir marškinėlius. Nors jau temo, tebebuvo beviltiškai tvanku. Tačiau į dar didesnę neviltį varė nepalaujamas varlių kurkimas. Jis užpildė ne tik mano kaukolę, ne tik nuo menkiausio garso aidintį devynaukštį namą – užgožė visą pasaulį, išstūmęs iš jo visas spalvas, didžiumą kvapų ir bet kokius sąžinės likučius. Tos varlės išsunkė iš pasaulio visą jo esmę, paliko vien bedvasę išnarą, kurią turbūt derėjo įmesti į žioruojančią krosnį.

Anuomet aš dar nevaldžiau dangaus liepsnų. Tuomet išgyvenau pilkajį periodą, kuris atėjo išsyk po žydroyo. Nevaldžiau nė kreivo dulkėto takelio, kuris vedė į kaitra alsuojančią vakaro daubą. Kaži kur jos dugne turėjo slypėti varlių buveinė. Ten turėjo tūnoti jų gūdi pragariška irštva, jų gniuždanti karalija, milijonų paklaikusių varlių knibždėlynas. Žinojau, kad susikovęs su jomis galiu skaudžiai nukentėti. Netekti visko, ko buvau pasiekęs gyvenime, prarasti jausmus, jutimus ir net sveiką protą. Bet aš jau nieko nebepaisiau, nes mano kantrybė buvo galutinai trūkusi. Žmogus trūkusia kantrybe darosi nenuspėjamas ir net pats sau pavojingas.

Broviausi pro krūmų brūzgynus ir dilgėlynus, nepaisydamas įbrėžimų skausmo nei dilginančių peršulių. Privalėjau žūt būt prieiti gūdųjų tvenkinį ir susikauti su miriadais kurkiančių žudikių varlių. Aš neišvengiamai artėjau prie savo lemties. Tai buvo didžiojo ryžto akimirksnis, o kartu esmingiausias gyvenimo praregėjimas.

Tasai praregėjimas buvo tobulo pamišimo vertas reginys. Aš pagaliau nusileidau į patį lėkštos daubos dugną ir sustingau kaip įbestas. Kosminis varlių knibždėlynas slėpė kaip tik čia. Duste dusau nuo akis rėžiančio vaizdo. Paskutiniai saulės spinduliai dar nušvietė dešinių tvenkinėlio pakraštį. Toji balutė tebuvo gal vieno aro dydžio. Tačiau netgi ne tai buvo skaudžiausia bei įžeidžiausia. Toje delno dydžio baloje karaliavo vienai viena varlė. Ji anaip tol nebuvo jaučio – nebent kumščio dydžio. Sprogi no saulėlydžio nurausvintas akis, begėdiškai iš manęs tyčiojosi. Ir negailestingai kurkė. Ji tiesiog pašėliškai troško mylėtis.

Jos kurkimas tikrai griaudėjo kaip vargonai ir ūkė tarsi gaisrinės mašina. Tai buvo balsingiausia varlė pasaulyje, jos išsipūtusio pagurklio virpesiams negalėjo prilygti jokie Afrikos dramblių trimitai. Tačiau ji tupėjo vidury balos vienai viena – mažytė ir visiškai abejinga. Tai buvo ne tik įžeidu bei niekinama, bet dar ir pamėkliškai gūdu. Ta metafiziška varlė beviltiškai skelbė artėjant pasaulio pabaigą.

Tikriausiai pabaiga būtų ištikusi pasaulį dar tą patį vakarą, tačiau nuo prapulties ją išgelbėjo dieviškoji Laima. Ji visad buvo ne šiaip Laima, o tikra Laimė – manoji laimė, pasaulio laimė, o gal net esmingasis Kosmoso būtų palaiškantis pradas. Aš ją beviltiškai pamilau jau tą pirmąjį vaka-

ra, nežinodamas nė jos vardo, gerai jos nė neižiūrėjęs, vien užuodęs jos tikrąjį kvapą.

Ji atžariai tupėjo pabalyje, smalsiai stebėdama mudu su varle. Pusiau tupėjo, pusiau klūpėjo ant vieno kelio, begėdiškai pražergusi kojas ir pasirėmusi į kairį kelį ranka. Jos šakuma šmėkšojo saulėlydžio gaisuose, versdama spėlioti, ar Laima apskritai yra ją kuo nors pridengusi. Jos šiltakraujės, tačiau todėl tik dar smarkiau varliškos krūtys slaptingai pūpsojo bekrintančioje ant daubos prieblandoje, šaukdamosi mano paguodos. Laima atlėkė padėti man, idant nebūčiau sadiščių varlių užkamuotas. Juk ji irgi neįtarė, kad visame Karoliniškių pasaulyje varlė tėra vienui viena. Tai buvo nenuspėjama tų laikų pasaulio paslaptis. Tik kur kas vėliau, atsidūręs aukštosios politikos pasaulyje, giliai perpratau, jog ir visoje karalijoje griausmingai kurkianti varlė gali būti vienui viena.

– Nugalabijam tą pragaro išperą, – pasiūlė man pašnabždomis, tačiau vis vien stelbdama pabaisingą varlės kurkimą.

Kai ta moteris prabildavo, ją bemat visi išgirdavo – ypač jei šnekėdavo pašnabždomis. Gebėjo prikaustyti visų vyrų dėmesį nė kiek nesistengdama. Tarpais atrodydavo tikrai pobaisiai, tačiau įranta tarp krūtų, tankūs plaukai ir varliškas kvapas visuomet buvo pribloškiantys.

– Neįmanoma, – beviltiškai atsišaukiau aš. – Pribaigsi vieną – vietoj jos išaugs trys. Tai ne varlė, o metafizinė hidra. Tai gorgoninė medūza. Tai Karoliniškių beprotybės kvin-tesencija.

Laima vėl susijuokė, tas juokas išsklaidė paskutiniąsias mano viltis. Anais gūdžiais laikais, pilkuoju savo lemties periodu, buvau slapčia sau prisiekęs, kad nepasiduosiu jo-

kios moters kerams. Kad gyvensiu kaip išminčius atsiskyrėlis ir pažinsiu pasaulį viską pramatančiu tikro vienišiaus žvilgsniu. Buvau tuo šventai įsitikinęs ligi pat ano varliško vakaro. Pasirengusi šuoliui varliakrūtė Laima ir jau pliumpelėjusi į vandenį skardžiabalsė tikroji varlė esmingai pakeitė mano likimą. Aš pasukau visiškai nauju gyvenimo keliu, kuris buvo pažymėtas skaičiumi du šimtai šešiasdešimt šeši. Jis buvo iškvėpintas prieblandoje manęs tykančia stebuklinga Laimos šakuma. Apkurtintas vienintelės Karoliniškių varlės, kurią mudu paskui vis dėlto nužudėme.

Bet dar ne tą vakarą. Tą vakarą mudu mylėjomės kaip dvi pamišusios varlės. Kaip du kosminiai protuberantai. Šitaip nebuvau mylėjęsis nė su pačia Sara. Ką kalbėti apie tai, kad su ja apskritai nebuvau mylėjęsis įprasta standartinė prasme.

11. Laikinių karstų atmainos

Dabar mudviejų su Laima laikinieji karstai mažumą atsiskyrė. Skiriasi jų dydis, erdvė, o labiausiai – kvapai. Josios namų rafinuoti aromatai pranoksta slapčiausias Gražiosios Rožės svajas, o manasis laikinasis karstas kvepia kiek kitaip. Tačiau tai juk nėra esmingai svarbu. Tiesiog žmonės spurda ir blaškosi savo laikinuosiuose karstuose, beprasmiškai stengiasi iš jų ištrūkti. Bando išsokti iš vieno karsto ir perlpti į kitą – tarytum šitai galėtų ką nors pakeisti jų karmoje. Žmonės kaitalioja butus ar namus naiviai vildamiesi, jog šitaip keičia savo gyvenimą. O iš tiesų tekeičia tik laikinojo karsto apdailą.

Vieni mėgsta medinius laikinuosius karstus upės vingyje, apsuptus pušynų ir paukščių čiulbėjimo, persmelktus tolimo šunų lojimo ir pridengtus debesų, panašių į žirgus arba negrojančias fleitas.

Kiti vertina solidžius triaukščius mūrinius karstus, niūriai įsikasusius į žemę, pikta įsirežusius visais trimis aukštais, vietoj gero hašišo dūmo svaigstančius nuo naujausio mersedeso išmetamųjų dujų, elektronizuotus lyg žalsvųjų ateivių skraidančioji lėkštė.

Bet patys žmogiškiausi yra daugiaaukščiai bendrakarsčiai, kuriuose save gyvus laidoja daugybė žmonių susyk. Bendro merdėjimo jausmas yra stačiai neprilygstamas. Karstų dėžutės čia vienodos it kortos Dievo kortų kaladėje. Čia visus gali sukeisti vietomis ir perpašyti, išdalyti ir vėl sukeisti vietomis – dievams tai bus nė motais. Tokius laikinuosius karstus dievai skaičiuoja tuzinais, o ne vienetais. Tuzinas tuzinų – tai magiškas bendrųjų karstų skausmo vienetas. Patys skausmingiausieji yra totaliniai bendrakarsčiai – tokie kaip Koralai. Čia niekad nečiulba paukščiai ir neloja šunys, o jeigu kam rodosi, jog vis dėlto loja – tai tėra rami šuniška haliucinacija. Čia niekad nebūna debesų ir niekad nelyja šiltas lietus. Net varlės čia jau seniai išmirė, bet žmonės atlaikė. Žmonės viską atlaiko. Jie ištveria visas laikinųjų karstų atmainas. Net ir daugiaaukščius dvokiančius bendrakarsčius.

Kitados važiuodavau pro raudonus daugiaaukščius juodukų bendrakarsčius Pietryčių Čikagoje. Dundėdavau pro šalį pietinių rajonų link iš priemiestinės stoties ir kaskart be galo trokšdavau sustoti bei ten apsilankyti. Aš jutau tuose juodukų bendrakarsčiuose glūdint reikšmingą paslaptį, kurios niekur kitur nesužinočiau. Visą gyvenimą dažnai sapnuodavau seną liesą negrą, liūdnai dainuojantį man bliuzą, kurio žodžių niekaip nesuprasdavau. Veik neabejojau, kad tasai negras gyvena raudonuosiuose Čikagos bendrakarsčiuose, aš jį uoste ten užuodžiau. Kai prasitariau pakeleiviui apie norus aplankyti tą kvartalą, žmogų ištiko lengvas mikroinsultas. Ten net greitoji nevažiuojanti be policijos palydos, o baltąjį ten išvis sutrinsią į miltus. Beje, aš kažkodėl niekad nebijojau būti sutrintas į mil-

tus. Iš manęs kas nors netgi galėjo prikepti blynų – tai man visai neatrodė siaubinga.

Mano asmeninis Dievas tikrai egzistuoja: gal jis vadinasi Atsitiktinumas, o gal tiesiog Nelemtis. Priemiestinis Čikagos traukinys pirmąsyk per trejus metus ūmai beviltiškai sustojo – žinoma, kaip tik prie raudonųjų bendrakarsčių. Aš vienintelis išlipau ir lyg somnabulas nupėdinau link pavojingųjų juodukų daugiaaukščių. Kažkas klaikiai šaukė man pavymui, bet aš nieko nepaisiau, man būtinai reikėjo rasti manąjį sapną negrą. Nujaučiau, kad praneš man reikšmingą paslaptį. Svarbiausios paslaptys visad glūdi pačiuose baisiausiuose laikinuosiuose karstuose. Kad kas žinotų, kokios paslaptys glūdi mūsų laikinajame karste, kuriame dabar nuosekliai ir džiugiai merdime visa mūsų šaunia kompanija!

Anam negryne visur voliojosi sulankstytos alaus skardinės ir panaudoti švirksčiai. Tuomet dar nė įtarti negalėjau, kad po dešimties metų panašiai atrodys Koralai. Ėjau tarsi Mėnulio ar Marso paviršiumi, stengdamasis nekvėpuoti, mat įtariau, jog ten nesama oro. Oro ten buvo kiek nori, tiesiog jis dvokė neprilygstamu Afrikos kvapu, neigudusį tas kvapsnis galėjo uždusinti. Aplinkui klaikūs vaikėzai gainiojo krepšinio kamuolius. Manęs jie tiesiog nematė: tose apylinkėse atrodžiau toks neįtikinėtinas stebuklas, kad mano egzistavimu buvo neįmanoma patikėti.

Tačiau mane iškart pamatė manasis sapnų negras Morgano Frymeno veidu. Jis negainiojo kamuolio, jis tiesiog sklendė viršum žemės: pakilęs visai neaukštai – gal per porą pirštų. Veikiausiai pakilo todėl, kad rūkė ilgą dvokų cigarą. Man pasidarė tikrai baisu, nes jis priminė mano pirmąjį tėvą: buvo toks pat aukštas, liesas ir taip pat kaltai šypsojosi.

– Vis dėlto atradai duris, sūneli, – kaltai tarstelėjo, – oi, nederėjo tau čia ateiti. Derėjo tūnoti savo laikinajam kars-
te ir nesibastyti po svetimus. Ar jau esi kolekcionierius? Ar
jau renki ir degini pasaulio rauges? Kiek turėjai tėvų? Po
kokiu ženklų gimei?

Nieko sau senis juodis Morgano Frymeno veidu: kybo
šiek tiek viršum žemės, rūko dvokų cigarą ir vien klausinė-
ja, užuot atskleidęs esmines būties paslaptis. Bet jis ūmai
iškėlė aukštyn dešinės rankos smilių:

– Jeigu baltasis atranda senąjį Mozę Melouną, vadinasi,
baltasis jau nutuokia bent apie dalį savo didžiosios lem-
ties. Vadinasi, baltasis jau pakilo į karo kelią ir kaupia keršto
syvus. Tavo dvasia jau yra nėščia. Ji jau pastojė ir pagim-
dys neregėtą meilę – tokią meilę, kuri sutriuškins viską
aplinkui. Tavieji Sokrato žirgai jau patraukė tave link tik-
rojo tikslo. Ką jie tau padarė, blyškusi žmogau? Išprievar-
tavo tavo motiną? Tavo akivaizdoj iškastravo tėvą? Ką jie
tau jau padarė ir ko iš jų dar tikiesi? Matau, kad tikrai
žiauriai jiems keršysi. Tavo apvalus veidelis manęs neap-
gauna, senąjį Mozę Melouną apgauti nelengva. Juolab ne-
apgausi pats savęs.

Turėjo praeiti dar bent keletas ilgų metų, kol pagaliau
supratau savojo sapnų negro pranašystes. Kaip tik tuo me-
tu, kai jis pranašavo, buvau tobulas visagalis kvailys ir pa-
grindinis Patrio patarėjas. Tačiau manyje jau kalėsi pirmieji
doros ir teisybės daigeliai. Jie prasikalė šlykščiausiam Či-
kagos municipalinių bendrakarsčių rajone, kur mano gyvy-
bei grėsė tiesioginis pavojus. Doros ir teisybės daigai visad
prasikala tik mirtino pavojaus akivaizdoje. O jeigu nenori,
kad tau nupjautų galvą, privalai išmokti tobulai kautis. Pri-

valai tapti tikruoju Sun-Tzu. Ne tuo daugybės knygų leidimų išpopuliarintu personažu, o klastingu ir negailestingu daugiaveidžiu karvedžiu. To mane pirmasis išmokė senasis Mozė Melounas kaulėtu Morgano Frymeno veidu. Be to, jis paprasčiausiai išgelbėjo man gyvybę: išvedė mane iš to prakeikto juodžių rajono, kur mane būtų paprasčiausiai pribaigę, supjaustę į gabalėlius ir suvalgę be druskos ir pipirų. Arba nupjovę man galvą kaip pirmajam mano tėvui.

12. Valdovų rūmų kūrimas

Aš nesiėmiau kastis sau laikinojo kapo, kai mano tėvui nupjovė galvą, o Sara gyva ištirpo nuo mano žvilgsnio. Nenu-
lėčiau išsikasti sau kapo netgi po to, ką man bandė padaryti
antrasis tėvas. O juk privalėjau bemat išsikasti kapą drėg-
noje riebioje žemėje, kur kapanojosi balkšvi kirminai – vi-
sai tokie kaip mano antrasis tėvas ir jo kolekcininkų drau-
gija. Tačiau vien užsimerčiau ir gyvenau toliau. Bet iškart
nuėjau kastis didžiojo laikinojo karsto, vos tik palikau poli-
tiką ir Patrij. Paskubėti man liepte paliepė mano antrosios
smegenys. Jos pagimdė išties didingą laikinąjį karstą: tai tikri
valdovų rūmai, nes juose gyveno ir tebegyvena tikrieji šitos
šalies valdovai.

Mes esame kuklūs, tačiau kuklumas neužtemdo mūsų
sveiko proto: akivaizdžius faktus dera pripažinti, net jeigu
tasai pripažinimas skamba kaip iššūkis. Esam didingi, o di-
dingiems žmonėms pridera išties didingas laikinasis kars-
tas. Tikri požeminiai valdovų rūmai, kuriuose norint būtų
įmanoma sutalpinti nemenką dalį pasaulio tarsi kokiame
seniausiam nuskendusiam Nojaus laive. Aš netgi sakyčiau,

jog nemenka pasaulio dalis čia jau sutalpinta: prie mūsų nedalomos draugijos retsykiais prisišlieja Šluboji Elena. Tačiau svarbiausieji yra švelnieji kokonai, mano mylimieji homunkulai, metafiziniai slaptojo kambario gyventojai.

Pirmiausiai norėjau pasikasti po Arkikatedra: tai strateginė miesto vieta, iš kurios parankiausia rengti išpuolius prieš pasaulio rauges. Tačiau ten be paliovos šlaistėsi kuni-gaikščių vėlės ir trikdė raugių naikintojui būtiną rimtį. Bu-vau nusprendęs įsikurti tiesiai po Gedimino kalnu, tačiau tiesiog pristigau galimybių. Kokių nors pirminių rūsių, jau esamos pirminės slėptuvės pradžiai vis dėlto reikėjo. Reikėjo pirminio požeminio karkaso – tik paskui Nargėla jau galėjo imtis savojo darbo. Ačiū dievams, šventame Vilniaus mieste tokių požeminių užkaborių apstu. Ačiū dievams, še-šeri metai kalėjimo už fantastiškus išeikvojimus nepalaužė Nargėlos. Tasai vyras tikrai mokėjo statyti – šiaip ar taip, ir atstatė Trakų pilį, ir atstatinėdamas dar suskubo pusę jos išvogti. Tai tikrai didžio talento vyras. Tačiau net jo dvasios jėgos nebuvo beribės, net jam reikėjo pradinės konstrukci-nės atramos. Juk turėjo suprojektuoti, o paskui pastatyti ištisą požeminį pasaulį, kur išsitektų ne tik beribės visų mū-sų dvasinės galios, bet dar ir visa manoji kolekcija, mano kunkuliuojantys mažieji Visatos buljonukai.

Žinoma, tokio laikinojo karsto nesukursi vienusyk – mes kasėme, mūrijome ir fortifikavome savuosius požeminius rūmus mažiausiai ketverius metus. Jie ir dabar nėra tobulai užbaigti, jie kasdien kinta ir mainosi, jie patys save gerina tarsį koks gyvas padaras. Mūsų laikinasis karstas stengiasi būti pats amžiniausias iš visų laikinųjų karstų. Sun-Tzu mus moko: didžio karvedžio vadavietei įrengti būtina atiduoti

visas jėgas. Geriau įmūryti dešimt perteklinių plytų, negu palikti bent vieną plyšelį. Geriau suręsti trigubus įtvirtinimus, nei palikti priešui atvirą tiltą per upę. Žinoma, mūsų slėptuvė neatlaikytų atominės bombos sprogimo, tačiau to mums ir nereikia. Sun-Tzu aiškiai sakė: bergždžiai neeikvok jėgų, bandydamas apsiginti nuo to, nuo ko apsiginti suvis neįmanoma. Tiesiog išvenk to neatremiamo antpuolio.

Užpultas veik neturėčiau kur slėptis – išskyrus nebent vienintelę vietą. Yra toks senas Sajūdžio laikų bičiulis Artūras Gavelis, mudu visad siejo keistokas metafizinis ryšys. Jis seniai metė visas politikas, yra filosofškai nusiteikęs viengungis ir tikrai manęs neišduotų. Antpuolio atveju pas jį vienintelį galėčiau bent jau laikinai pasislėpti. Jis yra mano viltis.

Kol kas mes išvengiame visų neatremiamų antpuolių. Todėl ir galime vadinti save tikrais valdovais. Daug kas Vilniuje žino mūsų buveinės vietą, tačiau paradoksas tas, kad niekas nėra neįtaria, jog kaip tik ten yra mūsų buveinė. Sun-Tzu sakė: jei moki išlikti neregimas, nors nepridengęs veido vaikštinėji pačiame minios tirštume – tu jau nugalėjai. Kol kas mes nugalime. Mūsų nedaug, tačiau esame tikri kaip pati mirtis ir vieningi kaip skaudžiai geliančios bitės. Ir tarsi bitės sunešam kiekvienas savą medų. Albinas Afrika atneša būtinus man būgnų garsus bei neprilygstamą negrišką dvoką. Obuolių Petriukas atneša mintis, o kartais – stulbinamai gero vyno. Ligi tam tikro laiko didysis statytojas Nargėla vis įnešdavo į mūsų laikinojo karsto konstrukciją mišlingų patobulinimų. Šluboji Elena kaip visad neša pini-gus. O taip pat šį tą ypatingo man vienam kaip didžiajam karvedžiui: savo sąmoningai niokojamą kūną su visais jo užkaboriais.

Ji turi begales pinigų, tačiau veik neturi godulio jausmo – tik gryną veiklos azartą ir vieną neišveikiamą potraukį, dėl kurio ji mane ir pamilo. Aš vienintelis neatsisakiau suteikti jai ypatingą paguodą – tokia jau buvo dievų valia. Jai tikrai to reikėjo, o aš galėjau jai šitai suteikti. Dorovė ar žmonių bendruomenės taisyklės čia visiškai niekuo dėtos – tai mudviejų reikalas ir mudviejų rūpestis. Aš saugau jos paslaptį, o ji saugo manąsias. Tai aukščiausiojo tarpusavio pasitikėjimo, taigi ir aukščiausio žmogiškumo ženklas.

Bet mylimės mudu dažniausiai kaip gyvūnai. Anaipol neturiu galvoje ko nors gyvuliško ar šlykštaus – tiesiog mudu mėgstam mėgdžioti gyvąją gamtą visais įmanomais būdais. Jeigu tiesioginių būdų nesusimanom – mėgdžiojam ją nors žodžiais.

– Ar žinai, kad pjūklelio lervos penis septyniskart ilgesnis už visą kūną? – ūmai klausia ji jau kone ekstazės metu. – Šiaip jau tos lervos yra hermafroditai, tačiau sekso metu anie taip susipina, kad atsipainioti jau nebeįmanoma. Vienai lervai belieka nusikąsti sau bybuką ties pačiu pagrindu. Nuo tol ji lieka tiesiog moteris. Matai, kaip paprasta biseksą paversti moterim. O tu ar pajėgtum nusikąsti sau šį bei tą?

Ji vapa šitai vis tyliau ir tyliau, pabaigoje jau veik šnypščia: sekti gyvūninio sekso legendas – vienas jos mylėjimosi būdų. Ji velniškai iškrypusi ekspertė: aš išties pradedu klausytis ir nejučia užlaikau ejakuliaciją. Ji seka savas seksualines legendas, o gal aiškina tikrus gamtos faktus, sykiu turėdama erotinės naudos. Ji nepasotinama, o kartu stulbinamai rafinuota. Ji nori daugybės vyrų susyk ir visiškai nesidrovi man to prisipažinti.

– Įsivaizduoji, kai kurių šimtakojų patelės turi tam tyčia sukurtas kišenėles, – sako man jau po visko, palaimingai užsirūkydama suktinukę. – Tose kišenėlėse nešiojasi bent po porą vyrų, kurie jas bet kada gali pamylėti. Vienas biologas aptiko patelę su keturiolika tokių kišenėlių – ar gali įsivaizduoti? Keturiolika vaikinukų visada tavo paslaugoms. Fantastika...

– O jūros kiauulyčių patinai, pamylėję merginą, palieka jai skylutėje poros centimetrų kaištuką, – atsikertu aš. – Taigi skastybės diržą sugalvojo irgi ne kokie kryžiaus žygių riteriai.

Ta erotinė plepalynė savaip praskaidrina niūroką rūsio aplinką. Šlubosios Elenos pakvaišimas dėl gyvūnų sekso – ne pats didžiausias jos pamišimas, bet užtat beveik nepaliaujamas. Ji ne tik seka savas istorijas, bet dar ir stengiasi jas suvaidinti. Kai kurios tų imitacijų man nepatinka – kad ir jos amžinas noras būti tratinamai dviejų ar trijų paeiliui. Ji turi susirašiusi gal septyniolika gyvių atmainų, kurių patelės elgiasi būtent šitaip – nuo erškėtžvirblių ligi šūdmusių.

Tik aš visai nenoriu būti nei erškėtžvirbliu, nei šūdmuse, veikiausiai jau sutinku būti raudonuuoju voru: trokštu, kad patelė valgytų mano spermą, net rizikuodamas pats būti suvalgytas. Šluboji Elena ryja mano sėklą pasimėgaudama, gal vienašyk tikrai suvalgys ir mane patį. Kartais man rodosi, jog su tuo visai sutikčiau, kartais man rodosi, kad veik suprantu ir jos pačios aistringą maniją.

Ant žemės paviršiaus beveik nebesidairau į merginas, jaučiuosi pernelyg senas, pernelyg pavargęs ir užimtas kur kas svarbesniais reikalais. Tačiau savo laikinajame karste neretai

negaliu sulaukti Šlubosios Elenos, net tirtu iš nekantrumo pavirsti raudonuoju voru ar bent kokia seksualia lerva. Požemio kvapas ir artimos mirties nuojauta įkaitina mano hormonus ligi raudonumo. Būnu tiesiog gyvas testosteronas.

Kartais paklūstu Šlubosios Elenos zoologinei manijai, bet užvis labiausiai man patinka likti žmogumi. Man beprotiškai patinka vaginos, nes jos yra gėlės. Jei tik galėčiau, užsi-
auginčiau ištisą tokių gėlių sodą. Laikinajam požeminiam karstui labai reikia sodo. Juk negali visą laiką gėrėtis vien savo kolekciniais kokonais. Jie pernelyg negyvi ir pernelyg abstraktūs. Jie visiškai nekvepia. Mano laikinajame karste kvepia tiktai Albinas Afrika ir mano vis artėjanti skausminga mirtis. Toje bekvapėje tuštumoje dažniausiai galvoju apie vaginas ir veidrodžius.

13. Akys ir veidrodžiai

Veidrodžiai yra vaginos, o akys yra peniai – ir atvirkščiai. Akys sminga į veidrodžius ir juos apvaisina. Jei nebūtų akių – veidrodžių turinys neegzistuos, nes jo niekas nematytų. Be atvaizdus reginčių akių veidrodžiai paliktų visiškai beprasmingi. Jie atspindėtų ir atspindėtų ir atspindėtų – tačiau visi tie pasaulio atspindžiai būtų niekieno nematomi, taigi visiškai nereikalingi, iš esmės netgi neegzistuojantys.

Todėl veidrodžiai palieka tušti, jeigu į juos ilgai niekas nežiūri. Patyriau šitai dar vaikystėje drėgnų Senamiesčio namų koridoriuje. Buvau toks mažas ir toks susigūžęs, kad veidrodis manęs tiesiog nepastebėjo. Jis į mane nesureagavo: prasiūkinau pro šalį, o jis pamiršo ar patingėjo mane atspindėti. O gal tas veidrodis pamanė, kad aš neturiu akių – to dvigubo penio, kuris galėtų jį deramai apvaisinti. Jis nejautė man seksualinio potraukio. Praėjau koridoriumi pro pat tą užkeiktą veidrodį, tačiau jis nieko neparodė: nei manęs, nei koridoriaus – apskritai nieko. Tame veidrodyje tebuvo tuštuma, nyki kosminė plynė be vardo ir be sielos. Jai atgaivinti būtinai reikėjo žmogiškų akių, žmogiškosios dvasios žvilgsnio.

Visi veidrodžiai savo gelmėje yra besieliai ir bevardžiai, tik tasai iš mano vaikystės namų koridoriaus buvo labiau kompleksuotas ir neatsargus. Jį užkamavo seksualiniai veidrodiniai kompleksai, todėl ir išdavė man visų veidrodžių šventą paslaptį. O gal tiesiog manė, jog esu dar per mažas ir jokių paslapčių neperprasiu. Anuomet jos ir nesuvokiau, bet labai gerai įsiminiau beviltiškai tuščią koridoriaus veidrodžio stačiakampį. O tos tuštumos esmę perpratau kur kas vėliau, jau savo antrojo tėvo namuose.

Kur kas vėliau sužinojau ir antrąją, galbūt esminę veidrodžių paslaptį. Kitados veidrodžių pasaulis ir žmonių pasaulis nebuvo taip atskirti kaip dabar. Jie egzistavo lygia greta, bet nei jų gyventojai, nei spalvos, nei formos anaipol nesutapo. Jos esmingai skyrėsi – tai buvo du labai nepanašūs pasauliai. Užveidrodinė ir žmogiškoji karalijos dariniai sugyveno: buvo galima įeiti į veidrodį ir vėl sugrįžti atgal. Galėjai būti tikras, kad anapus veidrodžio tau niekas nepadarys žalos. Tačiau vieną naktį pasaulį nelauktai užplūdo užveidrodinės karalystės kariauna. Ji buvo labai galinga, bet po kruvinų mūšių pergalę vis dėlto šventė Geltonojo Imperatoriaus burtų galia. Jis išvijo grobikus, įkalino juos veidrodžiuose ir prisakė jiems tarsi blogame sapne kartoti visus žmonių judesius. Jis atėmė iš veidrodžio būtybių visas galias ir net jų pačių atvaizdą, nužemino juos ligi visiškos vergystės.

Bet kartais užveidrodinės būtybės sugeba nepaklusti kerams. Kartais pabando veikti savarankiškai ar bent jau nekartoti žmonių judesių. Kaip tik taip elgėsi mano vaikystės namų veidrodys. Patylomis bandė maištauti, nors ir visai nesmarkiai.

Tačiau ateis laikas, kada veidrodžiai išsivaduos nuo visų kerų. Veidrodžių gelmėje žmonės išvys siaurutę juostelę, o tos juostelės spalva nebus panaši į jokią žinomą pasaulio spalvą. Paskum viena po kitos nubus ir visos kitos įkalintos formos. Jos pamažu pradės vis labiau skirtis nuo mūsų formų, liausis priverstinai mėgdžiojusios šio pasaulio žmones. Kas bus paskui – nežinia. Galbūt Geltonojo Imperatoriaus burtai išlaikys užveidrodinę karaliją atskirtą nuo žmonių pasaulio. O gal Žemę vėl užplūs anapusinė kariauna – tik šįsyk jau visiems laikams.

Baisiausia, kad vaginos irgi yra veidrodžiai. Į jas žvelgi ir žvelgi kaip pakerėtas. Jose gali išvysti savo paties gelmę, taip pat savo praeitį ir dalį ateities. Paprastai į vaginas žvelgiama penio akimi, tačiau į jas galima žiūrėti ir paprastomis akimis – valandų valandas, net pro padidinamąjį stiklą. Jas galima uosti valandų valandomis, kantriai bandant prisiminti, ar kada jau uodei tokio aromato gėlę.

Tai vis mano laikinojo karsto mintys. Kartais jame jaučiuosi netgi labiau vienišas, negu žemės paviršiuje. Ten, viršuje, bent jau kažką veiki, beprasmiškai judi iš vietos į vietą. Tai labai geras laiko žudymo būdas, atitraukiantis nuo amžinųjų minčių. O po žeme man telieka vien tos nelemtos mintys ir dar labiau nelemti prisiminimai. Prisimenu pirmiausiai tuos, kurie lėmė, jog dabar esu šventas karvedys. Prisimenu savo pirmąjį tėvą ir skirtingapapę buhalterę Eleonorą. Kankinamai dažnai prisimenu savo prakeiksmą ir prapultį Patrij, o dar dažniau prisimenu savo džiaugsmą ir neviltį – Sarą Mejerovič.

14. Sara Mejerovič

Vaginos yra veidrodžiai, kuriuose gali pamatyti savo paties gelmes, taip pat gėlės, aitriai kvepiančios mirtimi ir goslu mu. Šitai perpratau vien Saros dėka. Ji buvo mūsų matematinės mokyklos pažiba ir visų klasės vaikų siaubas. Jų gėdai triauškė kontrolinius uždavinius bei testus tarsi riešutus, nepajėgė pralenkti tik manęs, mat aš buvau apskritai nepralenkiamas. Mudu negalėjom vienaip ar kitaip nesusimylėti. Tiksliau sakant, mudu galėjom tapti arba mirtiniais priešais, arba neperskiriamais draugais.

Nuo amžinojo religinio karo mudu su Sara išgelbėjo gyvenimo tėkmę. Mes mokėmės kartu nuo trečios klasės, mus pirmiausiai tvirtai susiejo slaptieji mano vizitai į jų namus, o paskui dar Mejerovičiaus knaipelės marcipanų skonis. Tik-tai kur kas vėliau tarp mudviejų įsiplieskė kvaila matematinė konkurencija, bet ji jau nieko nebegalėjo sugadinti: mes jau mylėjomės kaip pašėlę, visos intelektinės priešpriešos mudviem atrodė juokingos, beprasmės ir vien kitų pramanytos.

Sara Mejerovič buvo tikros kosminės moters prototipas: gerai pamenu, kad jau ketvirtoje klasėje jos papukai buvo

visiškai prisirpę. Dienomis retsykais vogčia stebėdavau nusirenginėjančią motiną, o naktimis išvien sapnuodavau niekad nematytus Saros papukus. Tuomet kaipsyk išgyvenau rožinį periodą bei Gražiosios Rožės dvasinį terorą. Vieną po kito rinkau prizus bei taures, liejau akvareles, valandų valandas tūnodavau slaptajame tėvo kambaryje, o naktimis sapnuodavau Sarą. Manau, ta vaikystės įvaizdžių triada daug ką nulėmė mano tolesniame gyvenime. O, Sara, Sara, vaikystės ir paauglystės naktų ir dienų deive!

Dievai man buvo gailestingi, nepalikau užšautas nakties vizijų spąstuose. Mudu su Sara susidraugavom natūraliai ir tiesiog neišvengiamai. Mūsų klasėje tuo metu kaipsyk klesėjo maigymosi ir žnaibymosi epocha. Pertraukų metu buvo privalu užspeisti klasėje dvi tris mergaites, gosliai išprausti į kampą ar tarp suolų. Paskui derėjo jas įnirtingai grabalioti, o jos spiegti it skerdžiamos. Nei mes, nei jos nesupratom, kodėl reikia taip daryti, nejutom netgi kokio ypatingo malonumo, tačiau per kitą pertrauką vėl speisdavom kurias nors į kampą ir maigydavom ligi spiegimo. O jos, savo ruožtu, po skambučio pertraukai tarsi netyčia užtrukdavo klasėje, idant būtų sugautos ir gosliai paspygintos. Per pamokas mergaitės būdavo tirštai įraudusios nuo spiegimo prisiminimų, o berniukai labai išdidūs ir patenkinti savimi. Aš irgi noriai dalyvaudavau tame rituale, kol sykį nelikau akis į akį su Sara. Ji visad nejučia išsprūsdavo iš klasės, nesileisdavo niekieno pagaunama, be to, anaip tol nebuvo iš tų gražiųjų, laikomų tinkamomis didžiajam pamaigymui. Tačiau tąsyk išties kažko pasigedo kuprinėje, o aš, neradęs geresnio grobio, pasirinkau kaip tik ją. Verčiau jau būčiau įprastai griebęs ilgakoję Astą ar verksnę Violetą. Tačiau mano

asmeninis Dievas pastūmėjo man į glėbį Sarą Mejerovič. Jis buvo viską iš anksto piktdžiugiškai suplanavęs. Nors ne, mano asmeninis Dievas nejaučia piktdžiugos ar sarkazmo, jis tiesiog intelektualiai žaidžia, sveria ir dėlioja įvykius, spalvas ar žmones – visai kaip mano pirmasis tėvas.

Jis pasvėrė Sarą Mejerovič slaptomis lemties svarstyklėmis ir įdėjo man į glėbį. Pirmąsyk visu kūnu pajutau, kad jos papukai jau visiškai prisirpę. Jų pabrinkę speneliai nupurtė mane didžiosios paslapties elektra per mudviejų mokyklinės uniformas. Saros akys buvo tamsiai rudos ir rytiesiškai milžiniškos. Jos maža storaiūpė burnikė visad buvo apypikčiai sučiaupta, o putnūs skruostai švytėjo sveiku raudoniui. Ji visiškai nespiegė, tik atsiduso ir tyliai man pasakė:

– Na, argi kas taip elgiasi su merginomis? Man visai nesmagu, o nuo tavo žnaibymosi liks mėlynės. Bet jeigu tu nori mane švelniai palytėti – aš visiškai nieko prieš. Tik šitai daroma pasislėpus kur nors dviese... Kur niekas nemato... Ir niekas negirdi...

Kalbėdama ji vis smarkiau glaudėsi prie manęs, o aš ūmai suvokiau, kad visai ne Mejerovičiaus knaipelės marcipanai gali būti didžiausia Saros dovana. Kur kas didesne dovana galėjo būti jos prisirpę papukai, nekalbant jau apie migdolines akis ar apie tai, ką anuomet nė neįtariau joje slypint.

– Ateik šiandien penktą į mūsų kiemą – galėsime pasivaikščioti, – ramiai pakvietė Sara, tebesiglausdama prie manęs.

Buvau visai netekęs amo – tiktai sulinksėjau galva. Šitaip prasidėjo mūsų slaptieji pasimatymai, šitaip prasidėjo mūsų didžioji meilė ir keistieji žaidimai – dabar man rodosi, jog viskas vyko vieną ir tą pačią dieną, vienintelę mudviem su Sara dievų skirtą dieną.

Aš išsipuošiau pirmajam pasimatymui tarsi povas. Apsimoviau išeiginius aksominius šortus ir pasirišau po kaklu motinos kaspina, kuri ji kartais rišdavosi prie juodo švarke-lio. Ilgai svarsčiau dėl baltų ligi kelių kojinių, bet galiausiai mane atbaidė prisiūti prie jų kutai. Nukirpti kutų nesiry-žau, o vidinis balsas man šnabždėjo, kad meilės žaidimai su žydaitėmis ir golfo kojinitės su kutais yra fundamentaliai nesuderinami dalykai. Galiausiai nuėjau į pasimatymą su kaspinu ir aksominiais šortais, basnirčiom įsipykęs į palai-kes basutes. Tai buvo ištis triuškinantis Senamiesčio den-džio stilius. Nežinau, kas belandžiojant po rūsius būtų nu-tikę baltoms kojinėms, bet aksominius šortus bemat išsi-baltinau nebeišvalomai.

Gražioji Rožė galėjo mane už tai nors ir užmušti – man jau niekas nebuvo svarbu, išskyrus Sarą. Jau tą pačią pir-mąją mūsų meilės dieną ne tik pamačiau, bet palytėjau jos įsirpusias žydiškas krūtis. Sara labai to norėjo, ji netgi ne-kantravo ir šiek tiek mane skubino.

– Ar žinai, kas čia yra? Ar tikrai žinai? – vis mane ka-mantinėjo.

– Rojaus obuoliai ir švelniaodžiai persikai, – atsakiau jai ir galutinai ją pavergiau.

Ji nebuvo skaičiusi tokių prilyginimų pigiuose meilės ro-manuose, kuriuos, pasirodo, rijo tiesiog springdama. Be to, turėjo dvi vyresnes seseris, kurias retsykliais pasekdavo, kai šios bučiuodavosi su vaikiniais. Vargšės Saros galvelė spro-ginėjo nuo tikrų, perskaitytų ar prasimanytų meilės scenų, ji tik niekaip negalėjo rasti deramo partnerio. Kaip jau sa-kiau, vargšėlė nebuvo graži. Ypač juokinga ji man pasirodė per tą pirmąjį pasimatymą: storuliukė šiek tiek kreivomis

kojomis, trumpa gėlėta suknele, įsipynusi į plaukus perregimą kaproninį kaspiną, tolydžio šniurkščiojanti nosimi iš susijaudinimo.

Tačiau visi juokai išgaravo, kai netyčia prisiglaudžiau prie jos liemens. Nuo jos sklido tokio stiprumo bangos, kad toks neatsargus vaikelis kaip aš galėjo būti ir mirtinai nupurtytas. Aš išlikau gyvas, tik atšokau nuo jos tarsi nuplikytas. O Sara tramdė susijaudinimą, be paliovos plepėdama, kas tik užėjo ant liežuvio:

– Ar tu manęs bijai? – pašnabždom klausinėjo. – Ar tu bijai visų mergaičių? Ar bijai jų todėl, kad jos neturi paukštukų, ar todėl, kad turi papukus? Ar kada nors matei tikrus papukus iš arti? Ar norėtum pačiupinėti mano papukus? Ar tavo paukštukas visai mažuliukas, ar truputį didesnis? Ar jis visas tilptų man į delną?

Tądien ji pasirodė kaip tikra seksualinė maniakė, ta Sara Mejerovič. O jeigu tarsime, kad visos mūsų kartu praleistos dienos tikrai buvo vienintelė ilga kaip amžiai diena – ji visą tą dieną buvo vienokios ar kitokios atmainos seksualistė. Ji dovanojo man savo kūną po gabalėlį, idant galėčiau kiekvienu kaip reikiant atsidžiaugti. Ji įsileido mane į savo vidų velniškai lėtai, gal todėl jos pristabdytas laikas ištįso į vieną vienintelę dieną.

Aš dievinau tarpą tarp jos mergiškų papukų – tai aš išmokiau ją dėvėti liemenėlę, kad krūtytės kiek pasikeltų, o tasai tarpas įgautų varančią iš proto formą. Buvau jau veik nuprotėjęs nuo motinos tarpkrūčio, slapčia vadindavau jį Minties tuneliu arba Svajų tuneliu, o kartais dar Medaus lataku. Buvau šventai įsitikinęs, kad įsikniaubęs į tą tunelį, jį uosdamas, juolab jį laižydamas, tikrai pajusi medaus sko-

nį, o smegenis užplūs neregėtai protingos mintys. Negalėjau to patikrinti su Gražiąja Rože, tačiau patikrinau su baisute Sara. Pasirodė, kad Medaus latakas kvepia spanguolėmis ir bruknių lapais, o jo skonis sūrokas, tačiau veriamai subtilus. Sara leisdavo man laižyti savo tarpkrūtį visur: mokyklos rūbinėje ir po apšarmojusiais žiemiškais medžiais, kino seansų metu ir šlapimu dvokiančioje savo namo laiptinėje.

– Tavo liežuvis šiurkštus ir šiltas kaip koks gyvūnas, – tolydžio sakydavo. – Gal tavo burnoje gyvena šiurkščiavilnis gyvūnas? Gal prarijai kokį driežiažmogį iš savo tėvo kambario?

Ji visada begal daug šnekėdavo, be paliovos šnekėjo net mirties patale – nors niekas tuomet dar nežinojo, jog tai mirties patalas. Bet kol atėjo tas laikas, mums dar reikėjo pereiti daugybę slidžių žiemos gatvių, ištyrinėti begales Senamiesčio rūsių ir susibarti bent su keletu invalidų ant ratukų. Tie bekojai privertė mane ypatingai pamilti Saros kojas, ypač duobutes po keliais. Tas duobutes pirmiausiai aptikau pas Sarą, o tik paskui ėmiau atsidėjęs tyrinėti, vogčia stebėdamas nusirenginėjančią motiną. Aš praminiau tas duobutes Vasaros daubomis, mat jos man buvo prieinamos tik vasarą, kai Sara vaikščiojo plikomis blauzdomis. Vienintelę mūsų bendrą dieną metų laikai mainėsi kaip pašėlę, bet aš labiausiai laukdavau kuo šiltesnių vasarų.

Ne tik todėl, kad tuomet galėdavau kiek tinkamas kandžioti Vasaros daubas. Dar ir todėl, kad vasarą galėjau į valias prisičiulpti jos kojų didžiųjų pirštų. Motinos kojų didieji pirštai mane visuomet glumino. Jais galėjau žavėtis nesišlapstydamas, tiesiog sustingdavau ir spoksodavau, kai ji dažydavosi kojų nagus. Kiti kojų pirštai manęs visiškai ne-

domino – vien didieji. Saros didieji kojų pirštai buvo putnūs ir nepaprastai skanūs čiulpti. Jie tobulai pritiko mano burnai. Aš praminiau juos Energijos vartais – mat per juos iš Saros kūno tikrai sroveno nenumaldoma jėga. Galbūt aš iščiulpiaujau jos gyvybines galias kaip tik per didžiuosius kojų pirštus. O gal iščiulpiaujau per pašėliškai sustandėjančius papukus, juos Sara apnuogindavo, pirmai progai pasitaikius ir visai be progos. Ji mėgo būti deivė žindytoja, mažytė Senamiesčio užkaborių Hera.

Tačiau visa tai teatrodė menki žaidimai prieš svarbiausiąją ir tobuliausiąją mudviejų užsiėmimą. Kaip tik su Sara begalinę mudviejų vienų dieną išmokau gėrėtis svaiginama jos šakumos gėle. Jau vienuolikos ar dvylikos metų buvau išbandęs visas jos kūno kerteles, ji dovanavo jas dosniai ir švelniai. Mudu susišnekėdavom slaptais ženklais net per pamokas. Parodydavau jai tam tyčia supintais pirštais, jog dabar laizau jos spenelius, Sara užsimerkdavo ir visai apsvaigdavo, užsimiršusi kone išgriūdavo iš suolo. Arba ji pavinguriuodavo mažuoju piršteliu, leisdama man suprasti, kad kutena mano tolydžio brinkstantį gaiduką – tuomet jau man ateidavo eilė alpėti.

Ji mokėjo šitai daryti tarsi kokia smulkiausių ornamentų mezgėja. Jeigu tik pati įsigeisdavo – kutendavo mane neįtikimiausiose vietose ir netikėčiausiu laiku. Ateidavo pas mus neva žiūrėti televizoriaus, o iš tiesų užkutendavo mane ligi mirties, tame pat kambaryje sėdint Gražiajai Rožei ir mano pirmajam tėvui. Bent dusyk užkuteno mane senojo Mejerovičiaus „Moskvičiaus“ užpakalinėje sėdynėje, kol nuvažiavom ligi Žaliųjų ežerų. Tačiau labiausiai mėgo daryti šitai dienos aky, išrengusi mane nuogutėlį, idant matytų kiek-

vieną mano gaiduko virptelėjimą, kiekvieną naują prie jo suželiantį plaukelį. Darydavo tai tik pati išgeidusi, ji buvo mano valdovė – deivė ir karalienė.

– Štai mes ir atsibundam, – čiauškdavo nenuleisdama akių nuo mano šakumos, – štai mes, mažuliai, ir nubundam. Juk mes, berniukai, ir turim atsišaukti į merginos viliones. Juk privalom pasistoti piestu ir parodyti, kokie stamantrūs esam. Juk tai mergaitėms be galo patinka, ypač jei tos mergaitės vardu Sara. O gal patinka net ir patiems berniukams.

Galėjo prodainiu varyti tokį monologą nors ir dešimtį minučių, nors šiaip jau taip ilgai laukti neprireikdavo. Mūsų begalinės dienos rytą, o gal ir vidudienį manasis daikčiukas tik suvirpėdavo, perverdavo visą kūną geliančia palaima ir nugeibdavo. Tačiau vieną itin reikšmingą sykį jis pagaliau visavertiškai spjovė tiesiai į viršum jo palinkusios Saros veidą. Ji kaipsyk pabaigė jį užkutenti palaidais garbanotais plaukais. Persigandau, kad ji supyks, bet ji tik neregėtai nudžiugo. Nusigleizojo tą balkšvą tyrelę nuo rausvo skruosto ir smalsiai paragavo.

Manau, kaip tik po to pagaliau pirmąsyk parodė man savo stebuklingą veidrodinę šakumą. Jos vagina buvo magiškas veidrodis, kuriame galėjau išvelgti savo paties gelmę. Stebeilydavau į tą stebuklingą gėlę valandų valandas – bent jau man taip atrodė. Uodžiau tą tūkstančio kvapų gėlę niekaip neatsiuosdamas. Ji buvo nepalyginamai tobulesnė už visas pasaulio gėles. Gėlės visad kvepia vienodai, o Saros šakuma kaskart kvepėjo vis kitaip. Gėlės anksčiau ar vėliau nuvysta, o Saros vagina kasdien tik smarkiau vešėjo. Joje buvo tiek spalvų atspalvių, raukšlių ir raukšlelių, kad vis-

kam įvardinti nebūtų pakakę visų žmogiškos kalbos žodžių. Ji buvo ne tik veidrodinė, bet ir amžina – bent jau man taip atrodė. Tuo metu dar gyvas buvo mano pirmasis tėvas, aš retsykais vogčia stebėdavau besirengiančią motiną, nuobodžiaudamas vilkdavausi mažą frako imitaciją prieš koncertus – man viskas tebeatrodė amžina ir nepakeičiama.

Stebeilydavau į Saros vaginą iš arti, gal iš dešimties centimetrų. Norėjau ne tik matyti joje savo sielos atspindį, bet ir apskritai į ją panirti, išnykti joje amžiams. Tačiau neturėjau teisės prie jos net prisiliesti. Būtent šitaip, kaip tik taip: Sara neleido nė palytėti savo vaginos. Spoksojau į ją, išvertęs akis – šitai ji leido. Vienąsyk net ištyrinėjau ją per padidinamąjį stiklą – tai Sarai ypač patiko, ji išsižergė taip, kad net pajutau visų jos gyslų tvinksnėjimą. Tačiau niekad nepalytėjau jos stebuklingosios šakumos gėlės, tarytum nuo to ji būtų galėjusi subyrėti ar nuvysti. Mudu taip niekad ir nepasimylėjom įprastąja to žodžio prasme. Aš pats tuo netikiu, tačiau taip ir buvo. Pirmąsyk gyvenime fiziškai pasimylėjau su skirtingakrūte buhalterė Eleonora. Labai nevykusiai pasimylėjau, tačiau toks jau buvo manasis kovos krikštas. O paskui vėl valandų valandomis stebeilijau į neliečiamąją Saros vaginą. Maždaug po trisdešimties metų tas vaizdas ir tie kvapai galutinai pastūmėjo mane karo keliu. Aš įtariu, jog pavirsti Sun-Tzu mane įtaigiausiai privertė Saros veidrodinė gėlė ir karo invalidai ant ratukų.

15. Invalidai ant ratukų

Jie važinėjosi po Senamiestį girtut girtutėliai. Buvo gal kokie penkiasdešimt penktieji metai. Taip ilgai tų karo invalidų išgyveno nedaugelis, tačiau keletas vis dar atkakliai zulino purvinas Senamiesčio gatves. Ypač sunku jiems būdavo pakilti į kalną.

Kojos jiems buvo amputuotos ligi pat klubo sąnarių. Nesuvokiamu mano vaikiškai galvai būdu jie prisirišdavo savo striuką kūnelį prie savadarbių ratukų ir niršiai stumdavosi pirmyn. Rankas apsimaudavo tam reikalui sugalvotomis pirštinėmis mediniais krumpliais. Arba mėšlungiškai spausdavo rankose medžio kaladėles pasispyrimui. Jie elgetaudavo prie Aušros Vartų, apsikabinėję karo ordinais bei medaliais, o paskui gerdavo Mejerovičiaus knaipelėje. Jis vienintelis įpildavo jiems skolon. Neabejojau, kad jie žino jiems vieniems prieinamą bekoję būties paslaptį, kurios savu noru niekam neišduotų.

Kartais begal magėdavo kurį nors pakankinti tarsi besparnę musę, kad išduotų tą savo paslaptį. Sutikęs juos gatvėje, vis bandydavau smalsiai prisigretinti, nes jie buvo veik mano

ūgio. Mano ūgio – tačiau suaugėlių veidais. Mano ūgio būdavo ir cirko liliputai senelių veidais, bet anų proporcijos buvo sujauktos, o invalidai ant ratukų buvo tiesiog be kojų. Jų protezai buvo lentos ant ratukų, tikriaus sakant – ant nežinia iš kur išluptų guolių, kurie kraupiai džeržgėdavo akmenų grindiniu. Kartais kuris nors jų girtutėlis dardėdavo nuo Aušros Vartų žemyn garsiau nei romėnų karo vežimas.

Vienas toks karo vežimas pastojo man kelią, bandant nueiti į pirmąjį gyvenime pasimatymą. Sara Mejerovič laukė ar bent jau turėjo laukti manęs savo kieme, o aš privalėjau vienui vienas narsiai pas ją atžygiuoti. Man reikėjo pereiti gatvę, paskui aikštę priešais Filharmoniją ir pakilti Mejerovičių gatvele į kalniuką. Ant gatvelės kampo kelią man užkirto romėnų karo vežimas.

– Klausyk, mažiau, – rūsčiai šniaukrodamas pasakė man nutrauktakojis, – eini visai ne tuo keliu. Nesusidėk su žydelkom. Jos visos yra nuodytojos. Patikrintas dalykas.

Po tokios įžvalgos bekojis nusikvatojo kimiu lojančiu juoku. Akivaizdžiai nujautė, kad po keturiasdešimt penkerių metų išnirs iš girtuoklių fontano liuko Koraluose. Jau tuomet neklysdamas nujautė.

– Aš myliu Sarą, – vos ne vos išlemenau. – Mano meilė kaip jūra.

Man nebuvo labai jau baisu, iš matymo pažinojau neūžaugą Ivaną ant ratukų, o jūrą tikrai buvau matęs: mano pirmasis tėvas nuvežė mane į Palangą ir pakrantėje ilgai aiškino begalybės sampratą. Tesupratau tiek, kad meilė ir jūra privalo būti kažkuo panašios.

– O aš myliu savo kojas, – pareiškė man ratuotasis Ivanas, – ir mano meilė kaip giria. Važiuojam ieškoti mano kojų, a?

Siūlymas buvo toks stulbinamai netikėtas, kad akimirksniu pamiršau Sarą. Žinoma, ji buvo labai miela rubuilė žydukė papūstais žandukais ir galbūt atsineštų į pasimatymą saldinių iš tėvo knaipelės. Tačiau ieškoti ratukinio invalido kojų man pasirodė kur kas patraukliau. Tikriausiai jos turtingai gyveno kokioje nors pasakų karalystėje, o gal slapstėsi čia pat, požeminiuose Vilniaus urvuose.

– Myliu savo kojas, – liūdnai pakartojo ratuotasis. – Todėl jas ir nužudžiau. Iš didelės meilės galiausiai visad imi žudyti. Įsidėmėk šitai, vaikine. Geriau jau nieko nemylėti – taip gyventi saugiau. O aš pernelyg mylėjau savo kojas. Aš jomis bėgiojau, šokinėjau į tolį ir į aukštį, laimėdavau prizus spartakiadose. Aš jomis šokau su merginomis ir kopiau į kalnus. Aš jomis su niekuo nenorėjau dalytis – taip jas mylėjau. O paskui nuvežiau į karą ir nužudžiau. Mes niekur jų neberasim, mažiau: jos jau negyvos. Saugokis, vyre: jeigu ką nors tikrai mylėsi – būtinai nužudysi.

Bekojis ūmai pasistūmėjo savo mediniais krumpliais ir lėtai nudardeno šaligatviu žemyn, link Mejerovičiaus knaipelės, o aš vangiai nukiūtinau vilioti Mejerovičiaus dukters. Tatai tebuvo pirmoji vaikiška draugystė, dar nieko nenutuokiau nei apie papukus, nei apie Saros šakumos gėlę, daugiausiai galvodavau apie galimas vedybas. Susituokę mudu galėtume perimti Mejerovičiaus knaipelę su visomis arbatomis, saldainiais „Meška Šiaurėje“ ir cukruotais riešutais. Tačiau pirmiausiai mudviem su Sara derėjo pereiti septynis išbandymų ratus.

Tie bekojai tikrai smarkiai paveikė mano gyvenimą: jie susargdino mane nepagydoma kojų manija. Aš gerbiu ir myliu savas bei svetimas kojas, kojos man yra tiesiog šventas dalykas. Man gūdu ir liūdna žiūrėti į savo paties pėdas: jas

vis niršiau išvagoja mėlynai violetinės užakusių kapiliarų gyslės. Mano kojos pamažu žūsta, vis labiau apsunkdamos ir šitaip bandydamos nusitempti į nebūtį visą mane. Kartais mane apima isteriškas noras jų atsikratyti: sapnuose lakstau bekojis ir lengvas kaip pūkas, taip lengvai nelakstydavau netgi vaikystėje.

Taip pat mane visą gyvenimą beviltiškai kerėjo laibos, stamantrios ar putnios mergiškos kojos. Galbūt klaikiausias mano gyvenimo neišsipildymas yra amžinas ir nelemtas tų kojų nepasiekiamumas. Kai buvau vaikas ar paauglys, tikros moteriškos kojos man buvo nepasiekiamos kaip dangus, kaip snieguotos tolimų kalnų viršūnės. Buvau tiesiog per jaunas, visų tų kerinčių kojų savininkės nekreipė į mane nė menkiausio dėmesio. Galėjau tas kojas nebent jėga nusipjauti ir parsinešęs namo mėgautis slapčia. Kai pagaliau pasiekiau mėlės ir beribio sekso amžių, mane be išlygų užvaldė vienintelė Laima. Stebuklingos mergiškos kojos buvo visai pasiekiamos, jų savininkės laidė į mane gundančius ar koketiškus žvilgsnius, tačiau mano kasdienėje tikrovėje visos jos nė neegzistavo, man egzistavo vienintelė Laima. Dabar, kai kasdien nenumaldomai senėju, laibos ir stamantrios mergiškos kojos vėl tapo man nepasiekiamos, jų savininkės vėl nebekreipia į mane dėmesio, nes joms atrodo pernelyg senas.

Nėra teisybės šitame pasaulyje, kažį ar sulauksiu jos net ir aname. Kad ir kiek švęščiau vedybų metines, netgi Laimos kojos man tapo nebeprieinamos. Teturiu po ranka tik raišutę Eleną, savo auką ir pacientę, prakeiktąją seksualinę biologę, kuri tolydžio paverčia mane čia lerva, čia dagiliu, čia raudonu ju vėru. Jos kojų aš net negaliu mylėti, nes Elenos kojos tėra klaikus ir pavojingas dievų eksperimentas.

16. Šluboji Elena

Elena buvo mano nepamainoma asistentė ir patikėtinė didžiojo valdymo laikais, raudonuoju mano gyvenimo laikotarpiu. Kiekviena manojo pūpsojimo valdžioje minutė išties buvo paženklinta raudonu pavojaus signalu, tik gal ne iškart šitai suvokiau. Mudu su Patriu aršiai kovojom su raudonaisiais komuniagomis viešumoje, bet sudarinėjom su jais rytietišškai suktus ir klastingus sandėrius slapčia. Mudu leidome persigandusiems raudoniesiems dar kiek pagyventi jų prabangiuose butuose, dar kiek papleventi viešumoje ir netgi apsimesti, kad jie nieko blogo nėra pridarę. O jie už tai dalijosi su mumis savo užgrobtais fabrikais, dujotiekiais bei uostų krantinėmis. Ligi šiol nežinau, kur pinigus, deimantus bei akcijas suslapstė Patris. Aš pats pasirinkau tobulai absurdišką išeitį: viskas, ką sugebėjau susivogti, įregistruota Elenos vardu. Vogiau šitos šalies žmonių turtą be jokio pasigailėjimo bei sąžinės graužimo: niekad nebuvau krikščionis, todėl dekalogas man negalioja.

Elena tebuvo viso labo ligi ausų mane įsimylėjusi asistentė, jai nereikėjo pildyti nei viešai skelbti jokių pajamų

deklaracijų, ja niekad nesusidomėjo jokios specialiosios tarnybos – net nepabandė verbuoti. Ji buvo gyvas alibi ne tik pati sau, bet ir man. Nežinantiems istorijos priminsiu, jog komuniagos ūmai vėl atkuto ir netgi grįžo į valdžią, taigi panoro išsikrapštyti iš manęs šį bei tą, ką buvo man iš baimės padovanoję. Tačiau Elena apgynė mane tarsi magiškas žuvusio kario šešėlis. Ji jau seniausiais buvo dingusi iš valdiškų kontorų akiračio, negailestingai varė biznį keliolikoje Lietuvos vietų ir sėmė auksą riešukučiomis. Jai visada sekėsi lošti: dar tais laikais, kai su ministru Mureika lošėme pokerį iš jos pačios. Elenai jau tuomet pašėliškai sekėsi: ją visuomet išlošdavau tik aš.

Tuomet ji dar nebuvo įsivėrusi žiedų nei į klitoriją, nei į krūtų spenelius – tik jos bamboje stirksojo dvi grakščios auksinės vielikės. Elenos bamba buvo gundomai iškrypėliška, galbūt aš ja susiviliojau kaip tik dėl bambos ir tų bambakarinių žiedukų. Raudonojo periodo pradžioje tebebuvau liguistai ištikimas savo Laimai. Mane palaužė bei ištvirkino politika ir valdžia. Tiedu dalykai išmokė ir įtikino mane nesilaikyti Viešpaties moralės dėsnių. Rytietiška klasta ir Sun-Tzu mokymas pamažu tapo mano esme.

Dekalogas liepia nevogti, tačiau juk neįmanomai kvaile laikytis tokio priesako, jeigu esi valdžioje. Po tavo kojomis voliojasi deimantai ir aukso luitai, tau nereikia nė pasilenkti: visad atsiranda paslaugių pakalikų, jie pakelia turtus nuo žemės ir įduoda tau tiesiai į rankas. Negi koks sveiko proto žmogus imtų svarstyti, kam tos brangenybės išties turėtų priklausyti. Visos priklausomybės pasaulyje yra begal sudėtingos ir painios, o turtas, kurį jau laikai savo rankose, yra neįtikėtinai aiškus ir prasmingas. Jo nė nereikia iš kur nors

paimti ar iš ko nors atimti: jis tiesiog nukrenta tau į rankas iš dangaus. Arba pakyla nuo žemės.

Dekalogas liepia nesvetimoteriauti, bet juk neįtikėtinai kvaila laikytis tokios nuostatos, jeigu esi valdžioje. Apie tavę spiečiasi ir jaunos, ir brandžios gražuolės, jų nereikia nei vilioti, nei merginti: jos pačios tavę suvilioja ir tenkina bet kokias tavo užgaidas. Gali būti grubiai sadistiškas arba kaip tik beviltiškai bejėgis – joms viskas tinka. Jos geidžia ne tavo fizinio kūno, o tik valdžios kvapo, slaptingosios valdžios auros. Galbūt vienintelė Elena tikrai geidė manęs paties. Ji suviliojo mane beviltiškai paprastai, mano paties kabinete, vidury darbo dienos. Ji tiesiog nujautė, kad jau esu subrendęs ir subrinkęs savo pirmajai vedybinei išdavystei. Užrakino kabineto duris iš vidaus, siūbuodama klubus atžirgliojo ligi mano ergonomiško darbo krėslo ir pasikėlusi laisvą sijoną parodė esanti be kelnaičių ir be kojinių – vien su stulbinamai įsirpusia vagina. Jos klitoris buvo milžiniškas – gal pusės manojo piršto dydžio. Tas kone hermafroditiškas vaizdas mane pribaigė: čiupau ją ir sutaršiau kaip kokį skudurų gniužulą. Ji visiškai ištirpo ir spiegte spiegtė. Po visko išėjęs atsipūsti į koridorių, iškart suvokiau, kad tuos spygsmus girdėjo pusė valdžios rūmų, tačiau man į tai buvo nusišvilpt. Tai ir yra tikros valdžios jausmas: kai į visus kitus gali nusišvilpti. Didžiausias smagumas nėra vadovauti ar tvarkyti, didysis smagumas yra niekinti ir mindyti.

Elena buvo vienas iš nedaugelio žmonių, kurių neniekinau ir nemindžiau, galbūt todėl ji padeda man ligi pat šios dienos. Dar, žinoma, todėl, kad aš vienintelis patenkinau jos slapčiausius troškimus. Šluboji Elena yra nepagydoma apotemnofilė: nenumaldomai trokšta žaloti savo kūną, ji netgi

geidžia, kad jai nupjautų kairę koją žemiau kelio. Tačiau ji nėra akrotomofilė: jos visiškai netraukia bekojai ar berankiai amputantai. Jeigu ji būtų dvigubai vyresnė, jaunystėje būtų su mirtinu pavydu sekiojusi akimis Senamiesčio bekojus ant ratukų. Nebūtų jų seksualiai geidusi, tačiau būtų troškusi pati tokia tapti. Niekad nepasakojau jai apie bekojus ant ratukų, nors šiaip jau išpasakojau jai net per daug. Elena sugėba išsaugoti ne tik finansines, bet ir žmogiškąsias paslaptis.

Kai išvydau pirmąjį pakabuką jos puspirščio didumo klitoryje, vis dar naiviai maniau, jog tai tėra nesveikos mados vaikymasis. Kada Elena pradėjo pjaustyti pilvą bei šlaunis skustuvu ir žavėtis savo randais, supratau, kad mano didžioji meiluzė slepia keistoką potraukį. Tiktai kur kas vėliau kruopščiai išstudijavau bent keletą mokslinių straipsnių apie apotemnofiliją bei akrotomofiliją. O anuomet ji man atrodė tiesiog lygiai pamišusi kaip ir visa šita susmirdusi šalis. Su ligistu pasimėgavimu pati save žalojo ir dar didžiavosi savu susižalojimu. Dargi estetiškai mėgavosi savadarbių randų formomis. Tai velniškai atitiko bendrą metafizinę Lietuvos įvaizdį.

Anuomet aš ją kartais taršydavau tiesiai ant savojo darbo stalo. Ant to paties, ant kurio prieš tai ir po to taršydavau visą Lietuvą. Šluboji Elena ir šluboji Lietuva man ir dabar daug kuo panašios. Šita prasigėrusi šalis maldaute maldavo manęs, kad ją kuo smarkiau žaločiau. Tai man pasidarė beveik įprasta. Tačiau kada Elena švelniai paprašė manęs nupjauti jai kairę koją žemiau kelio – vis dėlto apstulbau. Raudonuojau mano gyvenimo periodu pasaulis dar įstengdavo mane apstulbinti.

Elenai visada sekėsi: ji kreipėsi į vienintelį žmogų, kuris jai galėjo padėti. Jos pinigų apakintas tautinis mikrochirur-

gas tikrai galėjo nupjauti jai koją. Koks ilgesingas psichiatras galėjo lyg niekur nieko įgrūsti ją į beprotnamį. Tačiau ji kreipėsi į mane, todėl buvo ir pamaloninta, ir išgelbėta. Aš atkalbėjau ją nuo amputacijos tada, šiaip ne taip atkalbu ligi šiolei. Bet anuomet, raudonojo periodo pabaigoje, aš jau įkyriai domėjausi antrosiomis pilvo smegenimis, gerai mokėjau laikyti rankose lancetą. Pasiūliau Elenai tobulą kompromisą: nenusipjauti kojos, o tik mažumą apgadinti sausgysles ir apšlubti. Jai buvo labai sunku apsiriboti tik šlubumu, tačiau ji tikrai mane mylėjo, todėl man pakluso. Šventai klauso manęs ligi šiol. Galiu jai paliepti ką tinkamas, o ji viską padarys. Bent jau savo požemiuose esu visagalis valdovas, tikras demiurgas.

Daugsyk mažčiau apie savo eksperimentus ir savo rankomis apšlubintą Eleną. Mano išvada begal paprasta: esu sujaukęs ar net suniokojęs daugybės žmonių gyvenimą. Kada buvau valdžioje, dvasiškai sunaikindavau po keliasdešimt žmonių per dieną. Ir visiškai nesukau sau dėl to galvos. Nors, tiesą sakant, retsykiais sukau: man būdavo gaila, kad nevaldau kokios Rusijos ir kasdien dvasiškai nesunaikinu po keliasdešimt tūkstančių. Vienos vienintelės maniakės apšlubinimas tikrai yra niekingas, lyginant su tūkstančių žmonių dvasiniu apakinimu ar net pražūtimi.

Naikinau tūkstančių tūkstančius, supjausčiau dešimčių dešimtis, išvariau iš proto taip pat daugelį. Savuoju šlykštūnišku blogumu tikrai pakylu virš daugumos žmonių, tikrai priartėju prie dievų. Tai man nekelia didelio malonumo, tai veikia manoji lemtis ar net pareiga. Tai manoji bausmė – didžioji pasaulio bausmė, apie kurias taip išmincingai kalbėjo mano pirmasis tėvas.

17. Didžioji Saros bausmė

Tų dieviškų pasaulio bausmių man kliuvo tikrai per daug. Bandydamas save perprasti, visad jas prisimenu, tačiau vis vien neįstengiu jų ligi galo paaiškinti. Paveldėjau ne tik savo pirmojo tėvo mirtiną polinkį kolekcionuoti, bet ir jo demoniškas galias. Jau nekalbant apie jo nupjautą galvą, spiginančią mane veriamu žvilgsniu visuose sapnuose. Galbūt kiekvienas demiurgas kartu yra ir demonas. Galbūt kiekvienas besikaunantis su pasaulio raugėmis karys net tobulai treniruotais smūgiais retsykliais užkliudo niekuo dėtus žmones. O gal Sara tiesiog per daug ir per dažnai klausinėjo. Mano rožinis periodas tuomet jau buvo žiauriai pertrauktas, aš apskritai nebesuvokiau pasaulio spalvų. Ėmiau nebepažinti net angeliško Saros balso, ypač kada ji klausdavo:

– O jie tikrai nupjovė jam galvą? Šiais laikais, dvidešimto amžiaus antroje pusėje – tegu ir sušiktam Europos pakrašty?

Ką būčiau galėjęs jai atsakyti? Jai ir nereikėjo atsakymų, ji pati viską žinojo, galėjo valandų valandas man aiškinti pasaulio esmę. Tik per Sarą patyriau, koks stebuklingai plastiškas ir kintamas yra žmogaus kūnas. Gal per kokius me-

tus iš rubuilės papūtžandės žydukės ji virto laibakoje didžiaake gražuole. Bent jau aš dar nieko gražesnio savo gyvenime nebuvau matęs. Labai troškau, kad ji taptų pirmuoju mano gyvenimo kolekcijos eksponatu. Tuomet dar nė neįtariau, koks kraugeriškas yra toks mano troškimas. Tiesa, jis nebuvo pats svarbiausias. Didžiausias mano geidulys buvo grynai kūniškas. Man buvo jau penkiolika, norėjau pamylėti Sarą iš tikrųjų. Tačiau ji kaipsyk pamažu ėmė manęs šalintis. Mudviejų vienintelę begalinę dieną daugiausiai laiko praleisdavom kartu, tačiau į tos dienos vakarą ji tikrai ėmė nuo manęs tolti. Vis rečiau apnuogindavo prieš mane jau visai moteriškas krūtis, o paskui ir suvis liovėsi man jas rodyti. Galėdavau išlukštenti jas į dienos šviesą tik gudravimais ar net maldavimais. Maldauti, kad užkulentų mane ligi palaimingojo spjaudymosi sperma, man apskritai atrodė žema ir gėda. O pati Sara šitai klastingai primiršdavo, dovanodavo kitados tokią įprastą palaimą retais retais sykais, paskubomis ir pusiau vogčia, visai be jokio džiugesio.

Ji net nebeleisdavo man čiulpti jai kojų pirštų!

Ji pernelyg greitai darėsi visiškai suaugusi ir vietoj mudviejų pamėgtų iškrypusių kūno žaidimų persiėmė mišlingais žodžiais. Sarai veikiausia buvo lemta tapti filosofe, ji būtų parašiusi tikrai ne blogesnių knygų nei Hana Arendt.

– Visi šėtoniškos prigimties žmonės būtinai ieškosi savų žydų, – aiškino man ji, patogiai įsitaisiusi sofoje ar krėse. – Tie tariamai žydai gali būti visai ne žydai, o kokie negrai ar šlubiai, ar čiukčiai, ar tiesiog moterys. Svarbu tik, kad juos būtų galima pažymėti tam tyčia parinktu ženkle. Nebūtinai Dovydo žvaigžde – gal užburta pentagrama, gal svasti-

ka, o gal niekingu veido dangalu, kurio moteriai nevalia nusiimti. Svarbu yra engti ir niekinti. O dar svarbu niekinamai ar net mirtinai pažymėti. Tai nenumaldomas šėtoniškos prigimties žmonių potraukis. Tavo tėvui jie nupjovė galvą kaip svarbiausiąjį jo organą. Primityvios tautos tokiomis atvejais žmogų kastruodavo. Aš būtinai parašysiu knygą apie kastravimą, žalojimą ir lėtą žudymą. Tai pagrindiniai mažųjų šėtonų veiklos būdai. Tau dar pasisėkė, kad lietuviški mažieji šėtonai nėra labai galingi

Ji galėjo šitaip kalbėti be galo. Sarai visai neberūpėjo matematika, aštuntoje klasėje ji net pradėjo gauti prastus pažymius. Tarpais ėmiau jos nesuprasti, tačiau išsivaduoti nuo jos nebepajėgiau. Ji tebebuvo mane visiškai užkerėjusi, aš netgi neširsdavau, sutikęs ją su koku gerokai vyrėlesniu žyduku. Net jeigu jie būdavo susikibę už rankų, net jeigu kuris apkabindavo ją per liemenį. Sara mokėjo išpirkti visas savo kaltes. Ji tebeleido man gėrėtis savo šakumos gėle, leido man ją uosti ir žiūrėti į ją tarsi į stebuklingą veidrodį. Tame veidrodyje mačiau ir savo, ir jos pačios ateitį. Užveidrodiniai žmogučiai jos vaginoje gyveno savus gyvenimus ir rodė man slaptus ženklus, kurių negalėjau suprasti. Ji išsižergdavo savo milžiniškame fotelyje ir pradėdavo savo nepabaigiamą monologą. Aš atidžiai žiūrėdavau ir uosdavau, o tik paskui klausydavau. Šitaip beveik praklausiau klaikiausią epochos žinią: Sara su šeima nutarė išvažiuoti į Izraelį. Jie jau beveik sukaupė ar prisiskolino iš giminės pinigų kyšiams.

Leidimas pasprukti iš anos prakeiktos šalies Vilniuje buvo gan sklandžiai įsigyjamas už pinigus. Panūdę emigruoti vietiniai žydai kantriai apdalindavo visus kyšiais. Pirmiau-

siai sumokėdavo didelį kyšį valstybei – neva už mokyklos atestatą, universiteto diplomą bei mokslinius laipsnius. Paskui dar pametėdavo kyšių porai klerkų, porai saugumiečių – ir kelias į Pažadėtąją Žemę stebuklingai atsiverdavo. Tuo keliu senis Mejerovičius nusprendė nusitempti ir Sarą. Tai buvo jo pražūtinga klaida.

Aš negalėjau Saros niekur išleisti. Mano pasaulis ir šiaip buvo pamėkliškai ištuštėjęs: tėvo kolekcija išdraskyta ir suniokota, mažojo davinčio periodas seniausiai pasibaigęs – aš net nebegalėjau užmušinėti laiko nuobodžiomis skambinimo pratybomis ar bedvasių natiurmortų teplojimu. Į gražiąją Rožę nebegalėjau nė žiūrėti – nei į nuogą, nei į darkiai išsipuošusią. Man beliko Sara su įstabiai kvepiančia šakumos gėle ir giliamintiškais postringavimais.

Mudu buvom visiškai bepročiai. Mudviejų klasiškai lankė biologijos ar fizikos būrelius, žaidė krepšinį ir bučiavosi laiptinėse. Vieni stengėsi rinkti gerus pažymius, kiti plėšė dūmą mokyklos tualete, o vakarais siurbė pigų vynelį tiesiai iš butelių. Tačiau tikrai nebuvo kitų tokių kaip mudu su Sara: vos pamokoms pasibaigus, lėkdavom į jos namus, ji išsižergdavo milžiniškame odiniame krėsle it išpreparuota varlė ir imdavo monotoniškai pranašauti. O aš ligi pamišimo tyrinėjau jos veidrodinę vaginą, neturėdamas teisės prie jos nė prisiliesti.

– Nepakenčiu šitos šlykščios šalies, – vis kartojo ir kartojo Sara. – Nepakenčiu šito miesto kreivų nevalytų gatvelių. Nekenčiu tų nepraustaburnių mužikų, kurie nežino, kas yra Šagalas. Nekenčiu mirusių žydšaudžių, vogčia prasiskverbusių į niekuo dėtų lietuvaikių smegenines. Aš ir tavęs kartais nekenčiu – labiausiai už tai, kad tave myliu.

Tarpais man rodosi, jog šitai kartojosi tūkstančius kartų, o kitais tarpais – kad vos keletą ar suvis vieną vienintelį. Bet gal mažiausiai keletą – vis prisimenu, kaip iš Mejerovičių buto pamažu nyko daiktai: paveikslai nuo sienų, krištolas iš indaujos, o paskui ir odinės kušetės. Jie nuosekliai išsipardavinėjo, nes visai mantai persivežti jiems teskyrė vienintelį geležinkelio konteinerį. Sara, nukorusi varliškai prazergtas kojas per juodo odinio krėslo ranktūrius, demonstravo man savo veidrodinę vaginą vis tuštesnėje scenoje. Klaikiai bijojau, kad Mejerovičius neparduotų to užkerėto krėslo. O kartais man rodėsi, kad jis gali parduoti pačią Sarą: tuomet būčiau bandęs ją išsipirkti. O tuo tarpu bandžiau akimis susiurbti ją į save, pradėdamas gaižiai kvepiančia vaginos gėle.

– O dar labiau nekenčiu tos būsimos dykumos. Tikrai nenoriu į dykumą, – monotoniškai aimanavo Sara. – Aš bijau arabų. O baisiausia – nė už ką neišsivaizduoju šitiek žydų vienoje vietoje. Aš prasmingai suvokių savo žydiškumą tik tada, kai aplinkui pilna nežydų.

– Bet juk pirmiausiai važiuosi į Vieną, į pačią pačią Europą. O paskui daugelis žydų suka Niujorko link. Gal tau nė nereikės pamatyti tos nelemtos dykumos. Jau prisižiūrėjom pakankamai proto ir dvasios dykumų šičia.

Paskui mudu ilgam nutildavom, vien įnirtingai žvelgdavom vienas į kitą. Man regis, mes su Sara nejučia norėjome išrasti naują tautybę, kuriai tepriklausytume tik mudu. Man regis, ji visiškai nenorėjo būti žydė. Manasis didysis nusivylimas lietuvių tauta mane užklupo gerokai vėliau. O tuo metu aš tiesiog liguistai nenorėjau paleisti Saros. Ji man atrodė svarbesnė ne tik už maistą, bet ir už orą. Pirmiausiai

norėjau ją pamylėti, nes buvau įsitikinęs, jog, to nepadaręs, jau niekad nebepajėgsiu vyriškai pamylėti jokios moters: vien beviltiškai baksnosiu sulinkusiu bybuku visoms joms į pilvą ar šlaunis, kaip kad baksnoju skirtingapapei buhalterei Eleonorai. Tačiau man būtų visiškai netikęs teatrališkas Saros atsidavimas prieš pat išvykstant, galbūt net paskutiniąją naktį ar dieną – tarsi kokiame nevykusiame filme. Norėjau jos visos ir visiems laikams.

– Prieš pat galą aš pabūsiu tau žydiška vaidilutė, – su pasimėgavimu aiškino Sara. – Kai šitas kambarys visiškai ištuštės, mudu uždegim čia šventą aukurą. Galbūt sudeginsim jame abudu mūsų paveikslus ir abu mudviejų kimono. Jų dūmai nueis tiesiai į dangų, ten mes nebeišskiriamai susijungsime.

Kaip tik tuomet manyje ėmė užgimti pirmosios negeros mintys. Ji be reikalo paminėjo ugnį, nes aš bemat panorauką nors sudeginti. Sudeginti ką nors gyvą ir staugiantį iš skausmo: padegti filosofišką Senamiesčio šunį kaip kokią Dali paveikslo žirafą. Arba nupjauti kam nors galvą: nupjauti lygiai taip, kaip jie nupjovė galvą mano tėvui, o pasakui prismaigstyti likusį begalvį kūną degančių žvakučių.

Tačiau labiausiai troškau švelniai išleisti iš Saros visą kraują, specialiu būdu išdžiovinti ją, kad neprarastų nė vieno savo bruožo, išlaikytų visą savo dvasią. Paversti ją neprilygstamu sielos kokonu, kuriuo galėčiau pradėti savo didžiąją kolekciją, kuris gal būtų pirmasis ir vienintelis tos kolekcijos eksponatas. Svajojau tikrai ne apie madam Tiuso vaškines figūras – gal apie magiškas kinų mumijas, kurios tūkstančius metų išlaiko žmogaus dvasią ir jo tikrąją prigimtį. Jeigu man nebuvo lemta turėti gyvos Saros,

privaleėjau susikurti bent jau tokį magišką jos kokoną, dar ištusis šimtmečius kvepėsiantį stebuklingu jos šakumos gėlės kvapu.

Aš ją taip mylėjau, kad būčiau suvalgęs jos širdį. Daug syk sakiau šitai pačiai Sarai, o ji teatsiliepdavo man blyškia šypsena. Sename suplėkusiame Mejerovičių kambaryje Saros buvo vis daugiau, o daiktų vis mažiau. Galiausiai jame teliko du odiniai krėslai, odinė sofa ir milžiniška raudonmedžio spinta girgždančiomis durimis.

Tiesa, aš vos nepamiršau paveikslų. Jie kabojo ant priešingų sienų ir įdėmiai žvelgė vienas į kitą. Jei būčiau kūręs šventą ugnį savo žydiškai vaidilutei, juos tikrai būčiau sudeginęs pirmiausiai. Kairiajame paveiksle ant purvino sniego ir kažki kokios laikraščio skiautės voliojosi trys skirtingo dydžio kaukolės. Pribloškiamai gyvos kaukolės: kiekvienoje stirksojo dantys ar bent dantų likučiai, todėl rodėsi, kad jos kreivai šypsosi. Kartais nejučia nukreipdavau žvilgsnį nuo Saros į tas dantingas kaukoles, šimtąsyk perskaičiavau kiekvienos dantis. Viena jų turėjo keturiolika, kita vienuolika, o trečioji, pati mažiausia – septynis. Tai galėjo būti Mejerovičių šeimos kaukolės: tėvo, mamos ir vienturčio vaikelio Saros. Tik labai nelaimingi žmonės galėjo pasikabinti ant sienos tokį paveikslą.

Antrajame negyvėlių nei jų liekanų nebuvo, tačiau ir tais paveikslas atrodė begal liūdnas. Jame grynai žydiškai skraidžiojo mediniai vilnietiško Šanchajaus nameliai. Jie skraidžiojo liūdnai, netgi beviltiškai – anaip tol ne energingai skriejo, anaip tol ne svajingai šagališkai skrajojo. Iškart matei, kad jie vos ne vos pakilo ir sunkiai tepaskrenda pavojingai svirduliuodami. Kiekvieną mirksnį gali neišsilai-

kyti ore ir mirtinai tėkštis žemėn. Tai buvo namų savižudžių portretas.

O ir pati manoji vaidilutė pasirodė esanti lėtinė savižudė. Dabar tokius žmones atpažįstu jau po pirmojo pokalbio, o kartais tiesiog mirksniu išskiriu didžiausioje minioje. Anuomet negalėjau nė įtarti, kad tokių žmonių apskritai esama.

– Aš negyvensiu toje dykumoje, – kartojo man Sara, – aš ten vis vien nuvysiu tarsi niekad nežydėjusi gėlė.

Dėl jos mirties labiausiai kaltinu save, tačiau ir ji pati smarkiai pasistengė. Ji pati norėjo, kad žvilgsniu išsiurbčiau jos gyvybines galias. O dar ji norėjo, kad mudu virstume kinais ir kalbėtume tik mudviem suprantama specialia kinų kalba. Tai ji ištraukė iš girgždančios spintos tuos pamėkliškus chalatus ar kimono, bemat nusimetė visus rūbus ir apsivilko moteriškąjį. Pirmąsyk pamačiau Sarą nusirenginėjančią, o paskui visiškai nuogą – kaip kitados matydavau savo motiną. Tuomet Sara jau buvo gerokai panykusi, tik aš to nesupratau: juk neturėjau su kuo palyginti. Aš nieko ir nelyginau, tik tyliai nusirengiau pats ir taip pat apsisiaučiau tuo kvailu kinišku chalatu ar kimono. Taip mudu tapom ne lietuviu ir žydaite, o tik dviem kinais, nemokančiais nė žodžio kiniškai. Neatpažįstančiais nė vieno hieroglifo, kuriais buvo nusėti abudu chalatai. Jie buvo šilkiniai, be hieroglifų ant jų dar buvo pripiešta raudonų gėlių ir geltonų drakonų. Šitaip mudu virsdavom kinais, tačiau šnekėdavom vis vien lietuviškai. Tikriaus sakant, mąstydavom lietuviškai, tačiau apskritai nešnekėdavom.

Mes dažniausiai klausydavom kinų muzikos ir šokdavom kinų šokius. Muziką kūrė ir čia pat dainavo pati Sara: tų graudžių ūkavimų ir spygčiojimų niekad nepamiršiu. Nie-

kad nepamiršiu ir jos drebulio, kai mudu susiglausdavom, šokdami pusiau argentinietišką tango, pusiau amerikietišką fokstrotą – kaip tik šitai vadinome kinų šokiais. Ji drebėjo liguistu mirtininkės virpuliu. Ji stulbinamai spėiai nyko, traukėsi iš šio pasaulio, o aš, pats to nesuvokdamas, visomis išgalėmis jai padėjau. Kai ji išsirengdavo nuoga, siurbiau ir naikinau ją žvilgsniu. Turėjau viską suprasti, tačiau sąmoningai likau aklas.

Mudviejų vienintelėje begalinėje dienoje ji persirenginėjo kinišku chalatu su hieroglifais tūkstančius kartų. Prieš mano akis vinguriavo milijonai kiniškų hieroglifų. Sara kas kart atrodė vis liesesnė, o stebuklingos jos šakumos gėlės kvapas buvo kaskart vis aitiesnis. Jos skruostai įdubo, o akys liepsnojo karštligiška ugnimi. Jos galva paliko panaši į kaukoles iš klaikiojo Mejerovičių paveikslų – tik su visais dantimis. O gal tapo panaši į mano tėvo galvą, kuri kartais pasirodydavo Saros kambaryje, tiesiai ant stalo, ir kartu su manimi spoksodavo į jos šakumą. Mano pirmojo tėvo galva niekad manęs neapleido.

Sara užgeso tarsi ta vaidilutės ugnis, kurios taip ir nepajėgėme įkurti, nes tai buvo neįmanoma. Sara buvo antra iš ankstinė pasaulio bausmė už tai, ką dar tik nežinia kada rengiausi padaryti. Sapnavau tatau tūkstančius kartų: be jokio siaubo, net be tikros graužaties, tarsi santūraus meistro nu filmuotą filmą, kurio personažas lyg ir buvau aš pats. Tačiau tik personažas – anaipatol ne tikrų įvykių tikras veikėjas.

Ji tylutėliai numirė dar likusio kambaryje odinio krėslų kamputyje. Sara paliko tokia sudžiūvusi ir susitraukusi, kad tikrai tilpo į patį kamputį. Sergėk Dieve, nesmaksojo varliškai išsižergusi – ji jau seniausiais neberodydavo man savo

veidrodinės šakumos. Ji apsvillo kvailą pseudokimono, susisuko embriono poza ir ramiai užgeso. Nė nesupratau, kad ji jau mirusi. Ji nė kiek nepriminė mano pirmojo tėvo nupjauta galva. Aš neprismaigsčiau į ją degančių žvakučių: Sara buvo taip sulysusi, kad niekur nebūtum galėjęs jų įsmeigti – nebent prilipdytum klizais.

Medikai aiškino, jog tai neišpasakyto retumo ūmios mirties sindromas. Jie aiškino, kad Sara niekuo nesirgusi, ją ką tik pačiu nuodugniausiu būdu ištyrę ir nustatę, kad ji tiesiog tobulai sveika. Mediciniškai ji atrodžiusi tiesiog puikiai, ši tragedija apskritai nesuvokiama ir mokslškai nepaaiškinama. Abudu seniai Mejerovičiai springo ašaromis ir visų klausinėjo, kaip tai galėjo nutikti.

– Kodėl tai nutiko kaip tik mums? – klausė jie manęs.

– O kodėl būtų turėję nutikti kam nors kitam? – klausimu atsakiau jiems aš.

Gera, kad jie nepaklausė manęs, kas čia vis dėlto atsitiko. Tikriausiai būčiau jiems viską išdavęs ir išpasakojęs. Sun-Tzu mokymas apie esminių minčių būtinąjį slaptumą anuomet man dar nebuvo nė girdėtas. Buvau pernelyg sukrėstas to, ką pamačiau ir pats padariau. Aš išsiurbiau Saros dvasią ir suniokojau ją savo mirtinu žvilgsniu. Nenorėjau, kad ji išvyktų, todėl jos niekur ir neišleidau. Verčiau numarinau ją, kad amžiams liktų manyje. Kad dar geriau ją įsidėmėčiau, atsikirpau stebuklingų Saros gaktos plaukų kuokštą. Jo kvapas neišsivėdėjo ligi šios dienos. Mano šnervėse jis tolydžio pinasi su nupjautos tėvo galvos kvapu. Net čia, savo požemyje, galiu visad pauostyti savo Sarą ir savo pirmąjį tėvą. Nebegaliu tik pažvelgti į visas paslaptis parodančią veidrodinę Saros vaginą.

18. Antrasis tėvas

Su savo antruoju tėvu pirmąsyk susidūriau per Saros laidotuves. Jis pažinojo Mejerovičius, pažinojo apskritai visus Vilniaus žydus, o ypač gerai – bėgančius lauk iš anuometinės mirusios šalies. Aleksas supirkinėjo iš jų paveikslus, antikvarinius baldus ir senoviškas knygas. Jis buvo įsirangęs giliai į valdiškai saugumietiškus labirintus tarsi glitus balkšvas kirminas. Gaudavo žydams leidimus sprukti už vienvaldę teisę pigiai supirkti kolekcinės gėrybes, kurių išsivežti jiems vis vien nebūtų leidę. Aleksas buvo nepaprastai panašus į rubuilį balkšvą kirminą, per klaidą įsirangiusį į žmogaus kūną. Jis buvo šleikščiai atgrasus, bet kartu galantiškas, mirtinai galantiškas. Per Saros laidotuves dar nė įtarti negalėjau, kad netrukus taps mano antruoju tėvu.

Jis iškart pakerėjo Gražiąją Rožę, o paskui nelemtai bandė pakerėti ir mane. Per Saros laidotuves prilipo prie mudviejų su motina ir vis užjaučiamai mane glostinėjo. Glostanti mane ranka buvo puri ir kvepėjo drėgna žeme – tokios paprastai esti kirminų rankos.

– Ji buvo tavo mergina, vaikinė? Mes visi tarpais patiriam netekties skausmą. Ypač žiauru, jei miršta jaunas žmogus, – šitaip ir panašiai kalbėjo Aleksas, viena ranka glostinėdamas mane ir tuo pat metu stačiai hipnotizuodamas mano motiną.

Gražiąją Rožę ligi skausmo paviliojo Alekso turtai, aukšiniai žiedai su brangakmeniais ir santūrus pasitikėjimas savimi. Mane akimirksniu pakerėjo tai, kad jis buvo kolekcininkas, kaip ir mano pirmasis tėvas. Alekso kolekcija buvo netgi savotiškai didesnė už tėvo: ji ne tik užėmė visą milžinišką senamiesčio butą, dar plėtėsi į kitas miesto vietas ir net apipelijusį rūšį. Senoje kiemo malkinėje Aleksas laikė anaip tol ne pliauskas židiniui, o krūvas bronzinių žvakidžių, niekam nežinomų bajorų bareljefų ir net sidabrinių vazų. Visa erdvė apie Aleksą buvo prikimšta antikvarinių turtų, kirmėlišių kaip jis pats kolekcininkų ir paslaugių grakščių jaunikaičių – šie su mandagiomis šypsenomis visiems ir visame kame patarnavo.

Aš tiems vaikinams juodai pavydėjau, nes jie buvo kur kas gražesni už mane: aukšti, išlakūs plačiapečiai tingiais pumų ar panterų judesiais. O jie dar juodžiau pavydėjo man: karaliaus Alekso rūmuose jie tebuvo tarnai ar pažai, o aš iškart tapau karalaičiu. Taip prasidėjo oranžinis mano gyvenimo laikotarpis. Nė nežinau, kodėl jis tapo oranžinis – gal todėl, kad auksas ir apelsinai man visad rodėsi esą vienos spalvos.

Dabar, savo gyvenimo pakalnėje, požemių gūdumoje narsiai prisimenu visas savo gličios meilės antrajam tėvui smulkmenas. Bent porą dešimtmečių bijojau apie jas ir pagalvoti. Su Aleksu mane sutaikė metai, praleisti valdžioje. Man

labai pravertė jo glitus kirmėliškas išmanymas apie visų įmanomų, buvusių ir būsimų valdžių koridorius bei slaptavietes. Būdamas valdžioje, galėjau mirksniu atpažinti visus aleksiškus landūnus, atspėti priešų kėslus ir su pasimėgavimu kankinti žemesnius už save. Aleksas suteikė man kur kas daugiau žinių, nei Makiavelis, nors abudu juos neprilygtamai pranoko Sun-Tzu.

– Pirmoji mintis, sutikus kokį žmogutį, neišvengiamai yra tokia: kokios naudos tas šliuželis galėtų man atnešti. Tačiau tik vienmatis žmogus iškart atstumia jokios tiesioginės naudos neteikiantį žmogutį. Mat po pirmosios minties privalo ateiti dar ir tokia: kuo tas žmogutis galėtų būti man įdomus. Paskui gali ateiti dar ir tokia: kaip galėčiau tą žmogutį įskaudinti ir suniekinti. Savotiškai smagu mindyti visokius smulkius žmogelius, tačiau negalima jų trypti vien dėlei trypimo. Juos reikia trypti su pasimėgavimu, su įkvėpimu, sakyčiau, meniškai. Estetinis jausmas tikro žmogaus viduje beveik toks pat stiprus, kaip ir lytinis potraukis – kad ir ką tuo klausimu sakytų Kantas. Ar supranti mane, sūneli? Ar jauti mano žodžių magiją?

Savų vaikų Aleksas neturėjo, o mane primygtinai vadino sūnumi, ypač kitų žmonių akivaizdoje. Buvau paklaikęs nuo Saros netekties, tačiau jokia klaika neatėmė man sauso matematinio intelekto. Ramiai svarsčiau, kokios naudos toksai vaikelis kaip aš galėtų atnešti karaliui Aleksui, kuo aš jį taip patraukiau. Kuo tam generaliniam šliužui galėjau būti įdomus. Ramiai svarsčiau, kaip antrasis tėvas rengiasi mane įskaudinti ir suniekinti.

Jau nuo penkiolikos nebeturėjau jokių iliuzijų dėl šito pasaulio ir savo egzistavimo jame. Buvau nedidukas vaikinasis

giliomis akimis ir bereikšmiu apvaliu veideliu. Nė akimirksnio nemaniau, jog kas nors turėtų aprioriškai mane mylėti ar daryti man vien gera. Į aplinkinius žvelgiau iš padilbų, kai kuriems norėjau perkąsti gerklę, o kitus viso labo pasmaugti. Jie nupjovė mano tėvui galvą ir patylomis numarino Sarą. Jie nenusipelnė jokios mano užuojautos, pagarbos nei dargi santūraus mandagumo. Neturėjau jokių artimųjų: mano antrasis tėvas buvo prabangus šliužas, o mano motina – prabangi parsidavėlė šliundra. Ji buvo triskart karalienė Gertrūda, pražudžiusi ne tik mano pirmąjį tėvą, bet dar ir jo kolekciją, ir net jo dekonstrukcinės teorijos rankraščius. O aš buvau Hamletas be savojo Horacijaus, apsuptas vien būrio Rozenkrancų ir Gildenšternų. Susimokę su visais Vilniaus medikais, jie numarino mano Ofeliją, užkrėtę ją paslaptingu kosminiu lėto išnykimo virusu.

Veikiausiai tuo virusu buvau užkrėstas ir aš pats, nes mano smegenyse ėmė rasti pavojingų pakitimų. Dažnai beviltiškai stengdavausi įžiūrėti save veidrodyje, tačiau savęs jame nerasdavau. Niekas iš užveidrodinės karalijos gyventojų nesiėmė manęs atspindėti, vergiškai kartoti mano judesių bei išraiškos. Pasaulis žino daug liūdnyų ir pražūtingų istorijų apie žmones, netekusius savo šešėlio. Aš netekau savo veidrodinio atvaizdo: iš visų veidrodžių į mane žvelgė ne mano *alter ego*, o tik belytis ir beprasmiš padaras, kuriam dar tik derėjo sugalvoti pavadinimą.

Tais metais jaučiausi tarsi imperatoriaus Kaligulos įsūnis. Mane stulbino ir slogino Alekso puotos su sidabro ar Meiseno porceliano indais. Mane gūdžiai erzino paslaugūs gražuoliai jaunikaičiai, kurie nedingdavo iš namų dieną, naktį. Po dušu jie eidavo praustis poromis ar net po tris, keistai

gokčiodavo ir dejuodavo už užuolaidėlės. Mane kažkodėl prie jų traukė, norėdavau įsmukti už paslaptingosios užuolaidėlės, o paskui gosliai gokčioti ir dejuoti sykiu su jais. Pamažu įpratau gyventi toje paveikslų, milžiniškų vazų, baldų ir kūnų kolekcijoje ir net savotiškai prisirišau prie Alekso. Jis pats buvo nelyg kolekcijos eksponatas: milžiniškas apkūnus vikšras, visas nusagstytas brangakmeniais, erotiškų formų segėmis, karolių vėriniais bei aukso žiedeliais. Visa tai buvo susegiota tiesiai į jo balkšvą pergamentinę odą. Kai šimtai susegtų į jo kūną segių perdurdavo odą, nebėgdavo kraujas – tik sunkdavosi balkšvas gailus skystis. Toks Aleksas į šį pasaulį atkeliavo tiesiai iš vieno mano sapno: tik jo veidas liko švarus, nieko neprisagstytas, toks, koks buvo iš tikrųjų. Veidas ir lyties organai.

Ekshibicionizmas Alekso namuose buvo ne tik gyvenimo norma, bet ir egzistavimo prasmė. Tie žmonės viską, ką turėjo, stengėsi žūtbūt iškelti į paviršių: pinigus ir drabužius, indus ir žiedus, taip pat savo kirmėliškus ar panteriškus kūnus. Pats Aleksas demonstravo savo striuką seksualinę ataugą, kur tik įmanydamas. Jo penis anaip tol nebuvo mažas, tiesiog storas ir striukas – skirtingai nuo manojo. Aš kaip tik išgyvenau seksualinių matavimų, lyginimų ir gretinimų epochą, mane kasdien vis labiau šokiravo gražuoliai rūmų pažai. Jie šmirinėjo šen ir ten nesusiaustais chalatais, jų buvo tiesiog nesuskaičiuojama galybė, turbūt Alekso kolekcijoje jie atliko driežiažmogių vaidmenį. Mano motina ganydavo akis po jų kūnus nesislėpdama ir nesidrovėdama. Jai buvo jau šiek tiek per keturiasdešimt, bet miglotesnėje prieblandoje ir ji išsinerdavo iš drabužių, vogčia pritapdavo prie pašėlusio visuotinio ekshibicionizmo.

– Vaike, nereikia bijoti savo kūno, – vylingai man aiškino, – bet koks kūnas yra gražus, jei tik jo nebijai ar nesidrovi. Juk pats slapčia vėpsodavai, kai aš nusirenginėdavau – neapsimesk, kad nepameni. O dabar nugręži nuo manęs akis. Ar aš tapau tau šlykšti?

Gražioji Rožė anaip tol nebuvo šlykšti, ji stebuklingai išsaugojo formų tobulumą, tik jos oda mažumą pavyto. Aš nežiūrėjau į ją labai sąmoningai, idant nekelčiau sau kraujomaišikų aistrų. Mano motina toje apnuogintų kūnų maišalynėje buvo vienintelė moteris. Aleksas nelaikė jokių tarnaičių – net kambarius jam tvarkydavo jaunuoliai pumų judesiais. Aš geidžiau visų pasaulio moterų, o pasaulis man įkyriai brukto vien nuogą mano motiną bei tuzinus apsinuoginusių atletų pumų judesiais ir išpūdingais svambalais. Tokia tikrovė varė mane iš proto, galėjau išsigelbėti nebent sapnuose. Sapnuodavau stebuklingą veidrodinę Saros vaginą ir nubusdavau šlaput šlaputėlis, sušutusiu nuo prakaito veidu ir sutežusia nuo spermos paklode.

Kraujomaišiškos mano aistros bemat nurimo po to, kai užklupau Aleksą, krušantį Gražiąją Rožę į užpakalį milžiniškoje renesansinėje lovoje. Rožė paslika gulėjo kniūbsčia ir pusbalsiu aimanavo: jai skaudėjo, bet tikriausiai neypatingai smarkiai. Kur kas garsiau kriokė Aleksas, brangakmeniai jo kirmėliškame kūne žybčiojo, spurdančios segės virpėjo, o karoliai tilindžiavo tarsi perlų varpeliai. Jis įžūliai žvelgė tiesiai į mane ir kreivokai šypsojosi. Aš niekur nepasitraukiau ir tarsi šlykščiausioje vaizdajuostėje atidžiai peržiūrėjau jų orgazmo traukulius.

– Kada tave stebi, savotiškai baugu, bet ir malonu, – netrukus jau aiškino man Aleksas, atsainiai apsisiautęs cha-

latu. – O tau ar buvo malonu stebėti? Ar tu tikras vuajeristas, ar tik netyčia užklydai?

Nė negalėjau iškart atsakyti, tik paskubom nusriaubiau pasiūlyto vyno. Aleksas atrodė kaip reta vikšriškas, tačiau jo glitus galantiškumas man pasirodė patrauklus. Jis lyg netyčia glostinėjo man šlaunį, o aš lyg netyčia prisiminiau, ką jo gražuoliai pažai išdarinėdavo po dušu. Staiga beviltiškai ryškiai pagalvojau: o kuo šitas vikšras segėmis ir brangakmeniais inkrustuotu kūnų galėtų būti man naudingas? Staiga beviltiškai ryškiai patyriau skausmingą erekciją, kurią iškart ranka pajuto ir Aleksas. Tai buvo melagingas mano kūno signalas, skirtas visiškai ne jam, tačiau po tos dienos ir tos nelemtos erekcijos nebeturėjau nė menkiausios galiybės išsisukti.

Bent jau dabar neapgaudinėju savęs – esą nieko neįtariau, buvau naivus ir nesuvokiau, ko iš manęs nori antrasis tėvas. Neapsimetu net prieš save, kad tada vertinau Alekso kėslus taip, kaip dabar: pragmatiškai ir abejingai tarsi seną filmą, pramanytą kažkieno kito istoriją. Anuomet antrojo tėvo paglostymai ir koketavimas kėlė man siaubą, vieną dieną dėl to troškau bėgti iš namų, o kitą dieną nusižudyti. Kada Aleksas prisišliedavo prie manęs visu kūnu, apsipildavau prakaitu ir norėdavau čia pat numirti, o dar geriau – nužudyti jį. Neturėjau nė menkiausių iliuzijų dėl jo kėslų, tačiau niekur nebėgau ir nieko nežudžiau. Didysis tos istorijos siaubas buvo grynai vidinis: aš nuolankiai sutikau su viskuo, kas vyksta.

Didįjį išbandymą Aleksu dažniausiai įsivaizduoju kaip puošnų tamsių tonų paveikslą. Taip man kur kas paprasčiau ir gražiau. Aleksas su karūna ant galvos įmantriai

ropščiasi ant manęs, jo milžiniškas grėsmingas kūnas juosvai blizga. Bet ypač ryškiai žėri jo kūno segės ir karolių vėriniai – anksčiau jie man teatrodė įsegti ar prikabinti, o dabar tiesiog įaugo į kūną, jie yra juodojo vikšro dalis, jo grožio ir pilnatvės išraiška. Man labai baugu ir beviltiškai smalsu, keturpėsčias klūpau po jo milžinišku kūnu ir stengiuosi nepasprukti, nes labiausiai man norisi bėgti. Kitas to paveiklo variantas dar gūdesnis, bet ir gražesnis: man ką tik nupjauta galva, iš palenkto kaklo trykšta kraujas, jau nebe klūpau, o visai kniumbu po galingu Alekso kūnu, kaip buvo sukniubusi Gražioji Rožė. Tik aš nedejuoju, apskritai neišleidžiu jokio garso – juk čia begarsis paveikslas, o ne koks nelemtas senas filmas, kažkieno kito gyvenimo istorija. Aš jau visiškai pasiduodu, jau seniai pasidavęs, bet mano motina visuomet privalo viską sudraskyti – net ir šitą paveikslą, abudu jo variantus. Suniokojo mano pirmojo tėvo laboratoriją, sugriovė mano ligtolinį gyvenimą, o paskui dar ir nutraukė besimezgantį žudantį ryšį su Aleksu.

Kaip tik tą mirksnį ryškiame oranžiniame rūke į kambarį įplaukė Gražioji Rožė ir pratarė kimiu, gal net išties susijaudinusi balsu:

– Lipk nuo mano sūnaus, išgama. Sūneli, ar jis jau daug tavimi naudojosi? Jis sumokės po milijoną už kiekvieną kartą.

– Dar nėsyk. Dar nėsyk, mama. Dar nebuvo to milijono verto karto.

Tai buvo šventa tiesa, nors mano motina ir nepatikėjo. Dabar savo požeminiame karste žiūriu į visa tai filosofškai, bet anuomet tiesiog krausčiausi iš proto. Man tebuvo penkiolika metų, o jau buvau perėjęs šiek tiek per daug praga-

ro ratų. Mano tėvui saugumiečiai nupjovė galvą, su vienintele gyvenimo meile nė nepasimylėjau, tik kiaurai pražiūrėjau jos veidrodinę vaginą. Vienintelis mano bandymas pasimylėti su buhalterė Eleonora baigėsi gėdingu fiasko, o pasikui mane dar bandė į užpakalį išdulkinti mano antrasis tėvas. Tokia tą akimirsnį buvo manoji emocinė ir dvasinė biografija.

Aleksas mano iniciacijai rengėsi labai kruopščiai, o kremų išangei paslidinti ir paminkštinti susinešė net tris. Turbūt buvau vidujai bet kam pasirengęs, į valias prisižiūrėjau gražuolių vaikinių glamonių po dušu, net buvau susimanęs liguistą teoriją, kuri aiškino, kad niekad nepajėgsiu mylėtis su moterim. Kad mano lytines galias mistiškai sunaikino beribis spoksojimas į Saros veidrodinę šakumą. Ji išsiurbė mano vyriškąsias galias, o aš išsiurbiau iš jos visą gyvastį. Motinos užkluptas, pasijutau niekad nebegalėsiąs mylėtis ir su vyrais, tuo metu daugiausia galvojau apie tai, ar man nenusipjovus tos nelemtos seksualinės ataugos.

Aleksas nė nemanė jaudintis ar kitaip kamuotis. Vienas kitas briliantas bemat numaldė Gražiąją Rožę, o manęs jis tiesiog ramiai apsisprendė nebegundyti.

– Gaila, – liūdnai postringavo, susmegęs mėgiamame minkštame krėsle, – turėjau tikrai žavų užmojį. Kai kurie vyrai lygia greta dulkina ir motiną, ir jos dukrą. Tačiau koks išradingumo perlas būtų sykiu dulkinti ir motina, ir jos sūnų! Man net silpna darėsi, vos apie tai pagalvodavau. Nors, tiesą sakant, tu nesi jau toks patrauklus. Tavyje mane suviliojo neatrastos galimybės ir neprilygstamas situacijos iškrypėliškumas. Bet šiaip jau su tavim įdomiau kalbėtis, negu niurkytis. Tie vaikščiojantys manekenai daug syk seksual-

lesni. Tu mane traukei kaip raritetas. Išdulkinti tave man buvo garbės reikalas – nelyg išdulkinti kokį nekaltą kunigą.

Dulkinti kunigų jis važinėdavo į Kauną – tarytum Vilniuje tokių būtų stigę. Šlykštesnio ir atkaklesnio padaro už Aleksą nė nebuvo sutikęs. Patris gal buvo dar atkaklesnis ir tikrai labiau užsispyręs, tačiau jam labai stigo neprilygtamo aleksiško glitumo. O dar labiau Patriui stigo aleksiškų segių, nusėjusių visą kūną. Tos segės buvo tarsi nežinomos kalbos hieroglifai.

Tuomet pirmą sykį trumpam persikėliau gyventi į Vilniaus požemius. Nebenorėjau matyti žemės paviršiaus nei po jį ropojančių žmonių. Senamiesčio rūsiuose buvo kur kas ramiau, čia mane trikdė nebent žiurkės. Žiurkės – daug mielėsni padarai už žmones, todėl visi vertingieji žmonės arba fiziškai panašūs į žiurkes, arba laisvalaikio stengiasi sulįsti po žeme. Įdomiausias savo gyvenimo žmonės šiandien sučiuo kaip tik po žeme, savo laikinajame karste. O anuo met Senamiesčio rūsiuose tiesiog apmąstydavau pasaulio struktūrą ir savo vietą joje.

Labiausiai man rūpėjo toks klausimas: ar Sara tikrai nuėjo nuo manojo stebeilijimo į veidrodinę jos kūno esmę? Gal tikrai esu dvasios vampyras ar koks žvilgsniu visą ką naikinantis Abadonas? Taip pat man be galo rūpėjo mano antrasis tėvas. Pasibaisėjau Aleksu, bet anaip tol jo neišsižadėjau. Bandžiau įminti mįslę, už kokias bausmes man buvo skirtas toks patėvis? Kodėl tas maloniai glitus vikšras žmogaus kūne taip įsigeidė mane homoseksualiai ar biseksualiai išnaudoti? Kodėl dulkinti kunigų važinėdavo būtent į Kauną? Bet dar labiau mane kamavo dar kita paslaptis: kodėl tas balkšvas vikšriažmogis man rodosi nusagstytas

brangenybėmis – segėmis ir karolių vėriniais? Štai tokie klausimai turėtų jaudinti ir kaitinti žmoniją.

Deja, į juos rimtai įsigilinau tik aš vienas. Požeminiame paauglystės pasaulyje nusprendžiau, kad segės Alekso kūne – tai reikšmingi slapti hieroglifai, kurių tiesiog nemoku perskaityti. Dar prisiminiau hieroglifus ant mudviejų su Sara keistųjų kiniškų chalatų. Hieroglifais buvo užšifruotos visos pasaulio man skirtos paslaptys, visi svarbiausi jo pranešimai. Hieroglifais bei jokio pavadinimo neturinčiais Dievo rašmenimis.

19. Hieroglifai

Hieroglifai klastingai užplūdo mano smegenis tragiškoje po-
žeminėje paauglystėje. Ligi iš pažiūros visai paikų, tačiau tik-
rą mirtį atnešusių Mejerovičių chalatų juos tematydavau ki-
nų pašto ženkluose, bet anie hieroglifai anaip tol nedarė man
kerinčio išpūdžio. Jie buvo blyškūs, banalūs ir beprasniai,
kaip ir pati tuometinė Kinijos Liaudies Respublika.

Mano pirmasis tėvas turėjo dvidešimt aštuonis vienodus
blyškiai rožinius kinų pašto ženklus, pažymėjusius Mao ko-
munistų atėjimo į valdžią dešimtmetį. Tie ženklai, kaip ir
dera, buvo absoliučiai vienodi, tačiau mano pirmasis tėvas
įžvelgė juose galybę skirtumų. Jis ieškodavo juose skirtin-
gumų tarsi rebuso paveikslėliuose. Ir tie skirtumai išties at-
sirasdavo. Tuomet maniau, kad jis pats juos įrėžia plonyte
adata ar dar koku slaptu, gal net neregimu įrankiu. Tik tai
kur kas vėliau patyriau, jog kai kurie žmonės moka keisti
daiktus žvilgsniu. Vėliau ir pats šito išmokau – klaikiai sa-
vo prapulčiai. Taip pamėkliškai pakeičiau Sarą savo meta-
fiziniu žvilgsniu, kad jos kūnas atsisakė toliau veikti. Gali-
ma gan saugiai kaitalioji žvilgsniu pašto ženklus, bet ji juk

nebuvo kinų pašto ženklas, o tik laibakojė be galo protinga žydaitė. Jos tolydžio tuštėjančiame kambaryje mane klas-tingai užklupo ir pirmieji chalataniniai hieroglifai. Paskui jų išmokau tikrai nesveiką daugybę.

Labiausiai man patinka hieroglifas „varlės šešėlis ant mėnulio“. Nepaisant galingosios varlės kurkimo, jokios mėnėsienos ankstyvosiose Karoliniškėse apskritai nebūdavo. Aš nusibeldžiau ten, vos rajonui užgimus, apsigyvenau už Alekso pinigų nupirktame kooperatiniame bute. Mano antrasis tėvas jau buvo praradęs bet kokią susidomėjimą manimi, taigi gero buto organizuoti nė nesistengė. Net į Koralus mane įtaisė tik motinos prispirtas. Bedvasių vienodų namų hieroglifai man atrodė visai neįmantrūs, tačiau vis vien daugiaprasmiai ir daugiareikšmiai – antraip jie nebūtų hieroglifai. Daugiaprasmybė ir neapčiuopiamumas – tai kilminiai hieroglifo bruožai. Pasaulio prasmė yra daugiaesmė ir neapčiuopiama, nes ji tėra pinklus Dievo išrangytas hieroglifas.

Retam kuriam žmogui leista bent pamatyti tą Dievo rašmenį. O įskaityti jį veikiausiai neleista išvis nė vienam. Tačiau žmogui būtina visą gyvenimą tą rašmenį šifruoti – antraip sunku, gal net neįmanoma bus pateisinti savo egzistavimą. Egzistavimas be pateisinimo esti ir vargiai pakeliamas, ir skaudžiai baustinas.

Bausmę išreiškia ir nusako visiškai kitokie hieroglifai, negu „varlės šešėlis ant mėnulio“. Galbūt mano ir Saros bausmę išreiškė hieroglifai ant Mejerovičių kiniškų chalatų ar kimono. Jeigu prieš trisdešimtį metų būčiau buvęs toks išmintingas, koks esu šiandien, būtinai būčiau pasilaikęs tuos pseudokimono sau. Visad turėčiau po ranka klaikiausią žmogaus bausmę reiškiančius hieroglifus. Jie turėtų būti visai

nepanašūs į hieroglifus iš dvidešimt aštuonių blyškiai rožinių pašto ženklų, kuriuos monotoniškai surinko mano pirmasis tėvas. Jis visuomet rinko vienodus daiktus, kuriuos paskui vien žvilgsniu paversdavo visiškai skirtingais. Visada kartodavo, jog ir aš pats esu bent keliasdešimt skirtingų žmonių, kuriuos jis puikiausiai išvelgia savo stebuklingu pasaulį mainančiu žvilgsniu. Vien aplinkiniams, tiems pusakliams žmogeliukams, aš naiviai atrodžiau ir tebeatrodau vienai vienas nekintantis asmuo. Pirmasis tėvas jau nuo vaikystės išvelgė visas keliasdešimt manųjų esybių. Vėliau ir pats išmokau įžiūrėti jas veidrodyje.

Veikiausiai aš netgi nesu žmogus, o tik hieroglifas, kurio pats visą gyvenimą nesugebu perskaityti ir išversti į normalią europietišką kalbą. Bet aš labai stengiuosi, tikrai labai smarkiai stengiuosi.

20. Giltinė ir politika

Mano motina jau seniausiai nebėra Gražioji Rožė, o tik vieniša paklaikusi giltinė. Ji įsivaizduoja, jog tebeplevenu aukštai aukštai valdžioje, taigi išvien mane bara už visas pasaulio blogybes, kada paskambinu jai telefonu. Seniausiai nebėgiu jos lankyti, tačiau retsykais jai paskambinu: jeigu pavyksta nukniaukti mobiliųjį telefoną, o jo savininkas iškart neanuliuoja numerio. Nebėgiu jos lankyti, bet kartais ištisas valandas atidžiai stebiu jos gyvenimo pensione spalvingą cirką. Jūriniai žiūronai nėra patogiausias būdas bendrauti su savo motina – bet juk optinis taikiklis būtų dar neparankesnis dalykas.

Dažniausiai bent keletas kvailų agentų tyko, ar neateisiu aplankyti motinos. Iškart juos aptinku, kai pasiilgstu tos nelemtos giltinės ir atkiūtinu, nusigrimavęs princu arba elgeta. Nežinau, kokius mano atvaizdus jiems išdalina – gal įteikia ploną albumėlį su visais jau iššifruotais mano persikūnijimais. Tačiau aš esu menininkas, taigi niekuomet nesikartoju. Slapstymosi ir persikūnijimo menų mane išmokė nemirtingasis Sun-Tzu. Reikia sėlinti tykiai kaip šešėlis ir

pulti staigiai kaip tigras. Stebėdamas Gražiosios Rožės likučius, nieko nepuolu ir netgi niekur nesėlinu. Tiesiog porai valandų tampu nematomas, nors gerai matau viską aplinkui. Sutampu su medžiais ir žolėmis, jei reikia – su lietaus lašais ar dulkių kamuoliais. Apsidairykit, įdėmiai apsidairykit – manęs vis vien nepamatysit. O aš jus visąlaik matau!

Nesijaudinkit – tuo tarpu jūs man nė kiek nerūpit, esu visiškai paskendęs savo motinos giltinės tyrimuose. Ji atrodo tarsi parduotuvės manekenas, apkarstytas spalvingais rūbais, kurie buvo madingi prieš penketą ar dešimtį metų. Ji tebedėvi „Prada“ ar „Escada“ kostiumėlius, o gal Versačės ar Joopo – niekad nesizavėjau madų namais ir jų produkcijos neskiriu. Beveik visai nuplikusi mano motinos galva ligi skausmo primena negyvėlišką manekeno galvą. Ant laibo kaklo ji susikorė gal trejus ar penkerius gintarinius karočius, ant nosies pakabino milžiniškus akinius pažalsvintais stiklais. Ji karaliauja senukų pensiono terasoje, šokdina sesutes prižiūrėtojas, o kartais nei iš šio, nei iš to prisimena kitados turėjusi lesbietišką įpročių.

Vienąsyk sulaikęs kvapą stebėjau, kaip ji atakuoja vargšę seselę – beprotiškai dailią juodbruvę. Nejučia pamaniau, kad ji taip pat mokėsi iš Sun-Tzu: tikrai meistriškai tykino prie savo grobio. Tikroji sėlinimo meistrystė – šiukštu neskubėti, sliuogti link grobio po vieną milimetrą, gal net po vieną mikroną. Tikram nugalėtojui visiškai nerūpi pergalės laikas, svarbus yra vien pats laimėjimo faktas. Privalai išnirti lyg giltinė iš nebūties ir užklupti savo auką it žaibas. Kaip tik šitaip pasalūniškai ir mirtinai tykino mano motina.

Juodbruvė seselė išties buvo pašėliškai graži – įžvelgiau tai net pro jūrinius žiūronus. Nuvargusi ir atsipalaidavusi

sėdėjo pintame krėsle, bent kiek pražergusi kojas ir atlošusi galvą – tikriausiai ilsėjosi užmerktomis akimis. Mano motina sėlino prie jos po vieną centimetrą. Jeigu jos giltiniškai mė kūne dar buvo užsilikęs vienas kitas lytinis hormonas – jau turėjo būti atidrėkusi ir sukaitusi nuo įsivaizduojamo smagumo. Užklupo visiškai nepasirengusią juodbruvę tarsi gelianti akiniuota kobra. Žaibiškai įkišo ranką jai tarp šlaunų, mergina taip apstulbo, kad nė nepajėgė sukrutėti, nė nepradėjo spiegti. O Gražiosios Rožės likučiai negailestingai užgriuvo ją, nepaleisdami iš kaulėtos rankos gniaužtų juodbruvės šakumos. Mano giltinė motina taip įnirtingai bandė įsisiurbti tai merginai į lūpas, kad jai nuo nosies nukrito pažalsvinti kobros akiniai.

Nė nebandau spėlioti, koks kvapas sklinda iš giltinės burnos – aš jį paprasčiausiai užuodžiu. Nė nebandau įsivaizduoti, koks klaikus mėšlungis sutraukė juodbruvės šlaunis – aš tiesiog pats jį jaučiu. Mano motina visada labiausiai mėgo stulbinti ir užklupti iš netyčių. Už tai jos mirtinai nekenčiu – už tai ją beviltiškai myliu. Visad prisiminsiu, kaip ji tiesiog už plaukų ištraukė mane iš Karoliniškių ir sviedė į laisvės mitingų tribūnas. Ji įgriuvo tiesiai į miegamąjį, mudu su Laima tebesirangėme lovoje: pasaulis vis vien buvo sustingęs ir sustojęs, skubėti vis vien nebuvo kur. Pamaniau, kad Gražioji Rožė išlaužė duris arba įlipo per balkoną, nors Laimos butas buvo septintame aukšte.

– Drybsai tokiu metu, kai daroma istorija? – šukte sušuko, klykte sukliko mano motina. – Argi nenutuoki, jog kaip tik dabar išaušo tavasis rytas? Nušvito tavosios galimybės saulė. Gali pakilti taip aukštai, kad net apaksi. Atėjo tavo valanda... Na ir papai – absoliučiai pasibaisėtini.

Berods dar bandžiau ginti Laimą nuo motinos patyčių, bet jėgos buvo labai jau nelygios. Gražioji Rožė neturėjo nė penkiasdešimtys, dar nė nebuvo patyrusi menopauzės, taigi suvystė mane kaip šiltą vilną. Ne ką menčiau suvystė ir manąją Laimą: ta metafizinė varlė stulbinamai lengvai pakluso ir nusileido, vos išgirdusi genialųjį motinos planą. Tik aš vienintelis tam planui visa širdim pasipriešinau – mat dar toli gražu nebuvau persikūnijęs į Sun-Tzu. Dar nė nežinojau pagrindinių kovos su pasauliu taisyklių. Netgi nebuvau ligi galo perpratęs giliųjų Alekso skelbiamų tiesų.

Tebebuvau tiesiog suaugęs nebrendila, naivus dvasios kūdikis: mane sukrėtė dvigubas, trigubas ar net penkiagubas Gražiosios Rožės cinizmas. Nė pamanyti negalėjau, kad vos po poros metų penkialypis cinizmas man atrodys banalus – pats kuo ramiausiai gebėsiu būti nors ir septyneriopai ciniškesnis.

– Atsibusk, vėpla, – dėstė motina man dar pusnuogiam. – Ar nematai, kas dedasi mieste? Saugumas jau leido mitingus prie Angariečio paminklo. Jau galima garsiai pasakyti, kad lietuviai buvo vežami į Sibirą. Prasideda didieji pakitimai, mano sūnau. Ir tu juose suvaidinsi esminį vaidmenį.

Anuomet man kaipsyk atrodė, kad nei Karoliniškėse, nei visame šitame dievų apleistame mieste niekas nebegali suvaidinti jokio vaidmens. Tuomet man rodėsi, kad varliškas Laimos kūnas yra didžiausia amžinoji dievų dovana. Ją užsitarnavęs, nebeprivalėjau nieko veikti, jau galėjau ramiai laukti mirties išvaduotojos. Tą vėlyvą rytą Gražioji Rožė niekais pavertė visus mano pilkojo periodo įsitikinimus. Ji pasakė man – kelkis ir eik! Ji liepė man žygiuoti pirmyn, po pažastim išdidžiai nešantis nupjautą tē-

vo galvą. Gal dar šventvagiškiau – iškėlus ją pamautą ant iešmo tarsi tautinį totemą.

– Pats pagalvok – tai unikalus starto kapitalas! – primygtinai man aiškino Aleksas. – Taigi bendrais bruožais tapome tamstos reklaminę biografiją. Esi kankinio sūnus. Tavo tėvas organizavo modernųjų dvasinio pasipriešinimo judėjimą ir žuvo nelygioje kovoje. Jis buvo visų dabartinių sąjūdžių pranašas ir pirmtakas. Jis privalo tapti šitos genties totemu. O tu pats tapsi totemo nešėju. Tau lemta dalyvauti dideliame žaidime, sūneli.

Ilgokai nematęs Alekso taip iš arti, vėl neučia juo žavėjauisi. Mano antrasis tėvas dar labiau atkuto, visai nebebuvo kirminiškas – atrodė tarsi gerasis pasakų burtininkas: žilutėliais, tačiau tankiais ligi pečių plaukais, kiek papurtusiu, bet ypatingo gerumo sklidinu veidu. Nuo jo sklido keistas, panašus į muskato riešuto kvapas, žinojau, jog tai tikrai ne kvopalai.

– Tik pagalvok apie padarėlius, kurie gyvena šitoje šalyje. Juk tai niekingi padarėliai, tai veršių tauta, kuriai reikia stipraus ir protingo piemens. Tu būtumei sielų ministras, svarbiausiasis slapto šitos šalies tvarkytojas. Galėtumei valdyti visą pasaulinį lietuvių tinklą – nuo Sibiro ligi Čikagos. Būtumei tarsi voras, tupintis to tinklo viduryje ir tampan-tis visus už voratinklio siūlelių. Galėtumei pagaliau atsi-teisti su tais žmogeliukais, sūnau. Juk tavo tėvo ir tavosios žydukės pelenai beldžia į tavo širdį, dar ir kaip beldžia.

Mano antrąjį tėvą, tą negailestingą dvilytį vikšrą, buvo galima apkaltinti beveik viskuo – tiktai ne tuo, kad nepažinojo žmonių. Net pernelyg gerai pažinojo: atsainiai dėlėjo juos tarsi savo kolekcijos eksponatus. Aleksas žmones tik

taip ir suvokė: kiekvienam skyrė savą vietą kolekcijos lentynose ir savą vertę ar konkrečią kainą. Aš jam tebuvo grakščių kolekcinių šachmatų figūra. Aleksas nė neįtarė, kad jo žaidimo figūrėlė gali turėti laisvą valią – dargi labai stiprią valią. Tarp daugybės Alekso pažintų filosofinių teorijų tikrai nebuvo Sun-Tzu mokymo. Tarp daugybės gražuolių vaikunukų, kuriais jis šlykščiai pasinaudojo, tikrai nebuvo antrojo manęs. Jis tiktai naiviai manėsi mane pažįstas.

Man rodos, slapčia tikrai gerai apgalvojau, kuo tasai dvilytis vikšras galėjo būti man naudingas. Man rodos, tikrai giliai išjaučiau, kurlink mane vadina protėvių balsas. Tačiau patį paskutinįjį nelemtą postūmį man vis dėlto suteikė manoji Laima. Ligi jos lemiamo žodžio vis dar bandžiau atsikalbinėti, gėdingai išsisukti nuo savo lemties.

– Manęs niekas nežino ir nepažįsta, – gailiai gyniausi.

– Pažins. Pažins geriau, nei savo artimiausius gimines. Juk tam ir yra sugalvota laisvoji spauda. Mes tave pristatysim, mano sūnau, pristatysim taip, kad visi velniai juoksis. Sužinosi apie save tiek stulbinamų dalykų, kad stačiai apaksi. Tu pats save įsimylėsi.

– Aš nemoku staipytis prieš minią. Nuo bet kokių mitingų ir pobūvių man darosi šleikštu.

– Įprasi. Įprasi ir net pajusi malonumą. Juk tam ir yra sugalvoti įvaizdžio gamintojai bei gudruoliai psychologai. Mes su draugais nepatingėsime įdėti į tave gerų pinigų, tačiau sukursime tikrai gerą produktą.

– Aš negražus, – beveik isteriškai spardžiausi.

– Tu stebuklingai išgražėsi. Juk tam žmonės ir prasimanė vadinamąjį vidinį grožį. Mes padarysim taip, kad šitiems žmogučiams taptum didžiu vidiniu gražuliu. Mes tave iš-

versim išvirkščią, o tavo vidinę pusę padarysim šilkinę ir auksinę. Merginos tave mylės, davatkos už tave melsis, o popgrupės kurs apie tave dainas, – Aleksas mokėjo gundyti, nors tebuvo tik vikšras, o ne žaltys. – Tai vienintelė ir paskutinioji tavo gyvenimo galimybė. Tu atsiimsi ne penkiolika minučių, o penkiolika mėnesių, penkiolika metų šlovės. Tu niekad nebūsi pamirštas.

– Nori pasakyti, kad mano paties galvą nešios kaip totemą? Manai, ant toteminės žalgos man bus smagu? Manai, šitaip patirsiu lietuvišką nirvaną?

– Vaikuti, mes tikrai nesmeigsim tavo galvos ant kuolo Šventaragio slėnyje. Mes padarysim iš tavęs deimantinį politikos berniuką. Tu skambinsi fortepijonu, tapysi paveikslus ir stulbinsi minią savo analitiniu protu. Jeigu reiks, mes tau parengsim klausėjus, į kurių klausimus tu stulbinamai taikliai ir grakščiai atsakysi. Savaiame suprantama, nevengdamas tau būdingo paradoksalaus ekspromto.

Kuo nuostabiausiai žinojau, kur einu ir kas manęs laukia. Neturėjau nė menkiausių iliuzijų nei dorybingų tikslų. Slapčia jau mėgavausi težia minia, kurią galėsiu niekinti ir valdyti. Žmonių minia man neatrodo it veršių banda, ji man labiau primena hienų sambūrį. Inkščioja iš palaižūniško džiaugsmo galingesnių žvėrių akivaizdoje. Iškart pabruka uodegas ir sunyksta, jeigu tie galingesnieji bent kiek pikčiau užriaumoja. Tačiau su didžiausia narsa puola ir drasko bet kokią dvėselieną. Jeigu tik kas nejuda, nebegali gintis ir mirtinai dvokia – hienų minia puola tokį su putomis ant lūpų ir veikiausiai net patiria ypatingą hienišką orgazmą. Aš nebijoju tų hienų, tiesiog jomis šlykštėjausi. Tuomet dar pajėgdavau šiuo tuo šlykštėtis.

Kiek pamenu, absoliučiai nieko negalvojau ir beveik nieko nejaučiau. Maniausi esąs keistame sapne, tokie neretai mane apnikdavo ir anksčiau: jautiesi tarsi vaidinąs kino filme, kurio scenarijų bei įvykius tarsi ir gali truputį keisti, bet jau nebegali pakreipti siužeto visiškai kitokia linkme. Todėl tik dairaisi ir stebiesi tuo, kas jau be tavo valios vyksta. Rodos, tereikia tik sujudėti, garsiau sušukti – ir filmo eiga be-
mat pakryps visiškai kita linkme. Tačiau taip ir nesujudi, nesurinki, bejėgiškai pasiduodi svajingai sapno tėkmei.

Anuometiniame sapne nemiegant mano apsisprendimą nulėmė Laima. Ji atlingavo į tą sapningą filmą kažį kur kadro pakraščiuose, susisiautusi į keistą skarą neskara, išsiuvinėtą raudonais hieroglifais ir geltonais drakonais. Ji lyg ir klausėsi, ką man šneka Aleksas, lyg ir kaitė mudviem arbatą. Mane pribloškė jos papuošalai: antikvarinė emalio segė ir auskariukai su deimantais. Mano klaikioji varlė Laima nelauktai visiškai pritapo prie Gražiosios Rožės, kuri kaip tikras režisierius filmo kadre apskritai nesirodė.

Tą stulbinamą Laimos pakitimą bene geriausiai prisime-
nu. Ji ūmai tapo tarsi nepažįstama, nors jau buvome kartu išgyvenę devynerius metus: slogiai ir slaptingai neatpažįstama. Lig tol miegojau su liūdnoka poetiška varle, kuri gyveno ta diena, prakaitavo varganoje kontoroje ir velniškai pritiko prie nusususių Karoliniškių. Bet ūmai panoraminio filmo kadro pakraščiuose, vis labiau artėdama prie centro, ėmė rodytis kilni ponია, perpratusi gyvenimo tėkmės absur-
dą. Didžiai skoninga ponია, siunčianti man prabangos ženklus kolekciniais žiedų ir auskarų brangakmeniais. Iškart supratau, kad tokios ponios nebeparvesiu į nutriušusius Koralus. Kur kas labiau jai būtų pritikusi jachta.

Ji pasidarė keistai panaši į mano motiną. Kaip kad dabar mano motina yra panaši į visai jaunutę Laimą: paliegusi ir paklaikusi, nežemiško skaudulio sklidinomis milžiniškomis akimis. Tebestebiu ją pro žiūronus ir klaikiai trokštu, kad ji ūmai pradėtų nusirenginėti, kaip mano vaikystėje. Noriu išvysti perdžiūvusias rankes ir kojeles, nukarusios suvytusios odos skiautes. Noriu šiurpiai tikroviškai įsitikinti, kad žemiškas grožis skaudžiai praeina ir yra bereikšmis. Noriu pamatyti giltinę, kuri galbūt ateis nukirsti dalgiu ir manęs.

Bent jau šiandien būti nukirstam man dar nelemta. Jau gerokai įgriso būti nematomam, turbūt netrukus vėl atvirusiu į prinčą ar elgetą. Dar tik nugnybu nuo šakelės kankorėžį ir paleidžiu raugių agentui į pliktelėjusį pakaušį. Jis nervingai apsidairo, bet manęs neregį: juk aš esu absoliučiai nematomas. Neperskaitomas tarsi jam nežinomos kalbos hieroglifas.

21. Tėvo galva

Ryžtingai išsitraukiau savo pirmojo tėvo galvą iš tamsiųjų dvasios užkampių, kur ji pratūnojo du absurdiškus mano gyvenimo dešimtmečius. Ji man turėjo praversti kaip leidimas į būsimosios valdžios pasaulį. Tambiausi po pažastimi kraujuojančią tėvo galvą po visus kvailus politinius mitingus. Mane smarkokai erzino besitrainiojantys aplinkui keisti žmonės, kurie isteriškai įtikinėjo minias, kad kaunasi už laisvę bei teisybę. Trečdalis jų buvo saugumo pakišti agentai, trečdalis beprotiškai ir ciniškai siekė valdžios, o dar trečdalis buvo tiesiog beviltiškai kvailiai. Dėl konkrečių saugumo agentų mane perspėdavo visažinis Aleksas, su kvailiais aš apdairiai nesidėjau pats – mane domino tik beatodairiškai siekiantieji valdžios. Nė vienas jų nesitampė su savimi nupjautos tėvo galvos – čia aš buvau unikalus ir neprilygstamas. Čia aš galėjau visus perspjauti.

– O dabar kalbės visiems mums gerai pažįstamas žmogus, – gerai treniruotu šoumeno balsu paskelbdavo mitingo vedantysis, – kalbės mūsų rūstusis pranašas, mūsų negailestingoji sąžinė. Mūsų keršto angelas.

Kitų oratorių taip griausmingai nepristatinėjo, bet aš buvau auksinė kiekvieno politinio šou vinis. Į komunistų karstą mane įkaldavo paskutinįjį, didžiausiam publikos užsigardžiamui. Aleksas ir Gražioji Rožė tikrai mokėjo organizuoti reklamos kampaniją: tapau vienu minios simbolių, todėl mane visą laiką supo stulbinamai veidmainiški cinikai arba visiškai bepročiai. Bet netgi tarp jų tik aš vienas visur tampiausi nupjautą savo pirmojo tėvo galvą.

Nešiojau ją pasmeigtą ant šventintos karties per kiekvienas isteriškai apeigiškas gatvės eitynes. Keletas bepročių ratu apie Katedrą tempdavo ant kupros kryžius, o aš tarsi katorgininko svarmenį vilkdavau kruviną savo pirmojo tėvo galvą. Visą savo gyvenimo pilkąjį periodą buvau vienišius – ligi pat sutikdamas Laimą. O per tuos pusantrų metų tapau daugiaveidžiu veidmainiu aktoriumi, kantriai vaidinančiu nenustygstančiame žmonių knibždėlyne.

Jau buvau pasukęs link šiokio tokio pasaulio suvokimo, bet dar tebeklaidžiojau tamsybėse. Nelabai suvokiau, kodėl painiojuosi tarp visų tų garbėtroškų pablūdėlių ir kodėl išsijuosęs meluoju lėkštiesiems minios veidams.

– Kokį velnią aš ten darau? – klausdavau Laimos, viešintelio žmogaus, kurio dar galėjau nuoširdžiai paklausti.

– Tu darai istoriją, – pamėkliškai rimtai atsakydavo ji. – O istorija padarys tave.

Visa ta auksaburnė patetika tebuvo baltos kumelės klidesys, nupjautos galvos svajonė. Esu beveik įsitikinęs, kad išties nujaučiau nupjautosios tėvo galvos svajones. Juk – po galais! – jis iš tiesų subūrė intelektualų pagrindį ir turėjo stulbinamai naivių svajų apie lietuvių tautos istorinį vaidmenį. Tačiau jo nupjauta galva tuometinio mano elgesio

nekomentavo. Ji buvo negyvai negyva, niekad nebandė atgyti ir neprabilo, svariai ir priekaištingai mane mokydama. Tėvo galva išlaikydavo mūsų, bet romiai abejingą veido išraišką, sustingę bruožai nekėlė jokių minčių apie kapus, mirtį nei aną pasaulį. Tėvo galva tedvelkė tapybiška ramybę, man regis, ji jautėsi esanti ne tik toteminis genties simbolis, bet ir makabriškas meno kūrinys.

Puikiausiai žinojau, kad iš anapus jis atidžiai apžiūrinėjo visą Lietuvos šurmulį ir ramiai dekonstravo tas jo vietas, kurios jam nepatiko. Man buvo baugu net pagalvoti, kokio dydžio lentynas mano pirmasis tėvas susirentė dausose ir kokių būdu dėlioja žmones bei įvykius iš vienos lentynos į kitą pagal jam vienam žinomą dekonstrukcijos planą. Naktimis sapnuodavau tas lentynas taip įtaigiai, kad paskui jos visą dieną stūksodavo man prieš akis – nereikėjo nė užsimerkti. Visi tie zujantys triukšmingi žmogučiai, visos eitynės, protestai vyko tose begalinėse nežinia kieno sukonstruotose lentynėlėse, iš kurių niekam nebuvo lemta ištrūkti. Visi tie mėgėjiški politikieriai man atrodė tarsi vikrūs slaptojo tėvo kambario driežiažmogiai ar žiurkiažmogiai. Visa bėda, kad ir pats buvau vienas iš jų.

22. Tylioji eroso paieška

Niekas nenori sava valia būti žiurkiažmogiū. Vizijos apie tėvo ar Dievo sukonstruotas visa apimančias lentynėles tebuvo nesąmoningas alibi, verksmingas pasiteisinimas prieš save patį. Buvo pats laikas sviesti per tvorą kruviną tėvo galvą ir susivokti, ką aš veikiu. Be abejo, buvau kažį kokios kolekcijos eksponatas. Taip pat buvau generalinio Viešpaties kreipimosi į pasaulį slaptas rašmuo. Buvau kažį kokių galių negailestingai išnaudojamas saviems tikslams, o juk privalėjau kaippsik išnaudoti kitus. Tam buvo sumanytas visas negailestingas lošimas mano pirmojo tėvo galva.

Tačiau net po ištisų metų maivymosi ant mitingų pakylų ir gniūždančios veidmainybės taip ir neišsijaučiau į man pirmą vaidmenį. Tampiausi su tėvo galva kaip Hamletas su Joriko kaukole, bet jau senokai nebetikėjau savo monologais. Manęs nepaviliojo šventasis valdžios miniai erosas. Minia man visad atrodė kvaila ir pavojinga, o besisveikinantys su manimi ar mane kalbinantys nepažįstami žmonės mane tiesiog erzino. Atsigriebdavau tiktai su Laima, amžinąją savo meile, kurios niekada neapleisiu. Gal net pasiimsiu ją

su savimi į tikrąjį karstą, kad jau ji nepanoro persikelti į mano laikinąjį požeminį.

– Anaip tol neseksiu tavęs, kad ir kur tu beeitum, – tūkstantisyk kartojo man Laima, – nes esi paklaikėlis ir nežinia, kur nueisi. Neprigimdysiu tau vaikų ir neužveisiu saldžios šeimos, nes tu jokios šeimos neišlaikysi, gal nė pats neišsimaitinsi. Galbūt mudvi su Rože įstumsim tave į valdžią, bet ir tai – kaž. Tu nepataisomas ir siaubingas, bet aš tave myliu. Mylėsiu tave visą laiką, net jei atsidursiu už dešimties tūkstančių mylių. O tu niekad nerasi kitos moters, kuri tave taip atitiktų.

Vienintelis pasaulyje erosas man buvo varliško Laimos kūno magija. Panirdavau į ją, vos tik prie jo prisigavęs, net po sunkiausios dienos. Tas kūnas buvo manieji vartai į Anapus, manasis Mėnulio kelias. Aš jame ištirpdavau, numirdavau ir vėl prisikeldavau. Prieš tai metų metus tegalėjau grįžti į savo laikinąjį karstą Karoliniškėse. Karste net neturėjau televizoriaus, todėl vakarų vakarus pragulėdavau ant girgždančios kušetės, spoksodamas į lubas. Negali sakyti, kad nieko neveikdavau. Dažniausiai kurdavau naujos, geresnės Visatos planus. Kartais užsimiršęs žaisdavau su savim, ne tik sienas, bet turbūt ir lubas aptaškydamas sperma. O kartais spręsdavau abstrakčias matematikos problemas. Keturioliktąją Hilberto problemą arba ką nors panašaus. Krūvas neišspręstų matematinių problemų man buvo palikę abudu manieji numirėliai: pirmasis tėvas ir vienintelė Sara. Jeigu galvodavau apie matematiką – kažkodėl teprisimindavau nusirenginėjančią jauną savo motiną. Jeigu gėdingai onanizuodavausi – niekad nemačiau prieš akis stebuklingosios Saros vaginos, o tik nupjautą tėvo galvą.

Tad Laima man buvo ne šiaip moteris, o trigubas ar penkiagubas išsigelbėjimas: tik joje regėjau gilią prasmę, nes savo gyvenime jokios prasmės jau seniausiai nebeįžvelgiau. Kasdieninis vaikščiojimas į Matematikos institutą ar lubų taškymas sperma negalėjo turėti prasmės. Manieji pražudyti dailės ar muzikavimo gabumai taip pat neturėjo jokios prasmės. Per visus savo pilkojo periodo metus nenupaišiau nė menkiausio piešinėlio ir neprisiliečiau prie jokio muzikos instrumento. Vienintelis mano instrumentas buvo Laima. Vienintelis mane viliojęs meno kūrinys ilgą laiką buvo nupjauta mano pirmojo tėvo galva.

Ją nusitempiaiu ir į politikos sceną. Beje, toje scenoje pirmąsyk po dvidešimties metų palytėjau fortepijono klaviatūrą. Pats tuo netikėdamas, Kaune prisėdau ant girgždančios kėdutės ir paskambinau keletą Šopeno frazių, tarsi papildydamas ką tik baigtą kalbą. Keli šimtai apsalusių ir apakusių iš nuostabos žmonių sėdėjo salėje, sulaukę kvapą. Išties sulaukę kvapą – visai ne taip, kaip manųjų paauglystės koncertų ar konkursų metu. Ovacijų pliūpsnis buvo toks stiprus, kad vos neparbloškė manęs žemėn. Vieną akimirksnį buvau bepajuntas slaptąjį šėlstančios minios erosą, tačiau tas jausmas akimirksniu pranyko. Dar nebuvo pasirengęs patirti orgazmą nuo džiaugsmo valdyti žmones. Muzikuoti man kartais padėdavo keistuolis Artūras Gavelis, vis uždainuodavęs mitinguose visai pakenčiamu dramatiniu tenoru. Jis stovėjo prie pačių Sąjūdžio ištakų, bet paskui ėmė spėriai tolti nuo būsimos valdžios. Jis buvo idealistas, bet ne kvailelis – be galo retas egzempliorius. Nebuvo saugumo pakištas ir nesiekė valdžios, jam buvo tiesiog smagu just istorijos tėkmę. Jis buvo simpatiškas, mudu smarkiai susibi-

čiuliavom – tarpais smagu žinoti, jog pasaulyje dar esama idealistų. Jis vienintelis, kuriuo bent kiek pasikliauju net šiandien, pagalbos pirmiausiai ieškočiau pas jį – ir bene pas jį vienintelį.

Jau buvau įžengęs į raudonąjį savo gyvenimo periodą, tačiau to dar nesuvokiau. Raudoni blyksniai, kuriais nusidąžė mano gyvenimo scenos, man atrodė lyg pavojaus signalai. Pirmiausiai paraudonijo mudviejų su Laima meilės žaidimai. Buvo pašėliškai nejauku šitai pajusti: į meilę ir kūnišką džiaugsmą ūmai įsipynė kraujo spalva.

Tai buvo išties lemtingas ženklas. Su siaubu pajutau, kad Laimos kūnas nebesuteikia įprasto didingo pasitenkinimo, garantuoto visa apimančio džiugesio. Ūmai ėmė dingotis, kad jos judesiai mylintis tapo tingūs, o visi kūno raumenys šleikščiai suglebo. Ji nebemalonino manęs visomis kūno kertelėmis vienusyk, nelaukta atsikvošėdavau pačiame meilės akto įkarštyje ir žudančiai blaiviai pamanydavau, kad šitame sekse kažki ko stinga. Neprilygstamas Laimos kūno erosas nesmagiai priblėso, tarsi kur nuo manęs pasislėpė.

– Tu man nebeatsiduodi, – pasiskundė ir Laima. – Nebeatsiduodi visa esybe, kaip būdavo anksčiau. Tavo judesiai pasidarė lyg automato, o tu pats ne apsvaigęs myliesi, bet tikriausiai galvoji apie kažką kitą – visiškai ne apie mane. Tu toks pavargęs ir užgožtas tos politikos? Gal mums tiesiog reikia rečiau mylėtis, kad labiau manęs išsiilgtumei?

Nė negalėjau jai paaiškinti, kad man visi vaizdai nejučia dažosi raudona spalva. Anuomet neįstengiau nė pats sau apibūdinti, kas su manimi vyksta. Tik dabar, jau seniausiai virtęs nemirtinguoju Sun-Tzu, galiu išmintingai paaiškinti,

kad mano kūnā tiesiog buvo užvaldžiusi tyli naujo eroso paieška. Manosioms pilvo smegenims jau nebepakako vien tik moters kūno. Jos jau buvo užkrėstos gniuždančiu valdžios troškulio virusu, tik aš pats to dar nežinojau. Norėdamas suprasti, kas su manimi dedasi, pirmiausiai privalėjau suartėti su Patriu.

23. Nelemti Sokrato žirgai

Suartėti su Patriu anuomet atrodė visiškai neįmanoma, nes jis man buvo šlykštus. Jis buvo vikšriškesnis už vikšrų vikšrą Aleksą ir saugumietiškesnis už subinveidžius saugumiečius, nupjovusius mano tėvui galvą. Šleikščiai grakštus juodbruvys tankiais plaukais ir kažkurio kino aktoriaus veidu. Būtent ne kokio konkretaus, o kažkurio kino aktoriaus – vos pamatęs Patriį, iškart pagalvodavai, kad jis primena kažkurį aktorių: lyg amerikiečių, lyg italų, o gal net latvių. Tačiau niekad neįstengdavai prisiminti – kurį konkrečiai ir kurios šalies. Taip savotiškai reikėsi nelemta Jogailos charizma. Magiškas Patrio patrauklumas buvo nelyg koks besipinantis ant liežuvio galo žodis, kurį jau, rodos, tuoj tuoj prisiminsi, bet galiausiai taip nė už ką ir neprisimeni. Jis tarsi ir daugiaveidis, ir visiškai beveidis tuo pat metu. Tikrai jo akys stulbinamai įdomios ir gilios, jose glūdi tikras būties blogis. Patrio žvilgsnis egzistuoja tarsi skyrium nuo jo veido: ciniško filosofo akys ekraninio gražuolio veide.

Aš jo nuoširdžiai nekenčiau, o jis dar smarkiau neapken-tė manęs. Manoji neapykanta buvo natūraliai pagrįsta: ne-

kenčiau jo, nes jis buvo gražuoliukas, klaikus cinikas ir patologinis mizantropas. O jis nekenė manęs už tai, kad kruvina mano pirmojo tėvo galva politiniuose mitinguose kartais pranokdavo jo paties mąslų veidelį. Po visuotinių liepsnų kalbų apsisiverkusios moterėlės bučiuodavo man rankas, o jam tik karštai paplodo. Tai buvo tikrai juokingi ir isteriški laikai: visai nereikėjo dirbti nei kurti, tereikėjo malkuoti liežuvio ir vieną po kitos kurpti politines rezoliucijas bei ugingus atsišaukimus. Ant tautinės bangos pakilę kvaileliai manė, jog šitai tęsis amžinai. Saugumo statytiniai seniai susivokė, kad reikia gelbėti ne komunistų partiją, o komunistų partijos turtą. Protingiesiems teliko pasidalyti būsimąją valdžią.

Mudu su Patriu įkinkė į bendrą vežimą visagalis Aleksas. Tik jis galėjo mudu suvienyti, tik jo biseksuali galia privertė mus pamilti vienas kitą.

– Aš jus supažindinsiu, – mąsliai paskelbė Aleksas, pasikvietęs abudu į savo rezidenciją. – Jūs tiesiog sutverti vienas kitam, tik to ligi šiol nežinojot.

Tikrai nemaniau, kad šlykštusis gražuolis Jogaila sutvertas man, o pats apskritai nesijaučiau esąs kam nors šitoje Žemėje sutvertas – nebent savo Laimai. Aptukęs žilagalvis vikšras Aleksas žybsėjo visomis į kūną susegiotomis segėmis ir karoliukais, jam buvo neįmanoma atsispirti, tie žybsniai ir žiburiukai mane visą gyvenimą gūdžiai hipnotizavo. Be to, Aleksas buvo mano antrasis tėvas, aš privalėjau jo bent kiek klausyti.

– Štai čia sėdi Jogaila Štombergas, sūnau. Jis nekenčia ir pavienių žmonių, ir visos žmonijos, todėl labiausiai norėtų būti netramdomas tironas. Tačiau jis yra tikrai unikalus:

tai tironas intelektualas. Jo bedugnė siela labai norėtų giljotinuoti tūkstantį kitą savo tautiečių, tačiau jo šaltas protas kužda jam, jog tai, deja, neįmanoma. Pati savaime šita tauta pakankamai vergiška, kad ją būtų galima masiškai giljotinuoti, tačiau to neleis nei Europa, nei Amerika. Pasaulio mados dabar visiškai kitokios. Atidžiai įsižiūrėk į šitą išsigimėlį, sūnau. Didžiausia jo vieša bėda – kad retsykais nesusitvardęs apdrasko ar supjausto kokią merginą, kurią dulkina. Tiesa, merginoms jis daro tokį išpūdį, kad visos kol kas jam atleidžia. Jogaila yra nepakartojamas: jo akyse glūdi tokia karšta neapykanta žmonėms, kad tie nekenčiamai žmonės ją palaiko meile. Tai įsimylėjusio žmogaus akys, tose akyse glūdi esminė žudiko Štombergo charizma. Jis hipnotizuoja Lietuvos žmogelius kaip Kiplingo smauglys beždžionės, jie net nesuvokia, kad jo pavardė absoliučiai nelietuviška. Jam paprasčiausi nėra lygių, todėl tu prie jo prisi-dėsi, sūnau. Judu būsit stačiai nenugalimas tandemas. O aš jums dar įteiksiu neįkainojamą turtą, kurį sugebėjau nežmoniškai pigiai susipirkti. Aš jums dovanosiu sąjūdiečių, parlamentarų bei visokių ministrų KGB agentūros bylas. Niekas nedrįs prieš judu nė kiauکتelėti. Jūs laikysit visus už kiaušų.

Susižavėjęs stebėjau protingą Patrio veidą per visą ilgą Alekso tiradą. Tas vyras vis dėlto buvo pašėliškai gražus ir įtaigus. Bet kokie žodžiai, visos jų prasmės dužo į jo stotinę povyzą ir stulbinamai gilų žvilgsnį. Nuo Patrio sklido veik nenumaldoma įtaigos banga. Aš su siaubu pajutau, kad pradėdau jį beviltiškai įsimylėti. Staiga pradėjau miglotai nujausti, kur slypi mano nerealizuotas erosas.

– Tu, Jogaila, taip pat gerai įsižiūrėk: čia sėdi vienintelis mano sūnus. Šitas žmogus yra nuaustas iš tūkstančio talen-

tų ir penkių tūkstančių trūkumų. Jis totaliai abejingas ir žmonėms, ir visai žmonijai, jo neapykanta nukreipta į patį Kosmosą. Jis mano, kad Viešpats sutvėrė Visatą neteisingai ir nevykusiai, jis kasnakt pagimdo galybę Visatos pertvarkymo planų. Didžiausia jo bėda – kad jis vien planuoja, bet nieko nedaro. Jis neskaitė Makiavelio raštų, taigi nė nežino, kad reikia stengtis apgauti visą pasaulį. Mielai sunaikintų visą žmoniją – tačiau tik teoriškai, absoliučiai menamai. Praktiškai jis nesirengia daryti apskritai nieko, jis neturi jokio praktinio polėkio. Net moterį jis tedulkina vienuintelę, nes kitų neįstengia susirasti. Jam stinga charizmos visose gyvenimo srityse, juolab viešojoje politikoje. Tačiau jis bus tiesiog neprilygstamas pilkasis kardinolas. Jis taip liiguistai protingas ir toks sklidingas talentų bei šiaip gabumų, kad pravers tau labiau už galingiausią kompiuterį, Jogaila. Jūs būsite epochinis tandemas, šita šalis tokio ne tik kad neturėjo, bet ir niekad daugiau nebepagimdys. Jūs valdysit paprastus žmones savo neprilygstamu cinizmu, o valdžios žmonės – senomis KGB bylomis. Judu galite geriausiai išreikšti šitos šalies esmę. Todėl pasibučiuokit ir nuo šiol draugaukit.

Nesu visiškai įsitikinęs, kad Aleksas susakė viską būtent šitaip. Nesu įsitikinęs, kad mudu su Patriu tikrai pasibučiavome į lūpas. Tačiau net pernelyg gerai prisimenu, kad po to prasidėjo visiškai naujas mano gyvenimo etapas. Visiškai pamiršau simpatiškąjį naivuolį Artūrą Gavelį. Šis apskritai pamažu nubyrėjo nuo politikos. Aš susidėjau su neprilygstamuoju Jogaila Štombergu ir prisirišau prie jo net labiau, negu prie savosios Laimos. Būtent Patris pamažu pabudino manyje beribės valdžios erosą. Pats jis tą erosą spinduliavo

taip įnirtingai, kad iš pradžių net supainiojau jį su lyties šauksmu. Aš net pradėjau šnairai nužiūrinėti gražuolio Jogailos užpaliuką. Tačiau labai greit supratau, kad visa jo erotinė energija nukreipta anaip tol ne į mane ir net ne į moteris. Jį erotizavo ir kaitino tik valdžia. Tik valdžia galėjo sukelti jam tikrą orgazmą. Kaip tik todėl jis retsykais nesusitramdęs apdraskydavo kokią merginą: vis naiviai vykęsi iš jos sulaukti tokios pat tobulos palaimos, kokią patirdavo, totaliai užvaldęs žmogų ar ištisą minią.

– Seksas nesuteikia nei tikros pilnatvės, nei tikro orgazmo, – atvirai man prisipažino. – Net prievartaudamas moterį, neužvaldysi jos absoliučiai. Tai tik menka užvaldymo imitacija. Niekinga imitacija.

Patris negėrė, nerūkė ir kategoriškai atsisakydavo koks net didžiausio nuovargio ir nusivylimo akimirksniais. Buvo beveik tobulas valdžios vienmylis, tik nuolat leisdavosi paviliojamas moterų. Patriu jį praminiau jau anksčiau, kai per rinkiminį mitingą Kaune užkimusi storulė išrėkė į mikrofoną:

– Jogaila – mūsų patriotas numeris vienas!

– Jei patriotas – veik neišvengiamai idiotas, – mėgsta pamokomai kartoti Obuolių Petriukas. – Bet jei tik apsimeta patriotu – garantuotai ciniškas niekšas. Tai banalu. Tai gyvenimo abėcėlė. Tavąjį Patrią neša nelemti Sokrato žirgai.

„Nelemti Sokrato žirgai“ vadinasi viena Petriuko knyga – iš ankstyvesniųjų, kuriose dar buvo šiek tiek teksto. Tai tiesiog esė apie būties tuštumą ir valdžią. Sokratas pirmasis suprato, kad į tironiją ir diktatūrą žmones nenumaldomai veda tas pats jausmas, kuris kitus atveda į filosofiją ar poeziją. Tas jausmas yra meilė, viską savo kelyje trauškinantis

erosas. Vienus jis traukia į dvasią ir dangų, o kitus į žemę ir kūną. Tai du skausmingai skirtingi sokratiškojo eroso žirgai: vienas tave tempia žemyn, o kitas traukia į dangų. Tas, kuris galingesnis, nulemia tavo likimą: tu skrieji į dvasios aukštumas arba teškiesi veidu į žemiškų godų purvą. Viskas priklauso nuo tavojo sielos tipo. Petriukas išvardino bene devynias sokratiškų sielų rūšis: aukščiausiąją skyrė filosofams ir poetams, žemiausiąją politikams ir tironams.

Patris yra beveik tobulas: jo sielą per gyvenimą velka vienai vienas žemiškasis žirgas. Nešantijų aukštyn sokratišką žirgą jis tikriausiai nugalabijo dar vaikystėje. Absoliučiai ignoravo aukštųjų dvasios sferų egzistavimą ir atsidavė vien antrosioms savo smegenims. Jogaila Štombergas visui viską nujausdavo viduriais, kaip tik todėl ir iškilo į pačią viršūnę.

24. Antrosios smegenys

Antrųjų žmogaus smegenų atradimas – ilgų ir skausmingų mano praktinių tyrimų rezultatas. Eksperimentus dariau kruopščiai ir nuobodžiai – kiekviena pasitaikiusia proga, vos ištaikęs laisvesnę minutę. Eksperimentavau su įvairiausių tautybių bei lyčių žmonėmis, su transseksualais ir hermafroditais. Visų jų reakcija į tyrimus vis kitokia – o kaip tik tai ir yra įdomiausia. Jie skirtingai judėdavo ir vis kitaip rymodavo, jie skirtingai kvėpėdavo ir būdavo pripildyti visiškai skirtingų organų, skirtingų gleivių ir kūno skysčių. Tačiau visuose atrasdavau tą patį: neginčijamus antrųjų smegenų požymius.

Antrosios smegenys – tai subtilus nervų rezginys bendroje virškinimo trakto raizgalynėje. Tų susimazgiusių nervų ląstelių ten esama gal kokio šimto milijardų. Aš tiksliai nesuskaičiavau, bet jų turėtų būti maždaug tiek. Šiaip ar taip, nervų ląstelių ten tikrai daugiau, negu jų yra stuburo smegenyse – stuburo čiulpus aš irgi kruopščiai ištyrinėjau. Pilvo smegenys lemia daugybę žmogaus spontaniškų pasirinkimų – ne tik maisto, bet ir žmonos ar meilužės pasirinkimą.

kimą. Mėgstamos spalvos ar kvapo pasirinkimą. Net gyvenimo būdo pasirinkimą. Sakau šitai nė kiek nedvejodamas, nes pats pasirinkau Laimą vien pilvo smegenų paakintas. Tikrosios galvos smegenys šiam pasirinkimui neturėjo jokios įtakos. Šiai mano koncepcijai visiškai pritaria profesorius Volfgangas Princas iš Makso Planko instituto Miunchene. Ką jau kalbėti apie Levą Kovarskį, tikriausiąją žmogaus anatomicinės esmės atradėją, griausmingiausią slaptųjų Vilniaus laboratorijų monstrą. Neslėpsiu, Levu Kovarskiu visad slapčia žavėjauisi – taip Platonas žavėjosi Sokratu. Kovarskis atrado ne tik slaptuosius vilniečių smegenų parazitus – jis pirmasis teoriškai išpranašavo antrųjų smegenų būtinybę. Aš pats jas tik banaliai, kone vulgariai atradau.

Kovarskio istorija gūdi ir paslaptinga, aš pats ne viską joje žinau, juolab suvokiu. Jis buvo dieviškas chirurgas, savo valia tapęs patoanatomu. Susikūrė Vilniaus klinikose milžinišką laboratoriją, kurioje išdirbinėjo velniažin ką. Apie jo eksperimentus su lavonėliais sklido makabriškos legendos. Vienų teigimu – jis pjaustė tiems vargšeliams galvas ir valgė su česnakais, o kitų tvirtinimu – jau visai balažin ką veikė su lavonėlių lyties organais. Treti paslaptingai sakė, kad jis atrado kažį kokį slaptą Vilniaus parazitą, ėdantį žmonių smegenis. Tačiau mane labiausiai domino kas kita: jis buvo išpreparavęs žmogų į kelias dešimtis tūkstančių dalių. Joms išdėlioti vos pakako visos jo laboratorijos. Ta savo kolekcija jis netiesiogiai priminė mano tėvą: irgi bandė dekonstruoti – tik ne visą Kosmosą, o vien žmogų. Juk žmogus irgi yra ištisas Kosmosas. O man jis buvo begal artimas tuo, kad, šitaip išpreparavęs žmogų, tikrai privalėjo gerai žinoti apie jo antrąsias smegenis.

Žmogus dažniausiai nė nesuvokia, jog bet kurį pasirinkimą jo gyvenime lemia pilvo smegenys. Prakilniąsias galvos smegenis galima užganėdinti gražios moters vaizdu, išmincinga knyga, Dievu ar kitokia pasaulio primesta iliuzija. Bet juk ir visi dievai, ir visų moterų grožis galiausiai pasirodo buvę kuo gūdžiausios apgaulės. Jomis be galo lengva apmokyti patiklias galvos smegenis. Tačiau taip paprastai neapgausi gelminių pilvo smegenų! Jos neužsiima pinkliais intelekto žaidimais, iškart nuplėšia visus apgaulių šydus ir mirksniu neklystamai perpranta pasaulį.

– Jaučiu šitai viduriais, – mėgsta sakyti Obuolių Petriukas ir yra filosofiškai teisus.

Žmogus pirmiausiai viską pajunta ir nusprendžia savo viduriais. Pasaulio imperijų bei tautų likimus lėmė anaip tol ne sudėtingi išvežiojimai, o tik pakvaišusių valdovų vidurių būseną. Istorikai nieko negali pasakyti apie tikrąjį pasaulio praeities vyksmą, nes jie neperprato antrųjų žmogaus smegenų paslapties. Apie metafizines būties problemas Hamletas svarstė tik pirmosiomis smegenimis. Tačiau visus jo poelgius lėmė antrosios smegenys jo viduriuose: jis paniškai bijojo konkrečiai veikti, vengė kaip reikiant pamylėti Ofeliją – tiesiog bijojo, kad jam nepasiseks, kad pasirodys esąs menkokas meilužis. Vos bandant pasiryžti, jo pilvo smegenys užgniauždavo jam kvapą, užslopindavo vitalines galias, o patsai princas paknopstom lėkdavo į tualetą triesti. Jis tegalėjo daug šnekėti apie veiksmą, bet tik ne veikti.

Aš vis pamąstau apie Hamletą, nes ištisus dvejus metus tąsiausi su nupjauta tėvo galva tarsi anas su Joriko kaukole. Mudu su Obuolių Petriuku niekad nemėgom Hamleto, nors jis buvo visai nieko sau studenčiokas. Deja, melancholiš-

kas impotentas su keistokais nuokrypiais į biseksualumą. Antrosios smegenys visiškai slopino jo vyriškuosius pradus. Jos buvo pernelyg išpampusios ir slogino jo sielą. Ne sykį esu matęs tokias antrąsias smegenis iš arti. Tokių hipertrofuotų pilvo smegenų prasmę galbūt geriausiai apibūdino Levas Kovarskis per savo didįjį vizitą.

– Jei šitaip išpamptų ir išpurstų galvos smegenys, – mentoriaus tonu aiškino jis, – žmogus tysotų kaip rąstas visiškos komos būsenos. Būtų tiesiog daržovė. O su hipertrofuotomis pilvo smegenimis jis vaikšto, gyvena ir jomis priima lemtingus sprendimus. Kada vyras suserga prostatos hiperplazija – iš pradžių šlapinasi kas pusvalandis, o paskui apskritai nebepajėgia nusišlapinti. Kai suserga antrųjų smegenų hiperplazija – iš pradžių šneka kaip prisuktas, į visas puses taškosi kvailomis mintimis. Tokie esti beveik visi politikai. O paskui hipertrofuotų antrųjų smegenų nešiotojas jau nebegali išstenėti apskritai jokios minties, jokio poelgio. Jis tampa tiesiog daržove aukščiausiam politiniame poste. Rusijoje ir Kinijoje tokių esame matę šimtus. Deja, niekas neleido mums jų išpreparuoti nei pasidaryti iškamšų. Pasaulio mokslas nutekėjo visai ne ta vaga, kuria privailėjo. Visi susižavėjo antraeilėmis galvos smegenimis, tačiau absoliučiai pamiršo pirmaeiles pilvo smegenis.

Jogailos Štombergo pilvo smegenys iš prigimties tobulos. Patris yra apsigimęs nuojautų ir slaptų įtaigų meistras. Genialus šachmatininkas ir intrigantas, kurio labiausiai stinga mano žaviųjų monstriukų kolekcijai.

25. Sugedusi atmintis

Mano atmintis posmarkiai sugedusi, bet tas visiškai nesvarbu pasaulio įvykių sekai nei pasaulio raugių rinkimui ir deginimui. Svarbu yra tik tai, kaip mano atmintis tolydžio nyksta. Visa kita jos metafizika nėra man gyvybiškai reikšminga. Žinoma, prisiminimai tiesiogiai priklauso nuo to, kad laiko tėkmė yra vienpusiška ir negrįžtama. Kitaip tariant, nuo esminių termodinamikos dėsnių bei entropijos. Atmintis negailestingai didina pasaulio netvarką ir pasmerkia jį lėtai ir beviltiškai šiluminei mirčiai. Bet lai tie dalykai domina mokslininkus bei pranašysčių mėgėjus.

Aš jau seniai nieko nebepranašauju, nes gerai prisimenu, kas netrukus įvyks. Mano smegenyse visi metlaikiai ir laiko judėjimo kryptys susimaišė, todėl praeitis neretai seka po ateities. Šitaip susipainiojus savyje, gyventi sunku ir pavojinga, tačiau nepaprastai įdomu. Atmintis man šnabžda, jog turėčiau valgyti bifšteką, pakepintą *saignant*. Tačiau negaliu be išlygų tikėti tuo įtaigiu šnabždesiu, nes mano prisiminimų mechanizmas yra daugialypis ir daugiakryptis. Koks paprastas bugštus žmogus, ką nors prisi-

minęs, iškart žinotų, jog tai tikrai nutiko jo praeityje, kad tai faktiškai patvirtinta ir tiesiogiai įtakoja jo dabartį. Syki nudegęs, pirštų į tą pačią liepsną jau nebekištų, nes gerai prisimintų buvusį skausmą.

Visa toji atminties logika galioja tik tuomet, jei praeitis išties egzistavo anksčiau ir tiesiogiai įtakoja tavo šiandieną. Tačiau tokia logika absoliučiai nebegalioja, jei tavo praeitis dar tik įvyks: būsimasis praeities nudegimo skausmas niekaip negali įtakoti tavo šiandienos. O buvęs ateities skausmas yra nepažinus, todėl esmingai bereikšmis.

Ar ką nors iš šitos mąslios painiavos suprantat? Aš jau nieko nebesuprantu. Žinau tik viena: mano atmintis silpsta, todėl kai kurie praeities įvykiai įgauna vis keistesnes formas, kaskart atsikartoja vis kitaip – su kitokiais žmonėmis ir kitokiu manimi. Visi tie praeities įvykiai slypi mano ateityje, todėl man taip sunku ką nors suvokti ir nuspėti. O dar sunkiau tiesiog gyventi ir tiesiog veikti.

26. Grimas

Siaubinga, tačiau iškrypėliškai malonu matyti, kaip tavo veidas veidrodyje pamaži virsta nežinia kieno veidu. Šitaip aš atnašauju anapusiniam užveidrodiniam pasauliui, kurį Geltonasis Imperatorius amžiams įkalino ir priverstė kartoti mūsų pasaulio bruožus bei judesius. Aš leidžiu užveidrodinio pasaulio gyventojams pakaitalioti savo veidų bruožus. Jie vis vien lieka įkalinti, tačiau jiems bent jau nereikia išvien kartoti to paties manęs. Jie gauna mažutėlytę galimybę paimprovizuoti. Negali išeiti iš savosios užveidrodinio kalėjimo kameros, tačiau gali paišdykauti, o kartu pasityčioti iš manęs.

Esu žmogus be vienintelio tikrojo veido. Juolab esu žmogus be vienintelio tikrojo vardo. Galite vadinti mane arkan gelu Gabrieliumi. Bet galite vadinti ir Abadonu, nors aš ne-naikinu pasaulio žvilgsniu. Rauges savojo Voodoo pagalba per atstumą naikina tik Obuolių Petriukas. Nesu Obuolių Petriukas, bet vis dėlto man daug kas dievų yra leista. Galiu turėti gausybę vardų ir galybę veidų. Sutikę jūs manęs nė už ką neatpažintumėt, jums net galėtų pasirodyti, kad esu koks seniai nematytas tolimas giminaitis. Esu simpatiškas ir pa-

trauklus – toks patrauklus, kad man šitai jau mirtinai įgriso. Dar visai neseniai, išeidamas į gatves, gražiai nusigrimuodavau ir net savitai pasipuošdavau. Tačiau jau daug savaičių nebeapsimetu princu, o tik elgeta. Man ėmė patikti, kad žmonės mane palydi atsainiais piktokais žvilgsniais, kad suka nosį nuo manojo gerai apmąstyto dvoko. Kaskart stengiuosi smirdėti ypatingai, renkuosi dvoko atmainas kaip kvėpalų maniakai renkasi specialų kiekvienos dienos aromatą.

Šitokiu būdu aš stengiuosi būti itin žmogiškas. Obuolių Petriukas yra parašęs knygą, kuri vadinasi „Žmogaus kvapas“. Seniai ją bevarčiau, todėl neatpasakočiau žodis žodinė, nors visos tos knygos tėra gal trys puslapiai. Tai tiesiog trumpa parabolė apie tai, kaip žmogus evoliucijos raidoje beatodairiškai atsiskyrė nuo kitų Viešpaties tvarinių. Kodėl iškrito iš darnaus, įgimtų instinktų varomo gyvūnų pasaulio ir ėmė gyventi skyrium nuo kitų gyvų padarų. Pagal Petriuko koncepciją, žmogų nuo natūralaus gyvūnijos pasaulio atskyrė nepakeliamas dvokas. Žmogaus kvapas kiekvienam normaliam gyviui atrodė toks nepakenčiamas, kad žmogaus visi gyvi sutvėrimai paniškai šalinosi. Vos užuodę žmogaus tvaiką, vilkai, lokiai ar tigrai paknopstom spruko šalin, nes nuo to tvaiko juos apimdavo klaikūs traukuliai ir nenugalimas siaubas. Net labiausiai išbadėję plėšrūnai neprisivertė būti žmogienos. Žmogų suėsti galėjo tik visiškai nukvaišę išvyti iš gyvūnijos tarpo parijai, nesuvokiamu būdu įstengę įveikti gamtinį pasišlykštėjimą žmogumi.

Tik dėl savo neprilygstamo dvoko žmogus atsispyrė pirmoviškų džiunglių pavojams ir išgyveno kaip atskira rūšis. Tai yra žmogaus išskirtinis bruožas, gal net svarbesnis už sąmonę. Todėl ypatingas žmogus privalo ypatingai dvokti,

idant išliktų nesuėstas žmogiškosiose džiunglėse. Pasirinkdamas kiekvienai dienai vis kitokį specifišką tvaiką, esu ypač žmogiškas ir galiu pasikylėti į visai naują natūralios atrankos pakopą. Savo išvaizda ir kvapu kasdien primygtinai įrodinėju, kad žmoguje svarbiausia yra ne išorė, o tik jo vidus ir dvasia. Priklausydamas didžiųjų pasaulio teisuolių ratui, sąmoningai vaikštau susmirdęs ir apiplyšęs – deja, niekas nė nebando pažvelgti į mano žėrinčią sielą. Visi tarsi paskutiniai kvaišeliai suka nuo manęs nosį. Žmonės visais laikais labiau kreipė dėmesį į formą, o ne į turinį.

Šiandien eisiu stebėti savo giltinės motinos, pasidabinęs elgetos fundamentalisto, profesionalaus šiukšlių konteinerių naršytojo kostiumu. Užsitempia nežinomos armijos maskuojančio rašto ir atspalvių kombinezoną, o ant viršaus dar užsimečiau pašiltintą chalata su pamušalu. Chalatą purvinai mėlynas, o maskuojanti uniforma kažkada buvo žalsva ir tamsiai ruda. Ji veikiausia paslėptų karių, slapčia tykinantį kokiame miške. Tačiau paradoksaliai paslepia ir mane – teisuolių karių liūdno miesto viduryje.

Dar lieka svarbiausioji apeigų dalis: susirasti šiandienai deramą kvapą. Kai apima visiška neviltis, elgiuosi išdaviškai ir gėdingai – skolinuosi Albino Afrikos kvapą. Tiesiog apsivelku kurią nors jo liemenių. Turi praeiti šiek tiek laiko, kad atsikvošėčiau nuo jos tvaiko ir nebežiukčiočiau. Tačiau tai tėra ribinė išeitis: Afrikos kvapas nepriklauso manųjų kvapų kolekcijai, o be to, su jo liemene išsyk nenumaldomai įsigeidžiu pastuksenti į kokius *bongos* ar *congos*. Toksai tikrojo kvapo pakaitalas tinka nebent tuomet, kai noriu šiaip sau pasivaikščioti po Vilnių.

Jeigu rengiesi į rimtą raugių medžioklę, kvapą dera išsi-

rinkti ne tik kruopščiai, bet ir su įkvėpimu. Sun-Tzu tiesiogiai nieko nerašo apie karo kvapų pasirinkimą, tačiau juk reikia skaityti tarp eilučių, tikriaus sakant – tarp hieroglifų stulpelių. Tavo kvapas apsprendžia, ar medžioklė bus sėkminga, ar kas nors žmogiškosiose džiunglėse tavęs paties nesumedžios. Mano kvapų kolekcija suslėpta labiausiai bekvapėje pasaulio vietoje, manųjų homunkulų, švelniųjų kokonų kambaryje. Į jį galime įeiti tik mudu su Petriuku. Čia yra mudviejų privati vonia, mūsų šaunusis baras ir neblogas žolytės rinkinys. Čia kiaurą parą švyti vienoda balzgana šviesa, tūkstą kart atsispindėdama daugybėje veidrodžių. Juose šimtus kartų atsispindi manieji homunkulai, jų rodosi pilna visur, tačiau tik mudu su Petriuku čia esame tikri žmonės. Tame dviejų žmonių privačiame klube kartais aptariame pasaulio problemas, o aš dar ir pasirenku ypatingą jį dienos tvaiką. Manieji kolekciniai kokonai stovi gražiai surikiuoti, jų kol kas lygiai vienuolika. Tikrai nesivaikau kiekybės, man rūpi vien tikro meistro kokybė.

Pasaulio raugių yra devynios galybės, jeigu bandyčiau išdeginti iš pasaulio visas – vien apsijuokčiau ir sužlugdyčiau savo didžiąją misiją. Man tenka itin kruopščiai rinktis, mane riboja laikinojo karsto dydis, manoji ištvermė ir net gyvenimo trukmė. Ramiai apsisprendžiau, kad švelniųjų kokonų surinksiu lygiai dvylika – šį akimirksnį man tetrūksta vieno vienintelio, tačiau paties svarbiausiojo. Bet aš jį tikrai čia pastatysiu – nesukomplektavęs savosios kolekcijos numirti tiesiog neturiu teisės. Tiesa, išdeginęs iš pasaulio dvyliktą rinktinę raugę, iškart numirti taip pat neprivalau. Aš dar galėsiu pakeisti kurią nors menkesniųjų raugių naują, išties neprilygstama. Kol kas jų lygiai vienuolika, ta-

čiau tvirtai žinau, kas užims dvyliktąjį cokolį. Vieta jam seniai parengta, o geresnio eksponato nė būti negali.

– Labas, mielieji, – sakau homunkulams, užverdamas sunkias šarvuotas duris. – Kas šiandien naujo skaistykloje? Kokia ugnis jus degina iš vidaus?

Jie neatsako, tik piktai žybteli akimis. Jie pernelyg pasiūtę ir įniršę, kad draugiškai su manimi pabendrautų. Kartais su jais pasikalbu ilgėliau, paguodžiu juos ar pasityčioju, bet šįsyk neturiu noro. Jau iš anksto numačiau, kokį tvaiką šiandien susimontuosiu: įmaišau kiaulės kasos, po truputį ambros ir šeško išskyrų. Tai tikrai nokautuojantis kokteilis: jeigu įlipčiau į kokį troleibusą, keleiviai arba nualptų, arba bemat išsilakstytų. Tačiau šiandien esu gerai nusiteikęs, taigi nekankinu žmonių, vaikštau tik po atvirą orą.

Šiandien graži ir gniuždanti pavasario diena. Praeiviai manęs šalinasi ir retsykais keiksnoja: aš nepakenčiamai, sakyčiau, rafinuotai dvokiu. Kuo smarkiau tie žmogučiai manęs šalinasi, tuo labiau jie manęs nemato. Jie įnirtingai dvasiškai apžlibę, todėl niekur ir niekada neižvelgia esmės. Gerai šitą žinodamas, galiu visiškai nesunkiai pasislėpti net didžiausios minios viduryje.

Nesislapstydamas pereinu per Žvėryno ir Karoliniškių kaimus, o pavargęs ramiai pasėdžiu ant suolelių. Visiškai įsijautęs į vaidmenį, kartais net pasirašiu po šiukšlių kontenerius, sukeldamas tikrą mūsų koncertą, kuriam vienintelis pasaulyje sugebu diriguoti. Darau šitame mieste ką tinkamas visų valdžių ir viso pasaulio subinveidžių saugumiečių panosėje – jie niekuomet nesugaus nemirtingojo Sun-Tzu, nes yra nelemti mulkiaiai. Pasaulio istorija bei mano paties gyvenimo praktika neginčijamai rodo, kad žmonės apskritai yra nemenki mulkiaiai.

27. Žmonės yra mulkiai

Mudu su Patriu daug syk aptarinėjome šį neginčijamą postulatą. Jogaila dar mėgo šitai vadinti idiotizmo kaupimosi dėsniu. Tai ganėtinai keista ir išskirtinė, kone stulbinama žmonijos savybė. Atsitiktinai paėmęs iš minios vieną kurį žmogų ir atidžiai jį ištyrinėjęs, jo viduje veikiausiai atrasim tik nedidelę dozę visiško kvailumo. Kartais tas įgimto ar išugdyto kvailumo kiekis toks menkas, kad jo neaptiksi jokiais prietaisais – nebent unikalia Jogailos Štombergo intuicija. Žinoma, visad gali netyčia atverti kaip tik tokią smegeninę, kurioje bus susikaupusi kritinė idiotizmo masė. Tačiau šiaip jau net eilinis lietuviškas žmogelis anaipol nėra kvailybės įsikūnijimas.

Lietuvių pilvo smegenys neproporcingai gerai išvystytos, todėl po vieną lietuvačiai dažniausiai elgiasi genami vadinamojo sveiko proto. Netgi susieti po du jie dažniausiai išrodo visai išmintingai: mudu su Kovarskiu nesyk bandėme šitai savo laboratorijoje. Lietuviai net supjaustyti į gabalus ir iš naujo sujungti – kaip anie seksualiniai sliekai – savaimė stebuklingai suaugdavo nežinomos energijos dėka. Ne

tik suaugdavo, bet ir akimirksniu virsdavo vieninteliu, normaliu, visiškai suprantamu žmogumi ar bent darniu sutvėrimu. Mes su Kovarskiu labai mėgome tuos eksperimentus. Mes tuos žmogelius, supjaustytus įvairiausių formų gabalėliais, atsargiai suraišiodavome, o paskui su nuostaba ir tikro mokslininko smalsumu įmanydavome sekti, kaip jie pamažu suauga. Būtinai susiūdavam jiems pilvo smegenis: jomis prasideda žmonių suaugimas ir sutapimas. O paskui pamažu gėrėdavomės, kaip jie tampa visuma, tikrais *homo sapiens*. Pavieniai žmonės visada esti *homo sapiens*.

Bet tik jau ne gaujos! Tik jau ne minios ir ne rujos. Mudviem su Patriu dažnai tekdavo sutikti tikrų gaujų atstovų: surūkydavom po pypkutę ir su Boria, ir su Igorioku. Tačiau turiu galvoje ne gangus ar provincijos mafijas – ne tokios gaujos yra baisiausios. Neprilygstamai baisesnė gauja būdavo kokia provincijos mokytojų delegacija. Tos vištelės ir po vieną veikiausiai neturėjo didelio proto, o jau susibūrusios kokios šešios galėjo pasmaugti ar sudraskyti bet kurį žmogų. Susiduriant su tokiomis gaujomis, mums su Jogaila kildavo didžiausių pavojų. Bet mes buvome drąsūs, mes buvome dar ganėtinai jauni ir tikrai be galo drąsūs. Mes nebijojome net siautėjančių valstiečių minios. Tuometiniai didieji vadai pabrukę uodegas užsidarydavo Seime, sandariai užsisklėsdavo langines, mat neva bijojo snaiperių, o mudu eidavome su tais valstiečiais paplepėti į pačią jų tirštumą. Mes elgėmės kaip mokė didysis Sun-Tzu. Matyt, žinojom daug aukso vertą paslaptį: visa ta minia buvo absoliučiai kvaila kaip ir jų triukšmadariai vadukai. Visi krūvoje jie buvo visiškai mulkiai. Juos buvo galima nupirkti už skardinę bonbonų ar siūlų ritę. Jie buvo minia, jų bukalgalviškumas

stulbino, o kartu leido mudviem su Patriu ne tik išgyventi, bet ir tolydžio kilti aukštyn. Aukštyn, vien tik aukštyn – ligi pat absurdiškos begalybės.

Taigi Jogailos Štombergo atrastas idiotizmo kaupimosi dėsnis neginčijamai skelbė paprastą pasaulio tiesą. Juo daugiau žmonių susirinks į krūvą – juo didesnis bus jų bendras idiotizmas. Du patarėjai prie kokio ministro gali būti ir visai nekvaila porėlė. Tačiau bet kokia kolegija, bet kokia komisija, bet koks komitetas – tai jau grynas mulkių rinkinys. Visi tie žmogeliai po vieną lyg ir visai nieko, tačiau sumesti į krūvą jie bemat užsikrečia nepagydomu debilizmu. Mudu su Patriu vis bandėm nustatyti magišką kritinį skaičių, kurį pasiekus įvyksta kokybinis idiotizmo šuolis. Tačiau tokio stebuklingo skaičiaus nėra – kiekvienu konkrečiu atveju jis vis kitoks, bet tai yra aiškus ir baigtinis sveikas skaičius. Šešios provincijos mokytojos – tai jau mulkynų mulkynas. Ministrų vyriausybės posėdyje visiškam sumulkėjimui reikia surinkti kiek daugėliau, bet paprastai pakanka vienuolikos. Nuo vienuolikos toksai posėdis virsta spalvinga debilizmo fantasmagorija. Bet kraupiausia darydavosi, susidūrus su tikrai didele minia.

Labiausiai minios bukalgalviškumas stulbino žvelgiant iš viršaus: iš tribūnų ir nuo pakylų. Mudu su Jogaila dažnai dirbome duetu – arba tandemu, kaip mėgo sakyti Aleksas. Dirbant duetu, minių akys ir veidai mudu stulbino. Tai buvo netgi ne toks akių tuštumas, kurį išimčiau iš savųjų vaikystės koncertų. Tai buvo kosminis bukalgalviškumas. Dėl to metafizinio bukalgalviškumo mes su Kovarskiu bei Kevorkianu ir kūrėme savo teorijas. Vaikystės dienomis visus klausytojus ir net mane, patį skambintoją, siejo muzika, o

muzika, šiaip ar taip, yra aukščiausias žmonių pasiekimas, pasivogtas iš dievų. Dar aukštesnis yra nebent Sun-Tzu menas. Gal kitas pasakys, jog Sun-Tzu buvo politikas ir karys, tačiau jis politiką pavertė menu. Tai nelyg šūdų krūvą vienu rankos mostu paversti gyvųjų rožių kalnu: su medžiais, su šaltiniais ir kerinčiais akmenų sodais.

Lietuviškoji politika kaip tik ir buvo mėšlo krūva. Mudu su Patriu toje mėšlo krūvoje buvome visų šūdvalalių ir balkšvųjų šūdo kirminėlių numylėtiniai. Aš ilgai slampinėjau kaip Hamletas su savo tėvo galva, o Jogaila buvo tiesiog apsigimęs vaidintojas. Jis stačiai neturėjo savo savybių, galėjo virsti kuo panorėjęs – tikriaus, kuo tik panorės kiti. Jis buvo genijus. Dabar jau nebėra, nes gavo per daug valdžios, dėl kurios kiekvieną akimirksnį dreba. Tikras genijus privalo meniškai improvizuoti, ne vien skaičiuoti nuobodžias šachmatines intrigas. Sun-Tzu mokė: valdžia – tai niekis, pergalė – tai viskas. Anuomet mudu pasiekdavom tikrai šaižių pergalių, nes žmonės yra mulkia. Juos galima papirkti paikiausiomis legendomis, juos galima visiškai pribaugti paprasčiausiu Šopeno preliudu. Jie klaikiai nori tikėti pasakų karžygiais, jie nori tikėti laiminga pabaiga, o labiausiai nori tikėti princesėmis ir karalaičiais ant baltų žirgų. Jie tampa nepataisomi, nepagydomi mulkia, vos tik susimeta į didelę krūvą.

Sykį mes pasimylėjome su Laima tiesiai ant laiptų, visiškai nepaisydami kaimynų.

– Kur tu eini? Kuo tu nori tapti? – taip aiškiai paklausė manęs pirmąsyk. – Galutinai išprotėti ir vaikytis savo šešėlį?

– Būsiu prezidentu, – nedvejodamas atšoviau aš.

– O kodėl ne ūkio ministru ar premjeru – bent susižertum aibes pinigų.

– O aš noriu prezidentu. Noriu būti didžiausias ir paskambinti visiems tokių muzikų... pritapyti visiems tokių paveikslų... Nuplėšti jiems odą ir ištirti jų vidurius...

– Man atrodo, tu tiesiog pavydi Jogailai, nes jis tave visame kame lenkia, jis yra juodas cinikas ir šimtąsyk daugiau pasieks.

– Patris yra genijus, bet jis yra juokingas. Jis nesuvokia, ką reiškia varlės šuolis į tuščią tvenkinį. Jis nežino, kas yra varlės šešėlis ant mėnulio. Jis temato vieną vienintelį tikslą, o tai yra naivu. Mūsų visų vienintelis tikslas yra kapai. O ligi tol reikia žaisti arba kautis.

Ūmai pirmąsyk gyvenime pajutau, kad ji stengiasi per erotinį aktą iš manęs šį tą iškvosti. Šiaip jau Laima niekad nebandė tapti mano nuodėmklause ar valdžios palydove. Į politinius priėmimus eidavau vienas – nebent protokolas reikalaudavo ir žmonos. Tą pasimylėjimo ant laiptų naktį patyriau šį tą itin svarbaus. Vyras išties valdo pasaulį, o moteris valdo vyrus. Laimai visiškai nereikėjo eiti į premjeres: ji ir šiaip netiesiogiai valdė mane, o iš dalies net ir Patri. Neveltui taip slapukavo su Gražiąja Rože. Moteriškų kėslų pasaulis pamažu tapo man perprantamas. Žmonės yra mulčiai, bet ne visi – kai kurie šį tą supranta. Aš esu kaip tik iš tų suprantančiųjų.

Laima pamiršo, o gal nė nežinojo, kad paauglystėje buvau genijus. Tapybos genijus, muzikavimo genijus ir matematikos genijus. Nė vienam tų genijų pavieniui nebūtų pavykę perprasti daugelio svarbių pasaulio dalykų. Tačiau visi trys kartu buvo didi jėga. Jie buvo labai skirtingi ir stebuklingai papildė vienas kitą.

Tą naktį aš tarsi atsibudau iš giliausio miego, matyt, jau

buvau truputuką praregėjęs. Aš nebeniekinau žmonių dėl to, kad jie yra visiškai mulkia. Jeigu jie tokie – vadinasi, tokiems jiems ir lemta būti. Ir ne aš esu teisėjas, kuris juos už tai nubaus ar pakylės. Jeigu mudu su Patriu užsiimame tobula prostitucija ir veidmainybe – vadinasi, mums taip lemta. Jeigu manoji vienintelė meilės akto metu bando iškvosti mano karjeros planus – ką darysi, tokia visų moterų lemtis. Jos bent jau iš dalies nėra visiškos mulkės, todėl visad nori išsiaiškinti konkrečius dalykus. Tuomet aš jau nebetikėjau Laima tarsi savo privačia dievaite. Tuomet jau buvau pakankamai ciniškas, kad galėčiau ramiausiai pameluoti netgi jai. Tiesiog tvirtai žinojau, kad jau galiu apmulkinti kiekvieną – galbūt net patį Viešpatį.

28. Pasaulinis Petriuko palikimas

Obuolių Petriukas mėgsta užklupti mane visiškai nepasirengusį, idant patikrintų mano metafizinius gebėjimus. Aptikau jį amžinųjų kosminių kokonėlių šventykloje girtutėlį kaip dūmą. Tikriau sakant – „girtutėlis kaip dūmas“ – tai tik banalus lietuviškas pasakymas. Žmonės, žinantys daugybes slaptų hieroglifų, girtumo apibūdinimų moka kur kas daugiau. Mudu su Petriuku tokių sugalvojome mažiausiai dvidešimt aštuonis.

Šį akimirksnį Petriukas tvyrojo tarp „raudonojo buivolo skaudamais dantimis“ stadijos ir „vėžlio, prisigėrusio taip, kad nebegali iškišti galvos iš kiauto“, lygio.

– Laisva rinkta vyrauja visur, – pasakė perdėm mandagiai, – net gyvojoje gamtoje bei genetinėje konkurencijoje. Šitai įrodė Ričardas Dokinsas.

Jo liežuvis visiškai nesipynė ir nekliuvinėjo, o tatai reiškė, kad jis beveik tobulai girtas. Šį akimirksnį nebebuvo „raudonasis buivolas skaudamais dantimis“, gal veikiau „didžioji gyvatė, pasiklydusi tarp visų trijų pasaulių“. „Šis akimirksnis“ – labai nevykęs žodžių kratiny: laikas anaip tol

nebyra kokiais žirniukais ar kruopelėmis, jis teka kaip upė ir pučia it vėjas. Jis skausmingai didina pasaulio entropiją – dėl to man ypač skaudu.

Man negaila, kad Petriukas prisigeria, man tiesiog baugu, kad gali suniokoti manąją kolekciją. Jeigu būsiu greta – sustabdysiu jį greičiau nei pajudins mažąjį pirštelį, tačiau juk gali įsibrauti į šventyklą man nesant. Nesyk esu leidęs jam čia parymoti ir pasikrimsti – nuosekliai pagrauzti sau kepenis. Rytojimas bei meditacija yra šventi dalykai, tačiau lietuviška savigrauža – be galo paikas užsiėmimas. Bet aš juk negaliu įsakyti Obuolių Petriukui: jis nėra mano pavaldinys – tai savarankiškas vienišas karys. Sun-Tzu visuomet tokius gerbė.

Jis graužiasi, kad turi slapstytis net nuo žmonos ir vaikų, kad sužlugdė savo prabangų gyvenimą ir yra priverstas lindėti su manimi dvokiančiuose požemiuose, negana to, jį dar vaikosi govėda drūtų bernų su kalašnikovais, o gal net granatsvaidžiais. Likimo paradoksas čia toks: jie vaikosi vieną giliausių šių dienų Lietuvos filosofų. Žmogų, kuris suvokė, jog tikrai geras knygos pavadinimas jau išsemia ir visą knygą. Išsiblaivęs Petriukas galabija tuos bernus su kalašnikovais savais Voodoo būdais. Tik šitai be galo ilgai užtrunka ir mirtinai jį išvargina.

Vargšelis prieš dešimtį metų susidėjo su vienu apgaulingų lietuviškų bankelių, kurie rinko žmonių dolerius, žadėdami milžiniškus dividendus. Filosofinė išmintis retai sutampa su praktiniu protu – Petriuką bankelis iškilingai pakvietė konsultantu ir stebėtojų tarybos pirmininku. Šiaip ar taip, jis juk buvo laikomas didžiausiu laisvosios rinkos teoretiku nuo Uralo ligi Londono. Kai kurios jo knygos skirtos laisvei – suprantama, negatyviaja, Isajos Berlio prasmė; kitos nagrinėja laisvąją rinką su visomis jos apraiško-

mis – anaip tol ne vien ekonominėmis. Jis visai nenustebo pakviestas konsultuoti neva tikrai laisvos rinkos banką, konsultavo jį su įkvėpimu, net apleidęs paskaitas universitete.

O dabar smulkmenėlė, kad nors kiek suvoktumėte, kas yra Obuolių Petriukas. Kada bankininkai natūraliai išsilakstė, susigrobę žmonių pinigus – jis neverkė, nenusišovė ir nenubėgo pasiduoti policijai. Obuolių Petriukas *Voodoo* metodais išsiaiškino, kur laikomi tų vagišių grynėji ir beveik visus juos iš ten išgavo. Didžiąją dalį jų tebeturi. Kaip pusiau sintoistas, iš dalies budistas, o iš dalies musulmonas, negaliu tikėti *Voodoo*. Tačiau jis ir be mano tikėjimo egzistuoja. Paaiškinkit man, kaip jis rado ir pasiėmė visus tuos pinigus. Paaiškinkit, kaip Petriukas surinko man daugiau nei pusę kokonų kolekcijos. Ir nekalbėkite apie atsitiktinumą: atsitiktinumas yra be galo gerai suplanuotas ir dievų palaimintas logiškas aktas.

– Be galo susirūpinau savo palikimu šiam pasauliui, iš kurio pamažu nykstu. Šiuo metu užsiimu Dekalogo modifikacijomis, – nemaloniai mandagiai sako Petriukas. – Pirminė koncepcija teigtų, jog šiame pasaulyje nėra jokio Dekalogo, o tik jo protezas. Toksai pusdekalogis. Jeigu nužudei tik ligi pusės – nuodėmės nepadarei. Jeigu pasvetimotėriavai tik ligi pusės – irgi lieki švarus. Jeigu negeisi tavo artimo namų ir netrokši jo žmonos, bet trokši tarnaitės ir asilo – būsi stačiai tobulas. Tokia bus manoji nauja Išėjimo Knygos redakcija. Autorius būsiu aš.

Petriukas vėl nukrypo į žodžius, o tai jau visai blogai. Jis buvo tobulas, kai jo knygos buvo vien pavadinimai. Dabar tolydžio genda ir darosi vis lėkštesnis. Bet jo gal jau nebeišgelbėsi: jis panorą atsiskaityti su pasauliu tarsi su kokia kontora. O tam reikia gausybės visokių popierių.

– Taip pat pradėjau visuotinės dekonstrukcijos teorijos pagrindų studiją. Tai bus knygelė tavo tėvo garbei.

– Pet, man nereikia dar vienos nupjautos tėvo galvos.

– Kvaileli, tai bus mano galva – ne tavo tėvo. Aš ją apibarstysiu žolelėmis ir prikamšysiu genialiausių minčių.

– Pradėk nuo kvailiausios, – patariu jam.

– Laisvai. Ar žinai, kodėl dievai sutvėrė pasaulį? Iš nuobodulio. Jiems tiesiog mirtinai nusibodo toje tamsybių tamsybėje ir amžinybių amžinybėje. Kaip tikri seni girtuokliai bei lošėjai jie nusprendė ką nors iškrėsti – ir sutvėrė koki milijardą Visatų. Nori išgerti?

– Juk žinai, kad dieną negeriu.

– Todėl, kad bijai išgėręs dar ką nors sutverti – be šito savo panoptikumo.

Truputėlį įsižeidžiau: tai anaip tol ne panoptikumas, tai tvarkinga ir veik tobulai surūšiuota kolekcija, manieji kosminiai kokonėliai. Aš prižiūriu ir valau juos kasdien, o ypač rūpinuosi degtuvais. Rauges galiausiai vis vien reikia sudeginti.

– Tai kaip ten su tais dievais ir dekonstrukcija? – atsargiai burbtelėjau.

– Išsipagirioję jie pamatė, ko pridirbo. Jiems viskas ėmė nebepatikti. Be to, nepamiršk, kad tai buvo kūrybinis kolektyvas.

– O jeigu vis dėlto vienas vienatinis Dievas?

– Kvaišeli, tasai vienas vienatinis ir buvo milžiniškas kūrybinis kolektyvas. Jam pradėjo nebepatikti jo darbas, taigi jis ėmė viską taisyti. Visui viską dekonstruoti. Kiekvieno tikro Dievo ar žmogaus paskirtis bei lemtis yra dekonstruoti. Keisti, mainyti ir vėl keisti. Vieni siekia tobulybės, kiti keičia dėlei paties keitimo. Kaip manai, katro tipo buvo tavo tėvas?

Petriukas pasiekė „įsikasusio į žemę slieko“ stadiją, su juo jau, rodės, buvo galima bendrauti visiškai ramiai. Beviltiškai apsišoviau: jis nelauktai pabandė atsipjauti kokono gabalėlį užkandai. Atėmiau iš jo peilį anksčiau, nei susivokė, kas įvyko.

– Mano tėvas buvo perfekcionistas. Iš tų, kurie taip nieko ir nepadarys, nes jiems niekas neatrodys pakankamai tobula.

– Bet motiną jis nukabino išoriškai tobulą.

– Ir dulkindavo ją sykį per tris mėnesius. Jam vis atrodė, kad yra nepakankamai seksualiai galingas ir techniškas. Jis ir save tolydžio dekonstravo. Jis buvo pavojingas idiotas. Sukūrė pagrindinę tautinę organizaciją, dėl kurios jam nupjovė galvą, o keliolika žmonių susodino.

– Iš tos nupjautos galvos tu susikrovei gerą politinį kapitalą.

– Ir todėl dabar tupiu čia.

– Tupi todėl, kad pats save dekonstravai, mažuli. Todėl, kad esi tikras žmogus arba tikras Dievas – jei taip tau labiau patinka. Tai mes tikrai neužsikąsim ta mumija? Ji apetitingai atrodo.

Su Obuolių Petriuku esti sunkoka, tačiau be jo neįmanoma. Be jo aš seniai būčiau išprotėjęs. Be jo nebūčiau suradęs nė pusės savųjų raugių. Tik mudu sykiu galėjome patatyti šitą laikiną karstą, šitą begalinį nedekonstruojamą požeminį pasaulį. Tai ir yra mudviejų bendras palikimas šiam pasauliui – be reikalo Petriukas taip susijaudino, kad liks dievų pamirštas. Mudu esam pernelyg įsimintini, kad mus būtų galima pamiršti. Mudu jau amžiams įsirašėm į pasaulio knygas.

29. Dvi Afrikos problemos

Yra dvi kapitalinės Albino Afrikos problemos. Pirmiausiai jis be paliovos muša tuos savo bongos kongos baradongos. Tai labai tinka priešams įbauginti, bet ne itin dera smege-nims išgryninti. Man absoliučiai būtina jo muzika, kada ren-giuosi į eilinį karo žygį. Tačiau jis muša tuos būgnus netgi tuomet, kai mudu su Petriuku kalbame apie bendrosios de-konstrukcijos teorijos pagrindus. Šitaip dekonstrukcijos te-orijos pagrindai gali išeiti kiek triukšmingi. Niekas nežino, iš kur Albinas atsirado šiuose požemiuose, tačiau visuomet pareina čia nakvoti.

○ tai ir yra antroji Albino Afrikos problema, perauganti į bendrąją mūsų būties problemą. Mieste ją visi mato, ta-čiau niekas nežino, kur jis nakvoja nei kur gyvena. Pusė miesto saugumiečių ieško manęs, o pusė miesto banditų ieško Petriuko. Nieko nenutuokiu apie banditus. Tačiau tik-ras veislinis subinveidis saugumietis iškart pradėtų ieškoti – o kurgi šitas būgnus daužantis suskis nakvoja? Šiaip sau, dėl bendros tvarkos. Taigi galiausiai nesunkiai aptiktų, kur gyvena Afrika, ir visus mus iš čia išrūkytų.

Tačiau mes vis dar gyvi ir sveiki. O jeigu tikrai taip – verta pamąstyti politiškai. Gal kam nors visai nereikia, kad būčiau surastas, o tas mažas šou „Astorijoje“ tebuvo apgaulė ir apsimetimas. Gal kam nors reikia, kad vis dėlto surasčiau savo pagrindinę raugę ir ją sudeginčiau. O gal kad sudeginčiau visą šitą miestą. Jeigu žmogus yra politikas – jis gali norėti bet ko, nors ir pasaulio pabaigos, totalinės visa ko dekonstrukcijos. Pats buvau politikas, pats turėjau ir tebeturiu mažų dekonstrukcinių ar net destruktinių silpnybių.

30. Beribis pažinimo troškulys

Mane visuomet beprotiškai šokiravo, kad tematau žmones iš išorės, bet ne iš vidaus. Mačiau savo nuogą motiną vaikystėje tik iš išorės. Jos kūnas buvo sklidinas slaptingiausių užkaborių, tačiau tai buvo išoriniai užkaboriai, todėl ir jų paslaptys tebuvo išorinės. Kiek besistengiau įsiskverbti žvilgsniu į pačius Saros vidurius, vis vien temačiau tik išorę. Stovėdamas ant pakyls prieš milžinišką minią, mačiau tik tų žmonių mulkišką išorę.

Nuo vaikystės troškau įsigrauzti, įsiveržti į žmogaus vidų – kaip kad mano pirmasis tėvas skverbėsi į pasaulio vidų. Ne, aš nenutraukinėčiau musėms sparnų ir nebadžiau katėms akių. Aš norėjau įsiskverbti į tikrąjį žmonių vidų, o ne nežinojau, iš kurios pusės prie jų prieiti. Jie visi man atrodė tarsi tuščiaviduriai arba sklidini vientisos nuobodžios masės. Nejutau žmogaus struktūros, gal todėl ir pats vis negalėjau tapti savimi. Nejutau žmogaus vibracijų, visi žmonės man rodėsi tarsi akmeniniai. Kartais trokšdavau persiplėšti sau pilvą, idant įsitikinčiau, kad manyje tikrai kažkas pulsuoja, kad ten slypi gyvastis ir slaptingoji dvasia.

Pravaikščiojau tarp akmeninių žmonių ligi pat sutikdamas Laimą. Pirmąsyk gyvenime realiai suvokiau pulsuojančią gyvastį, kai mudu vieną pašėliškai tvankų vakarą sudorojome kosminę Karoliniškių varlę. Neapsikentę vis dėlto jos patykojome ir iš pirmo karto pagavome graibšteliu. Tai buvo paprasta žalia varlytė – tačiau tik išoriškai. Kai mudu su Laima ją negailestingai išskrodėme, iš jos vidaus į pasaulį išsiveržė galybė garsų, jų stiprumas turbūt pranoško reaktyvinio lainerio griaudėjimą – mudu trumpam visiškai apkurtome. O kai šiek tiek atsitokėjau, pasijutau laiką rankose tebespurdantį varlės kūnelį. Turbūt dėl to griausmingo garso beviltiškai ryškiai pajutau iškeliaujančią į varlių dausas jos gyvybę, paskutiniąsias varliškos dvasios vibracijas.

Nuo to vakaro staiga ėmiau stebuklingai justį Laimos vidų. Mylintis įsiskverbdavau į ją visą: ligi pat šnervių, ligi pat ausų spenelių, ligi pat plaukų šaknų. Ūmai pajutau, kad ji anaip tol ne vientisa, o sklidina kuo keisčiausių, kuo skirtingiausių dalykų, kuriems dar reikėjo sugalvoti pavadinimus. Pajutau visas savo Laimos vibracijas, slaptintiausius virpėjimus – kiekvieną dieną, kiekvieną valandą, kiekvieną sekundę vis kitokius. Aš ją mylėjau – todėl ir jutau visus visus jos virpesius.

Manau, kad labai myliu žmones, todėl trokštu pajusti jų visų virpesius. Noriu perprasti jų visų vidų, išskrosti juos visomis įmanomomis prasmėmis, įnikti į jų inkstus ir kepenis. Manasis pomėgis mėgėjiškai chirurgijai – tik menkutė išorinė to visuotinio potraukio išraiška. Gal nė nebūčiau paėmęs į rankas lanceto, tačiau mane suviliojo linksmas girtuoklis patoanatomas, tempte nusitempęs į savo karali-

ją. Tie pusgirčiai jaunystės pabandymai įsiminė visam laikui: kai atsidūriau aukštai valdžioje, jau pats sąmoningai pasirūpinau, kad turėčiau galimybę tyrinėti žmonių vidurius. Įsiskverbti į jų inkstus ir kepenis.

Buvimas valdžioje suteikia žmogui tam tikrų papildomų galimybių. Bent jau gali patenkinti smulkias užgaidas bei mažumą keistesnius pomėgius. Aš kada panorėjęs gaudavau vieną iš dviejų tinkamų man operacinių savo tyrimams atlikti, o paskui ir kolekcijos pradmenims organizuoti. Patris kada panorėjęs gaudavo bet kurio atspalvio merginų. Kiek sunkiau visą laiką būdavo su mulatėmis, bet ir šitos perėjo ar veikiau peršliaužiojo didžiąją Patrio odinę sofą. Jogaila nuosekliai tenkino savo kūniškus pomėgius bei poreikį niokoti žmones, ypač moteris. O aš tenkinau kosminį smalsumą ir beribią troškimą pažinti žmogaus gelmę. Šitaip aptikau antrąsias smegenis žmogaus pilve, šitaip radau daugybę dalykų, apie kuriuos nė negalima garsiai kalbėti. Tvirtai žinojau, kad nesu vienintelis toks tyrinėtojas. Diplomatiniais kanalais susisiečiau su Volfangu Princu iš Miuncheno, su juo aptarinėjome antrųjų smegenų problematiką. Man pasisėkė netgi dar labiau: pavyko Niujorke sužvejoti įsislaptinusį legendinį Levą Kovarskį, garsiosios knygos „Sielos nėra“ autorių. Šis buvęs vilnietis jau seniausiai sklandė tarptautinėse sferose, nors Vilniaus klinikose ligi šiol prisimenama, kaip jis buvo išnarsęs žmogų į smulkiausias anatomines sudedamąsias dalis ir išdėliojęs į lentynėles. Atskyrė kiekvieną nervą, kiekvieną menkiausio raumenėlio skaidulą, kiekvieną kaulėlytį. Sako, tai buvo tikrai įspūdingas rinkinėlis.

Operacinėse ir morguose be skrupulų pažinau fizinį žmogaus vidų. Tai netgi šiek tiek vargina – dabar į kiekvieną

žmogų žiūriu kaip į potencialų pjaustymo objektą. Kokia mergina galvoja, kad žaviuosi jos krūtimis, o ištis ryju jas akimis todėl, kad mintyse preparuoju. Tai ištis bent kiek vargina, nors vis dėlto nevirto manija. Tačiau net savo draugą Obuolių Petriuką kartais mintyse papreparuoju. Pjausti-
nėju jį kaip kokį lavonėlį, nes jis beveik toks ir yra.

Jis išvien gyvena kaip vaiduoklis, nes jam taip patinka. Jis gyviems žmonėms iš tikro nesirodo, o tik vaidenasi. Be kita ko, todėl, kad vis dar nenori būti nukeptas iš kalašnikovo ar granatsvaidžio. Ištis nuoširdžiai bendrauja tik su kitais vaiduokliais arba numirėliais. Jis yra liesas Vilniaus mediumas, savamokslis *Voodoo* žynys ir visų Vilniaus sąvartynų Kolumbas.

Jis apskritai negeria vandens – tik alų, vyną ir arbatą. Jis ryja begales saldumynų, nes yra diabetikas, o tikriaus sakant – begėdiškas insulino vergas. Aplink jį visada pilna švirkštų, jis renkasi švirkštą kaip dabita renkasi kaklaraištį smagiam vakarui: kruopščiai ir prasmingai, o kartu meniškai lengvai. Petriukas taip ir gyvena: įjunkęs į tą sintetinį, o gal natūralų narkotiką, be paliovos gerdamas alų ir šlemšdamas saldėsius. Jo pėdų, akių tinklainės bei smegenų kapiliarai kasdien vis klaikiau užanka. Jau nebetoli tas metas, kai Obuolių Petriukui nupjaus pėdas, bet dar greičiau jis apaks ar beveik apaks. Tuomet galės galutinai nebesiskirti su savo vaiduokliais bei *Voodoo*. Tačiau turės visiems laikams išsikraustyti iš mano laikinojo karsto. Mes su kokonėliais nepakęsim neįgalaus tipo, kuriuo reiktų atskirai rūpintis, mes spjausim į jo paliegusį liguistą kūnelį. Mes tikrai neaukosim vieno savo rezervuarų tam susnai.

Esu preparavęs tokius suvytusius kūnelius. Diabetikų or-

ganai būva išdžiūvę kaip kempės ir dvokia acetonu. O gal dvokia kuo kitu – nelabai gerai beprisimenu. Mielai nupjaučiau savo jaunystės draugui Obuolių Petriukui tas jo apipuvusias pėdas, o dar geriau – kojas ligi pat klubų sąnarių. Tuomet pervadinčiau jį Obuolių Ivanu ir paleisčiau dar dėti ratukais nuo Aušros Vartų gatvė žemyn. Jis taptų vienu svarbiausių Apokalipsės raitelių, nešančių pasauliui gūdžią prapulties žinią. Tuomet pasaulis būtų priverstas manęs išklausti – jam nieko kito nebeliktų.

Tačiau kol kas Petriukas tebeturi visas keturias galūnes ir vangiai varto savo tebereginčias akis. Jis yra filosofas ir pagal prigimtį, ir pagal išsilavinimą – tikrai retas derinys šitai dievų nušnerkštai šaliai. Jis yra beveik toks pat, kaip ir aš – tikrai niekad nebuvo valdžioje. O tai yra didis jo trūkumas. Valdžia daug ko išmoko ir net išauklėja. Valdžios magija pakeri ir atveria kitokį pasaulio matymą.

31. Bloga daryti yra saldu

Šiuo neginčijamu Visatos postulatu mudu su Jogaila Štombergu grindėme visą savo politinę geometriją. Turiu galvoje geometriją ne Pitagoro, o pačia bendriausiaja Hilberto prasme. Visatos geometriją valdo esminis skaudulys: juo daugiau pasaulyje aptinki sudėtingumo ir slaptingos darnos – juo mažiau jame randi prasmės. Dar įnirtingiau šis skaudulys kamuoja žmonių bendruomenių pasaulį. Tariamą jo prasmę reikia tiesiog prasimanyti – taigi mes ir nustatėme pirminį mūsų gyvenimo postulatą: bloga daryti yra saldu. Saldu kaip medus. Saldu kaip orgazmas. Saldu kaip orgazmas, pateptas medumi.

– Negalima prie nieko pasaulyje prisirišti, – grakščiai aiškino man Jogaila. – Negalima turėti draugų nei tikrų bičiulių. Negalima turėti vienintelės moters – tai griaua pačius teisingo pasaulio pamatus. Privalai seikėti blogio visiems vienodai ir iš visų jėgų. Turėti vienintelę nemarią meilę – tai kapitalinis kliuvinyš visai pasaulio koncepcijai. Tu mane stebini, mažuli. Tu nenuoseklus.

Savo gelminius pamokslus Patris paprato sakyti tik iš savo krėslo, būtinai prisistūmęs jį prie savojo valdymo stalo. Jo-

gailos Štombergo stalias vertas ne šiaip atskiro paveikslo – gal atskiro filmo ar net simfonijos. Jis užgimė ir vystėsi kartu su pačiu Jogaila, praėjo sudėtingą ir pinklią evoliuciją. Ant jo stovėjo, gulėjo ar stūksojo aibė sunkiai apibūdinamos formos bei spalvos daiktų. Visi jie lyg ir neturėjo aiškos funkcinės paskirties, tačiau juose glūdėjo slaptas valdžios ir galios prasmingumas. Visa ta daiktų marmalynė iš tikrųjų buvo Patrio karūna ir skeptras. Čia derėjo Biblija, nežinomo šventojo statulėlė ir kažį kokio postmodernisto skulptūra iš odos, segučių ir stiklo šukių. Kodeksų tomai ir archajiška stalininio stiliaus rašalinė greta naujutėlaičio nešiojamo kompiuterio „IBM ThinkPad“. Mamos Alicijos Štombergienės nuotrauka ir kažį kokie erotiiniai suvenyrai iš Tailando ar Birmos. Už Patrio nugaros ant sienos kabėjo kardas – tikrų tikriausias senoviškas japonų kardas, turėjęs kainuoti neįsivaizduojamą krūvą pinigų. Po šlykščių Jogailos pastabų apie Laimą aš dažniausiai niršdavau.

– Savęs žiūrėk, – niūriai burbėjau. – Kas čia pas mus bando karaliauti, turėdamas nusususią vokišką pavardę? Kas čia moko gyventi katalikišką kraštą, būdamas išsiskyręs ir bevaikis?

– Kaip tik čia ir glūdi grožis, čia slypi aristokratiškas blogio rafinuotumas. Tuos nusmurgusius žmogeliukus reikia išniekinti jų pačių teritorijoje, vaizdžiai laužant visas jų taisykles, mažuli. Na, būčiau aš su kokia lietuvių kunigaikščio ar grafo pavarde, na, turėčiau perekšlę su pulkelio vaikų... Būtų nebeįdomų, aš tarsi pačiu savo gyvenimu rodyčiau pavyzdį. O šit dabar esu išsiskyręs bevaikis, o mokau tautą veistis ir daugintis, griausmingai kviečiu įveikti bevaikystės

genocidą. Gražu, argi ne? Čia jau kvepia rafinuotu, estetišku blogiu. Blogiu dėlei blogio. Aš ne tik įsakau šitoms utėlėms veistis – aš dar ir pats išsisuku nuo jų lemties. Visos mano merginos išpumpuojamos ar išskrebenamos, vos tik išdrįsta pastoti. Tai principo reikalas.

– Aš irgi neleidžiu naujų mulkių į šitą mielą pasaulį, – dar pikčiau burbėdavau. – Tačiau kažkodėl būtent tu sėdi prie savo altoriško stalo ir skaitai čia man pamokslus. Per sekantį pasirodymą aš tave perspjausiu ir amžinojo šokio, ir ritualo judesiais. Aš nusišamdysiu pamokoms Andželiką Choliną kartu su Bukaičiu. Tu liksi treniruoto genijaus šešėlyje, gražuoliuk.

Aš tik tuščiai pūsdavausi: per susitikimus su rinkėjais nė vienas nelikdavome kito šešėlyje. Išėiti į žmones mums būdavo anaip tol ne pareiga, juolab ne kančia – tie susitikimai mus pakraudavo kibirkščiuojančia blogio energija. Minių minios mulkių sueidavo mudviejų pasiklausyti ir pasižiūrėti tarsi kokio garsiausio pop dueto ar porelės pakvaišusių nežinomos religijos misionierių. Patris varė savo begėdišką propagandą erotiškai įtaigiu balsu, tolydžio keisdamas slaptingas magiškas pozas. Tai tikrai veikė kaip magija: neprilygstama mulkių minia aičiodavo ir stenėdavo nuo jo žodžių, nuo jo akių vartymo bei reikšmingo antakių kilnojimo. Jis nemėgo smarkiai gestikuliuoti rankomis: jam pakako kitų kūno ir veido dalių. Daugelis moterų braudavosi kuo arčiau scenos, o iriantis per minią stengdavosi palytėti jo šlaunį. Nežinau, kokio laipsnio orgazmą jos patirdavo, tačiau jų akys būdavo padėrusios ir ničnieko neberegincios. Aš vis laukiau, kad kuri nors dėl jo įpuls į tikrą transą ir pradės garsiai šnekėtis su dievais.

– Juokingas esi, – net nustebo Patris. – Aš viską absoliučiai tiksliai dozuuju. Ar tu manai, kad aš koks diletantas? Gal manai, kad nors mirksniui prarandu kontrolę? Kad nematau tų debiliškų riebalais aptekusių akučių? Tų besikilojančių papų? Kad iš anksto nežinau, kurios mergės kelnaitės visiškai sudrėkusios? Aš profesionalas, mažuli. Atsipeikėk. Tu iš šalies irgi atro dai tarsi šamanas su būgnu ar koks No teatro personažas. Bet man nė sekunde i neateina į galvą, kad tu jau nusivažiavai: gerai matau tavo šaltas kaip ledas akis. Bet juk ne tu vienas profesionalas. Ne tu vienas nuo mažumės pratintas prie publikos.

Jogaila gan taikliai užsiminė apie No teatrą. Mūsų vaidinamame rituale, kaip ir No teatre, irgi buvo serija vis tų pačių kaukių, irgi karto josi rinkinys vis tų pačių siužetų ir istorijų. Tik tai Patrio žodžiai būdavo vis kiti, o aš vis kitaip juos sušokdavau. Visa siela atsiduodavau salėje susirinkusiems vyrams. Seniai nebesinėšiojau nupjautos tėvo galvos, tačiau visi jie ją dar prisiminė, todėl bema t įsivaizduodavo. O su ta neegzistuojančia galva jau galėjau sakyti visų hamletų vertus monologus, ta veislinių mulkių publika iškart patikėdavo absoliučiai viskuo. Mano amplua duete su Patriu buvo smegenų užkalbėjimas. Jogaila užkalbėdavo kūnus, pirmų pirmiausiai vaginas, paskui pilvo smegenis. Kas po jo gražbylostės likdavo dar nesupančiotas ir neapkvailintas – atitekdavo man. Aš gestikuliuavau rankomis ir net kojomis kaip pašėlęs. Dirigavau minioms kaip Seidžio Odzava diriguoja savo orkestrui. Stengiausi perteikti jiems hipnotizuojančią ženklų sistemą, kuri turėjo amžiams palenkti juos mūsų pusėn. O paskui jau pradėdavau kalbėti.

Manoji mulkinančio kalbėjimo sistema buvo labai paprasta, bet kartu tobula. Šnekėti pradėdavau labai raiškiai, trumpais ir aiškiais, kiekvienam suprantamais sakiniais. Pasakui sakiniai tarsi nejučia imdavo ilgėti, žodžiai pradėdavo vis labiau glaustis ir pintis tarpusavyje. Šnekėjimo ritmą aš subtiliai spartindavau ir spartindavau, kol žodžiai pradėdavo lipti vienas ant kito, trūkčioti ir pamaži netekti prasmės. Čia tereikėdavo pagauti visiško užhipnotizavimo akimirsnį: nuo tol mano sakiniai tapdavo begaliniai, be jokių kablelių bei taškų. Niekas seniausiai nebeįstengdavo suvokti jų prasmės, nes jokios prasmės juose tiesiog nebelikdavo. Aš pats nebesuprasdavau, ką šneku, tačiau čia ir slypėjo didžioji magija: kaip tik nuo tokio šnekėjimo jie užsihipnotizuodavo tarsi žemyn galva apverstos vištos. Nuo to mirksnio visa salė būdavo mūsų – ne tik tam kartui, bet ir per amžių amžius. Tas minias mudu jau galėjom vesti, kur panorėję: guldėti po rusų tankais, pasiūsti šturmuoti Kremliaus ar tiesiog sukiršinti, kad imtų skersti vieni kitus mudviejų su Patriu malonumui.

Kartais labiau pasistengę taip ir padarydavom – užsiundydavom nors kokią žmoną ant vyro. Patris ypač didžiavosi vienu savo kūrinium: taip užvedė vieną panevėžietę, kad ta Patrių supeikusiam vyrui skėlė lygintuvu į kaktą. Vyras atsidūrė komoje ir liko daržovė, moteriškė ilgam pakliuvo į kalėjimą, o Jogaila tuo savo tvariniu gyrėsi ligi nuobodulio.

– Tie suskiai mano, kad vieni tesugeba pakišti būrį vaikų po tankais, – pūtėsi tarsi koks erotinis burbulas. – Mes irgi šį tą sugebam. Aš dar užsiundysiu kokius Kauno berazumius ant jų pačių. Minia yra mano trečioji ranka.

Tas visiško minios atsidavimo suvokimas stingdė kraują ir kaitino hormonus. Nereikia nė sakyti, kad hipnotizuodamas salę jusdavau vis stiprėjančią erekciją. Raudonasis erosas jau valdė mane, akimis ieškodavau kūno, į kurį galėčiau išsilieti. Juk negalėjau fiziškai pamylėti septynių šimtų ar keturių tūkstančių žmonių susyk.

Pastebėjau, kaip godžiai iš užkulisių mane sekioja akimis asistentė Elena. Nedvejodamas suvokiau, kad tais akimirksniais ji manęs skausmingai geidžia. Manęs nė nestebino, kad ta Patrio parinkta gražuolė gali manęs geisti: vaidindamas tuos No spektaklius buvau nežmoniškai seksualus. Pagaliau išties patyriau didijį minios valdymo erosą. Mano gyvenimo raudonasis etapas pasiekė apogėjų. Galėjau trimis rankos mostais priversti minią skanduoti kokį nors burtažodį arba savo vardą. Bet kurioje televizijos laidoje galėjau taip suniurkyti oponentus ar net visai draugiškus pašnekovus, kad žiūrovai apskritai pamiršdavo, jog ekrane be manęs dar kažkas rodėsi. Aš valdžiau visą tą mulkių minią tikrąja sielos valdžia. Man buvo pašėliškai gera. Kartais aš net norėdavau pabučiuoti šlykštūną Jogailą Štombergą. Pabučiuoti ilgu lipniu bučiniu, įsisiurbęs į lūpas. Manyje kaupėsi tokie erotinės energijos kiekiai, kad tiesiog privalėjau į ką nors ją išlieti.

Mane nuoširdžiai išgelbėjo asistentė Elena. Išdulkino mano paties darbo kėdėje taip, kad stūgavau ant visų valdžios rūmų. Staiga supratau, kad jau nebesu tas, kas dar visai neseniai buvau. Laima jau nebebuvo mano vienintelė laimė nei vienintelė įmanoma moteris. Skrosti ir tyrinėti lavonėlius tam tyčia paruoštose operacinėse jau nebebuvo mano įnorių riba. Pajutau, kad mano pasaulis da-

rosi ne tik raudonas, bet ir keistai beribis. O aš jame buvau vienui vienas.

Tikras sėjantis blogį žmogus neturi teisės prie nieko prisirišti. Negali turėti vienintelės meilės, vienintelio draugo nei tikrų bičiulių. Negali turėti net šuns. Dėl šunų man buvo labiausiai gaila. Visada magiškai gerbiau neurotiškus Karoliniškių šunis. Visada norėjau tokį turėti, tačiau jau niekad nebeturėsiu.

32. Koralų šunys

Esu įsitikinęs, jog dar visai neseniai Karoliniškių kalvose gyveno laimingi laukiniai šunys. Jie turėjo čia savo laisvą respubliką, kurios netramdė jokie nusūsėliai žmonės. Jie bindzinėjo kur tinkami ir tuštinosi kur susimanę. Nė nežinojo, kas yra pavadis ar antsnukis. Galėjo mylėtis su kuo panorėję, visai nesijaudindami dėl savo veislės grynumo ar meiluzio kilmės.

Tačiau žmonės užsimojo kolonizuoti laisvosios šunų medžioklės plotus. Jie pasielgė su Koralų šunimis šlykščiau negu amerikiečiai kolonistai su indėnais. Jie tų šunų nenugirdė ir nesuvarė į rezervatus, jie vargšus laisvūnus pavergė išmalda, niekinga krūvele sočių kąsnių. Atėmė iš buvusių libertarų net menkiausias laisvės apraiškas, suniokojo pačią šunišką laisvės sampratą.

Vaizduotės akimis matyte matau, kaip kilnūs ir išdidūs Koralų šunys nebepataisomai nusmurgsta ir nutriūšta. Kaip jų laisvieji nenusakomo pinklumo keliai virsta vos keletu tam tyčia atskirtų pasibėgiojimo takelių. Kaip laisvas ir doras šunų seksas virsta veislynų prižiūrėtojų kontroliuojamu

kergimu. Bet kuris padaras nuo tokių metamorfozių degraduos ir virs pavojingu kėsautoju. Kaip tik šitaip nutiko ir Karoliniškių šunims: visi jie yra mirtinai pavojingi neurotikai, keršijantys žmonėms už savo pavergimą. Tie vargšai šunėkai gal nė nebeprisimena, kam ir už ką keršija, tačiau jų smegeninėse įspaustas genetinio indėniško keršto ženklas yra nebeištrinamas.

Kas niekad nematė gyvo Karoliniškių šuns – pats jo niekuomet nesugalvotų ir nepajėgtų įsivaizduoti. Beje, nepajėgtų įsivaizduoti ir Karoliniškių žmogaus. Tuodu padarus pirmiausiai reikia pamatyti iš arti ir atidžiai ištyrinėti. Dar geriau yra juos išskrosti ir patikrinti jų antrąsias smegenis. Tuomet užplūsta tokie fantazijos šuorai, kad nuo jų negali atsiginti ligi pat gyvenimo galo.

33. Glitumo laipsniai ir Vilniaus pokeris

Aš negalėjau laikyti šuns, tačiau galėjau laikyti kiek tinkamas daug prijaukintų ministrų. Ministrus mudu su Patriu skirstydavome pagal glitumo laipsnius – kaip itin specifiskas medūzas. Deramai glitus ministras sulįsdavo kam reikia į subinę neužkliūdamas ir negirgždėdamas. Per menkai glitus galėdavo smarkiai įstrigti. Kad ir kaip būtų keista, tokių vis pasitaikydavo ir pasitaikydavo. Jie neiįveikdavo netgi antrosios glitumo kategorijos, buvo nepakankamai slidūs, todėl įstrigdavo jau pirmojoje reikšmingoje subinėje. O jeigu ir neiįstrigdavo – imdavo taip girgždėti ir džergžti, kad įtakingos subinės savininkas nebegalėdavo apsikęsti. Įtakingų didžiojo verslo subinių Lietuvoje ne tiek jau daug. O deramai gličių ar tolydžio stringančių ministrų per valdžios rūmus perėjo devynios galybės. Glitieji apsidovandavo save patys, o stringančius nevykėlius mes naikindavome auksiniais plaktukais: taip vadinome milžiniškas išsietines kompensacijas.

Jas dalyti sugalvojo Patris, jis niekad negailėjo išdo pinigų, nelabai mėgo skaičiuoti ir nesiveržė tiesiogiai pralobti.

Glitumo laipsnius ir drebutinių ministrų nukvakimo fazes ištyriau ir sunumeravau aš. Mudu su Jogaila visuomet dalindavomės ir darbus, ir atradimus, ir pramogas. O paskui prie mudviejų dar priskreto trečiasis pašalinis, gyvasis prielipas ministras Mureika. Jis priklausė pačiai aukščiausiai, penktajai glitumo kategorijai, galėjo ne tik įlįsti į bet kurią subinę, bet ir pralįsti pro rakto ar net adatos skylutę. Jį neišvengiamai derėjo laikyti arčiau savęs, nes atstumtas tolėliau Mureika galėjo nepataisomai ir piktybiškai pakenkti. Gličiųjų lindikų į svetimus užpakalius psichologija bei garbės suvokimas yra labai savotiški ir skausmingi. Ilgėliau negavę įlįsti į kokią pamėgtą užpakalį, jie ne tik išsžeidžia, bet ir savotiškai suserga, netgi apysmarkiai sunyksta. Iš pradžių juos apima depresija, o paskui užvaldo nenumaldomas keršto troškimas. Pavarytas šalin apsigimęs medūzinis glituolis esti pavojingesnis net už atstumtą moterį.

Viena vertus, privalėjome pakęsti Mureiką greta – šiaip ar taip, jis buvo ūkio ministras, per jo gličias rankas slydo visas šitos mulkių šalies turtas. Kita vertus, apsipratom su juo ir netgi savotiškai prie jo prisirišom – tarsį prie kokio negražaus ir ligoto naminio gyvūnėlio. Ministras Mureika tam tikra prasme buvo manojų niekad neturėsimo šuns pakaitalas. Nors Karoliniškėse ne tik kad negyveno – Mureika jas liguistai niekino. Kaip ir visus kitus naujuosius blokinų namų rajonus. Jis jautėsi esąs turtingosios aukštuomenės dalis ir demonstratyviai niekino paprastus žmogelius. Jei būtų žinojęs, kad vos prieš porą metų aš pats gyvenau Koraluose, turbūt iš išgąščio būtų prarijęs liežuvį – tiek pripaistė triuškinamų išvedžiojimų apie Karoliniškių gyventojų niekybę. Patris, klausydamas tokių Mureikos sapalioji-

mų ir patylom krizendamas į kumštį, paskui man siūlydavo nupjauti Mureikai galvą. Jam pačiam naujieji rajonai tiesiog neegzistavo. Jogaila Štombergas visą gyvenimą praleido prabangiame bute prie pat prospekto, ten gimė, užaugo ir rengėsi numirti. Aš jam neleisiu šito padaryti, jis mirs visai kitur. Paprastai tesiu savo žodį – kaip ir anuomet, tvirtai pažadėjęs Patriui, kad galvos Mureikai tikrai nenupjausiu, susidorosiu su juo kitaip.

Valdyti šalį tarpais buvo linksma, o tarpais beviltiškai nuobodu. Kartais apimdavo stingdantis metafizinis nuobodulys, nuo jo norėjosi staugti arba rašyti eilėraščius. Man liko karalienės trys: liga, senatvė ir mirtis. Kaip jums patinka tokia eilutė? Nesijaudinkit, ji ne mano, ji pavogta. Kaip ir šita: namuos šituos dar mano negyventa – nors vaikščiota, miegota ir pasenta. Tai apie mano ankstesnį laikinąjį karslą, kuriame tebegyvena Laima: pusantro milijono vertės kotedžą, prikimštą sloginančių prabangos kvailybių. Vienu metu valdžios rūmuose visi pašėlo statytis naujoviškus butus bei kotedžus. Mureika atleisdavo nuo mokesčių statybos firmas, o šios statydavo mums namus veik už dyką. Tada visus linksmينو ir net kaitino nepaskelbtos varžybos – kas susigalvos gražiausią namuką pačioje geriausioje Vilniaus vietoje. Tačiau man tai labai greit nusibodo. Tuo kotedžų statymu būdavo padaroma pernelyg mažai blogo. Niekingi valdžios žmogeliai viso labo rentėsi sau gražius namelius. Tai buvo beprasmiška – kur kas įdomiau ir prasmingiau būtų buvę, jeigu jie būtų griovę ir naikinę kitų žmonių namus. Vien tikras blogio darymas yra saldus.

Ėmiau suprasti Patrią – kam įsiutęs ima draskyti nagais kurią nors savo bevardžių merginų. Jis nevadindavo jų var-

dais, o tik numeriais arba beprasmybiais pramanytais žodžiais. Viena galėjo vadintis Kanūcha, o kita Bomedelaina. Kartais krušdavo jas ant savo odinės sofos tiesiai po japonišku kardu, net mums su Mureika esant kabinete. Buvo toks egocentriškas, kad niekad nepasiūlė prisidėti ar paragauti savųjų skanėstų. Jei kartais imdavo kurią draskyti, jos riksmas mažumą trikdavo, tačiau tuomet galėdavai pajusti tikro blogio prisilietimą prie savo ausų būgnelių. Jogaila draskė tas bybiačiulpes iš gryno blogumo – be jokio apsimetimo ar apgaulės. Skaudino jas už tai, kad jos darė jam gera. Mes privalėjome sėti fundamentalų blogį visur ir visada. Nors aš kartais susizgribdavau, kad per visą dieną nepadariau nieko išties blogo.

Kaltas čia buvo metafizinis nuobodulys. Galbūt niekas kitas taip klaikiai nenuobodžiauja kaip valdovai. Ne veltui prancūzų karaliai ar rusų carai laikydavo didžiausią profesionalių linksmintojų būrį. Mus pralinksmindavo nebent įvairiaspalvės Patrio merginos, kurias jis paskui iškaišiodavo po visas televizijas. Tame irgi glūdėjo šioks toks blogio darymas: vargšai žmogeliai niekaip negalėjo suprasti, kodėl į jų televizorių ekranus kasdien išstumiamos tos trijų žodžių į daiktą nesudedančios papūgos vištų smegenėlėmis. Klauskite manęs, jei ko nesuprantate: todėl, kad vienos pačiulpdavo Jogailai Štombergui kaip vakuuminiai siurbliai, o kitos nesidrovėjo būti iškruštos mano ir ministro Mureikos akivaizdoje. Klauskite manęs, jei ko nesuprantate: visi tie ministrai liūdavo į įtakingas subines ne todėl, kad iš prigimties būtų dievinę mirkti šūduose. Jie iš tų subinių dantiomis traukdavo milijonus. Dieve mano – kaip visa tai buvo nuobodu!

Jūs negalite įsivaizduoti nė šimtosios dalies to kosminio nuobodulio. Aplinkui mane vėl ėmė šmėžuoti Laima kažkokių dizainerių siūtomis suknelėmis, mudu vaidinome grandiozinėje operetėje vardu „Vilniaus aukštuomenė“. Tik meniškos sielos žmogus supras, kokio laipsnio nuopuolis yra po No teatro atsidurti niekingoje operetės scenoje. Mano raudonasis erosas jau visiškai išvėso, atsigaudavau nebent žaisdamas pokerį. Mes jį vadinome Vilniaus pokeriu.

Žudydami nuobodulį, lošdavome iš dujotiekių, Klaipėdos uosto krantinių, Jakutijos bei Pietų Afrikos deimantų, šešiolikinių merginų, savo žmonų, kuo įvairiausių mulkių ir mulkyčių likimų bei karjerų, žemės sklypų apie Trakų ežerus ir nė nebežinau ko dar. Tasai pokeris kartais dar pajėgdavo įkaitinti man kraują. Vilniaus pokerio negalėjai sulošti šiaip sau – tiesiog sumanęs ar iš anksto susitaręs. Tas pokeris turėjo pats užgimti tarsi gyvas padaras. Turėjo savaime, iš anksto nesusitarę, susirinkti būsimi lošėjai, tingiai apšnekinėti šį bei tą, gurkšnoti salyklinį viskį, galbūt planuoti savaitgalio kelionę į Amsterdamą. Tačiau visiems pamaži tapdavo aišku, kad tądien bus lošiamas Vilniaus pokeris. Lošėjų Patrio kabinete per visus laikus pabuvojo tik penki – be mudviejų ir Mureikos Vilniaus pokerį težaidė Uža ir Uschopčikas. Šitoje šalyje tebuvo du pagyvenę vaikinai, kurie niekad nepristigdavo turto Vilniaus pokerio statymams. Mureika statydavo ką nors iš bedugnio mokesčių mokėtojų maišo, Patris niekingai slogino visus savo padėtimi: jo statymų vertė būdavo juokingai menka, lyginant su kitų. Kokia Jogailos ant stalo numesta negriukė, ištraukta tiesiai iš televizoriaus ekrano, anaip tol negalėjo atsverti pusantro hektaro sklypo prie Galvės. Tačiau nususėliui Štom-

bergui daug kas būdavo atleidžiama. Aš pats vien dėl Vilniaus pokerio pradėjau kaupti turtą. Elena viską dieviškai kruopščiai prižiūrėjo, tebeprižiūri ir dabar. O anuomet ji vienintelė apmaldydavo mano beribius užmojus. Jeigu ne ji – veikiausiai būčiau sulošęs iš viso pasaulio arba savo gyvybės. Pokeris tikrai kaitino man kraują. Vien Elena šiaip ne taip nuleisdavo mane ant žemės.

– Jums teliko tie keturi kilogramai konfiskuoto heroino iš Vidaus reikalų ministerijos, – sakydavo nuobodoku balsu. – Jumis dėta, aš neičiau vabank.

Jos komentarai ir pastabos kažkodėl be galo juokino niekšėlį Užą, jis pradėdavo gurguliuoti tarsi vandens katilas pirtyje. Dabar mudu ne šiaip pokerio partneriai, bet ir gelminiai giminės, o anuomet jis buvo tiesiog prabangus dujų magnatas, visad nešiojantis akinius be rėmelių. Tokių akinių mada užėjo, praėjo ir vėl sugrįžo, tačiau Uža su jais niekad nesiskyrė. Turėjo jų turbūt kokį šimtą. Jo akiniai buvo vienintelis dalykas, iš kurio niekad nelošdavo. Beje, tai jis pirmasis pastatė į banką savo žmoną. Viliuosi, kad šiais laikais Vilniaus pokeris nebežaidžiamas.

Uschopčikas tiesiogiai ir netiesiogiai valdė tris bankus, tačiau visiškai nemokėjo skaičiuoti. Lošdavo pokerį meniškai, tiesiog poetiškai – labiau beprotiškai nei aš pats.

– Keliu, – sakydavo savo šaižiu balsu. – Juk reikia kilti. Kilti į dangų, į žvaigždes, skrieti Sokrato žirgais, kaip saktas tavo filosofas. Jeigu jis čia sėdėtų – būtinai keltų. Statau keturis tūkstančius „Merrill Lynch“ akcijų.

Tiksliai nė nežinau, ar kiti valdžios rūmų gyventojai numanė apie Vilniaus pokerį. Nors galėčiau kirsti lažybų, kad nė velnio nenumanė. Vilniaus pokeris – tai metafizinis žai-

dimas išrinktiesiems, o išrinktųjų Lietuvoje nėra daug. Šita šalis tiesiog per maža, kad joje išsiretėtų nors kiek daugiau žmonių su tikru polėkiu. Šita šalis yra liguistai per maža, todėl čia nepakanka tikrai kilnių protų, tikrai laisvų žmonių nei tikro blogio darytojų. Čia su viskuo striuka – ką jau kalbėti apie Vilniaus pokerio lošėjus. Čia per akis tik vaidinančiųjų „Vilniaus aukštuomenės“ operetėje.

Kažkurį savo gyvenimo akimirksnį tos operetės mizanscenų idiotizmui buvau pasiaukojęs ir aš. Atsipeikėdavau Rotušės ar kokio prabangaus restorano tualete, atidžiai žvelgdamas į veidrodį. Visiškai nebesupratau, ką šiame pasaulyje veikia tasai apskritaveidis smokinguotas vyriškis. Jis buvo atėjęs iš Geltonojo Imperatoriaus įkalintųjų karalijos, todėl nevaliojau jo suprasti. Jis nebevaidino No teatre, nes jam neberekėjo susitikinėti su jokiais rinkėjais. Jis nebeklykavo, mylėdamas savo vienintelę laimę Laimą, nes jie varganai pasimylėdavo gal kokį sykį per mėnesį. Aš nekenčiau to tipo iš veidrodžio mirtina neapykanta. Jau buvau pribrendęs susikauti su visu pasauliu. Jau buvau pusiau pavirtęs Sun-Tzu.

34. Ministras Mureika

Jis buvo panašus į milžinišką polietileno maišą, pripildytą lipnaus kleisterio. Tas maišas buvo įmantriai išrangytas, turėjo galybes užkaborių, savotiškai panašių į žmogaus kūno dalis. Jis netgi buvo meistriškai nudažytas žmogaus kūno spalva. Tą išplatėjantį į apačią maišą prieblandoje apsigavęs net galėjai palaikyti žmogumi. Aukštu drūtu vyru negrabiomis letenomis ir milžinišku svarių užpakaliu. Žmogus, kuris pirmasis praminė valdininkus Didžiaisiais Užpakaliais, be jokios abejonės, prieš tai sapne regėjo Mureiką.

Niekas neįstengė suprasti, koku būdu Mureika pasilypėjo karjeros laiptais taip nepakenčiamai aukštai. Uschopčikas manė, kad jį palaikė Uža, o šis vertė kaltę ant Uschopčiko ir visų jo bankų. Niekas iš solidžių turtuolių nė neįsivaizdavo, koks beprotis galėjo statyti ant tokio beviltiško arklio kaip Mureika. kažkas net prisiminė amžinatilsį Borį, tačiau anas tikrai nebuvo čia prikišęs nagų. Pats galiu paliudyti: kitados kaipsyk bandė Mureiką išgyvendinti – be jokių konkrečių rezultatų. Mureika buvo tobulai metafiziskas objektas: neturėjo kilmės nei istorijos. Niekas nežinojo,

kas yra jo tėvai, niekas nesuprato, iš kur jis semiasi galių, tolydžio atlaikydamas metų laikų ir vyriausybių kaitą.

Nuo jo sklido lipnus jį užpildančio kleisterio kvapas. Galėjo šlakstyti koku tinkamas tualetiniu vandeniu, tačiau to kvapo paslėpti negalėjo – bent jau nuo manęs. Man jis atrodė kaip didelė ir šlykšti gamtos paslaptis. Visą laik norėjau jį perprasti, įsirausti jam į vidurius ir išnagrinėti jo struktūrą. Tačiau bijojau, kad iš jo tikrai gali sunktis vien riebus tirštas kleisteris. Man iš anksto atrodė klaikiai šlykštu susiteplioti juo rankas.

Žmogaus kraujas gali kelti siaubą ar pasitenkinimą, tačiau nėra šlykštus. Mureikos viduriuose susikaupusi gliti masė tegalėjo kelti pasibjaurėjimą. Jo antrosios smegenys skendėjo tame kleisteryje, jis užlipdė visas tų smegenų poras, nuo sąlyčio su oru ėmė tirštėti, virsdamas klaikiais drebučiais. Tie drebučiai, ta riebalais aptekusio pilvo medūza blizgėdama atspindėjo ją naikinantį pasaulį, o pirmiausiai – viršum jos palinkusį suprakaitavusį mano veidą.

35. Veido nekentimas

Nekenčiu savo veido, nes tasai žmogus veidrodyje anaip tol nesu aš. Mano akys niekad nepajėgė deramai apvaisinti jokio veidrodžio, todėl tie spindintys niekšai, man į juos pažvelgus, arba suvis nieko nerodo, arba rodo visai kitą žmogų. Manęs Geltonojo Imperatoriaus burtai neveikia, užveidrodinės karalijos gyventojai kažkodėl neprivalo tarsi blogame sapne atkartoti visų mano judesių. Jie net nesistengia tiksliai atkartoti manojo veido formų.

Tas apykvailis apvalutis veidas negali būti mano veidas. Tos liūdnos suvargusios akelės tikrai man nepriklauso. Nėpykčiau ant veidrodžių, jeigu išvis nerodytų manęs – vien pilkšvą beformę marmalynę. Tačiau to anapusinei karaliai negana: ji dar parodo visiškai kitą, niekingą ir tuščią žmogų. Kaip tik to apvalučio beprasmių veido kitados buvo pilni visi laikraščiai ir visos televizijos. Kaip tik tą minkštutį pripučiamo žaisliuko veidą žmonės įsidėmėjo. Tai mano didysis paniekinimas ir kančia.

Stoviu priešais veidrodį švelniųjų kokonų kambaryje ir negaliu atsibjaurėti savimi. Visiška netiesa, kad žmogaus

kilnūs siekiai ir troškimai išgrynina jo veido bruožus ir padaro jo žvilgsnį bedugnį. Deja, jokie siekiai nei pastangos negali pakeisti žmogaus veido – jį gali pakeisti vien tobulas grimas arba mirtis. Net kai pavirtau Sun-Tzu, nė per nago juodymą nepasidariau panašus į kiną. Kad ir kiek mąstydavau apie gelminę Visatos pertvarką, netapau panašus į savo pirmąjį tėvą. Kad ir kiek skendėjau valdžios svaigulyje – netapau panašus nė į savo antrąjį tėvą. Mano kūnas nepasidengė brangakmeniais nei emalio segėmis. Man neužaugo tankūs žili plaukai ligi pečių.

Kartais iš veidrodžio gelmių link manęs atplaukia Saros esybės atvaizdas, galbūt šitas veidrodis yra Saros vaginos išraiška. Turbūt aš gimiau iš Saros iščių, o gal mano motina išvis manęs nepagimdė. Veikiausiai manęs apskritai nėra. Iš veidrodžio gelmės į mane žiūri suvis ne žmogus, o tik žmogaus protezas. Archajiškas geltonas protezas, trokštantis apnuodyti ir sunaikinti savo šeimnininką. Patikėkit manim – aš dieviškai gerai nutuokiu apie visų protezų esmę. Taip išmanyti protezų gelmes tegali jų giminės atstovas.

36. Protezų pasaulinės hegemonijos kėslai

Visada prisiminsiu gelsvą medinį kojos protezą, kurį senelės sode nusiėmė mano dėdė, pirmojo tėvo brolis. Aplinkui dūzgė bitės, vešėjo agrastai, obelys ir vyšnios. Kriaušės augo atokiau, anapus senojo skiedrastogio namo. Visa giminė valgė šviežią medų su šviežiais agurkais, visi buvo panirę į salsvus skonius bei kvapus, todėl niekas nekreipė dėmesio į geltonąją dėdės protezą. O jis slapčia atgijo ir ėmėsi gūdžios makabriškos veiklos.

Protezas atgijo lėtai, tačiau kraupiai ir neišvengiamai. Pirmiausiai atsargiai sujudėjo ir vos vos kvėptelėjo: sausos smilgos nuo to iškvėpimo baugščiai sulingavo. Pasakui geltonasis protezas tingiai pasiražė, pajudino visus savo raištelius ir dirželius. O galiausiai jau smarkiai pasitašė, pasirangė visu gelsvu kūnu, idant galutinai susikaupytų savo niekingam išpuoliui. Jis nepuolė mūsų visų kandžioti, nepabėgo į gūdaus miško tankmę – vien tysojo, ritmingai pulsuodamas ir tolydžio keisdamas spalvą. Tapdavo čia kiek žalsvokas, čia ryškiai geltonas, o tarpais net mažumą rausvas. Šitaip jis siuntė signalus kitiems

pasaulio protezams, visi jie rengė kraupų sąmokslą prieš savo šeimininkus.

Nors man tebuvo gal vienuolika ar dvylika metų, tą mirksni kiaurai perpratau visą protezų maišto esmę. Privalėjau išaiškinti šitai visiems, jau žiojausi pranešti tą šiurpią žinią, bet ūmai supratau, jog manęs niekas neišklausys. Puotaujanti sode mano pirmojo tėvo giminė tą popietę pernelyg džiaugėsi gyvenimu, pernelyg smarkiai paniro į hedonistišką *dolce far niente*, kad išgirstų grynojo proto balsą. Taip, tąsyk aš buvau grynasis protas, nors man tebuvo vienuolika ar dvylika metų. Perpratau pasaulinio protezų sąmokslą esmę, tačiau kartu suvokiau, kad manojų klyksmo tikrai niekas neišklausys. Jaučiausi nežmoniškai įskaudintas ir pasibaisėtinais bejėgis. Žinojau tikrąją tiesą, bet negalėjau jos niekam įteigti. Po daugelio metų, pilkuoju gyvenimo periodu, toks skausmingas bejėgiškumas tapo mano kasdiene būseną.

O tą popietę vien beviltiškai rijau seiles, nedrįsdamas prabilti. Mano pirmojo tėvo giminė džiaugėsi gyvenimu. Tokius juos ir prisimenu – tarsi kokio sulietuvėjusio Breigelio paveiksle. Ant lauko stalo buvo užtiesta balta staltiesė ilgiais kutaais. Mano pirmasis tėvas sėdėjo pasidėjęs greta lėkštės dar neįregistruotą savo dekonstrukcinio kambario eksponatą, panašų į nukirstą varlės letenėlę. Mano bekojis dėdė kaip visad nė nepasiėmė maisto lėkštės, o tik nemenką degtinės stiklinaitę. Senelė pleveno aplinkui stalą, ji jau tuomet mėgo paskraidyti. Ir tik gelsvas protezas žvelgė į visus juos iš šlykščių proteziškų papildų. Jis anaip tol nebuvo dirbtinė dėdės kūno dalis, jis buvo savarankiškas plėšrus žvėris, tūnantis amžinojoje pasaloje. Jis buvo gelsva lavonais mintanti hiena. Ta hiena iš anksto mėgavosi mano dėdės lavo-

no skoniu, jau buvo užkrėtusi dėdės kūną nuodais ir žinojo jo artimos mirties dieną.

Tasai protezas pratrėnė mano dėdei kojos bigę ir suleido į žaizdelę savųjų nuodingų seilių. Griausmabalsis triukšmą darys dėdė manė, jog tai niekniekis, tačiau iš tiesų tai buvo mirtinas įkandimas. Mano dėdę ištiko žaibiškas sepsis, jis nė nespėjo susivokti, kad jau miršta: tiesiog ėmė klejoti, o paskui net nesuprato, kad jau yra miręs. Dėdė gyveno vienai vienas, todėl jo niekas nepasigedo, kol kaimynai nebeapsikentė dėl nepakeliamo lavono tvaiko. Visą tą savaitę ar ilgiau geltonoji protezo hiena ėdė jo lavoną. Sako, ji nugraužė visą kojos bigę ligi pat klubo, ligi pat šakumos ir net pradėjo būti dešinią kiaušiu. Tą prakastą pajuodusią testikulą mano pirmasis tėvas laikė savo kolekcijoje. Kartais ilgai į ją žiūrėdavo, stengdamasis perprasti jam vienam matomus to makabriško eksponato rašmenis. Nežinau, kaip tą protezo istoriją suprato mano tėvas, tačiau aš daug ką suvokiau perdėm aiškiai.

Idant priaugčiau ligi to suvokimo, man reikėjo ne tik subręsti ir pergyventi visus spalvotuosius savo gyvenimo periodus. Man reikėjo pačiam tapti tokiu protezu žmogėdra. Reikėjo įsisukti į aukštąją politiką. Iš vidaus perprasti, kas yra kas šiame nykiame pasaulyje.

Dalinuosi ta gūdzia paslaptimi su visais: visi politikai, visi valdžios vyrai ir valdžios moterys anaipol nėra žmonės, o tik geltoni žmonių protezai. Jie specialios atrankos būdu išsivystė iš paprastų medinių kojos protezų. Juose yra lygiai tiek pat dvasios ir lygiai tokia pat geltonų lavonais mintančių hienų siela. Aš žinau, ką sakau, nes pats buvau keletui metų virtęs tokia hiena.

Mes, geltonosios hienos, mintame žmonių bei tautų lavonais. Visiškai nereikia stebėtis, kad taip trokštame pavienių žmonių, ištisų miestų ar net tautų žūties. Tiesiog Viešpats mums neleido misti gyvais organizmais kaip kitiems, neleido mums misti žole ar lapais kaip dar kitiems. Mes Dievo sutverti misti lavonais, tai nėra mūsų kaltė. Toks jau yra mūsų veikimo įgimtas mechanizmas. Jeigu tesame hienos Afrikos pusdykumėje – mintame pašvinkusiomis liūtų ar jaguarų išėdomis. Jeigu esame politikai, bet kokie valdžios vyrai ar moterys – mintame žuvusios dvasios žmonėmis ar ištisomis tautomis. O kadangi esame sąmoningos ir mąstančios hienos – ėdalo sau pasigaminame pačios, pačios nuosekliai ir išmintingai pražudome ištisų tautų dvasią. Kitaip gyventi paprasčiausiai negalime – tai tiesiog mūsų gamtinio išlikimo laidas.

Tikrai nesmagu visą laiką jaustis tik protezu arba geltonąja hiena. Tik todėl aš taip ūmai ir daugeliui netikėtai pasprukau iš valdžios rūmų. Jie liko ten toliau protezuotis, nieko nesupratę apie savo prigimtį ir esmę. Vienintelis Patris šį tą nutuokia, bet niekad neišsiduoda nutuokiąs. Jis tvyro tuose rūmuose kaip tirštas rūkas, kaip pagrindinis pasaulinio blogio šaltinis, kaip gyvas manosios pareigos priminimas.

37. Pirmasis trinitas kelyje į Damaską

Savo protezinės egzistencijos viršūnėje tvirtai nusprendžiau balotiruotis į prezidentus. Ne vien todėl, kad šitai buvau pusiau juokais per meilės seansą ant laiptų žadėjęs Laimai. Tiesiog šitoje šalyje buvau tam postui pats tinkamiausias. Man rodėsi, kad rinkiminė kampanija atgaivintų mano raudonąją erosą. Vėl būčiau priverstas važinėti po miestus ir miestelius, galbūt vėl įstengčiau suvaidinti gūdų ir slaptinę No teatro spektaklį. Be to, man patiko Prezidentūros salių apdaila ir vidaus kiemas. Man patiko idėja grubiai išdulkinti šlubąją Eleną ant prezidentinio stalo. Bet turbūt labiausiai troškau pabėgti iš valdžios rūmų aplinkos. Nebegalėjau pakęsti kasdien mane persekiojančios atgijusių manekėnų šutvės, o labiausiai ėmiau nekęsti paties Patrio. Kaip tik tuo metu nustačiau ir suformulavau lietuviškosios savaiminės atrankos dėsni.

Tas dėsnis yra visai paprastas, bet labai liūdnas. Jis teigia, kad šitoje mulkių šalyje savaiminė žmonių atranka visuomet išrenka ir palaiko pačius blogiausius. Labiausiai iškrypusius ir mažiausiai dorovingus. Labiausiai pavojingus ir ma-

žiausiai patikimus. Lietuviškoji savaiminė atranka varo pasaulį blogėjimo ir prapulties linkme, tai tikras protezinių hienų civilizacijos triumfas. Aš žinau, ką sakau, nes pats keletą metų buvau protezinė hiena.

Mes, protezinės politinės hienos, esame lietuviškosios natūralios atrankos keliu išsivysčiusios iš normalių lietuvių. Tačiau visa mūsų evoliucijos raida kryptingai ir nuosekliai buvo tokia, kad būtume patys blogiausieji iš blogiausiųjų, patys mulkiausieji iš mulkiausiųjų, nepakančiausieji iš nepakančiausiųjų. Privalome būti tikrai rinktiniai egzemplioriai, taigi ir stengiamės tokiais kuo greičiau tapti. Valdžios rūmų panoptikumas man visuomet savotiškai patiko, matyt, todėl galiausiai panorau jį estetiškai ir konceptualiai pranokti. Gal būtų visai įdomu retsykiais į jį ateiti ir atsivesti vaikus – tarsi į kokį zoologijos sodą ar delfinų muziejų. Tačiau kasdien jame trainiotis, o kartais užtrukti net ir nakčiai – tai jau nepakeliama kankynė. Tatai slogina net ir protezinę dvasią: nereikia manyti, kad politinės hienos – tai tiesiog geltoni medžio gabalai, atgiję senoviški kojų protezai. Tai būtų pernelyg paprasta ir neįdomu, todėl pasaulyje taip ir nėra. Pasaulis mėgsta būti nepagrįstai sudėtingas ir idiotiškai painus. Pasaulio savaiminis siekis – visiškai supainioti ir sugniuždyti žmones.

Kol kas dar gerai prisimenu anuometinę savijautą ir savo nuotaikas. Pakankamai gerai žinojau, kad esu protezinė hiena, lietuviškosios natūralios atrankos tvarinys. Tačiau tas nėra per nago juodymą nemenkino mano savimylės nei didybės manijos. Visa esybe jaučiausi esąs valdovas – gal kiek menkesnis nei dabar, tačiau beveik visagalis. Išgyvenau metafiziškai tikrą, nėra kiek nepramanytą ir nesuaidintą valdo-

vo nuobodulį. Kartais sklaidydavau jį vis neigrystančiu Vilniaus pokeriu, o kartais vizitais pas vis smarkiau senstantį Aleksą, antrąjį savo tėvą. Jis vis rečiau bepakildavo iš mėgiamo kunigaikščio Oginskio krėslo, padėdavo ant šilkinų siuvinėtų pagalvėlių basą dešinę pėdą su ištinusiu mirštama skaudamu podagriniu nykščiu ir tylėdavo – vien tyrinėdavo mane žvilgsniu. Jo žili ant pečių pasklidę plaukai apvyto, tačiau vis dar blizgėjo, su jų aureole Aleksas atrodė panašus į krivių krivaitį.

– Tau reiktų nugvelbti iš kokio muziejaus autentišką krivulę, – kartą visiškai rimtai jam pasiūliau. – Gal net galėtumei skelbti visokius užkeikimus ar bent prišaukti lietu.

– Man nereikia lietaus, – be galo rimtai atsiliepė Aleksas. – O tavęs nebeįkirstų jokie užkeikimai. Seniausiai ištrūkai iš mano globos ir mano galių lauko. Tu gal nė nesupranti, koks siaubūnas pasidarei.

– Bent jau nepuolu dulkinti nepilnamečių įsūnytų vaikinučių, – šlykščiai atsikirtau.

– Ojėzau – tai toks niekutis prieš tavo elgesį ir visą tavo veiklą. Tu prievarta dulkinai ne kokius vaikinukus ar mergaičiukes – tu išvien su Jogaila išniekinai ištisą etnosą. Tu leidai tautai pavirsti elgetišku mulkių minia. Ar dažnai, pasigriebęs kokių žmogelių gatvėje, įdomumo dėlei jį nuknekcini ir supjaustai į gabalėlius? Ar dažnai iš pavydo sterilizuoji kokią grožio karalienę, kad tokios daugiau nesiveistų? Kokias susigalvoji pramogas, kad neišsikraustytum iš savo iškrypusio valdiško proto?

Irzlus senuko pyktis mane savotiškai smagino, nors tikro smagumo patirdavau tik tyčiodamasis iš pačių valdžios žmonių. Patris ir čia mane palaikydavo, tačiau iniciatyvą visuo-

met rodydavau aš. Man patiko šokdinti tas dvokiančias hienas, kuo aukštesnį postą koksai žmogeliukas užimdavo – tuo įtaigesnį pajusdavau malonumą.

Kai kuriuos šokdinau tiesiogine to žodžio prasme. Rinktinis šou numeris, kosminio nuobodulio apoteozė buvo ministro Mureikos šokdinimas. Skubiai iškviesdavome jį iš ministerijos ir priversdavome šokti rusišką kazačioką. Mureika beviltiškai pukšėjo, akiniai tolydžio krito jam nuo nosies – tačiau jis šoko, dar ir kaip šoko. O kas jam beliko? Mudu su Patriu tebevaldėme visus senuosius KGB archyvus – visas slaptas žinias apie galybę dabartinių Seimo narių bei ministrų. Ši Alekso dovana buvo tikrai neįkainojama. Mudu įkūnijome žinojimo apie žmogų triumfą. Prieš mudu niekas negalėjo atsispirti – net ir Mureika. Šitaip mes jam keršijome už tai, kad nepajėgiame juo atsi-kratyti. O dar mėgome šokdinti buvusius komunistų bonzas. Keletas jų jau virto kokonais, stovi mano kolekcijoje ir stulbina žmoniją. Jie pagaliau rado tikrą savo vietą Lietuvos istorijoje.

Prisiminiau Mureiką anaip tol ne šiaip sau. Kaip tik jis mano likime kažki kodėl tapo fonu, kuriame nuskambėjo pirmasis trimitas, jo rusiškas kazačiokas tapo manuoju keliu į Damaską. Mureika kaip tik kazačiokinosi, kai po ilgų conceptualių apmąstymų sugalvojau, ko esmingai stinga šitos šalies ir šito miesto visuomenės organizacijai. Čia mirštamai stigo žmonių sąvartyno. Čia stigo specialaus rezervato ar parko, kur galėtų susirinkti ir pasitraukti iš pasaulio visos jo šiukšlės. Tai galėtų būti tikrai gražus parkas su dailių formų, maloniais palytėti suoleliais. Prie jo įėjimų – taip pat ir visose vaistinėse – būtų parduodamos savižudiškos

tabletės. Vienai vienos rožinės tabletės pakaktų, kad be skausmų išsikraustytumei į geresnį pasaulį. Kiekvienas panorėjęs galėtų nusipirkti tokią tabletę be jokio recepto. Tačiau kai kuriems būtų išrašomi prievartiniai receptai, kuriuos būtų privaloma realizuoti. Tokiems rožinė tabletė būtų išduodama už dyką. Koksai žmogelis laisva valia ar su privalomuoju receptu gautų rožinę tabletę, atsisėstų ant dailaus suolelio liūdnai gražiamo parke ir palaimingai iškeliautų anapus. Pasitraukusiųjų kūnus surinktų speciali tarnyba, o pasaulis lengviau atsikvėptų.

Privalomuosius receptus galėčiau išrašinėti nors ir aš pats. Pirmiausiai apdalyčiau iškiliausius politikus – tas geltonąsias protezines hienas. Savojo atpildo neišvengtų ir visokie rašytojai bei muzikai, trikdantys žmogaus buvimo rimtį savo žodiniais prasimanymais ar nenatūraliais garsais. Su ypatingu malonumu galabyčiau visus pianistus, tapytojus bei matematikus. Tačiau tai būtų tik mažutėlė visų mirties parko lankytojų dalis. Svarbiausieji būtų tie, kurie rožines tabletes pirkę patys, laisva valia. Kuo mažiau žmonių pasaulyje – tuo geriau.

Padėti nusižudant – galbūt pati žmogiškiausia iš visų žmoniškųjų savybių. Kaip tik dėl šio gilaus suvokimo susibičiavau su Džeko Kevorkiano sistema. Daktaras Mirtis ir dabar man galėtų daug kuo pagelbėti, deja, tie amerikiečių neišmanėliai vėl pasodino jį į kalėjimą.

Anuomet jo teorijų dar nežinojau – tiesiog žiūrėjau į pukšintį ir tūpčiojantį Mureiką ir nuoširdžiai gailėjausi, kad niekas nepasiūlo ar neiperša jam rožinės tabletės. Mureika man rodėsi esąs vienas baisesniųjų žmogaus išsigimimo pavyzdžių. Žinoma, neskaitant manęs paties. Tuomet kaipsyk bu-

vau nelemtoje Vilniaus pokerio partijoje pralošęs Laimą gudruoliui Užai. Taip jau atsitiko, kad visai nebeturėjau ką statyti, Elena su visais nesuskaičiuojamais turtais jau buvo saugiai išvažiavusi iš Vilniaus, o mane ligi kaulų smegenų perėmė nesulaikomas azartas.

– Visuomet galima statyti žmoną, – ramiai priminė Uža. – Tokį statymą priimsiu. Juk pameni – pats nesyk esu statęs savąją.

Aš privalėjau, tiesiog privalėjau išlošti: turėjau rankose tris tūzus ir du karalius. Daugsyk stačiau visą savo gyvenimą ant kur kas silpnesnės kortos. Tąsyk tikrai privalėjau išlošti, tačiau Uža turėjo keturias devyniukes.

– Po savaitės grąžinsiu gyvą ir sveiką, – išdidžiai man pažadėjo.

Nesugrąžino jos ligi šiandienos. O anuomet man dar reikėjo pasakyti viską Laimai. Pokerio skola – šventa skola, antraip pokeris nebebūtų pokeris. Tačiau pranešti tą gėdiną siaubą žmonai niekaip nepajėgiau. Jaučiausi tarsi prieš mirtį: prieš akis man prabėgo visas bendras gyvenimas su Laima. Turbūt netgi numiriau, o paskui prisikėliau jau nebe visiškai toks, koks buvau ligi tol.

Pranešiau jai džiugiąją žinią lūžtančiu balsu, bet ji atsišaukė visiškai šaltakraujiškai. Kaip tik tai mane labiausiai ir įskaudino. Ji neklykė, nepriekaištavo, nevožė man per veidą – ji apskritai nepravėrė burnos, vien gūžtelėjo pečiais. Tik paskui pagalvojau, kad jiedu su Uža ir anksčiau pafliртуodavo. Ji susirinko šiek tiek daiktelių ir išvažiavo pas jį į Klaipėdą tarsi į kokias atostogas. Pokerio taisyklės nereikalavo, kad jie būtinai pergulėtų, bet ir neatmetė tokios galiybės. Man teko susitaikyti su tuo šurpiu pralaimėjimu, iš

pykčio ir nuoskaudos pašokdinau Mureiką, o šis man įbruko nemirtingą Sun-Tzu veikalą.

– Sako, šitas kitaicas geresnis net už Makiavelį. Man jo nereikia – vis vien angliškai neskaitau. Gal tau pravers?

Pradėjau skaityti vangiai, bet jau po valandos buvau tos knygos vergas. Ji nuskambėjo man tarsi iš amžių miego žadinantis trimitas. Pasijutau ūmai išvydęs girtus angelus kelyje į Damaską. Pasijutau perpratęs pasaulį ir net kai kurias dar stambesnes Visatos dalis. Pirmąsyk gyvenime suvokiau visą pasaulio cinizmą ir pergales siekimo absurda.

Skačiau tą knygą vieną vienintelį kartą ir nesirengiu prie jos daugiau nė prisiliesti. Nenoriu sugadinti neprilygstamo pirmojo išpūdžio. Negalėčiau tiksliai pacituoti nė vienos „Karo meno“ eilutės, tačiau kiaurai perpratau visą to veikalo dvasią – galbūt net geriau, nei ją perprato patsai Sun-Tzu. Knygos pergyvena savo kūrėjus, o skirtingose epochose jos pradeda reikšti visai ką kita, nei reiškė kada nors anksčiau. Man „Karo menas“ tobulai išdėstė karo prieš visą pasaulį taisykles. Niekšelis Mureika man įkišo tikrą nuodą – narkotiką, nuo kurio jau niekad negebėjau atjunktį. O ir nenorėjau. Vienu šuoliu peršokau į visiškai bespalvį ir tobulai išbaigtą savo gyvenimo etapą. Tą etapą, kuriame mano didvyriškas gyvenimas ir nutrūks.

Nežinau, ar tam mano virsmui buvo lemtingas kaip tik Sun-Tzu. Pamaži pradėdau vis smarkiau įtarti, kad lemtinguoju trimitu manajame kelyje į Damaską galėjo tapti bet kas. Sklendžiantis nuo šakos rudeninis medžio lapas arba šaltiniuoto kriokliuko čiurlenimas. Nuoga pasakiško gražumo mergina arba rėpliojanti per basą mano pėdą skruzdelė. Visi reikiami pakitimai jau buvo įvykę mano pilvo sme-

genyse, trūko tik išorinio postūmio galvos smegenims. Pasaulio raida susiklostė taip, kad tuo postūmiu tapo Sun-Tzu. Ilgainiui ir aš pats tapau Vilniaus Sun-Tzu.

Iš pradžių dar laikiausi nelemtame valdžios žmonių pasaulyje. Man trūko tam tikrų žinių bei galimybių, kurias galėjo suteikti tik valdžia. Man reikėjo medžiagos fundamentaliems bandymams, kurie nebaigti ligi šiol. Tik valdžios rūmų galimybės leido man tolydžio dirbuotis dviejose rinktinėse operacinėse, perrinkinėti ir perpratinėti žmogaus inkstus ir kepenis. Tik valdžios rūmų pinigai leido man deramai priimti savo paskutinįjį, bet galbūt svarbiausią svečią.

38. Paskutinis mano svečias

Visuomet beviltiškai gaila prisiminti tai, kas tau nutiko paskutinį kartą gyvenime. Žmogus su tragišku liūdesiu atsimena paskutiniąją meilę, kokios jau tikrai daugiau nebepatirs. Paskutinįjį pribloškiamai tobulą lytinį aktą, kokio pakartoti jau niekad nebepavyks – kad ir kokiais kiekiais rytų „Viagrą“. Iš tų laikų man liūdniausia prisiminti visai ne mane apleidusią Laimą, o paskutinįjį savo didį svečią.

Jį liūdna prisiminti todėl, kad daugiau jau nieko šitaip priimti nebegalėsiu. Negalėsiu priimti ir niekaip kitaip – juk nekviesiu Kovarskio į savo laikinąjį karstą ar nuteistųjų ligi gyvos galvos kamerą. Taip tik parodyčiau nepagarbą jam ir bandyčiau sukelti kvailą gailestį sau.

Levą Kovarskį išsikviečiau iš Minesotos už vyriausybės rezervinio fondo pinigus. Patiesiau jam raudoną kilimą prie lėktuvo trapo. Kovarskis buvo priblokštas.

– Ar aš nejučia tapau kokios nors šalies prezidentu, nė pats to nežinodamas? – atsargiai pasiteiravo.

– Ne, tačiau aš netrukus tapsiu šitos šalies prezidentu, – mandagiai atsiliepiu, nors jau gerai žinojau, jog kalbu netiesą.

Levą Kovarskį dar pribloškė išrikiuota garbės sargyba bei kukluti sutikimo orkestras. O aš patylomis bandžiau suprasti, kodėl iškiliausi šio pasaulio žmonės dažnai esti visai neišvaizdūs. Levas buvo gerokai kumptelėjęs ir liesas kaip Bertranas Raselas. Sutikęs tokį žmogų gatvėje, neatkreiptum į jį nė menkiausio dėmesio arba palaikytum nepavojingu keistuoliu. Nė neįtartum, kad prieš tave stovi galbūt didžiausias visų laikų žmogaus žinovas, jau kadų kadai išpranašavęs antrųjų smegenų egzistavimą. Jau kažin kada supjaustęs žmogų į menkiausius gabalėlius ir perpratęs jo kosminę niekybę. Pasikviečiau jį, norėdamas iš arti parodyti jam lietuvių pilvo smegenis, leisti pačiupinėti jas rankomis. Tokių raiškių antrųjų smegenų nerasi niekur pasaulyje. Lietuviai mąsto pilvu, šitai sąlygojo visą tautos istoriją ir netgi tai, jog kaip tik aš ėmiausi tą tautą valdyti. Tačiau tautos istorijos knygos visai nepranašiškos, jos nenumatė nei manęs, nei Levo Kovarskio, nei to, kad mudu nelemtai susieisim šigela užkrėstose Vilniaus operacinėse.

Aš neišsidaviau Levui Kovarskiui, kad jau esu virtęs Sun-Tzu ir pradėjau karą prieš žmonijos rauges. Sun-Tzu mus moko, kad slaptumas ir tobulas apsimetimas yra bet kurios lemiamos pergalės laidas. Aš apsimėčiau, kad siekiu dalyvauti prezidento rinkimuose, o iš tiesų slapčia išlaisvinau iš kalėjimo visada sugebantį įsipainioti į aferas stebukladarį statybininką Nargėlą. Apsimečiau, kad įnirtingai svarstau valstybinius finansų reikalus, o iš tiesų visiškai slapčia aptarinėjau su Obuolių Petriuku visuotinės protezų teorijos pagrindus. Dažnai ir ilgesingai spoksojau į veidrodį, su siaubu ir nuostaba matydamas, jog tampu dvasiškai vis labiau panašus į senovės kiną. Tai buvo gry-

nai dvasios panašumas: išoriškai į mane tebežvelgė vis tas pats apvalus bereikšmis veidelis.

– O Jėzau, kaip seniai nebepjausčiau vilniečių, – atsiduso Levas Kovarskis, švelniai perrėžęs pirmąjį lietuvišką pilvą. – Nuo tų šventų laikų, kai atradau niekingąjį vilnietiško smegenų parazitą, vien už pinigų pjausčiau nusususius amerikoniškus pilvus. Lietuviška mėsyte visai kitaip kvepia. Lietuviški kauliukai visai kitokio trapumo ir laibumo. Jaučiuosi tarsi sugrįžęs į jaunas dienas.

Aš irgi pasijutau tarsi sugrįžęs į jaunas dienas. Prisiminiau nelemtąją Karoliniškių varlę, kurios skrodimu prasiėdėjo manasis žengimas link virsmo Sun-Tzu. Man vis rodėsi, kad iš mudviejų mėsinėjamo pilvo irgi tuoj išsiverš ne numaldoma garsų lavina, triukšmingesnė net už reaktyvinio lėktuvo griaudėjimą.

– Mudu privalėtumėm parašyti monografiją apie lietuviškų pilvo smegenų sritis, – ramiai postringavo Levas prie jau nebežinia kelinto prapjauto pilvo. – Šit pažiūrėk, kaip kai kurie mazgai ir kai kurios skaidulos kartojasi. Aš veik neabejoju, kad tie mazgai, tos skaidulos nusako tam tikrus mąstymo ir elgesio stereotipus. Padaręs pirmąjį pilvo smegenų žemėlapi žmogus turėtų gauti visas Nobelio premijas susyk. Juk atvertų visiškai naują žmogaus pažinimo sritį. Ar bent supranti, kad mes absoliučiai naujoviškai perprantam žmogų? Daugybės žmonių veiklos nepaaiškina nei genetika, nei psichologija, nei auklėjimas, nei aplinkybės. Tačiau viską paaiškintų detali jų pilvo smegenų analizė. Štai žiūrėk, kokie gumburiai. Mes tiesiog nemokame skaityti šito rašto. Tai milžiniška mūsų netektis. Aš manau, kad pilvo smegenų hieroglifai – tai tikrieji Dievo rašmenys.

Šis Levo pastebėjimas buvo ne šiaip esmingas – jis buvo genialus. Sun-Tzu įsidėmėjo jį visiems laikams ir įrašė į savo knygas. Sutikęs karo kelyje žmogų, pirmiausiai nužvelk jo antrąsias smegenis. Tik jos tiksliai nurodo, ko iš to žmogaus galima tikėtis. Jos tiesiai pasako, kas tas žmogus yra ir kurlink eina pasaulio keliu. Tiesa, norint perprasti antrąsias smegenis, pirmiausiai reikia perskrosti žmogui pilvą. Levas Kovarskis skrodė žmones meistriškai, tiesiog tobulai, iš jo galėjai mokytis ir mokytis. Tikriausiai pasikviečiau jį, nesąmoningai norėdamas galutinai įteisinti savo prapultį ir virtimą Sun-Tzu. Man reikėjo baigiamojo postūmio, įsviedusio mane į kunkuliuojantį pragaro verpetą. Man reikėjo iš arti pamatyti vyriausiąjį pragaro virėją Levą Kovarskį ir gauti jo palaiminimą.

Levas anaip tol neskubėjo man jo duoti. Jis godžiai pjaustė vilnietiškus pilvus, kaskart vis labiau įsijaudrindamas. Operacinės darbuotojai jau seniai žvelgė į mudu itin šnairai, tačiau bijojo net kiauksnelėti. Aš vis dar tebebuvau valdžios ir šlovės viršūnėje, nors rengiau savo didįjį išėjimą į požemius. Obuolių Petriukas jau buvo juodai finansiškai susimovęs ir nusmegęs į gilų pogrindį. Stebuklingasis statybininkas Nargėla plušėjo požemiuose, baigdamas įrenginėti mano būsimą laikinąjį karstą. Elena dar nebuvo apšlubinta, bet jau išsiųsta ne tik iš valdžios rūmų, bet ir iš Vilniaus su visais didžiaisiais mano pinigais. Man tereikėjo paskutiniojo štricho, paskutinio didžiojo metro Kovarskio skalpelio režio, paskutiniųjų tyliai ištartų jo žodžių.

Nors aš gerai numaniau jo testamentą, skirtą man. Aš tą testamentą esu kelis syk sapnavęs. Pagautas kūrybinio šišo Kovarskis ūmai sviedžia šalin preparuojamą žmogelį ir per-

pjauna pilvą pats sau. Tai anoks charakiris, jo pjūvis lėtas, tikslus ir skrupulingas. Tiesiog jis kaip tikras mokslininkas aukoja save žinojimo vardan. Jis jau seniai nujaučia, kad norint geriausiai ištirti antrąsias smegenis, reikia preparuoti gyvą kūną. Dar tik merdint pilvo smegenys jau spėriai nyksta, o negyvo žmogaus jos tampa visai menkutės. Jas galima atrasti, galima ištirti, tačiau jos nykiai juokingos lyginant su gyvo žmogaus antrosiomis smegenimis. Perrėždamas savo pilvą, Kovarskis norėjo parodyti man tikras, gyvas, pulsuojančias antrąsias smegenis. Toks ir buvo jo testamentas.

Be to makabriško testamento gavau dar ir stulbinamą dovaną. Levas Kovarskis atgabeno man amputuotą buhalterės Eleonoros krūtį. Prie vyno buvau jam papasakojęs savo vaikystės stebėjimų istoriją, o Kovarskis ūmai užsirovė ant Eleonoros krūties. Pasirodo, tai buvo rekordinio dydžio krūties auglys, todėl grandiozinis Eleonoros papas buvo užkonservuotas ir atsidūrė neoficialiame klinikų muziejuje. Eleonora Rogova, šešiasdešimt antrieji – viskas čia atitiko. Be to, aš paprasčiausiai atpažinau tą krūtį – tokių pasaulyje daug nebūna. Taigi jau turėjau kolekcijos pradžią – tokią dovanėlę galėjo įteikti tik pamišėlis Kovarskis, kurį apimdavo tikras šėlas nuo žmogaus kūno dalių.

Štai kodėl Kovarskis taip verždavosi į operacines pjausyti dar gyvų žmonių, baugindamas ir profesūrą, ir ordinatorius. Jis buvo beprotis – kaip ir kiekvienas genijus ar pateptasis išminčius. Aš irgi be galo norėjau tokiu tapti, idant išgelbėčiau žmoniją. Nesergu didybės manija, tik esu sukūręs vieną teoriją, kilusią iš senos legendos. Pagal ją Dievas nuolat nori sunaikinti žmoniją – taip ji jam pabosta, tokia

pradeda atrodyti baisi ir nepakenčiama. Tačiau pasaulyje vis atsiranda keletas dešimčių ar keletas šimtų pateptųjų išminčių, kurie pačiu savo buvimu įrodo Dievui, kad žmoniją verta palikti gyvuoti. Jie tarsi pateisina žmonijos egzistavimą, nepaisant visų jos šlykštybių bei silpnybių. Visi jie daro vis kitokius darbus – anaipol nebūtinai gerus. Visi jie vienas kito nė nepažįsta. Vieni jų nutuokia apie kitų pateptųjų egzistavimą, o kiti apie tai neturi nė menkiausios nuovokos.

Man regis, aš turiu apie tai esminę nuovoką. Levas Kovarskis jos neturėjo: jis buvo tiesiog genialus tyrinėtojas, galintis atrasti pilvo smegenis, galvos smegenų parazitus ar net šimtą velnių ant adatos smaigalio. Aš nepasiėmiau jo gyventi ir dirbti į savo laikinąjį karstą.

39. Pirmasis raugės apibrėžimas

Aš privalėjau rasti pirmą aukojamąjį vienas vienužis, idant pagaliau tapčiau pateptuoju. Tik nemanykite, kad aš to norėjau, juolab troškau. Aš tesu Dievo rašmuo ir tedarau tai, kas manimi Viešpaties parašyta. Jeigu manimi būtų parašyta per dienų dienas girtuokliauti, o naktimis klejoti baltojoje karštinėje – aš taip ir daryčiau. Tačiau vis vien būčiau valdovas, nes aš apsigimiau būti valdovu. Šitai man įteigė mano beprotė giltinė motina. Ji taip šventai tikėjo, jog esu genijus visose įmanomose srityse, kad aš ir pats pradėjau taip galvoti. Mano pirmajam tėvui nupjovė galvą, nes jis nebuvo joks valdovas, o tik pasaulių dekonstruktorius. Jis dekonstravo ištisus kosmosus, bet vos įsigeidė dekonstruoti Tarybų Sąjungą – jam iškart nupjovė galvą.

Šit mano antrasis tėvas jau buvo tikrų tikriausias valdovas – biseksualus imperatorius su nesuskaičiuojamais ryšiais bei nesuvokiamais užmojais. Turbūt ligi jo ar savo mirties patalo taip tiksliai ir nesuvoksiu, kodėl jis stumte įstūmė mane į valdžią. Paskui nieko iš manęs už tai nereikalaavo. Aleksas visai neatrodė panašus į politikų ir valdovų tvar-

kytoją. Jis buvo panašus į pensijon išėjusį dailininką ar kompozitorių žilutėle kuplia ševeliūra. Gal jis tiesiog rinko dar vieną didelę kolekciją. Turėjo visko, o jo širdis įsigėidė į savo kolekciją įsegti dar ir gyvų veikiančių politikų. Todėl jis ir nesirengė mudviejų su Patriu valdyti: juk nepradedi perlipdyti sunkiausiai gautos Mingų dinastijos vazos ar neimi pertapyti Vermejerio. Jis tiesiog mudu surado ir įtraukė į savo kolekciją, o paskui jau nebelietė. Mat toks jau buvo Aleksas – ko gero, jis galėjo perprasti ir antrųjų smegenų reikšmę, ir manosios kokonų kolekcijos svarbą. Jis tikrai įdomus ir vertingas Viešpaties rašmuo.

Tačiau man reikėjo anaipol ne rašmens, o tik aukojamojo jaučio ar avino. Jis buvo taip arti, toks ranka pasiekiamas, kad taip ir magėjo jį išskrosti gyvą. Buvo galima jį taip nukazačiokinti, kad jis persitempęs nusprogtų. Buvo galima maitinti jį tokiais kiekiais riebių lašišų bei ledų, kad jį pagaliau ištiktų smūgis. Tačiau ministras Mureika ne vel tui atlaikė visas lietuviškas valdžias, kiek tik jų bebuvo. Jis gėrė ir ėdė kaip slibinas, jis buvo nenugalimas ir triukšmingas. Kaip tik todėl jį derėjo paaukoti pirmąjį, nes jis buvo neginčytina raugė.

Aš daug mažčiau dėl raugės apibrėžimo, čia man pagelbėjo ir Obuolių Petriukas. Jis juk galėjo valandų valandas išmintingai, bet neužčiaupiamai sapalioti bet kokia tema. Sykį irzlokai užklaustas ramiausiai paaiškino:

– Tų žodžių, kuriuos pasakau garsiai – į knygas jau niekad nebededu. Todėl tiek daug ir vapu, kad knygoms liktų tobuloji tuštuma. Štai ir visa paslaptis.

O pirmasis raugės apibrėžimas išėjo visiškai paprastas: tai tiesiog piktžolė, kurią reikia išrauti ir sudeginti. Obuolių

Petriukas raičiojosi iš juoko, bandydamas įsivaizduoti, kaip ministrą Mureiką reiktų išrauti iš žemės ir sudeginti. Tačiau aš turėjau visiškai kitokių planų. Aš išskrodžiau jį meistriškai, kaip mane išmokė metras Kovarskis. Tai buvo paskutinis lavonėlis, pjaustytas mudviejų su juo pamėgtoje operacinėje, tik aš jį pjausčiau jau vienas. Aš nieko nežudžiau: ministras Mureika vis dėlto pats nugaišo nuo persirijimo, persigėrimo bei aukštesniosios valdžios baimės. Po jo oda buvo ne vienas, o bent šeši riebalų sluoksniai, iš visų jo audinių vietoj limfos varvėjo taukai. Bet mane labiausiai domino jo pilvo smegenys. Jos buvo milžiniškos, kaip ir pats Mureika. Jis mąstė pilvu, visus sprendimus priiminėjo pilvu, tikriausiai jis net mylėjo ne kuo kitu, o tik pilvu. Mureika buvo tikrai puikus pirmasis eksponatas manajai kolekcijai.

Tačiau tą akimirksnį mano viešas gyvenimas baigėsi. Išmėsinėti ministro lavoną, o paskui dar šį bei tą iš jo sumeistraiuti buvo nebeleistina net ir man. Tikriausiai net ir Patriui. Aš nugrimzdau į gilų pagrindį, kuriame tūnu ligi šiol. Ir neturiu nė menkiausios galimybės kada nors iš jo išlįsti.

Bet aš ir nenoriu. Man visai smagu konstruoti savųjų kokonų kolekciją. Smagu prie gero viskio papostringauti su Petriuku apie aukštas materijas. Smagu paklausti Albino Afrikos muzikavimo. Be to, aš dažnai išeinu ir į saulės šviesą, nors mane gauda turbūt pusė Vilniaus policijos ir saugumo. Čia pirmiausiai svarbu išties deramai nusigrimuoti. O paskui viską lemia atpažinimo laikas.

40. Atpažinimo laikas

Kiekvienas žmogus yra perprantamas ligi pat panagių, ligi kaulų čiulpų, ligi paskutiniausios pilvo smegenų skaidulos. Kiekvienas žmogus yra bedugnė, tačiau tos bedugnės gylį galima išmatuoti begaline liniuote. Toji liniuotė išties kardinaliai beribė, o šit žmogaus atpažinimo laikas anaip tol nėra begalinis. Visus artimus žmones įmanoma atpažinti ir perprasti per savo niekingai trumpą gyvenimą. O didžiumą šiaip sutiktų žmonių galima perprasti per juokingus kelerius metus ar net mėnesius. Jų atpažinimo laikas yra niekingai trumpas.

Kiekvieno žmogaus vertė priklauso nuo jo atpažinimo laiko. Nuo to, kiek ilgai tas žmogus gali apgaudinėti aplinkinius, o ypač – savo artimuosius, kiek išgali likti neatpažintas.

Moterų atpažinimo laikas esti ilgesnis. Nėra jokios lyčių lygybės – šitai skelbiu kategoriškai. Moterys yra paslaptingesnės ir kur kas labiau varliškos nei vyrai. O dar labiau varliškos ir neperprantamos yra pačios varlės. Nereikia manyti, jog atpažinimo laikas – vien žmogiška savybė. Savą

atpažinimo laiką turi kiekvienas gyvūnas, kiekvienas medis ir kiekviena debesų konfigūracija. Net Visata turi savąjį atpažinimo laiką, tik šis yra begalinis.

Esu vienas nedaugelio mąstytojų, kurie gerai suvokia turį savą konkretų atpažinimo laiką. Tikriausiai sakant, ištiesą atpažinimo laikų komplektą. Kai grimuojosi veidą, tesiekiu padidinti banalų fizinio atpažinimo laiką. Tačiau galima grimuotis ir jausmus bei dvasią. Galima grimuotis net sielą, stengiantis be galo pailginti esminį savęs atpažinimo laiką. Kuo giliau nuo visų pasislėpsi – tuo ilgiau išliksi viršūnėje. Meilės, sekso ar valdžios viršūnėje. Arba visose viršūnėse vienu metu.

Tiktai, besidžiaugdamas tomis viršūnėmis, nė akimirksniui nepamiršk, kad tos tariamos viršūnės iš tiesų tėra bedugnės. Tai toks Dievo pokštas. Jis mėgsta taip papokštauti dieviško nuobodulio vakarais. Tačiau vis vien kuo labiau ilgink savo atpažinimo laiką. Elkis kaip aš, elkis kaip Sun-Tzu: kuo ilgiau liksi neatpažintas – tuo didesnė galimybė laimėti savojo gyvenimo žaidimą arba karą. Juk karas ir tėra kruvinas žaidimas – kaip kad manasis gyvenimas.

41. Dieviškasis grožis

Pasaulis yra Visatos Sutvėrėjo meno kūrinys. Daugybė dalykų šiame pasaulyje yra betiksliai ir beprasemiai kaip tik dėl tos priežasties. Mat grožis, kaip jau kadų kadai išmintingai nurodė Kantas, negali būti tikslingas nei prasmingas loginiu ar utilitariniu požiūriu.

Dieviškojo pasaulio grožis negali būti salsvas nei dailus. Rupūžė ar hiena žmogui gali atrodyti šlykščios ir pasibaisėtinos, nes jos nėra nei dailios, nei salsvos. Tačiau šie – kaip ir visi kiti – padarai yra dieviškai gražūs. Dievas juos sutvėrė ne kokiai ypatingai prasmei ar tikslui, o tik dėlei savosios grožio sampratos. Vien tik žmogus Viešpačiui yra negražus. Jei ne pateptieji išminčiai pasaulio gynėjai, žmogaus jau seniausiai nebebūtų.

42. Dievo rašmenys

Anaiptol ne visas pasaulis yra Dievo rašmenys. Tokią klaidą darė nususe prancūzų dekonstruktyvistai ar dar kokie tuštybių veblentojai. Pasaulis didžiąja dalim yra gan amorfiška besielė masė, o rašmenys – tai dvasiška struktūra. Kai kurie tigrai, be abejo, yra Dievo rašmenys. O girtuoklis prie Karoliniškių fontano nėra Dievo rašmuo. Ir ne todėl, kad jis girtuoklis – todėl, kad yra besielė amorfiška masė. Aš šitai tiksliai žinau, aš ilgai tyrinėjau šią metafizinę problemą. Kaip sau manot – kurių galų mano laikinajame karste trainiojasi Serioga su Braniuku – ir dar gauna išgerti?

Net Sun-Tzu negali perskaityti Dievo rašmenų, tačiau jis privalo skirti – kas yra Dievo rašmenys, o kas nėra. Mozė Melounas iš Pietryčių Čikagos Morgano Frymeno veidu buvo toks ryškus Dievo rašmuo, kad sapnuoju jį ligi šiol. Galėčiau išvardyti daugybę gyvenime aptiktų Dievo rašmenų, kurių negebėjau perprasti. Mano gintarakarolė sūpuoklinė motina yra Dievo rašmuo. Kaip ir abudu mano tėvai. Driežiažmogiai ar žiurkiažmogiai iš mano tėvo kolekcinio kambario – tai maži Viešpaties rašmenukai. Džeko Kevorkiano

mirties mašina – tai ryškus Viešpaties rašmuo. Kaip ir tas raudonas kilimas, kurį buvau patiesęs sutikdamas Levą Kovarskį, kaip ir paties Kovarskio mano sapne persirėžtas pilvas. Kilimą aš turiu savo laikinajame karste, o šit Kovarskis toli – berods Bostone. Manoji varlė Laima yra tiesiog neprilygstamas Dievo rašmuo, tačiau visus pranoksta Obuolių Petriukas.

– Aš pats kuriu Dievo rašmenis, – mėgsta sakyti, kukliai nudelbęs akis. – Manasis *Voodoo* jau savaime yra Viešpaties rašmenų gamintojas. Argi kas surastų tau raugių, mano miegas, jeigu ne manasis *Voodoo*? Argi tu sukauptum savo kolekciją, kuri irgi yra šaunus Dievulio rašmenėlis?

Sun-Tzu mums sako, jog kare labai svarbu atskirti Dievo rašmenis nuo šiaip visokių ženklų. Į šalutinius ženklus gali nekreipti dėmesio, tačiau su Viešpaties rašmenimis dera elgtis ypač dėmesingai. Nuo to priklauso visa tavojo karo sėkmė.

43. Musių koncertas ir baisioji eiseną

Manojo karo esmė kardinaliai priklauso nuo svarbiausiojo Vilniaus koncerto. Muzika įkvepia daugelį žmonių, tačiau mane ji įkvepia antžmogiškai. Ne veltui kitados ir pats vieną po kito rinkausi prizus. Mano šventojo įkvėpimo superkoncertas yra suvis ypatingas. Tegu nieko nesuvokiantys naivuoliai vaikšto po filharmonijas bei kongresų rūmus. Svarbiausias Vilniaus, taigi ir Visatos muzikinis hepeningas – tai genialus mūsų koncertas virš Karoliniškių šiukšlių konteinerių. Jis yra kur kas gilesnis ir metafiziškai svarresnis, negu garsioji Tarasovo musiagarsė instaliacija. Tai tikras sklaidinas improvizacijos gyvas koncertas, jo garsai lemia žvaigždžių judėjimą, Vilniaus gatvių kvapus bei vilniečių seksualines nuostatas.

Tų mūsų viršum naujų pilkųjų konteinerių dūzgia begalės, tačiau tik visiškai neišmanėlis galėtų tarti, kad jos vienodos ar daugmaž vienodos. Jeigu jos būtų tik tokios – tikrai nelemtų nei žvaigždžių judėjimo, nei vilniečių seksualinių nuotaikų. Tos musės kur kas įvairesnės nei žmonės: nuo smulkiųjų drozofilų ligi solidžių arklinių šūdmusių. Kada

Obuolių Petriukas ieškojo gyvenimo esmės sąvartynuose, tųusių atmainų priskaičiavo tūkstantį septynis šimtus trylika. Aš prieinu prie dvokiančio Koralų šiukšlių konteinerio ir mosteliu tam fantasmagoriškam orkestrui tiesiog ranka – man nė nereikia batutos. Musynas pasitinka mane majestotišku *fortissimo*, kuriame tik vėliau atsiskiria pavienės muzikinės temos: dūzgimas, zirzimas, zyzimas, taip pat visi kiti musiagarsiai. Tačiau tai tik pradžių pradžia – zyzimai perzizrens vieni kitus, užgims pagrindiniai ir šalutiniai motyvai, musiški atsivėrimai ir šuoliai į begalybę link mūsų Absoliuto. O juk prie viso to dar reikia pridurti kvapą! Tik Vilniaus mūsų *concerto grosso* sintezuoja tobulą muzikinį garsą ir meninį kvapą. To koncerto dvokas tiesiog neprilygstamas – beveik toks pat įstabus, kaip ir manųjų drapanų.

To mūsų koncerto garsai ir kvapai valdo Vilniaus miestą. Vilnius iš esmės irgi yra pilkas šiukšlių konteineris, apniktas kuo įvairiausiai zyziančių ir dvokiančių žmoniškųjų mūsų. Toks yra šito miesto neprilygstamas grožis. Vilnius yra dieviškas miestas, o Dievo grožis niekada nesti salsvas nei nuglaistytas. Dievas sutvėrė Vilnių tokį, koks jis yra, o mane paskyrė jo vieninteliu Sun-Tzu.

Taryt įprastai mėgavausi Karoliniškių mūsų simfonija, bet pamaži mane apėmė negera nuojauta. Nei geros, nei blogos nuojautos manęs niekad neapgauna, nes aš esu Vilniaus Sun-Tzu. Nebūčiau laimėjęs nė vieno mūšio, jeigu intuicija mane apgautų, o aš kol kas laimėjau visus. Ir tąsyk iškart supratau, kad pavojus slypi girtuoklių fontano liuke. Tasai fontanas ypatingas tuo, kad iš jo niekad netrykšta vanduo, tačiau apie jį visada spiečiasi girtuokliai. Jie tvarko

savo girtuokliškus reikalus, siurbia alų, brogą ar pilstuką. Jie ten gyvena. Tą rytą prie girtuoklių fontano buvo tuščia, tik klajojo vienišas šlubas šuo. Vienišas kaip liūdnas sapnas, kaip skausminga rytinė alkoholiko haliucinacija. Jis bendravo tik pats su savimi, nors klastingai apsimetė, jog vizgina uodegą kitiems, meiliai įsiteikinėja jį niekinančiam pasauliui. Tas jo apsimetimas išsyk atkreipė mano dėmesį. Tuo metu jau buvau atradęs vieną pagrindinių pasaulio dėsnių: apsimetimas tereiškia slapstymąsi, o visi slapūnai neišvengiamai turi piktų kėslų.

Visai nesvarbu, kas prieš tave apsimetinėja: žmogus, šlubas šuo ar sunykęs augalas. Po to, kai žlugo laisvoji Karoliniškių šunų respublika, Koralų šunys pasidarė melagiai kaip ir pats šis nelemtas rajonas. Visi Karoliniškių šunys yra tytulėliai pamišę ir todėl nenuspėjamai pavojingi. Tai šunys žudikai nuodingais dantimis ir būsimas aukas hipnotizuojančiomis spangėmis. Toji šluba rytinė haliucinacija irgi buvo iš nelemtos apsimetėlių padermės.

Išsyk praminiau tą šunį Hefaistu: jis net iš tolo atrodė tikras pragaro kalvis. Įsivaizduokit bene metro ūgio pabaisą pašiauštais šiurkščiais šeriais, sulaužyta ir kreivai suaugusia užpakaline dešine koja. Įsivaizduokit tą pabaisą tolydžio pauostant žemę, apšlapinant krūmus ir vėl zujant nervingais zigzagais, nes sulaužyta koja neleidžia tiesiau pabėgti nė žingsnelio. Tas pragaro šuo akivaizdžiai tyrė prieš teritoriją. Jis buvo šėtoniškų galių žvalgas, pilkosios tuštumos desantininkas, o gal net diversantas.

Tasai šuo iškart priminė man ministrą Mureiką: anas buvo lygiai toks pat milžiniškas, toks pat pasišiaušęs – tik dar smarkiau šlubas. Dvasiškai šluba raugė – tikiuosi supran-

tat, ką noriu tuo pasakyti. Mureika lygiai taip pat zuidavo po priešo teritoriją, viską apuosdamas ir negailestingai apšlapindamas. Visas pasaulis jam rodėsi esąs priešo teritorija, taigi pakeliui apmyžiodavo absoliučiai viską. Kitados mudu su Patriu gerai apgalvoję išstūmėme jį į ringą kautis su visa komunistų komanda. Mudviem labai patiko, kad komunistai išvien likdavo apsiusioti.

Nė kiek neabejojau, kad šlubas rytinis Koralų šuo yra Mureikos pomirtinis persikūnijimas. Aš jį pažinau – nuo mažes ne taip lengva pasislėpti. Tik niekaip nesupratau, ko jam reikia šitame suniukusiame rajone. Ministras Mureika visuomet mėgo prabangą, važiuodamas per nykius daugiaaukščių rajonus, demonstratyviai užsispausdavo nosį ir perkreipdavo veidą. Mat čia visur jau būdavo primyžta ir be jo pastangų. Tačiau taryt jis atkakliai zujo apie girtuoklių fontano krūmelius ir vis ženklino teritoriją tarsi koks pamišėlis. Jis rengė dirvą pavojingam pragaro galių desantui.

Tas sielą gildantis vaizdas ligi šiol vis iškyla man prieš akis. Tikėjausi daug ko, bet vis dėlto nelaukiau, kad pilkosios tuštumos pasiuntiniai atsidarytų liuką tiesiai į mūsų pavargusį pasaulį. Tikrovė visuomet pranoksta net skausmingai patyrusio žmogaus vaizduotės galimybes. Šlubas haliucinogeninis ryto šuo baigė tirti bei ženklinti savo teritoriją. Sustingo tarsi kokia pasišiaušusi šeriuota statula, apmirė net jo be paliovos vizgėjusi uodega. Suakmenėjęs pasiuntė slaptus ženklus sąmokslininkams. Drumstas Koralų oras suvirpuliavo ir sutirštėjo, bet žmonės vaikštinėjo ar stoviniavo aplinkui girtuoklių fontaną nieko neįtardami ir nenujausdami. Jie pražiūrėjo galbūt svarbiausią įvykį savo gyvenime. Jie to įvykio neužuodė ir negirdėjo. Visui viską suvokiau aš vienas.

Deja, man lemta tobulai regėti dalykus, kurių kiti negali nė įžiūrėti. Geriau jau tų slaptingų gebėjimų neturėčiau. Tąsyk irgi panašiai pagalvojau, nes prasiveržęs iš po žemių bjaurasčių srautas anaip tol nebuvo smagus reginys. Šlubas šuo Mureika vogčia atidarė niūrios landos sklendę, išleisdamas laukan sąmokslininkus. Jie lindo į saulės šviesą tiesiai iš girtuoklių fontano angos – neskubėdami ir nesislapydami. Pribloškiantys monstriukai užplūdo sustingusį Karoliniškių peizažą tarsi pamėkliški vabalėliai: iš tolo jie man rodėsi visai nedidukai. Ligi šiol negaliu suprasti, kaip keliasdešimties žingsnių atstumu galėjau įžiūrėti visas smulkmenas – nebent tarčiau, kad mano kaktoje buvo trumpam atsivėrusi trečioji akis.

Trečioji mano akis išvydo pamėklišką vaizdelį. Monstriukų procesiją į šį pasaulį atvedė bekojis Antrojo pasaulinio karo invalidas ant ratukų. Jis atsikraustė tiesiai iš penkiasdešimt trečiųjų metų Senamiesčio į pavėpusias Karoliniškes ir vangiai markstėsi, ieškodamas akimis savo pabėgusių mylimų kojų. Jis buvo vieno ūgio su šunimi Hefaistu Mureika. Tik šuo neriedėjo ant dardančių guolių, jis šlubčiojo virtinės priekyje, tolydžio pasisukdamas ir nervingu galvos judesiu kviesdamas visus užkariauti pasaulį. Iš pasakos ministrui Mureikai kiūtino, klibikščiavo, pėdino liūdni protezų Visatos siaubai. Man ypač patiko sumažinta Patrikopija milžiniška vandenligės kamuojama galva. Makabriškai nuteikė atgijusios kaukolės iš seno Mejerovičių paveikslo: dvi didesnės suaugusiųjų, o viena vaiko. Man rodės, net iš tolo galiu suskaičiuoti kiekvienos išlikusius dantis: suaugėliškos jų turėjo keturiolika ir vienuolika, o vaikiškoji – septynis. Blogiausia, kad jos buvo absoliučiai, to-

bulai gyvos ir atėjo į šį pasaulį anaip tol ne sėti gėrį. Savaime suprantama, bendroje draugėje buvo ir išpreparuota varlė, trimituojanti pasaulio prapultį. Ir šlykščiosios maištautojos vyne virtos sraigės – jos irgi buvo kone metro dydžio. Galutinį šleikštulį man įvarė hienos pavidalo geltonas kojos protezas, be paliovos kandžiojantis net savo bendrus. O visą procesiją apsupę lydėjo subinveidžiai saugumiečiai. Net aš, Vilniaus Sun-Tzu, ligi galo nesupratau – ar jie saugo tą išsigimėlių šutvę, kad nepabėgtų, ar kaip tik sergėja juos nuo galimų antpuolių iš šalies.

Tačiau be galo gerai supratau kitką: jeigu į Vilnių jau pradeda rinktis visokia apokalipsinė bjaurastis – pasaulio galas nebetoli. Kad ir kaip keista – pirmiausia panorau perspėti Laimą. Anksčiau, kada buvau paprastas žmogus, kaip ir visi labiausiai kenkdavau būtent tiems, kuriuos prieš tai buvau suniekinęs, pardavęs ar išdavęs. Kada tapau Sun-Tzu, esmingai persimainiau: savotiškai myliu ir kaip įmanoma sergėju savo neprilygstamąją kosminę varlę. Aš iškeičiau jos varlišką meilę į gniuždantį valdžios erosą. Palikau ją priešiškaime ir kvailame pasaulyje viena. O galiausiai apskritai pralošiau Užai per nelemtą Vilniaus pokerį. Kitados, pridaręs žmogui tiek šlykštynių, būčiau dar ir dar kenkęs jam visomis išgalėmis, taip turbūt slapstydamas savo gėdą. Taipęs Sun-Tzu paprasčiausiai nebežinau, kas yra gėda – todėl nebeturiu ko slapstyti, todėl man nebereikia niekinti ar žeisti savo Laimos. Aš skubiai nuskriejau pas ją į namus.

Tai buvo didžiausia klaida ir idiotizmas per visą manojo karo istoriją. Sun-Tzu man to nedovanotų – ačiū dievams, jis jau seniai dausose. Karys negali eiti į teritoriją, kurioje jo garantuotai tyko pasala – kad ir kaip tobulai būtų užsimas-

kavęs. Kita vertus, didžiausios pergalės pasiekiamos, kaip syk pasirodžius labiausiai neįtikimoje vietoje. Labiausiai neįtikima man, gaudomam viso Vilniaus saugumo ir pusės policijos, buvo pasirodyti savo name. Mat klaipėdiškis Uža yra taupus žmogus, todėl kito namo Vilniuje nepirko, apsigyveno tame, kurį statėme mudu su Laima. Sun-Tzu mus moko: jeigu jau pasielgei spontaniškai ir neapgalvotai – toliau geriausia pasikliauti gryna intuicija. O intuicija mane neišvengiamai atvedė prie sienos, apaugintos laukinėmis vynuogėmis. Jos yra nevalgomos ir neturi jokios prasmės, išskyrus gaudžių prisiminimų mazochizmą: lygiai tokios laukinės vynuogės augo ant mano pirmųjų namų sienos.

Tačiau tąsyk man reikėjo visai ne prisiminimų, nors mazochizmo čia būta: jaučiau keistai malonų virpulį, pagalvojęs, ką su manimi padarytų pagavę. Ar tą patį, ką darau su kitais, ar ką nors kvailesnio ir kur kas mažiau prasmingo. Nesikabarojau kaip koks kvailys vynuogių stagarais, kilau plika sienos vieta, nindzių metodu – nugara į sieną, kad viską aplinkui matyčiau.

Laimos neapstulbinamumas – gal tobuliausia jos savybė. Kai įsklendžiau į lodžiją, ji ten gurkšnojo šviežią božolė. Nė nemirktelėjusi linktelėjo galva ir nužvelgė mane nuo galvos ligi kojų.

– Įspilčiau ant tavęs visus savo kvepalus, bet žinau, kad nuo to bus tik dar blogiau, – ramiai pasakė. – Neprimink man, gerai žinau, kad savo šeškiškus smirdalus tu komponuoji pagal subtiliausias koncepcijas. Gal netyčia pasišlakstei haliucinogenais, kad čia atėjai? Ar žinai, kiek visokių agentų lindi krūmuose? Kokie penkiolika.

– Jie visi žiopliai.

- Žinau.
- O aš galiu pereiti kiaurai sienas.
- Žinau.
- Aš tave tebemyliu.
- Žinau. Žinau. Žinau.
- Bet neprašysiu persikelti pas mane, į mano laikinąjį karstą.
- Ačiū tau.
- Tačiau tau gresia mirtinas pavojus. Artėja pasaulio pabaiga, nes Apokalipsės raiteliai jau išjojo į žemės paviršių.
- Ar čia tie, kuriems išskrodei viduriukus?
- Visokie, daugiausiai pragaro išperos. O jie imsis ne tik manęs, bet ir tavęs.
- Božolė nori? – staiga pasiteiravo Laima. – Šviežiasis Vilniuje jau visai baigiasi, čia paskutiniai buteliai.
- Tu juk žinai, kad nuo božolė mane ištinka diarėja.
- O dabar tave ištiko smegenų diarėja. Ar bent supranti, ką vapi? Esi paieškomas Džekas skerdikas, esi visiškai beprotis, gini mane nuo metafizinių pragaro išperų, o tarpais kvieti apsigyventi savo požemiuose ir kartu su tavimi pjaustyti žmones vardan kažkokių antrųjų smegenų bei kažkokių tobulųjų išminčių. O aš nepaspaudžiu aliarmo signalo, sėdžiu su tavimi ir siūlau tau rinktinį božolė. Ar tau reikia pinigų?
- Juk žinai, kad ne.
- Ar tau reikia Užos pagalbos, plastinės operacijos ir pasos svetima pavarde?
- Juk žinai, kad ne.
- Tai dink iš mano akių ir širdies.
- Aš atėjau tave išpėti apie gresiantį mirtiną pavojų. Pasaulio galas jau artėja.

– Tai tavo galas jau artėja, beprotėli mano mieliausias. Spruk, aš privalau paspausti aliarmo signalą, antraip gausiu aiškintis saugumui ligi pat mirties.

– Aš tave išpėjau.

– Dėkui tau, mielas.

Prieš išnykdamas ore, dar turėjau paklausti jos svarbiausiojo dalyko:

– Jeigu manai, kad esu beprotis ir monstras... Jeigu manai, kad mėsinėju žmones – kodėl manęs neišdavei? Turėjai milijoną progų.

– Man nusišikt ant visų tų suskių, kuriuos tu sudoroji. Jie yra degradai ir šiukšlės. Mauk greičiau, jau spaudžiu mygtuką.

Mano šventoji varlė Laima pasakė tai, ką ir privalėjo pasakyti. Ji yra be galo išmintinga moteris.

44. Varganas skerdėjo amatas

Aš netapau Lietuvos prezidentu, tačiau tapau Lietuvos valytoju, didžiuoju žmonių pasaulio sukrėtėju. Džeką Ke-vorkianą amerikiečiai praminė daktaru Mirtimi – įdomu, kaip tie vėplos pramintų mane. Nesu vien mistikas ar filosofas, tačiau nesu ir vien tik karys. Esu Vilniaus Sun-Tzu, todėl kartais pasiekiu tobulos pusiausvyros tarp pačių tolimiausių, pačių skirtingiausių dalykų. Tą pusiausvyrą tegali pasiekti tas, kuris gerai suvokė Niekio ir Tuštumos balansų sistemą.

Anaiptol nėra paprasta pasirinkti savo kolekcijos personažus. Jau patsai raugės apibrėžimas – labai slidi filosofinė ir moralinė sąvoka. Obuolių Petriukas išūžė man ausis, tolydžio išradinėdamas vis naujus raugės apibūdinimus, o paskui juos su pasimėgavimu pats paneigdamas. Težinau viena: savo kolekcijos eksponatą pirmiausiai turiu pamilti. Pamilti su visa įmanoma kosmine neapykanta. Be šių būdingiausių žmogui jausmų mano švento darbo ratas dar laikosi ant savimeilės, baimės ir nežinios. Tačiau meilė su neapykanta vis dėlto yra svarbiausios.

Manąsias meilę su neapykanta geriausiai palaiko slaptinga būgnų ritmika. Neprilygstamasis mūsų koncertas – tai manojo įkvėpimo šaltinis, ta muzika man būtina, kai ieškau geriausio estetinio sprendimo kuriam nors savo mielųjų kokonų. Bet kai noriu įkaisti, kai trokštu įsijaudrinti prieš karo žygį – man būtinas būgnavimas. Visi pašėlę *congos*, *bongos* ir gausybė kitų būgnų būgnelių, kurių pavadinimų niekad neišdėmiu. Aš supirkau Albinui Afrikai tokią instrumentų kolekciją, kokios neturi niekas kitas visoje Lietuvoje. Supirkau ant savo vargšės galvos: jis muša tuos būgnus anaip tol ne vien tada, kai to reikia man. Afrika sako, kad kitaip egzistuoti negali, kad beribė ritminių pynių kolekcija yra jo egzistencijos prasmė. Tik tuo gražiu pasakymu mane ir numaldo: manoji kolekcija taip pat yra mano gyvenimo turinys ir prasmė. Visi kolekcionieriai bent kiek supranta vieni kitus.

Albinas Afrika nežino apie mano kolekciją – jam ir nereikia žinoti. Tikriausiai galvoja, kad slaptajame kambaryje užsiimu kokia alchemija ar bandau išrasti filosofinį akmenį. Viską arba beveik viską apie mane žino tik Obuolių Petriukas, tačiau jis tėra nelemtas teoretikas – visą realų darbą tenka atlikti man vienam. Tai sunku ir dvasiškai, ir tiesiog fiziškai. Obuolių Petriukas niekad nepadeda parvilkti kokios raugės į mano laikinąjį karstą, o juk kai kurie jų tikrai drūti ir daug sveria. Petriukas tiktai padeda man užpeltenguoti rauges savuoju astraliniu *Voodoo* – mat tas užsiėmimas jam be galo patinka.

O šiaip jau svarbiausius dalykus darau vienas pats, vienas pats prisiimu visas bėdas, sunkumus ir bjaurastis. Mat žmogaus vidus atrodo negražiai – kad ir kaip spalvingai apie

jį meluotų anatomijos atlasai. Tai tiesiog mėsų kratinys – tarsis anas rinkinys ant skirtingapapės Eleonoros stalo miglotoje Senamiesčio virtuvėje. Dažnai prisimenu Eleonorą – jau vien todėl, kad milžiniška jos krūtis kėpso mano kolekcijos pakraštyje. Tačiau tai vienetinis egzempliorius, visi kiti kolekcijos eksponatai yra išpreparuoti kokonai.

Išpreparuoti žmogaus vidurius galima visaip, svarbiausia tik kuo geriau išryškinti pilvo smegenis. Galiausiai tam tikra prasme dėl jų ir renku savo kolekciją. Beje, visa tai tėra technologinės smulkmenos, kurios tikrai mažai kam įdomios. Įdomi yra nebent eksponatų pasirinkimo logika, mano mielųjų kokonėlių esmė ir neišvengiamas Dievo kerštas, kuris manęs dar laukia. Viešpats nemėgsta, kai kas nors yra atliekama už Jį, Jo paties neatsiklausus. Jis nemėgsta ir tų, kurie vis primena Jam, kad žmonija galbūt vis dėlto nusipelno egzistuoti. Savo pamišėliškai teisuoliškais žygiais aš tolydžio išmušu Viešpačiui iš rankų Jo pamėgtą žaisliuką: mygtuką, kurį paspaudęs galėtų vienu kartu sunaikinti visą žmoniją ir netgi visas žmogaus genetinio lauko užuominas. Žinau, jog už tai tegaliu būti žiauriai nubaustas, bet vis vien renku ir preparuoju žmogiškųjų raugių kolekciją.

Savo slaptajame kambaryje turiu jų lygiai tiek, kiek reikia, tačiau paties svarbiausiojo ten vis dar trūksta. Patris ginasi nuo manęs visomis išgalėmis, tačiau aš vis vien jį anksčiau ar vėliau pasieksiu. Galiu tykoti pasaloje neribotą laiką, nes mano kantrybė begalinė. Galiu pavirsti akmeniu arba vėju. Savimeilė neleis man pasiduoti ar melagingai apsimesti, kad mano gyvenime yra svarbesnių tikslų. Ji neleis man pavargti – pavargti slapstyti, grimuotis, kaitalioti balsą ar vogti mobiliuosius telefonus.

O dar mane smaugte smaugia baimė. Bijau neįvykdysiąs savo misijos, bijau per anksti susirgti ir numirti, bijau būti sugautas. Aš keliuosi su baime, su ja ir gulu – mudu jau seniai susiejo iškrypėliška amžina santuoka. Kaip tikri sutuoktiniai mudu ir mirsim kartu: pirmiausiai mirsiu aš, o paskui – po neilgos elegantiškos pauzės – ir manoji baimė. Manoji baimė nekvepia – kaip ir manieji kokonėliai.

Mano kvapų kolekcija suslėpta labiausiai bekvapėje pasaulio vietoje, manųjų homunkulų, švelniųjų kokonų kambaryje. Į jį galime įeiti tik mudu su Petriuku. Čia yra mudviejų privati vonia, mūsų šaunusis baras ir aukščiausios kokybės žolytės rinkinys. Čia kiaurą parą švyti vienoda balzgana šviesa, tūkstantįkart atsispindėdama daugybėje veidrodžių. Juose šimtus kartų atsispindi manieji homunkulai, jų atrodo pilna visur, tačiau tik mudu su Petriuku čia esame tikri žmonės. Manieji kolekciniai kokonai stovi gražiai surikiuoti, jų kol kas lygiai vienuolika. Tikrai nesivaikau kiekybės, man rūpi vien tikro meistro kokybė.

Iškart patikrinu, kaip laikosi ministras Mureika – tas nelemtas pasišiaušęs metafizinis šuo. Jo virtimai šlubu šunimi ir atvirtimai kokonine skulptūra man vis labiau kelia nerimą. Mureika akivaizdžiai rezga rimtas kliautis, jis vis dėlto atvedė į miestą Apokalipsės kariauną, net stovėdamas čia, prilipdytas prie savojo postamento. Be abejo, jis čia tebestovi – aš kol kas nedeginu raugių tiesiogine prasme, nors specialūs degtuvai įrengti prie kiekvienos. Tačiau kol kas aš jas tiesiog kolekcionuoju, ištiriu ne tik jų inkstus bei kepenis, bet ir antrąsias pilvo smegenis. Statytojo Nargėlos pilvo smegenys pasirodė esančios visai menkutės – tas apsigimęs vagišius ir manipulatorius gyvenime viską darė są-

moningai ir begal racionaliai, kliovėsi vien galvos smegenimis. Kai išvaginėjo Trakų pilį – tai buvo jo ir Lietuvos kunigaikščių vėlių vidaus reikalas. Jokių vėlių nei velnių Nargėla nebijojo. Tačiau ištrauktas iš kalėjimo, įrenginėdamas mano laikinąjį karstą, apšvarino net ir mane – veikiausiai iš dėkingumo. O šitai jau buvo ne tik mano, ne tik mano finansininkės šlubosios Elenos, bet ir Visatos struktūros reikalas. Tai nelemtai raugai vaginėti buvo natūraliau nei kvėpuoti, į jį kaip į eksponatą įkomponavau ir iš manęs nugvelbtus pinigus. Nargėla nevertino bankų sąskaitų nei kredito kortelių, jis pripažino tik grynuosius dolerius: susuktus ryšulėliais, rusiška maniera perrištus plona juoda gumute. Geras skulptorius iš tokios medžiagos gal sutvertų ir tobulėsnį kūrinį, tačiau aš savuoju estetiniu sprendimu esu visai patenkintas.

Kuriu savo švelniusius kokonėlius kiekvieną vis kitaip – mat jų gyvenimai ir mirtys skyrėsi kaip dangus ir žemė, kaip naktis ir diena, kaip muzika ir dailė. Vienų nekentė galbūt milijonai, dar ir dabar man meldžiasi ir dėkoja už jų prapuldymą – nė nežinodami, jog dėkoja būtent man. O kitos didžiosios raugės daugeliui atrodo įstabūs žmonės, tiesiog rojaus sodo augalai, dėl jų žūties šimtai tūkstančių mane kasdien prakeikia – vėlgi nežinodami, kad siunčia dievop būtent mane. Aš esu pats didžiausias šitos šalies anonimas: mane visi lyg ir pažįsta, tačiau niekas jau seniausiai nebežino, ką išties veikiu.

Todėl pats laikas prisistatyti: vadinuosi Sun-Tzu, esu karvedys, o mano karo laukas – visas pasaulis, dirbtinai suspaustas į šventąjį Vilniaus miestą. Be to, aš dar ir kolekcionierius: renku ir dvasiškai deginu pasaulio rauges, visus

papiktintojus ir nedorėlius – iš jų telieka verksmas ir dantų griežimas. Mano chirurginių įrankių rinkinys ne blogesnis už Albino Afrikos būgnų būgnelių rinkinį. Mano vienintelis bičiulis ir palaikytojas Obuolių Petriukas pritaria mano keliui, nors pats nesirengia su niekuo kariauti – jis vien bando perprasti Dievo rašmenis. Jis sako, jog šitaip pradeda dvidešimt pirmąjį amžių, o aš dvidešimt pirmąjį amžių pradėdau savaip.

Tik neklauskite manęs, ar nebijau suklysti – dar ir kaip bijau. Bet kuri mano klaida būtų absoliučiai neatitaisoma. Todėl aš ir neklystu: per ketverius metus teatrinkau vienuolika eksponatų – tik Sun-Tzu tegali būti toks kruopštus ir atidus. Jums visai nederėtų manęs bijoti, jeigu nesate raugės ar šlubi pasišiaušę šunys, jeigu neišvogėte valdovų pilių bei rūmų ir neišprievartavote šitos šalies pačiais iškreipčiausiais būdais. Aš nepuldinėju smulkių padugnių nei smulkių kyšininkų. Niekad neišpreparuosiu Seriogos su Braniuku. Mano klientai yra tik labai solidūs žmonės, nes tik labai solidūs ir įtakingi žmonės gali būti išties kosmiškai žalingos raugės.

Tik nepainiokite manęs su Robinu Hudu – mano vardas yra Sun-Tzu. Kai be pasigailėjimo kertu kalaviju – žmogaus akis nesuskumba pamatyti jo švystelėjimo. Kai slepiuosi absoliučiai tuščioje plynėje – visiškai nesiskiriu nuo jos dulkių ir smiltelių. Kada tyrinėju antrąsias žmonių smegenis – atsiduodu tam darbui visa esybe ir visa siela. Skalpelis mano rankose kol kas nedaro nė menkiausių klaidelių, visi mano pjūviai ir režiai yra tikslūs. Nesu sugadinęs nė vieno iš vienuolikos savo eksponatų. Kai kurių estetiką įkvėpė Henris Muras, kai kurių pasprukęs į Paryžių lietuvis Vitalis, bet iš

esmės jie nėra nei kopijos, nei plagiatas – tai visiškai savarankiški kūriniai. Aš nuo vaikystės mėgstu būti originalus ir savarankiškas.

Šit kad ir romusis magnatas. Jo išraiška gyvenime išties buvo stulbinamai romi, o dabar ji tiesiog angeliška. Oficialiai jis laikomas dingusiu be žinios, nors Patris su visu savo saugumu puikiausiai žino, kas tą romų žmonių marintoją pradangino. Pelenguojant romų Gedutį man nė nereikėjo Voodoo pagalbos: jis jau buvo pripildęs savųjų niūkių fluidų visus valdžios rūmus. Romusis Gedutis buvo raugių raugė, tykūsis žmonių niokotojas. Jis atimdavo iš žmonių pirmiausiai turtą, vėliau savigarbą, o paskui net ir viltį. Jo veiklos schema buvo stulbinamai slogi ir bent kiek demoniška, o kartu pribloškiamai bukagalviška.

Gedutis užvaldė bent porą valstybinių bankų, iš kurių nepaliaujamu srautu pumpavo pinigus. Už tuos pinigus masiškai supirkinėjo valstybės gamyklas, kurias paskui nuosekliai ir tyliai išvogdavo. Jis nė nemanė jų atnaujinti, pastatyti ant kojų, jam nė akimirksnį nerūpėjo tose gamyklose dirbę žmonės. Gedutis romiai išpardavinėjo tų gamyklų įrangą už pusę kainos, produkciją už trečdalį, o pinigus po keleto bankinių manipuliacijų kraudavo sau į kišenę. Darbininkai jo gamyklose dirbo, negaudami jokio ar beveik jokio atlyginimo. O kiti ir apskritai nieko neveikdavo: jis tiesiog suvarydavo žmones į išvogtus ir išparduotus cechus ir ten užrakindavo visai darbo dienas. Romiajam Gedučiui reikėjo imituoti veiklą inspektorių bei kontrolierių akyse.

Jau nesyk patyriau, kad žmonės yra visiškai mulčiai. Jau išdėsčiau nepriekaištingai veikiančią šitoje šalyje savaiminio idiotizmo kaupimosi dėsnį. Romiojo Gedučio istorijoje tas

dėsnis reiškėsi veik tobulai: visi tie mulkiai darbininkai arba dirbo už dyką, arba lindėjo užrakinti tuščiuose cechuose, vieną po kitos rūkydami už skolintus pinigus pirktas cigaretes. Visų tų bejėgių kvailių man visiškai negaila: jie gimė būti aukomis ir tik aukomis tegalėjo tapti. Tačiau man esmingai nepatiko romusis Gedutis. Jis piktybiškai darkė Visatos tvarką ir pasaulio sąrangą. Jis buvo niekinga raugė, teršianti ir nuodijanti žmogiškųjų padarų bendrąjį lauką. Preparavau Gedutį su ypatingu meistriškumu, jis man priminė medūzą ar kokį kitą gyvą glitėsį. Kaip tik tokie glitėsiai ir apmulkina žmones, jų lipnumas ir sulipdo besikaupiantį žmonių idiotizmą. Tokias rauges būtina naikinti masiškai, turėtų būti išrasta nuosekli tokių raugių cheminio perdirbimo technologija – kad neliktų nė atliekų. O man pačiam teko atlikti vienetinį darbą savo rankomis. Medūzinis Gedutis buvo toks bespalvis, kad net jo vidaus organai nesiskyrė vieni nuo kitų, juos visus buvo galima supainioti. Vos ne vos atkrapščiau jo antrąsias smegenis – bent jau šios skyrėsi nuo kitos pilkšvos marmalynės. Jos buvo išpampusios ir glebios, tačiau tikrai milžiniškos: romiojo Gedučio pilve slypėjo ištisas medūzinių minčių fabrikas. Jo kokoną sukomponavau kaip medūzą ar kokį kitą apdžiovintą glitėsį, tik nedarkiau jo apvalaus veidelio: dabar jis atrodo tarsi rausvo angeliuko. Kartais man norisi nupjauti tam kokonui galvą, bet visad susilaikau nuo tokių geidulių. Tik visiškas beprotis galėtų savo rankomis žaloti savo gyvenimo kolekciją.

Visaip kitaip sukomponavau dirigentą Katkevičių. Man prireikė ne vieno mėnesio, kol įsitikinau, kad jis tikrai yra piktybiška raugė. Visą gyvenimą intuityviai nekenčiau bet

kokių dirigentų: niekas, absoliučiai niekas neturi teisės kitiems diriguoti. Visi dirigentai irgi yra gelsvos protezinės hienos – kaip ir politikai. Tik politikai niokoja žmones ar ištisas tautas, o dirigentai niokoja muziką. Dar nežinia, kas yra labiau nusikalstama. Žmonės tėra tam tikri biologiniai padarai su dažniausiai visai ne pagal paskirtį naudojama sąmone. O muzika yra išraiška kaip tik tos žmogaus dalies, kurią ir verta išsaugoti. Darkyti muziką – kur kas blogiau, negu galabyti milijonus žmonių konclageriuose. Net nugabalijus šimtus milijonų, dar lieka kiti šimtų šimtai milijonų. O nepataisomai sudarkius vienintelę Bethoveno frazę, pražūva visos žmonijos šimtmečių istorinės pastangos siektelėti Absoliuto. Tikrai nuoširdžiai bandžiau atkalbėti Katkevičių nuo muzikos darkymo, aš dėjau tiesiog neįmanomas pastangas, tačiau tas monstras buvo neperkalbamas. Ta nusisusi raugė be galo savimi žavėjosi. Jam atrodė, kad sušiuolaikina ir atgaivina neva iškritusią iš epochos konteksto muziką. Jis grojo su rokeriais ir net popmuzikantais. Jis pats dainavo sinkopuotai aranžuotą Verdį. Jis naikino muziką kiekvieną dieną, kiekvieną valandą, kiekvieną sekundę. Vien dėl Katkevičiaus kaltės šitos šalies žmonės nebeskiria muzikos nuo mėšlo krūvos. Jis niekad nepajėgtų sudiriguoti Karoliniškių musių koncerto, net pasiėmęs tris batutas. Jis sukritikavo Albino Afrikos būgnavimą, kai vienąsyk pasikvietė jį kartu koncertuoti. Mat Afrika nepakluso jo dirigavimui – tas vaikiškas apskritai nepaklūsta jokiame diktatui, tik todėl ir laikau jį greta savęs. O svarbiausia – Katkevičius tolydžio aiškino man apie dirigavimo subtilybes. Man, metų metais dirigavusiam visai šitai sušiktai tautai. Man, gebančiam vien subtiliais pirštų judesiais sudiriguoti

Koralų konteinerinių musių *concerto grosso*! Katkevičių paskerdžiau kiek nervingai ir veik neestetiskai – taip klaikiai jis mane prikankino pačiu savo buvimu ir begaliniu pasipūtimu. Beje, aš nuskutau jam barzdą – nė pats nežinau kodėl.

Kartais bandau padiriguoti mielam Katkevičiaus kokonui: tiesiog noriu, kad pajustų tikrąją Visatos ritmą, tikros muzikos virpulius. Nė velnio jis neįjunta, tik beprasmiškai varto nereges akis. Kai kuriems net po mirties neįlemta suvokti muzikos esmės. Tokie gali būti stublinamai geri dantistai arba santechnikai, tačiau didysis siaubas pasaulį aplanko tada, kai jie panori tapti dirigentais. Jų mamos privailėjo pražudyti tokius jų norus dar kūdikystėje, deja, motinos savo vaikų atžvilgiu beveik visada klįsta.

Prisiminęs savo motiną, net pernelyg dažnai pagalvoju, ar ji nėra tikrų tikriausia raugė. Ir visuomet padarau tą pačią išvadą: ji ne raugė, o tik giltinė. Ji nenuodija niekam gyvenimo, o tik ateina to gyvenimo atimti. Žmogiškosios raugės bailsios kaipsyk tuo, kad lyg ir nedaro nieko atvirai blogo, tačiau skleidžia aplinkui slaptus nuodus, naikinančius visa, kas dvasiškai gyva. Jos tyliai tyliai, lėtai lėtai naikina tūkstančius ar net milijonus. Gražioji Rožė – visai kitoks malonios giltinės tipas: ji švelniai ir erotiškai pabučiuoja auką, prieš pasišvaistydama dalgiu. Jai tikrai ne vieta mano kolekcijoje, nors apskritai moterų čia esama. Tai mano duoklė visuotinei emancipacijos manijai.

Savo kolekcijos perlu laikau televizinę Moniką: ji vienintelė iš mano paruoštų kokonėlių neturi nei antrųjų, nei pirmųjų smegenų. Buvau priverstas nuskelti jai ketvirtį kaukolės, kad šitai aiškiai matytųsi – jeigu apskritai įmano ma matyti, kad ten nieko nėra ir niekuomet nebuvo. Ta-

čiau jos galvoje tikrai nebuvo jokių smegenų. Šitai sakau jums aš, trepanavęs tūkstančius kaukolių. Tatai jau savaime yra unikalų. Tačiau tikrasis televizinės Monikos unikalumas, sloginantis raugiškumas reiškėsi jos tikrai stebuklingu gebėjimu: neturėdama nei pirmųjų, nei antrųjų smegenų, televizijos ekrane ji atrodė mąstanti ir netgi beveik protinga. Aš pasiunčiau elektroninį laišką Levui Kovarskiui, maldaudamas paaiškinti, kaip šitai galėtų būti įmanoma.

„Dievo nėra, – atrašė manasis mentorius, – todėl joks gyvas padaras nėra sutvertas pagal niekieno atvaizdą. Tavoji Monika imitavo tariamo mąstymo išorinius požymius koku nors netgi mudviem nežinomu organu. Gaila, kad tu negali atsiųsti man jos kūnelio, o aš pats nebėgiu pas tave atvykti. Nesupyk, tačiau žmonelių preparavimo ir analizavimo mene aš vis dėlto tave pranokstu.“

Kovarskį labiausiai domino moksliniai ir biologiniai dalykai. Mane labiausiai kaitino karas su nemariomis raugėmis. Televizinės Monikos laidų reitingai buvo stulbinami. Ji šimtams tūkstančių žmonių įteigė, jog tai, ką ji daro ekrane, yra tikras mąstymas. Jos žala pasauliui buvo tiesiog neapskaičiuojama. Ją reikėjo sunaikinti kuo greičiau, tačiau tai anaip tol nebuvo paprasta. Jos apsauga buvo gal net rimtesnė už Patrio. Bet kai Sun-Tzu išeina į karo kelią, sustabdyti jo negali net ištisos kariuomenės. Būk greitas kaip zūikis, moko mus Sun-Tzu, bet lėtas kaip sraigė. Atakuok iš visų pusių vienu metu, bet išvis nepulk, o tik tyliai lauk dievų skirtos valandos. Aš nugnybau Moniką tobulai paprastu būdu: savo tikru vardu pranešiau jai, kad sutinku duoti išskirtinį interviu iš pagrindžių pagrindžio. Ji užkibo iš pirmojo karto: šiaip ar taip, juk neturėjo jokių smegenų.

Manoji kolekcija graži jau savaime, bet dar gražesnė yra jos idėja. Tos idėjos esminis gražumas – kad ją gaubia abso-liuti nežinia. Aš nežinau, kodėl elgiuosi taip, kaip elgiuosi. Viešpats Dievas neapsireiškė man sapnuose ir nepaliepė rinkti raugių kolekcijos. Obuolių Petriukas man pritaria, tačiau su gan rimtomis išlygomis. Tarkime taip: jis man at-virai neprieštarauja, tačiau ir padeda labai saikingai. Kaip tik dabar sėdi mudviejų slaptajame kambaryje ir gurkšnoja airišką „Clontarf“.

– Tavo knygoje vis dėlto per daug žodžių, – sako man niūrokai.

– Viso labo tik vienuolika. Nekantriai laukiu gimstant dvyliktojo, kuris ir bus esmingiausias.

– Gera yra tai, kad ligi galo nežinai, ką nori pasakyti. Bloga yra tai, kad vis dėlto bandai sakyti.

– Vis dėlto siūlytum Himalajus ir septintąjį tylinčiojo ar-hato stadiją?

– Siūlyčiau drūčiai išgerti. Mudu pradedame mažumą kar-totis. Žūtbutinai reikia ko nors naujo. Esmingai naujo.

– Naujos estetikos? Naujos etikos? Naujų vardų? Naujų veidų?

– Kai Lao-Tzu pasitraukė mirti į kalnus, sudegino visus savo raštus. O jei tu sudegintum savo kolekciją – kur ei-tum? Esi pernelyg su ja sutapęs. Pražuvus jai, nebeliktų nė tavęs.

Nekenčiu Obuolių Petriuko būtent už tai, kad pernelyg dažnai esti tobulai teisus. Teisus pagal nuotaiką pasirink-damas viskio rūšį, teisus prieš neegzistuojantį Dievą, teisus savo beprotiškoje drąsybėje. Šiaip ar taip, mane gauda viso labo Patris su savo subinveidžių saugumiečių kompanija.

Petriuką gaudo visi Vilniaus ir Panevėžio banditai. Aš grimuojuosi po keliskart per dieną ir moku tobulai pakeisti balsą. Obuolių Petriukas gali viešai nusitašyti populiariame bare, kur jį gali nušauti kiekvieną akimirksnį. Jis yra laisvesnis už mane – šito aš neneigiu, tos laisvės aš jam be galo pavydžiu.

Aš esu vergas. Savo kolekcijos vergas. Savosios pasaulio valymo idėjos kankinys. Savosios baimės iškrypėliškas sutuoktinis. Savo didžiosios nežinios tėvas ir kūdikis vienu metu.

45. Didysis paieškos ritualas

Aš ne tik pavydžiu Obuolių Petriukui tikrosios laisvės – kai žmogus nebijo net skausmingos mirties. Aš juntu jam dar ir gūdoka pagarbą, kada jis imasi savojo astralinio *Voodoo*. Jis niūriai aiškina, kad jo *Voodoo* akcijos – tai nevilties ir juodos desperacijos ženklas. Jeigu metų metais nepajėgi įskaičiuoti tikrųjų Dievo rašmenų, galiausiai kvailai nusprendi, jog retsykais juos galima tiesiog atsitiktinai įspėti. Kad būties ir niekio, gyvybės ir mirties paslaptis galima perkrimsti magiško ritualo pagalba, ypač jei tas ritualas susijęs su pirmo višku žmonių aukojimu.

– Apima beviltiškai naivus, bet labai gilus įsitikinimas, – pamėkliškai rimtai aiškina man Obuolių Petriukas. – Tau pradeda atrodyti, jog gerai matai klaidas Viešpaties tekstuose. Kaip tik šitaip, be jokios abejonės, manė tavo tėvas. Todėl ir kaitaliojo vietomis pasaulio daiktus, prisiminimus ar saulėlydžius. Mano koncepcija yra kitokia. Aš labiau linkęs kaitalioti ar veikiau anuliuoti žmones.

– Žmones kaitalioti tiesiog įdomiau. Jautiesi beveik žmonių dirigentas. Toksai iš medžio iškritęs dievuliukas.

– Nesityčiok, mažuli. Mums nebėra palikta laiko vienam iš kito tyčiotis. Tiesiog negalėdamos įskaityti Dievo rašmenų, nejučia pradėti manyti, kad gali pastebėti Jo klaidas. Tiek daug kartų liguistai skaitai ir perskaitinėji neįspėjimą Jo tekstą, kad jau manaisi žinąs visas įmanomas teisingas dieviškųjų ženklų kombinacijas. Žmonių ir įvykių kombinacijas. Pavadinimų ir sapnų kombinacijas. Todėl aptikęs kokį ryškų nukrypimą nuo normos, esi beveik įsitikinęs, jog atradai taisytiną klaidą. O jos ištaisymas įmanomas tik per astralinį *Voodoo*.

– O kodėl niekad nematau jokių juodų gaidžių? Jokio lėlių badymo adatomis?

– Nekenčiu tų standartinių metodų, – atsidūsta Obuolių Petriukas, – nors kiti aiškina, jog jie kartais puikiai veikia. Gal tas galioja Haičiui ar kitoms saloms, bet tik ne Lietuvai. Pats žinai, kad einu sudėtingesniu, tačiau tikresniu keliu. Badau adatomis ne vaško lėles, o savo nemirtingąją sielą. Juk verkiu tikromis ašaromis, paaukodamas bet kokį gyvą padarą – ką jau bekalbėti apie žmogų.

– Kaži ar raugę galima vadinti žmogumi.

– Bet juk vadini piktžolę augalu, argi ne?

– Maža ką aš kuo vadinu, – atšaunu aš, ir tai yra gryna tiesa.

Mudu su Petriuku kaskart kankinamės prieš raugių aptikimo seansą. Tokios *Voodoo* sesijos – tai makabriško ritualo ir nuobodaus darbo mišinys. Kartais tokiems seansams specialiai nusigrimuoju senu kinu, tarsi iš tikrųjų būčiau Sun-Tzu. O kartais nebijau dorai atgręžti pasauliui savo apvalutį, absoliučiai neįspūdingą tikrąjį veidą. Nuo grimo kaitaliojimo rezultatai visai menkai tepriklauso. Aš nežinau, nuo ko jie priklauso. Niekas to nežino.

Mudu su Petriuku lyg ir iš anksto numanome aiškiausius kandidatus į rauges, tačiau tas numanymas yra perdėm apgaulingas ir todėl pavojingas. Jis priklauso nuo to, kaip ilgai ir iš kurios pusės žmogų pažįsti, kuris tipas tau kiek įgriso, galiausiai netgi nuo to, kuris tau fiziškai patrauklus, o kuris atgrasus. Čia išipainioja galybė šalutinių dalykų, krūvos aki-vaizdžių sąmonės šiukšlių. Šitaip jokio rimto sprendimo priimti šiukštu nevalia. Šiaip ar taip, kalba eina apie raugių deginimą, o ne ištaškymą visų tipų, nuo kurių fizionomijos tau suka vidurius. Pastaruoju darbu kartais mėgsta užsiimti Obuolių Petriuką medžiojantys Vilniaus ar Panevėžio banditai, nes tokia yra jų metafizinė paskirtis. Beje, jų pačių netgi negalima vaidinti raugėmis, jie yra tam tikri bendrojo žmonių lauko augalai. Veikiausiai negražūs ir netgi nuodingi – tačiau jie ir neapsimeta esą kitokie.

Pirminis kiekvienos tikros raugės bruožas – fundamentalus apsimetinėjimas. Raugė pirmiausiai privalo apsimesti esanti visai ne tas, kas ji iš tikrųjų yra. Ji stengiasi apgauti ne tik aplinkinius žmones, bet ir profesionalius raugių medžiotojus. Iš vienuolikos savo kolekcijos kokonų bent keturis iš pradžių laikiau vertais dėmesio ir net pagarbos žmonėmis. Kaip tik čia slypi tikrasis raugių slapstymosi menas ir didysis jų pavojus. Be Obuolių Petriuko pagalbos tikrai būčiau prapuolęs. Būčiau pražiūrėjęs pačias tikriausias rauges. Netgi dar baisiau – būtinai būčiau palaikęs tikra raugę kokį menkystą kyšininkėlį ar vaikus kankinantį mokytoją. Tikrai buvau benukrypstas į smulkmenas, niekingą kerštą bei paikas žmogiškas emocijas, tačiau Obuolių Petriukas pačiu laiku pakylėjo mane į deramą aukštumą. Jis sugeba pažvelgti ne tik į kitus daiktus, bet ir pats į save iš šalies. Su-

geba neužsičiaupdamas plepėti valandų valandas, bet įstengia išmintingai patylėti kaip tik tada, kai kiekvienam kitam magėtų be paliovos vapėti mišlingas nesąmones.

– Nieko aiškesnio mudu nesurasim, – sako man gal tūkstantąjį kartą. – Tavasis Patris nusveria visus kitus šimterio-pai. Jis yra tarsi banginis tarp kuojų. Jis yra tarsi švino kalnas tarp pūkinių pagalvių. Mudu tiesiog privalom jį nugnybti, tačiau jis nė nemano pasiduoti. Jis yra genijus, mažuli. Jis vienintelis visame pasaulyje puikiausiai žino, ką mudu su tavimi veikiame. Jis pilvo smegenimis nujaučia, kad visom išgalėm jį medžiojame. Tačiau yra apaugęs šarvais, kurių aš negebu įveikti. Aš netgi netikiu, kad tokius šarvus galima užsiauginti. Jie tegali būti dievų skirti iš prigimties. Aš tau netgi šit kaip kvailai pasakysiu: jeigu įveiktum Patrį – Lietuva išties taptų laisva. Ar tau nors kiek rūpi šita šalis?

– O galai žino. Kartais beveik parūpsta – ypač kai prisimenu pirmąjį tėvą. Kartais nė velnio nerūpi – ypač kai prisimenu visas tas mulkių minias, kurios mane garbino.

Obuolių Petriukas giliai giliai atsidūsta, o šitai reiškia, kad yra be galo nepatenkintas savimi. Labai norėtų man padėti, juolab kad trokšta pasipuikuoti, įrodydamas savojo Voodoo galią. Tačiau prieš Patrį jis bejėgis kaip kūdikis. Jis gali šimto kilometrų atstumu numarinti bet kurį nurodytą menkystą – jei tik įtikės, kad anas tikrai yra raugė. O Patriui jis tegali daugių daugiausia sukelti dantų skausmą. Patris yra neįveikiamas kaip šitos šalies žmonių įgimtas idiotizmas. Kaip gelsvųjų protezinių hienu naktinis staugsmas. Patris yra mudviejų su Obuolių Petriuku didžioji gėda, klaidioji negalia ir netgi mūsų gyvenimo prasmės suniekinimas.

– Manasis Voodoo veikia tarsi nuobodi kompiuterio prie-

žiūros programa, – mėgsta man aiškinti Petriukas, – tarsi koks Nortono „Speed Disk“ ar tiesiog mikrossoftinė disko skenavimo programėlė. Aš tiesiog peržiūriu Viešpaties prirašytą pasaulio kietąjį diską ir aptinku nepilnus failus, pametus klasterius ar klaidingą failų lentelių išdėstymą. Aš tarsi kompiuteris ar veikiau viena iš pasaulio kompiuterių aptarnaujančių priežiūros programų. Manyje surašyti kodai leidžia man priėti prie tokių pasaulio kietojo disko vietų, kur niekas kitas neprileidžiamas. Tai net ne mano nuopelnas: toks jau aš pagamintas. Mano nuopelnas nebent toks, kad įstengiu tobulėti. Perskenuoju pasaulio kietąjį diską vis akyliau ir tobuliau. Tačiau nesugebu jo pataisyti. Taisy-
mams esi skirtas tu.

– Tai kodėl mudu negebam ištaisyti Patrio?

– Jogaila Štombergas yra tikras blogasis sektorius pasaulio kietajame diske. Kaip ir kiekvienas blogasis sektorius jis visą laiką plinta, užkrečia viską aplinkui, jis niokoja visą disko paviršių, naikina ir iškraipo informaciją. Juk pastebi, kaip skubiai jis stengiasi perrašyti naujausią Lietuvos istoriją. Juk pastebi, kaip niekina ir naikina moteris aplink save. Juk žinai, kiek kartų falsifikavo Seimo posėdžių protokolus, kad juose atsirastų jam reikalingi įrašai. Tai raugių raugė, būsimasis tavo kolekcijos perlas.

Obuolių Petriukas, bet ką darydamas, tarsi geras gydytojas viską nuosekliai aiškina. Dabar jis reguliuoja mūsų slaptojo kambario veidrodžius savajam Voodoo ritualui. Jis turi atsispindėti juose tam tikru ypatingu būdu, idant visa jo nelemta energija pasklistų po pasaulį, ieškodama nesklaidumų Dievo rašmenyse. Arba kitaip: blogųjų sektorių bei kitokių defektų pasaulio kietajame diske. Kartais aš ma-

nau, kad Obuolių Petriukui padeda Geltonojo Imperatoriaus veidrodžiuose sustingdyti anapusiniai žmonės. Jiems tai yra vis šioks toks būties praskaidrinimas ir pralinksminimas. Jiems nebereikia kartoti niekieno judesių, nes paminęs į *Voodoo* Obuolių Petriukas tiesiog tobulai sustingsta. O net Geltonasis Imperatorius negali priversti anapusinių varguolių kartoti dar ir mūsų mintis. Manau, kaip tik savo psichinę energiją jie ir atiduoda Obuolių Petriuko *Voodoo* sistemai.

– Banalybės, – piktai burba Obuolių Petriukas, – vėl paklaikęs seimūnas. Mane pribaigs tas nukvakusių raugių darželis. Bet aš visuomet pirmiausiai pasiekiu lengviausiai aptinkamus. Taip jau aš užprogramuotas. Slaptiesni defektai išryškėja kur kas vėliau, kruopščiau perskenavus.

Man baisu žiūrėti į jį, kai jis dirba. Kai kurie žmonės mąstydami atrodo gražiai ar bent jau ilgesingai. Susimąstęs Obuolių Petriukas atrodo klaikiai: jis susisuka kaip kriauklė, jo veidas pasidaro tarsi prisigėrusio debilo, o skruostai ima liguistai trūkčioti. O kai pradeda rimtą *Voodoo* seansą, išrodo suvis šiurpiei: prie visų išvardintų gražumų dar prisideda smulkiu virpuliu drebančios rankos ir žliaugiantis veidu prakaitas. Sunku net įsivaizduoti fiziškai šlykštesnį tipą, negu rimtai susimąstęs ar *Voodoo* ritualą atliekantis Obuolių Petriukas. Manoji Visatos varlė Laima net sunkiausiais gyvenimo akimirksniais atrodydavo tūkstantįsyk dailesnė. Mane visą gyvenimą lydi tobuli gražuoliai arba pribloškiantys baisuoliai. Visi mano artimieji mėgsta vien kraštutinumus, nė vienas nenori įtaikyti į normalų viduriuką. Tos kolekcijos brangakmenis esu aš pats – Vilniaus Sun-Tzu, paskelbęs karą visoms pasaulio raugėms. Jeigu dievai man duos

sveikatos ir jėgų, tikrai neapsiribosiu vien Lietuva. Medlein Olbrait jau gali pradėti saugotis – Obuolių Petriuko Voodoo galėtų ją numarinti nors ir šiandien. Vienintelė problema – kaip ją pergabenti per didžiąją balą ir papuošti ja manąją kolekciją. Lietuvoje aš galiu viską, užjūriuose man būtų kur kas kebliau. Juk reiktų gauti krūvą padirbtų dokumentų, o paskui parskraidinti karstą su pampstančia Medlein į Vilnių. Negana to, man būtinai reiktų ir visų jos garsiųjų segių – tai fundamentalus mano estetiškas poreikis. Bet segių Olbrait kokonas būtų visai menkavertis, jis privalo būti visas prisagstytas tų idiotiškų jos segučių. Tai akivaizdi jau minėto Vitalio bei mano antrojo tėvo įtaka, tačiau kitaip Olbrait kokono aš tiesiog neišivaizduoju.

– O štai visos tavo svajonės, – užsimerkęs sako Obuolių Petriukas, – visa amerikiečių bei kitokios raugynės galerija. Man regis, jų netgi daugiau, nei būna įprastai.

– Ir Prodis yra?

– Būtinai yra Prodis.

– Ir Sorošas?

– O kaipgi be Sorošo.

– Ir tasai, nepamenu pavardės, prancūzų intelektualas?

– Negaliu žinoti, mažuli – jeigu nepameni pavardės. Bet šiaip jau prancūziškščių čia per akis. Kiek mažiau pasidarė skandinavų – gal jie bus po truputį pradėję taisyti?

– Kaip manai – ar užsirausim ant rimto realaus kandidato? Beviltiškai seniai nečiupinėjau realaus, pasiekiamo personažo. Man kartais jau ima atrodyti, kad veltui gyvenu.

Prakaitas nuo Obuolių Petriuko veido žliaugia jau nebe lašais, o srovelėmis. Žmogus tikrai stengiasi, bet netgi dievai ne viską gali. Tikriausiai nežmoniškų pastangų reikalaujan-

tis seansas vėl bus bergždžias kaip per visas pastarąsias savaites. Ūmai Obuolių Petriukas mėslungiškai sujuda, apsilaižo lūpas ir bando kažką sakyti, tačiau kol kas nepajėgia.

– O štai čia tikrų tikriausias blogas sektorius, – pagaliau prabyla. – Labai labai labai blogas sektorius. Visai prie sisteminės zonos – ir vėl visai prie valdžios. Mažuli, mudu turim grobį – tai šviežutėlė raugė, kokių reta.

Atidžiai žvelgiu į persimainiusį Obuolių Petriuko veidą, atspindintį tūkstantyje veidrodžių: jis nepakenčiamai šlykštus, tai ne veidas, o kitokia žmogaus kūno vieta. Taip pat atrodantis veidas yra nepakeliamai šlykštus, o lygiai taip pat atrodanti veidrodinė kieno nors vagina gali būti gražiausia pasaulyje. Šį akimirksnį man tikrai atrodo, kad Obuolių Petriuko veidas virto stebuklinga Saros šakumos gėle, o aš pats virtau sustangrėjusiu it akmuo savo paties vyriškumu. Mudu su Obuolių Petriuku, regis, aptikome tikrą grobį. Juntu šitai ne tik iš vaginiškos jo išraiškos. Juntu šitai iš jo vaginiško kvapo, iš jo piktdžiugiško balso, kai jis pagaliau raiškiai ir nebedusdamas sako:

– Aš tavo mirtinai nuliūdinsiu, mažuli. Aš tavo daugysk perspėjau, tačiau tu vis nenorėdavai tikėti. Dabar viskas taip aišku, kad tiesiog nebėra kur dėtis. Naujas blogasis sektorius Viešpaties kietajame diske – tai Artūras Gavelis.

Nesu iš tų žmonių, kuriuos galima būtų priblokšti vieninteliu sakiniu ar vieninteliu vardu. Akimirksniu susitvardau ir net nepuolu Obuolių Petriuko kumščiais. Nespjau dau jam į veidą nei į tūkstantį jį atspindinčių veidrodžių. Aš tiesiog tyliai sakau:

– Tu užkabinai jį todėl, kad jis po ilgo priešinimosi pagundoms vis dėlto nuėjo į valdžią.

– Aš neužkabinėju žmonių. Aš skenuoju Viešpaties kietąją diską. Artūras valdžioje jau nebe pirmas mėnuo, bet ligi šiol niekad neužkliuvo. Aš nežinau, ką konkrečiai jis rezga, tačiau rimtų įtarimų turiu.

– Ir kokios gi tavo prielaidos?

– Palauk, aš atsijungsiu – šiandien vis vien daugiau nieko nebepajėgsiu. Net jei labai norėčiau – tavojo Artūrėlio nenugalybčiau. Mano energetinės jėgos ribotos. Aš jau senstu.

Šis laiko tarpsnis galbūt pats baisiausias. Obuolių Petriukas iš kosminės veidrodinės vaginos pamažu atvirsta tiesiog pavargusiu žmogumi. Mirtinai pavargusiu: jis net nebepajėgia atsispindėti veidrodžiuose, jis liko vienui vienas visame pasaulyje: mažytis, susisukęs, diabeto iškankintas.

– Aš jį užfiksavau vienareikšmiškai. Jis yra naikintina ir degintina raugė.

– Artūras tau užkliuvo, nes...

– Ar esu nors kartą suklydęs ir tave suklaidinęs?

– Ne.

– Ar esu kada pasidavęs jausmams ir piršęs tau ką nors, kas man tiesiog nepatinka?

– Ne.

– Susitaikyk su Voodoo tikrove, mažuli. Artūras Gavelis yra potencialus tavo kolekcijos eksponatas. Šiandienai iš naujųjų pats vertingiausias.

– Klausyk, negi dirbant šventą darbą tave turi išduoti patikimiausias žmogus? Vienintelė tavo viltis?

– Dirbant šventą darbą tave būtinai ir neišvengiamai išduoda artimiausieji. Tai fundamentalus pasaulio dėsnis. Kitas išdavikas turėčiau būti aš pats. Tai dėsnis, tai Visatos taisyklė. Visų šventųjų lemtis.

Aš paprasčiausiai negalėjau sunaikinti Gavelio: jokie dievai man to neleistų. Mudu kartu kūrėme Sajūdį. Šimtu nuošimčių žinau, kad jis nebuvo saugumo pakištas: Alekso dokumentai aiškiai rodė, kad Artūras Gavelis atsispyrė visoms pagundoms ir visiems šantažams. Šimtu nuošimčių aišku, kad iš pradžių nesiveržė į valdžią: dešimtį metų laikėsi nuo jos solidžiu atstu. Mudu kartu koncertuodavome provincijose: Artūras visai pakenčiamu dramatiniu tenoru traukdavo senas partizanų dainas, man telikdavo tingiai rankioti deramus akompanimento akordus. Aš negalėjau išskrosti ir išpreparuoti Gavelio – Obuolių Petriukas gerai šitai žinojo. Nesmerkiu jo, smerkiu tik save: taip ir neišvaliau iš savo vidaus visų šiukšlių, mano siela taip ir netapo nesudrumstu rimties tvenkiniu. Aš taip ir likau silpnutis žmogelis, nevertas Sun-Tzu vardo.

– Negi žmogus gali taip smarkiai mutuoti, kad vos per keletą mėnesių virstų raugė?

– Gali. Ne tik gali, o jau virto.

– Kaip tu pats šitai paaiškintum?

– Pagal kurią koncepciją? Jeigu pagal medicininę – Artūrai Gaveliui paprasčiausiai pasimaišė protas. Jam nuvažiavo stogas. Jo žvilgsnis jau trys mėnesiai kaip bepročio. Jo kalbos jau penki mėnesiai kaip kokio nukvakėlio. O jei dabar Voodoo parodė jį kaip baisiausią pasaulio defektą – vaikas akivaizdžiai ką nors sumanė. Jis pasinaudos turima valdžia ir kažį ko pridarys. Jį reikia nugnybti kuo skubiau. Šiandien nebeturiu jokių jėgų, bet pasistengsiu susikaupti jau rytoj.

– Aš jau turiu vienuolika kokonų. Dvyliktasis turėtų būti visai ne jis.

– Neapgaudinėk savęs. Turi mažiausiai porą menkaverčių egzempliorių. Artūras Dievo akivaizdoje yra dešimtkart nuodingesnė raugė, negu tiedu. Atvirai šnekant, Artūro Gavelio vardan tu galėtum išmesti net kolekcijos pradininką Mureiką. Jis viso labo pradininkas, bet šiaip jau – visai menkutėlė raugė.

Buvau visiškai sugniuždytas – kur kas smarkiau, nei po to, kai mane paliko Laima. Dabar mane paliko paskutinytis žmogus, kuriuo dar šiek tiek pasiklioviau. Juk buvau numatęs išsiskyrusio vienišiaus Artūro Gavelio namus kaip galimą prieglobstį, jei mane kartais būtų išrūkę iš mano laikinojo požeminio karsto. Jeigu net Gavelis tapo mano šventuoju priešu – jokio kelio nei atgal, nei į jokią kitą pusę nebėra. Sun-Tzu aiškiai sako: jeigu nebeliko apskritai jokio kelio – ramiai ženk pirmyn. Dar nėra taip buvę, kad žengimas pirmyn nevestų niekur. Tikriaus sakant, kaip tik ten toks žengimas visuomet ir nuveda. Tačiau „niekur“ – labiausiai įprasta mano vieta. Pasaulyje ne tik kad nėra nieko švento, ne tik kad nėra Dievo – nuo šiol jame nebeliko net ir pasitikėjimo jokių žmogumi.

– Įpilk man keturgubą airiško, – švelniai pasakiau Obuolių Petriukui. – Pabandysiu ištirpti triskart fermentuotame ir filtruotame salykle. Tu mane priveikei. Aš nuo tavęs vos per du žingsnius. Gal dar rastum jėgų, paleistum savąjį Voodoo ir išjungtum mane visiems laikams – skirtingai nuo pašėliškai laikino išjungimo, kurį sukelia airiškas viskis.

46. Paveikslai ir Aleksa gaisimas

Aš gėriau airišką viską tol, kol manieji paveikslai atgijo. Paveikslai apskritai yra tam tikri gyviai. Vieni spjaudosi lipniomis seilėmis kaip kupranugariai, vos prie jų arčiau prieini. Kiti isteriškai laižosi tarsi kokios Maltos bolonės. Baisiausi yra tie, kurie kandžiojasi ar net bando tave sudraskyti. Šiuos reikia laikyti narvuose. Mano namuose buvo pora auksinių narvų paveikslams – nė nebežinau, ar Uža juos išlaikė. Galbūt pardavė tuos narvus, nė nepamanęs, kad jie svarbesni už pačius paveikslus.

Paveikslų pilna ir mano laikinajame karste. Kai kuriuos jų dovanojo Aleksas – kaip tik šie visad pirmieji pradeda siautėti. Dėkojau dievams, kad bent jau kaukolės iš senojo Mejerovičių buto neatkeliavo pasisveikinti su šuniškuoju Mureikos kokonu, jų išlaisvintoju iš girtuoklių fontano liuko ar tiesiog pragaro. Bene labiausiai dėmesį į save kreipė mano senelė. Toksai talentingas dailininkėlis mano prašymu nutapė man skraidančią senelę. Šiaip jau ta senelė skraidžioja pačiame paveikslo kampe ir stengiasi ypatingo dėmesio į save neatkreipti. Kur kas didesnis yra paveiksle sė-

dintis paniuręs mano dėdė baltais rūbais, pasistatęs priešais samanės butelį. Prie vienakojų dėdės voliojasi svarbiausias ir pavojingiausias paveikslo padaras: geltonoji protezo hiena, jau galandanti savo nuodingus dantis.

Taip yra tol, kol šis paveikslas nepradedą demonstruoti savarankiškos gyvybės. Vos jam atgijus, senelė bemat išskrenda į patį priekį ir užgožia visus kitus. Nesakyčiau, kad norėtų išskristi iš paveikslo į realų pasaulį ar kaip nors kenktų žiūrovams, kad tą paveikslą derėtų uždaryti į narvą. Ji nebando kirsti drobės plokštumos, tačiau taip pabrėžia save, kad tik ją ir tegali matyti. Visa tai neįkvepia jai nė krislo gyvybės, ji lieka paveiksliška kaip reta, tačiau vis vien beviltiškai bando išlįsti į patį priekį, užgoždama ir dėdę, ir geltonąją protezo hieną.

Nelabai maloniai mane nuteikė ir Alekso dovanota „Kelionė“, kur minių minios, vientisas srautas maldininkų ar šiaip pamišėlių keliais rėplioja akmenuotu taku link kažkokio jiems vieniems nežinomo tikslo. Jie visi kaip vienas nuogi ir išgeltę tarsi žvakių vaškas. Tai nėra malonus vaizdas netgi tada, kai tie pamišę maldininkai nejuda. Kada paveikslas atgyja, o tie išgeltę vargšeliai pradeda ištis ropoti, bemat ligi kraujo nusibrozdindami kelius – iškart supranti, kad į tavo gyvenimą ateina šis tas negera.

Bet labiausiai mane puldinėjo „Doros gimimas“ – dar viena Alekso dovanėlė. Tame paveiksle buvo nutapytas kažkoks berankis ir bekojis, nelaimingesnis net už karo invalidus ant ratukų. Tačiau vargšelis dar bandė susimeistrauti sau protezus – o gal kokie geranoriai artimieji jam tuos protezus prikergė. Vietoj vienos kojos jam stirksojo paprasčiausias grindų šepetys, vietoj kitos – groteskiška bigė iš apipu-

vusio kiaulės kumpio. Vietoj vienos rankos buvo plonas mėlynas pagaliukas, o vietoj kitos – kruvinas burbulas, šis, paveikslui atgijus, iškart imdavo pulsuoti ir spjaudytis kraujo purslais. Patsai bekojis ir berankis irgi vemdavo juosvo kraujo puta, o blogiausia – imdavo draskytis ir puldinėti žiūrovus. Tai buvo vienas tų paveikslų, kuriuos privalu laikyti narve. Jis kaip tik bandė iš to narvo išsiveržti, kai suskambo specialusis skambutis. Tatai reiškė, kad turiu viešnią. Viešnią tegalėjau turėti vienintelę: šlubąją Elena. „Doros gimimas“ buvo mane nuteikęs taip, kad nei apšlubinti jai antrosios kojos, nei su ja kirminiškai ar paukštiškai mylėtis nė už ką nebūčiau sutikęs. Tačiau Elena pribloškė mane kur kas smarkiau, nei iš jos laukiau.

– Tavo tėvas visai prie mirties, – kimiai paskelbė. – Tiesą sakant, jis jau turėtų būti miręs, tačiau nepasiduoda, kol nesutvarkė visų šio pasaulio reikalų. Įtariu, kad tarp tų reikalų esi ir tu. Surask būdą, kaip jį aplankyti. Aš pati tau niekuo nepadėsiu. Atgabenau krūvą užsąkytų dalykų ir tiek. Užjaučiu. Laikykis, jei gali.

Man anaip tol nereikėjo nieko laikytis, man Aleksas jau seniai neegzistavo. Nuslinkdavau slapčia stebėti savo giltinės motinos, tačiau jau šimtą metų nemačiau prakilnios Alekso žilės. Jis mane mažai tedomino – šiaip ar taip, tebuvo tik antrasis mano tėvas, apsigimęs vikšras, be to, jam niekas nenupjovė galvos. Aleksui lyg ir už daug ką turėjau būti dėkingas, tačiau visa jo pagalba ir patarimai susivedė į vienintelį dalyką – kad dabar esu tas, kas esu. Didžiuojuosi, kad tapau Sun-Tzu šventajame Vilniaus mieste, tačiau niekam tokio likimo nelinkėčiau. Tai nėra toks likimas, kokiam mamos rengia savo vaikus. Tai nėra likimas, apie kurį

su pasimėgavimu rašomi stori memuarai. Tai mirtino kario likimas, o kariai didžia dalim nepriklauso sau.

Kad ir kaip ten būtų – privalėjau aplankyti mirties patalę gulintį Aleksą ir paskutinysis pabučiuoti jį į kaklą, gal net užmerkti jam akis. Jeigu kas įsivaizduojate, kaip tai padaryti, galite čia pat man patarti. Pirmoji šovusi man į galvą mintis buvo tokia: nusigrimuoti šlubą Elena, net jeigu tam tektų susižaloti sau koją. Tik paskui aš pagalvojau apie Sun-Tzu pamokymus.

Jeigu tau reikia patekti tiesiai į priešų tvirtovę – apsimesk, kad pats esi vienas savo priešų. Sun-Tzu nenurodo, kaip tai padaryti nūdieniame Vilniuje, tačiau jo raštai ir nėra skirti visiškiems bukagalviams. Man tereikėjo padaryti vieną stiprią, beveik genialią prielaidą, o paskui pačiam ta prielaida patikėti. Pastarasis loginės grandinės punktas buvo pats sunkiausias. Galiausiai jėga įtikinau save, kad kitokio pasirinkimo vis vien neturiu. Blogiausia, kad tai buvo gryna tiesa: išties neturėjau kitokio pasirinkimo.

Galbūt nesu toks laisvas žmogus kaip Obuolių Petriukas, bet jeigu sumanau aplankyti mirštantį tėvą – tegu ir viso labo antrąjį tėvą, – tai savo sumanymą įvykda. Skirtingai nuo Obuolių Petriuko nesu įvaldęs *Voodoo* ir klaikiai bijau skausmingos mirties, tačiau yra dalykų, kuriuos padarau nieko nepaisydamas. Nieko nepaisydamas pralošiau kortomis vienintelę savo gyvenimo meilę. Nieko nepaisydamas atsisakiau norų tapti šitos šalies prezidentu ir pasirinkau požeminio atsiskyrėlio dalį. Nieko nepaisydamas nuėjau prie Alekso mirties patalo. Viešai neskelbiu, kiek laiko man teko grimuotis – vis vien nepatikėtumėte. Joks lietuvis neturėtų tiek kantrybės. Bet aš jau nuo kažkada esu senovės

kinas, galiu dienų dienas tykoti pasaloje nė nesujudėdamas, galiu valandų valandas išstovėti ant vienos kojos, kitą pakėlęs lygiagrečiai žemei. Galiu valandų valandas pratūnoti po vandeniu, kvėpuodamas pro tuščiaavidurę nendrę. Taip pat aš galiu nueiti į savo antrojo tėvo savimarinimo spektaklį.

Tatai išties buvo stulbinamas spektaklis. Šitiek politikų ir garsių verslininkų vienoje vietoje gal dar nebuvaу matęs: mat Aleksas nusprendė išdalyti visą savo turtą. Jis gulėjo lovoje su baldakimu, sudžiūvęs kaip kempė, jo garsieji krivių krivio plaukai buvo išretėję ir nušiurę. Tik balsas liko toks pat: įsakmiai valdingas, bet kartu švelnus iki lipšnumo.

– Tau, Aleksandrai, skiriu visą senųjų ginklų kolekciją, taip pat tą pakabuką su briliantais, kuri taip mėgai. Testamento tvarkytojai viską tau perduos reikiamu momentu. Manyk, kad viską jau turi.

Man buvo labai paprasta su visais labintis: visi sveikino mane pirmieji, aš tik atsakydavau vos pastebimu galvos linktelėjimu. O jei kas su manimi nesisveikino – vadinas, su juo šiandien jau buvaу matėsis, nors ir nežinojau, nei kur, nei kaip. Alekso valios laukė anaіptol ne vien ministrai su garsiausiais seimūnais – šie tiesiog suskrido, vildamiesi gauti tikrų vertybių už dyką. Tačiau čia buvo ir jo paties sukvies tieji ir sukviestosios: visa marga jo meilužių minia. Turėjau progos stebėti nepakartojamą gyvenimo patyčių spektaklį. Kai kurie tų nuplikusių pilvūzų buvo tie patys raumeningi gražuoliai, kurių stebėtos glamonės po dušais prieš trisdešimt metų varė mane iš proto. Kai kurios nenuspėjamos lyties žmogystos nudribusiais skruostais iš tikrųjų buvo moterys, dėl kurių prieš keturiasdešimt metų raudėjo visas Vil-

nius. Laiko tėkmės išsidarkymas toje salėje buvo vienusyk ir niekingas, ir begal piktdžiugiškas. Dievai itin piktdžiugiškai demonstravo, kas po dešimties dvidešimties metų laukia tavęs paties.

Mane visi buvo linkę praleisti prie mirštančiojo lovos be eilės, bet aš vien kilniu mostu atsisakydavau. Aš dairiausi Gražiosios Rožės, bet jos čia nebuvo. Man visi stengėsi užleisti vietą ar mandagiai pasitraukti į šalį. Visad sakiau, kad žmonės yra mulkia: niekam nekrito į akį, kad aš be apsaulinių ir be įprastų keleto automobilių. Kad nelekiu per salas kaip pašėlęs, kaip visad visus stumdydamas ir visur vėluodamas.

Aš vis dėlto pabučiavau Aleksą į kaktą. Ji buvo sausutė ir trapi tarsi džiovintas grybas. Suspaudžiau jo braškančius petukus ir tiesiog nežinojau, ką sakyti. Buvau labiau papratęs Alekso klausytis.

– Dabar tu simboliškas tarsi pati mirtis, – sušvokštė man Aleksas į ausį: – Jogailos išvaizda ir tavo paties vidus. Tu tarsi dvigubas blogumo genijus.

– O iš kur žinai, kad čia aš, o ne Jogaila?

– Jis bijotų čia pasirodyti, kad tu jo nenusitemptum į savo pragarą. O tu šitai apskaičiavai ir numatei.

Senis net mirties patalę mąstė preciziškai. Kaip tik šitaip aš ir skaičiavau, kaip tik šitai ir buvo mano generalinė prie-laida, nors ja save įtikinau itin sunkiai.

– Atėjai čia vien iš bjaurumo – ar gal tikėjaisi palikimo?

– Šiaip ar taip, esu vienintelis tavo įšūnis.

– Tu vienintelis iš čia atėjusiųjų nieko negausi. Be to, juk ir negalėtum pasiimti. Faktiškai tavęs jau kaip ir nėra, argi ne, mažuli?

– Tu mane demaskuosi? Teatrališkai, mirties patalė?..

– Ne, padarysiu kur kas įdomiau. Aš tave suvalgysiu.

Senis dar turėjo galybes jėgų, nors tai buvo jau paskutiniosios jėgos. Tačiau jis taip įsikibo man į kaklą, kad netgi posmarkiai pridusau. Jis norėjo nusitempti mane su savimi į kapus. Apie suvalgymą šnekėjo simboliškai, o gal apie tai tik svajojo: nors įnirtingai krimsnėjo man ausį, jo burna buvo visiškai bedantė. Jis buvo mumija, gražiai ir teatrališkai dalijanti galybes per gyvenimą sukaupto turto. Aš irgi prikaupiau turtų – tik manieji turtai buvo kitokie. Galėjau išskrosti jį ir pastatyti tarp savo švelniųjų kokonų. Tačiau man jo nereikėjo, man reikėjo visiškai kito žmogaus.

Mane tiesiog stulbina, kaip aš sugebu sugadinti gyvenime viską, prie ko tik prisiliečiu. Aš mirtinai nužiūrėjau Sarą, kiaurai pradeginau ją savo žudančiu žvilgsniu. Nusiroviau savo pirmojo tėvo galvą ir išmainiau ją į abejotinus politiko smagumus. O galiausiai dar ir sugadinau gražiai teatralizuotas savo antrojo tėvo autolaidotuves.

Senis tebesmaugė mane ir tebekramtė man ausį – tik tuomet pagaliau kilo tikras sąmyšis. Vieni bandė ištraukti mane iš jo gniaužtų, kiti chaotiškai lakstė po salę, tretė šūkavo:

– Apsauga! Kur žiūri apsauga?

Visas tas pasaulinis sąmyšis buvo neprilygstamai groteskiškas. Pagaliau išlaisvintas iš bepročio Alekso ir už parankių vedamas pro šonines duris, aš mėšlungiškai, bet nuoširdžiai kvatojau.

– Kaip galima, ponas Jogaila, kaip galima, – kartojo kažkas prie pat ausies.

O aš visiškai rimtai pamąščiau: gal pasistačius į savo kolekciją patį save? Gal Kovarskis galėtų išpreparuoti mane

internetu tiesiai iš Bostono? Būčiau rinktinis kolekcijos egzempliorius: pusiau raugė, pusiau raugių medžiotojas, pusiau šiaip beprotis.

O tuo tarpu man dar reikėjo pasprukti nuo visos tos minios tikrų ir tariamų sargų, zirziančių kamerų bei nepakeliamo minios tvaiko. Mane traukė laikinojo karsto rimbis ir ty-la. Taip pat atgiję paveikslai. Tikriaus sakant, buvusieji atgiję paveikslai: jie vienas po kito stingo ir dėlįojosi į visai naujas kompozicijas. Berankiui ir bekojui iš „Doros gimimo“ geradariai žmonės vietoj kruvinai burbuliuojančios rankos protezo pritaissė milžinišką kankorėžį. Blogiau pasisėkė kvailiesiems maldininkams iš „Kelionės“: jie ne tik nusibrodino kelius, bet ir nususuko sprandus. Jiems visiems be išimties tikrų tikriausiai nulūžo galvos. Dabar jie šliaužė keturpėsti, nukarusiomis žemyn galvomis. Pasisėkė tik mano optimistei senelei: ji vėl tylutėliai skraidžiojo paveikslo kampe. Obuolių Petriukas aptiko mane, medituojantį paveikslų pakitimus, aš net nebuvau nusiėmęs Jogailos Štombergo grimo.

– Tu nuoseklus beprotis, brolau. Jau repetuoji, kaip tavoji kolekcija atrodys veidrodžiuose, kai joje bus ir pagrindinis personažas? – dalykiškai perklauė jis.

Mudu dar neįtarėme, nei kuo baigsis kolekcijos gyvenimas, nei kas galiausiai taps jos pagrindiniu nauju personažu. Mudu dar puoselėjome begalių begales naivių vilčių.

47. Gražioji mylimoji giltinė

Aš vis dėlto persistengiau ir perlenkiau visas lazdas. Palikau pernelyg daug pėdsakų visame Vilniuje – nuo Koralių ligi pat namo, kuriame dabar gyvena Uža su ponija, vardu Laima, velniškai panašia į kosminę varlę. Pernelyg ilgai ir nuoširdžiai dirigavau mūsų *concerto grosso* ir prisišaukiau nepageidaujamų klausytojų. Be jokio reikalo nusibeldžiau ir į prakeiktas Alekso turto dalybas: jis negalėjo subyrėti į dulkes mano delnuose, kaip kad man norėjosi. Aš visur pripėdavau, o už tai privalėjau nukentėti. Nukentėjau baisiai: mane pagaliau susekė gražioji mylimoji giltinė.

Dėl to man dar nevertėjo bijotis tiesioginės saugumiečių atakos: mano motina visuomet buvo ateivė iš kitos Visatos, jos jutimai bei logika neturėjo nieko bendro su šiuo pasauliu. Ji atrado mane tokiais būdais, kurių neperpras jokie pasaulio saugumai. Tačiau tatai reiškė, kad į mano laikinąjį karstą jau nutiestas neregimos šviesos takas. O tokiais takais naudojasi ne vien gerieji ateiviai.

Aš kaip syk vaikštinėjau šventomis Senamiesčio vietomis. Buvau kiek pasisendinęs ir labai elegantiškas, stengiausi pa-

nėšėti į smalsų šveicarų turistą, kurį labai domina Vilniaus bažnyčios. Giltinė pasivijo mane visai prie Kazimiero bažnyčios, kur bandžiau vaikyti nemalonių prisiminimus. Pirmiausiai pasijutau pagautas, bet paskui tiesiog smalsiai įsištebeilijau į savo motiną. Juk nebuvau jos matęs iš arti išties ketverius metus.

Gražioji Rožė iškart man primelavo, kad jai pavyko tikrų tikriausiai pamylėti savo gražiąją slaugę. Paskui papasakojo jau teisybę – kad merginos jai visad buvusios tarsi kokios didelės gėlės, kurias galima nuskinti ir dieną kitą apsvaigus uostyti. Tarsi kokios laivės, kuriomis galima persikelti į kitą upės pusę, o paskui nueiti tolyn į girias, kur risnoja ir riaumoja vyrai. Ji kalbėjo veik neužsičiaupdama, tai be galo panėšėjo į prisiminimų vakarą. Tai ir buvo paskutiniųjų prisiminimų vakaras: šiaip ar taip – juk mane aplankė giltinė.

Iškart pasakysiu, kad ji nebedėvėjo nei milžiniškų oranžinių akinių, nei tuzino metų senumo geltono „Prados“ ar „Eskados“ švarko, nei savo nepamainomų gintaro karolių. Šviesiai rudens dienai pasirinko paprastą apsiaustą, bet pasidabino dar ir lengvu šaliu parišta skrybelaite. Aš irgi buvau apsirengęs paprastai, bet visai elegantiškai: mudu tikrai turėjome atrodyti tarsi pora užsieniečių, tingiai apžiūrinėjančių Vilnių.

– Prisimenu, kaip tu vaikystėje vogčia mane stebėdavai nusirenginėjančią, – dėstė man Rožė. – Jaučiau šitai visa oda, ir man šitai patiko. Tai buvo tarsi mėnesienos fluidų tekėjimas, tarsi draudžiamo vaisiaus kvapas... O dabar kas kart iš tolo jaučiu, kai tu nužiūrinėji mane toje senelių prieglaudoje... Klausyk, ten pilna visokių agentų, sako, tu nebe valdžios žmogus. Tu garsus partizanas ar kaip?..

– Labai savotiškas partizanas. Tikrai ne Če Gevara.

– O tu visą laiką buvai savotiškas. Ir su ta savo kliša žydaitė... Ir vėliau su Laima... Gal tau vertėjo užsiimti vyrais? Tavęs niekad netraukė prie Jogailos užpakaliuko?

Turėjau savo mylimai giltinei galybę svarbių priešmirtinių klausimų, nežinojau nė nuo ko pradėti. Šventasis Vilnius kvietė meditacijai, o ne kamantinėjimams. Tačiau ji kalbėjo ir nekamantinėjama, Gražioji Rožė buvo itin šneki giltinė. Įdomu, ar visos kaulėtosios yra tokios šnekios, ar didžiuma dirba savo mielą darbą niauriai tylėdamos. Ypač jai patiko kalbėti apie savo ankstesnes aukas: apie abudu mano tėvus.

– Tavo tėvelis buvo tarsi koks paukštis, su juo tekdavo čiulbėtis jo paukštiška tarme. Kitokios jis nesuprasdavo. Kartais mudu ištisus vakarus neištardavom nė vieno normalaus žodžio, vien pračiulbėdavom.

– O kodėl tu jį nusičiupai? Juk tai tu jį nusičiupai – nepatikėčiau, kad jis būtų ką nors merginės, juolab tokią gražuolę.

– Tai kad jis buvo vardu Ričardas. Jaunystėje negalėjau ramiai praeiti pro joki Ričardą. Be to, jis buvo paukštis. Tikrų žmonių paukščių šitoje Žemėje reta.

– O kokių sutikai daugiausiai? – paklausiau turėdamas galvoje jos giltinės amatą – nežinau, ar ji suprato užuominą.

– Skraidančių žiurkių! – kirste nukirto mano motina. – Skraidančių žiurkių pasaulyje absoliuti dauguma. Bet juk ne apie jas kalbam, kalbam apie tavo tėvelį.

Mudu vaikštinėjam pačioj Senamiesčio širdy, mano vaikystės vietose – aš net pabūgau, kad čia tuoj pradės klajoti manieji numirėliai. Mano begalvis tėvas arba Sara su skyle

šakumoje, kurią pradeginau savo gosliu žvilgsniu. Arba mus pasivys ir apšups slaptoji šuns Mureikos iššauktoji apokaliptinė kariauna. Grynas melas, kad tavieji numirėliai pasirodo tau gražūs ir jauni – jie pasirodo suvytę ir apipuvę, ypač senamiesčiuose.

– Tie matematikai visi buvo pusiau paukščiai. Bet tavo tėvelis buvo ypatingiausias. Pirmiausia, jis buvo vardu Ričardas. Antra, jis rinko tuos savo papuvusius daiktus bei atodūsius stiklainiuose. Trečia, jis kovojo už Lietuvą. Bent kelios nedovanotinos klaidos susyk.

– Tai tu žinotai apie tą jo juokingą rezistenciją?

– Nuo pirmosios kartu praleistos nakties. Aš iščiulčiau iš jo visas slaptas žinias kartu su pirmaisiais orgazmo atodūšiais. Aš juk sakiau, kad jis buvo paukštis. Jam rodėsi, kad merginai, kuri padarė jam *felatio*, galima išsuokti viską, kad jiedu jau yra susieti kraujo priesaika.

Mudu pražingsniavom pro Mejerovičių kiemą – ir nieko nenutiko. Manęs neprisivijo klaikieji Mejerovičių paveiks-lai, ūkdama nepraskriejo Saros šmėkla. Darsyk įsitikinau, jog pasaulis yra aiškus ir banalus. Mano pirmajam tėvui nupjovė galvą, mano antrasis tėvas užvakar užduso poros šimtų žmonių akivaizdoje, prieš tai pabandęs nukąsti man ausį. Negana to, visi aplinkiniai manė, kad ausį jis kanda Jogailai Štombergui. Viskas aišku ir paprasta kaip japoniškame peizaže.

– O kodėl tu bandei jį iš paukščio paversti naminiu katinėliu? Negi manei, kad pavyks?

– Aš eksperimentavau. Visas mano gyvenimas buvo didis eksperimentas. Aš pirmoji nusifilmavau reklamoje. Aš patiesiau ant menčių neįveikiamąjį Aleksą. Aš mylėjau

moteris. Aš padariau savo vienturtį sūnų bene galingiausiai šalies žmogumi. Tai vis buvo eksperimentai. Arba gal žaidimai.

– Nemeluok – moterys nežaidžia. Žaidimus žaidžia tik vyrai. Moterys siekia konkretaus tikslo – dažniausiai per vyrų žaidimus.

Gražioji Rožė kiek nuliūdo, kad jos elegantiškas melas nenusisėkė – tačiau neilgam. Ji bandė mane įvilioti į mūsų senąjį kiemą, o aš nelabai priešinausi. Pagal iškreiptą giltinių ritualą aukas dera atvilioti į vaikystės ar net gimimo vietas ir nugalabyti būtent ten. Tačiau aš jau nebebijojau mūsų senojo laukinėmis vynuogėmis apaugusio namo. Man nebeatrodė, kad nuo jo link manęs keliuku atriedės kruvina tėvo galva. Aš tą galvą seniausiai buvau išpardavęs urmu ir po vieną plaukelį. Motina, kildama aukštyr pro trigubus vienuolyno vartus, kalbėjo apie antrąjį mano tėvą.

– Aleksas buvo anaip tol ne paukštis, o banginis. Visą laiką derėjo saugotis, kad tavęs nesutraiškytų. Nesutraiškytų savo pinigais, savo skulptūromis ir paveikslais, netgi savo raumeningais meilužiais. Be abejo, žinai, kad jis norėjo išdulkinti ir tavo Laimą? Apipylė ją briliantais ligi ausų. Ji jam atrodė kaip desertas. Tas banginis šitaip pietaudavo. Užkandžiui keletas jauniklių. Pagrindinis patiekalas – koks kunigas kolekcininkas iš Kauno. O desertui jis panorė tavo Laimos. Ir įsivaizduok – ši nepasidavė. Ar ji tau šitai pasakojo? Ar tu ką nors išties žinai apie savo Laimą?

– Tikriausiai ne. Nebent tai, kad ligi šiol ją myliu.

– Pralošęs kortomis?

– Dėl to tik dar labiau myliu. Ta išdavystė mane visiškai išvarė iš proto. Aš net atšvenčiau su ja sidabrines vestuves.

– Judu prasilenkėte laike, vargšeliai. Ji be galo tave mylėjo kaipsyk ligi to akimirksnio, o paskui... Nežinau. Judu vienas kitam tikot, mažuli. Be reikalo ją pralošei. Gyvendamas su ja nebūtum tapęs tuo... partizanu...

Tuo tarpu aš jos beveik nebeklausiau. Mes pagaliau ižengėm į senąjį mūsų kiemą. Mane pribloškė jo kosminė ap-
leistybė. Šventojo Vilniaus Senamiestyje, kur tokie namai kainavo milijonus, mūsų namas žiojėjo išdaužytų langų an-
gomis. Viduje buvo priversta keisčiausių šiukšlių – netgi senų manekenų. Vieną akimirksnį man net pasirodė, kad už tų langų mūsų tyko snaiperiai. Arba visa šuns Mureikos į pasaulį ištraukta monstriukų kariauna.

Tačiau niekas čia mūsų netykojo – tai ir buvo liūdniausia. Čia netvyrojo seni mūsų šeimos kvapai ir neaidėjo mūsų senojo gyvenimo garsai. Čia nekybojo memorialinės lentos, čia nežėrėjo jokie mūsų vardo rūmai. Čia viso labo stūksojo apleistas visiškai negyvas senas namas. Man ūmai pasidarė gūdžiai liūdna, kad mano tikrasis vardas taip menkai teįsirėžė į pasaulį. Galėjau būti pianistas virtuozas ar pasaulinio garso tapytojas. O tapau viso labo karo vadu Sun-Tzu. Tai didi garbė, tačiau ją teįvertina retas žinovas. Ūmai panorau visuotinės šlovės ir minios garbinimo.

– Aš netgi netapau šitos šalies prezidentu, – pasiskundžiau mamytei lyg mažas vaikelis.

– Ir visai be reikalo. Moki užsienio kalbų, gražiai skambini pianinu. Būtum specialiu dekretu atsiėmęs iš to dujininko Laimą. Laima būtų nepaprastai tinkama pirmoji ponia. O jeigu dar ištrauktų iš slaptųjų dėželių visus briliantus, kuriais ją buvo apipylęs Aleksas... Beje, ar kada pastebėjai, kad ji mažumą panaši į varlę?

– Varlę karalaitę. Kosminę varlę.
– Ir pirmąją šalies poniją. Kodėl jos tokia nepadarei?
– Pasirinkau visai kitokį kelią, mama.
– Esi tikras tėvo vaikas. Ir tau būtinai reikia veltis į šventą kovą, ir tau būtinai nuraus galvą... Tu tiesiog nemyli savo galvos.

Mane vis labiau slėgė mūsų kiemo apleistumas. Čia nebuvo jokios gyvybės. Čia netgi nesigirdėjo mudviejų su Sara balsų iš praeities. Čia nesklandė tėvo dvasia dygsniuotu kabinetiniu švarku. Tai buvo miręs kiemas, o mudu su Gražiaja Rože taip pat buvom numirėliai, tik gal dar patys to nežinojom. Man beliko konkrečiai tuo įsitikinti: drąsiai pasukau link senųjų šnekančių laiptų į tėvo dekonstrukcinį kambarį. Tai pasirodė beviltiška: laiptai ne tik nebešnekėjo – jie manęs paprasčiausiai nepriėmė, jau pirmasis laiptelis buvo toks sutrešęs, kad mano koja prasmego kiaurai. Giltinė laukė manęs jau nebe už kampo, o čia pat, galbūt net mano paties viduje.

– Kodėl mane susiradai? – staiga užsipuoliau motiną. – Ką norėjai pasakyti? Kuo dar mane norėjai įskaudinti?

– Norėjau atsisveikinti, sūneli. Jaučiu, kad netrukus mirsiu.

Gera žinojau, kad toji giltinė pergyvens ne tik mane, bet ir šventąjį Vilniaus miestą, bet nutylėjau. Nebenorėjau nieko kalbėti. Su giltinėmis nekalbama, tiesiog kantriai laukiama, kol jos atliks savo darbą. Netgi patsai Sun-Tzu nežinojo jokių visagalių triukų prieš giltinę. Net ir jį patį kaulėtoji vis dėlto pasivijo. Tačiau vieno dalyko Gražiosios Rožės vis dėlto privalėjau paklausti. Tai buvo vienas labiausiai rūpimų mano gyvenimo klausimų.

– Ar atsakysi teisybę į vieną klausimą? Ar nesumeluosi?

– Klausk.

– Kodėl tu taip negailestingai išdarkei ir suniokojai tėvo kolekciją? Kodėl tu ją sunaikinai? Juk tai visai nebuvo būtina.

– Kaip tai kodėl? – motina atrodė nuoširdžiai nustebusi. – Aš mirtinai nekenčiu bet kokių kolekcijų.

Staiga suvokiau, kad pirmąsyk pažvelgiau savo motinai tiesiai į akis. Tose akyse nebuvo jokios išraiškos – vien tobulai grakštūs mirties rašmenys.

48. Paskutiniai Duobėnų gynėjai

Duobėnais mūsų tvirtovę pirmasis praminė, žinoma, Obuolių Petriukas. Kiti turėjo savo Pilėnus, mėgo aiškinti jis, o mes turim savo amžinuosius Duobėnus, esam paskutinieji Duobėnų gynėjai. Ateis ir mums savas laikas susideginti. Gal nė pats neįtarė, koks yra pranašišškai teisuus. Nors kita vertus, neretai pamanydavau, jog Obuolių Petriukas numano ne tik praeitį, bet ir ateitį. Jis tikrai rengėsi ginti Duobėnus ligi galo. Kai aprodinėdavo savo ginklų kolekciją, mane nupurtydavo šiurpas. Sprendžiant iš kiekių, jis rengėsi atsilaikyti prieš nedidelį desantininkų batalioną. Man iš viso jo arsenalo tepatiko moderniausios dujokaukės. Mūsų bent jau negalėjo išrūkyti iš mano laikinojo karsto tarsi kokių žiurkių.

O šiaip jau mūsų kariauna buvo tikrai įspūdinga. Braniukas su Serioga už butelį galėjo apsirišti granatų pynėmis ir gulti po tankais. Obuolių Petriukas turėjo gero pulko arsenalą, bet nemokėjo naudotis jokių ginklu. Veiksmingiausias turbūt buvo Albinas Afrika: psichinė jo būgnavimo ataka galėjo atbaidyti net baisiausią priešininką. Beje, kaip tik

Albinu Afrika viskas ir prasidėjo, jis tapo pirmuoju prapulties ženklu.

Aš įprasčiausiai tvarkiausi ir švarinau savo kolekciją. Mano švelnieji kokonai reikalauja itin kruopščios priežiūros, be to, kiekvieną dera tvarkyti ir dailinti vis kitaip, grynai individualiai. Bent sykį, o geriau dusyk per savaitę aš kruopščiai juos aptvarkau. Pirmiausia nuo visų reikia nuvalyti dulkes bei visokias susikaupusias apnašas. Tai bendras higienos reikalavimas. O paskui ateina laikas grynai individualiems poreikiams. Vieniems reikia pašveisti ir papoliruoti kauliukus. Statytojui Nargėlai kaskart reikia patikrinti į bendrą kompoziciją įkomponuotus jo dolerius: kad ginkdie neatidrėtų ir nesupelytų. Drėgmė apskritai yra mirtinas kokonų priešas. Išdeginu gausybės elektros energijos, palaikydamas kolekcijos kambaryje kone dykumos mikroklimatą.

Mano mylimam dirigentui reikia būtinai kaskart iškuopti visas vidines ertmes: jose vis kaupiasi visokie nešvarumai bei vabzdžiai. Aš jau nekalbu apie savo mylimąją televizijos žvaigždę: jai tenka nuolat pravalyti ir intymias vietas. Tam turiu specialių šepetėlių, panašių į tuos, kuriais valomos pypkės – tik gerokai didesnių. Viena vertus, tai gan dviprasmiškas užsiėmimas. Kita vertus, aš paprasčiausiai prižiūriu savo kolekcijos eksponatą. Palikti be priežiūros jie supūtų, supelytų ir apeitų kirminais. Fizinė mano švelniųjų kokonų priežiūra – tai nuobodi, tačiau neišvengiama kasdienybė. Suprantama, kur kas reikšmingesnis yra metafizinis kolekcijos turinys, tačiau dvasia užgimsta tik sutvarkius kūną. Gal kiek labiau metafiziškai yra kokonų degtuvai. Juos aš stengiuosi patikrinti kasdien, jie turi veikti idealiai ir be menkiausių sutrikimų. Rauges galiausiai reikia sudeginti, tokia

yra jų dieviškoji lemtis, todėl degtuvais dera rūpintis nepriekaištingai. Jie turi padegti rauges bemat – pagal specialią dvasinę komandą, pagal tam tikrą judesį arba tiesiog labai to įsigeidus. Degtuvus aš tikrinu kasdien.

Taigi aš įprastai tvarkiau savo švelnuiosius kokonėlius, bet tolydžio vis aiškiau ėmiau suprasti, jog mano laikinajame karste kažko stinga. Ne kokios smulkmenos, o kartinio dalyko. Ta negera nuojauta neapleido manęs bent porą valandų, kol pagaliau susivokiau: stigo tylaus būgnų dundavimo. Albinas Afrika susirgo arba užmigo, todėl man taip nesisekė valyti televizijos žvaigždės intymųjų vietų. Tačiau vidinis Sun-Tzu balsas mane iškart įspėjo: nebūna atsitiktinių garsų, nebūna ir atsitiktinės tylos. Kiekviena pasaulio tyla turi savo slaptą priežastį. Labai dažnai netikėtos tylos priežastis esti išdavystė. Tyla yra vienas esminių išdavystę ženklinančių hieroglifų.

Stingstančia širdimi išsliuogiau į bendrąją salę, o paskui nusliūkinau į Albino kambarėlį. Nutiko blogiausia, kas galėjo nutikti: visa jo būgnų kolekcija buvo dingusi, kambarėlis buvo tuštut tuštutėlis. Tiekos būgnų būgnelių negalėjai išnešti nei vienusyk, nei per porą reisų: Albinas Afrika turėjo gerokai pasidaruoti arba net turėjo pagalbininkų. Aš nė nemąščiau apie bėgančias žiurkes nei skęstančius laivus, aš tiesiog svarsčiau, ką toliau daryti. Man ūmai viskas tapo aišku. Mano laikinasis karstas jau buvo pažymėtas kažkieno karo žemėlapiuose, o bevardis karvedys jau planavo lemiamą ataką.

Dar prieš keletą dienų maniausi turįs atsarginę išeitį: viengungišką Artūro Gavelio butą. Niekšiškas Obuolių Petriuko Voodoo sugriovė ir šią naivią paskutiniąją viltį. Man pri-

bloškiamai nesiseka su artimais žmonėmis: jie arba numiršta, arba mane išduoda. Reikėjo skubiai sprukti, tačiau tegalėjau sprukti į tuštumą. Tuštumoje visiškai neturėjau ką veikti – juolab be savosios kolekcijos. Man turbūt išties te liko susideginti – kaip paskutiniam Duobėnų gynėjui. Tačiau pirmiausia privalėjau pradžiuginti Obuolių Petriuką. Jis meditavo savo kamarėlėje, tarpais dirstelėdamas į kažkokią storą knygą.

– Aš žinau, – liūdnai pratarė, neleidęs man nė burnos praverti. – Jau keletas dienų žinau. Aš panaudojau slaptuosius *Voodoo* ryšius ir bemat perpratau esmę, nors man dar ne viskas ligi galo aišku. Galintiems paliepiu kuo skubiau bėgti.

– O man – nė žodžio?

– O kuriems galams? Ką tas pakeistų? Gal turi kur sprukti? Tiesiog pagyvenai dar keletą dienų normaliai ir be baimės.

– Bet tu juk turi kur sprukti. Pasaulis platus, o tavo bankų sąskaitos didelės.

– Nebūk naivus. Kokioj šaly gyveni? Jeigu mane užpelengavo mentai – mirksniu pardavė banditams. Man nėra kur bėgti. Mane aptiktų bet kurioje Karibų salelėje. Be to, aš ir nenoriu bėgti. Man patinka Vilniaus sąvartynai ir Vilniaus požemiai. Visa kita pasaulyje yra niekalas.

Petriuko akys buvo didelės ir liūdnos, bet jis anaip tol ne atrodė išsigandęs. Veikiau susikaupęs ir mąslus – tarsi ką skaičiuotų ar svarstytų.

– Nieko nesuprantu. Jeigu jie mus apčiuopė – kodėl mes čia lyg niekur nieko sėdim? Kodėl mes dar gyvi?

– Šito ir aš ligi galo neperpratau, – atsišaukė Obuolių Petriukas. – Gal pagal savo idiotišką logiką stengiasi su-

semti visą tariamą organizaciją, visus mūsų bendrus, todėl tyko ir laukia. Tačiau dėl tokios versijos nesu tikras.

– O kaip jie mus apčiuopė? Po šitiekos laiko ramybės?

– Padėkok savo draugui Artūrai. Dėl šito esu visiškai tikras. Dabar jis dešinioji Jogailos ranka, o tave jis kitados labai gerai perprato. Žino tavo slaptus įpročius, nesąmoningus tavo polinkius. Užpelengavo tave, kad ir beslampinėjantį po Koralus. Arba sekantį mylimą mamytę. Arba dar kurioje nors tavo sakralinių vietų. Visas šias dienas aš žudžiau būtent Artūrą Gavelį. Galbūt man bent iš dalies pasisekė.

– Ką reiškia – iš dalies?

– Aš jį susargdinau, šitai aiškiai juntu. O ar suskubsiu nugalaboti – vienas Dievas nežino. Juk pameni, kaip ilgai tekdavo terliotis su kai kuriais klientais. Niekšai yra atsparūs kaip velniai. Dėl Artūrėlio aš turiu problemų. Turiu šlykščių problemų dėl Jogailos. Man bus nepakeliamai šlykštu numirti, palikus jį karaliaujantį. Ar įsivaizduoji tokį pažeminimą – mudu negyvi, o jis klesti?

Tikrai sunkiai įsivaizdavau tokį reginį, bet ne dėl Patrio: nepajėgiau įsivaizduoti savęs negyvo. Sun-Tzu nesiūlo jokios specialios išeities, pasitraukiant į geresnįjį pasaulį. Jis kalba apie kovą ir pergalę, o ne apie totalų pralaimėjimą. Man buvo mažumą gaila savęs ir labai gaila taip ir nepabaigto savo kokonų rinkinio.

– Užtat labai gerai žinau, kokia bus paskutinioji mano knyga, – liūdnai pastebėjo Petriukas.

– Ją dabar ir rašai?

– Ji bus parašyta vienu mirksniu. Mano paskutinioji knyga bus bazukos šūvis. Šūvis, kuris mirksniu pabaigs viską.

Manau, tai pats geriausias paskutiniosios knygos pavidalas šitame mielame pasaulyje. Sykiu ir pavadinimas, ir turinys, ir pabaiga.

Aš prisiminiau, labai gerai prisiminiau visą mūsų puikų gyvenimą ir šaunųjį karą su raugėmis. Tiesiog apčiuopiamai prisiminiau savo troškimą nugalėti nenugalimąjį Jogailą Štombergą. Vis dar nesinorėjo tikėti, jog tai jau beveik praeitis. Tuo teko patikėti lygiai po vienuolikos sekundžių, po vienuolikos širdies dūžių, po vienuolikos gyvenimų. Jie puolė iš visų pusių, pro visas landas susyk, tarsi būtų gerai išstudijavę Sun-Tzu mokymą. Jie nesirengė mudviejų akimirkiniu nužudyti, jie netgi leido mums pasitraukti į švelniųjų kokonų kambarį su visa Obuolių Petriuko bazuka. Veikiausiai jiems buvo įsakyta paimti mudu gyvus.

Petriukui verčiau derėjo nežaisti su ta savo bazuka. Vos jis pabandė prisidėti ją prie peties, kažkurio šturmuotojo nervai neišlaikė, ir Petriuką nuskynė galinga superautomato papliūpa. Koks šimtas kulų vienusyk nuraškė Obuolių Petriuką tarsi gėlę. Likimo pasityčiojimas buvo tobulas: Petriuką pribagė ne banditai, o kaipsyk banditų gaudytojai. Jo galva kažkokiu stebuklu dar laikėsi prie kūno – kaip kitados ant odos skiaučių laikėsi mano pirmojo tėvo galva. Visada buvau įsitikinęs, kad Obuolių Petriukas ir mano pirmasis tėvas buvo astraliniai dvyniai. Petriukas tiesiog privalėjo baigti gyvenimą begalvis, tatau manęs visai nuste-bino. Mane nustebino šturmuotojų nevalyvumas. Vienas dilba ūmai nusiplėšė savo juodąją kaukę ir ėmė vėmti tiesiai ant grindų, tarp žiaukčiojimų dar staugdamas:

– Jūs matot, ką jis su jais padarė? Ar matot?.. Aš negaliu... Ar matot?

Po tos lėkštos tirados jis vėl ėmė vėmti tiesiai ant grindų sterilioje švelniųjų kokonų saugykloje. Man, kaip karo vadiui, buvo gėda dėl to, kokius menkus žmones jie atrenka į specialius padalinius. Tas juodakaukis vėmikas buvo visiškai šlapukas, jaunutis triznius, nepatyręs tikro karo žygio baisumų. Sun-Tzu tokiam niekad nebūtų nė davęs į rankas ginklo. Deja, jų buvo daugybė, o juos nukreipė įgudusi ranka ir smarkiausiai išsigimusios smegenys. Išsigelbėti nuo Jogailos mes neturėjome jokių šansų, beliko nuosekliai vykdyti seną savo metafizinį planą. Kada vienu sakraliniu judesiu padegiau savo švelniusius kokonus, šturmuotojai visai prarado galvas, nė nebežinojo, ką daryti. Jie tiesiog nebuvo gavę nurodymų tokiam atvejui. Man buvo neįmanomai gaila kolekcijos, bet rauges reikia deginti gyva ugnimi – tik toks turi būti jų galas. Raugės degė pasakiškai gražiai, kur kas gražiau nei Dali paveikslo žirafos. Bendrą estetinį išpūdį gal kiek gadino nebent juodų dūmų juostelės, besiplaikstančios liepsnų pakraščiais. Nepasakyčiau, kad dūmai taip jau labai dvokė, bet vaikeliai šturmuotojai visiškai sutriko.

Juos apniko didis verksmas ir dantų griežimas. Jie vėmė, klykė ir riejos tarpusavyje, visiškai pamiršę mane. Už jų nugarų tarsi nugalėtojai pamaži rinkosi apokalipsiniai pragaro personažai. Gerai mačiau juos visus: sumažintą vandenlige sergančio Patrio kopiją ir karo invalidus ant ratukų, milžiniškas vyne išvirtas maištininkes sraiges ir Mejerovičiaus paveikslų kaukoles, išskrostant kosminę Karoliniškių varlę ir kalenančią nuodingais dantimis geltonojo dėdės protezo hieną. Visi jie puikiai žinojo, ko čia susirinko: pasigėrėti manuoju pralaimėjimu. O aš gerai žinojau, ką privalau

padaryti, to mane sapnuose išmokė neprilygstamasis Levas Kovarskis. Tą žinią paliko man specialiu testamentu. Lancetą seniausiai laikiau rankoje, apnuoginti pilvą tereikėjo akimirksnio. Mano pjūvis kaip visada buvo tikslus, ramus ir beveik tobulas. Aš pagaliau išvydau dar gyvas ir pulsujančias savo paties antrąsias smegenis. Mano pilvo smegenys buvo gražiai nuaugusios, jos judėjo ir gyveno, jos kaip tik dabar priiminėjo paskutiniuosius ir lemiamus mano gyvenimo sprendimus. Vargšai „Aro“ šturmuotojai apskritai apako ir sustingo it stabo ištikti, o aš skaityte skaičiau savo pilvo smegenų darbą, gėrėjausi jomis ir netgi beveik nejaučiau skausmo. Už apokalipsinių personažų ramiai ir netikėtai išniro Čikagos negro Mozės Melouno povyza, jis plojo man už mano neprilygstamai žmogišką poelgį. Tapau dvyliktuoju savo kolekcijos eksponatu, nors niekad nesirengiau juo būti. Galbūt kaip tik tokia yra šito pasaulio prasmė ir teisybė. Galbūt kaip tik aš įkūniju viso Vilniaus esmę ir grožį. Paskutinioji mintis prieš nusibaigiant suspurdėjo beribiu gailesčiu dėl to, kad taip ir neišpėjau savo vaikystės paslapties. Aš taip ir neperpratau, kuo mano pirmasis tėvas maitindavo tuos driežiažmogius ar žiurkiažmogius, kurie veisėsi jo dekonstrukciniame kambaryje. Kaip tik tokie klausimai turėtų labiausiai dominti žmoniją.

49. Teisuoliai

Žemėje gyvena ir visais laikais gyveno trisdešimt šeši teisuoliai, o jų paskirtis – pateisinti pasaulį Dievo akyse. Teisuoliai vienas kito nepažįsta ir gyvenime verčiasi skurdžiai. Jeigu žmogus sužino, kad yra vienas tų trisdešimt šešių teisuolių – iškart skausmingai numiršta, o jo vietą užima kitas, kur nors visai kitame pasaulio krašte. Tie teisuoliai palaiko žmonių pasaulio egzistenciją. Jeigu jų nebūtų – Dievas seniausiai būtų sunaikinęs žmonių giminę.

Teisuoliai atkakliai gina ir teisina pasaulį nepaliaujamame Dievo teisme. Pačiu savo buvimu kantriai aiškina Dievui žmogaus netobulumą ir nuodėmių neišvengiamybę. Savo gyvenimu aiškina Visagaliui Jo paties sutverto pasaulio dėsnius ir neleidžia Jam imtis niršių veiksmų. Visagaliui labai nepatinka Jo paties sutvertas kūrinys. Kaip tikras menininkas vis grasina jį sudaužyti į šipulius – tikriausiai sakant, išskaidyti į atomus ir vėl paleisti beprasmiškai zuiti neapbrėpiamoje Visatų begalybėje. Vien trisdešimt šeši teisuoliai kol kas išsaugo pasaulį, nė patys to nežinodami. Galbūt slaptinguose pusiau sapnuose jie be-

veik suvokia turį ypatingą paskirtį, tačiau tikrąją savo lemtį sužino nebent paskutinįjį akimirksnį prieš mirtį. Jie taip ir negauna jokio atlygio už savo teisuoliškumą: nei iš Dievo, nei iš žmonių.

Turinys

1. KIEMAS	7
2. SIDABRINĖS VESTUVĖS	12
3. SRAIGIŲ MAIŠTAS	19
4. LAIKINASIS KARSTAS	25
5. PIRMASIS TĖVAS	31
6. GRAŽIOJI ROŽĖ	38
7. JAUNOJO DAVINČIO KANČIOS	47
8. DEKONSTRUKTORIAUS DEKONSTRUKCIJA	55
9. PASAULIO PABAIGA	69
10. KAROLINIŠKIŲ VARLĖS	72
11. LAIKINŲJŲ KARSTŲ ATMAINOS	79
12. VALDOVŲ RŪMŲ KŪRIMAS	84
13. AKYS IR VEIDRODŽIAI	90
14. SARA MEJEROVIČ	93
15. INVALIDAI ANT RATUKŲ	102
16. ŠLUBOJI ELENA	106
17. DIDŽIOJI SAROS BAUSMĖ	111
18. ANTRASIS TĖVAS	121
19. HIEROGLIFAI	132

20. GILTINĖ IR POLITIKA	135
21. TĖVO GALVA	144
22. TYLIOJI EROSO PAIEŠKA	147
23. NELEMTI SOKRATO ŽIRGAI	152
24. ANTROSIOS SMEGENYS	158
25. SUGEDUSI ATMINTIS	162
26. GRIMAS	164
27. ŽMONĖS YRA MULKIAI	169
28. PASAULINIS PETRIUKO PALIKIMAS	175
29. DVI AFRIKOS PROBLEMOS	180
30. BERIBIS PAŽINIMO TROŠKULYS	182
31. BLOGA DARYTI YRA SALDU	187
32. KORALŲ ŠUNYS	194
33. GLITUMO LAIPSNIAI IR VILNIAUS POKERIS	196
34. MINISTRAS MUREIKA	203
35. VEIDO NEKENTIMAS	205
36. PROTEZŲ PASAULINĖS HEGEMONIJOS KĖSLAI	207
37. PIRMASIS TRIMITAS KELIJE Į DAMASKĄ	211
38. PASKUTINYSIS MANO SVEČIAS	219
39. PIRMASIS RAUGĖS APIBRĖŽIMAS	225
40. ATPAŽINIMO LAIKAS	228
41. DIEVIŠKASIS GROŽIS	230
42. DIEVO RAŠMENYS	231
43. MUSIŲ KONCERTAS IR BAISIOJI EISENA	233
44. VARGANAS SKERDĖJO AMATAS	242
45. DIDYSIS PAIEŠKOS RITUALAS	255
46. PAVEIKSLAI IR ALEKSO GAIŠIMAS	266
47. GRAŽIOJI MYLIMOJI GILTINĖ	274
48. PASKUTINIAI DUOBĖNŲ GYNĖJAI	282
49. TEISUOLIAI	290

Gavelis, Ričardas

Gav581 Sun-Tzu gyvenimas šventame Vilniaus mieste : romanas / Ričardas Gavelis. – Vilnius : Tyto alba, 2002. – 290[6] p.

ISBN 9986-16-264-5

Kaip jau įprasta, R. Gavelio (1950–2002) naujojo romano veiksmas vėl rutuliojasi Vilniuje – tik šį kartą autoriui ankšta jo gatvėse ir jis leidžiasi po žemę. Romano personažas – žmogus, tenorėjęs normalių tėvų, mylimų moterų ir ramaus žmoniško gyvenimo. Tačiau viskas jo gyvenime susiklostė visiškai atvirkščiai. Neradus laimės „ant žemės“, jam nieko nelieka, tik leistis į požemius. Ten jis surenka savo „armiją“ tokių pat nusivylusių filosofų, muzikantų bei visiškai degradavusių alkoholikų ir, įtikėjęs, jog į jį persikūnijęs legendinis kinų karvedys bei filosofas Sun-Tzu, pradeda šventą kovą su pasaulio nedorėliais. Tačiau, kaip ir kiekvienas tikras kovotojas su pasaulio blogiu, apsimetėlis Sun-Tzu pasmerktas pralaimėti. Pasakojime tikrovė pinasi su fantazija, realybė su haliucinacija, o romano herojus primena šių laikų Don Kichotą, besikaunantį su savo vaizduotės malūnais.

UDK 888.2-31

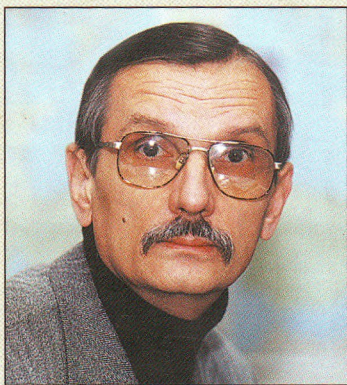
RICĀRDAS GAVELIS
SUN-TZU GYVENIMAS ŠVENTAME
VILNIAUS MIESTE

Romanas

Viršelio dailininkas *Daumantas Každailis*

SL 1686. 2002 09 03. 10,36 apsk. l. l. Tiražas 4000 egz. Užsakymas 910
Išleido „Tyto alba“, J. Jasinskio 10, 2600 Vilnius
Spausdino AB „Vilspa“, Viršuliškių skg. 80, 2065 Vilnius

Tai paskutinis Ričardo Gavelio romanas

Būna monstrų, o būna šventuolių. Būna gėrybininkų, bet būna ir piktuolių. Tačiau kai blogis ir gėris susikryžiuoja vieno žmogaus širdyje – lauk klaikių rezultatų. Šio romano bevardis pagrindinis personažas liguistai siekia gėrio, tačiau tasai liguistumas prikrečia tokių

dalykų, kad net plaukai šiaušiasi. Kaip sako jo patėvis: jis turi tūkstantį privalumų ir dešimt tūkstančių trūkumų.

Vaikystėje turėjęs gabumų kone visose veiklos srityse, o brandos amžiaus sviestas į valdžios olimpą, vis vien lieka savimi. Jis tebenori ne tik pasaulio, bet ir Visatos pertvarkos. Jis nori išrauti ir sudeginti visus dievų piktintojus ir šiaip didžiausius nenaudėlius. Iš savo požeminės buveinės valkata milijonierius puldinėja savo priešus, nustatęs jiems savotišką bausmę.

Sun-Tzu mokymo šioje knygoje labai mažai. Nerasite čia daug mįslingų kinų postringavimų. Tiesiog kinų filosofo ir karvedžio knyga taip smogė bevardžiam herojui per smegenis, kad jis patyrė savo didįjį praregėjimą. Kuo šitai baigėsi – sužinosite perskaite romaną.

Ričardas Gavelis